

การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

THE POTENTIAL DEVELOPMENT OF CULTURAL TOURISM
IN CHIANG KHAN DISTRICT, LOEI PROVINCE

วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2554

การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2554

**THE POTENTIAL DEVELOPMENT OF CULTURAL TOURISM
IN CHIANG KHAN DISTRICT, LOEI PROVINCE**

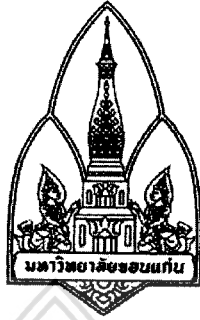

MISS NATTAKHAN PENGHAPHAN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
IN TOURISM MANAGEMENT GRADUATE SCHOOL**

KHON KAEN UNIVERSITY

2011

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

ชื่อวิทยานิพนธ์: การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นางสาวณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รศ. ดร. นิตินล ภูตะโชติ	ประธานกรรมการ
	ผศ. ดร. จูริชญา มณีเนตร	กรรมการ
	ผศ. ดร. ดวงเงิน ชื้อภักดี	กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จูริชญา มณีเนตร)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลำปาง แม่นมาดย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
(รองศาสตราจารย์มันทนา สามารถ)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์. 2554. การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุริชญา มณีเนตร

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ได้แก่ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบริบทเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 2) ศึกษาปัญหาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว 3) ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และประเมินมาตรฐานด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว 4) ศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และ การกำหนดแผนพัฒนาเกี่ยวกับศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อ.เชียงคาน จ.เลย การเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มผู้เข้าชมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 50 คน จัดการอภิปรายกลุ่มหน่วยงานภาครัฐ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และชุมชน จำนวน 300 คนและแจกแบบสอบถามเพื่อที่จะสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยจำนวน 400 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อมูลอุปสงค์ในการท่องเที่ยว ปัญหา และความคิดเห็นด้านการพัฒนาของพื้นที่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายข้อมูล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 15-22 ปี มีสถานภาพโสด โดยส่วนมากมีอาชีพพนักงาน/นักศึกษา โดยส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน อยู่ระหว่าง 7,001-10,000 บาท มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวระดับมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน การประเมินมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่ พบว่า ผลการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบหลักทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ สามารถสรุปได้ว่าอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง และนำไปสู่การวิเคราะห์การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยผู้วิจัยได้แบ่งแนวทางในการพัฒนาออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการ และ ด้านการบริหารจัดการ เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในกำหนดแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Nattakhan Penghaphan. 2011. **The Potential Development of Cultural Tourism in Chiang Khan District, Loei Province.** Master of Business Administration Thesis in Tourism Management, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Thirachaya Maneenetr

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to examine and analyze the contextual information of the potential development of cultural tourism, 2) to investigate problems and factors affecting the potential development of cultural tourism, 3) to analyze the data and evaluate the quality standard of the attractions, and 4) to explore the ways to solve the problems and determine the potential development plan of cultural tourism in Chiang Khan District, Loei Province.

In-depth interviews were conducted to collect the data from 50 community leaders who were in charge of the tourism development in Chiang Khan District, Loei Province. Three hundred participants from governmental organizations, concerned sectors, and the community were attended in group discussions. In addition, questionnaires were administered to 400 tourists visiting the attractions in Chiang Khan District in order to investigate their opinions towards factors affecting their decisions to visit the places. The questionnaires were also used to collect the data of tourist supplies, problems, and opinions about the development of the attractions.

The data were analyzed by using descriptive statistics including percentage, means and standard deviation, and the results showed that most of the respondents were female, and their ages ranged from 15 - 22 years old. They were single, and their monthly income ranged from 7,000 – 10,000 baht. They were a student and their educational level was a bachelor's degree. The most influential factors that made the tourists decide to visit the attractions were the importance and the value of the attractions.

According to the investigation of the internal and external environments, it was found that the results of the standard assessment of cultural tourism of the attraction consisted of three aspects, which included the potential to attract tourists, the potential to serve the tourists, and the management administration. It could be concluded that the quality standard of cultural tourism in Chiang Khan District, Loei Province was in the good level, and the problems were then analyzed for the potential development plan of cultural tourism in Chiang Khan District, Loei Province. The researcher divided the development approach into three aspects including attraction development, services, and management administration, and these aspects were used as a part of tourism development.

งานวิทยานิพนธ์นี้ขอมอบส่วนดีให้บุพการีและคณาจารย์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อันเนื่องมาจากความกรุณาอย่างยิ่งของท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุริชญา มณีเนตร ที่ได้ดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือในทุกขั้นตอนของการทำวิจัย และที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ การอบรมสั่งสอนที่คัดลอกมา ด้วยความรู้สึกรักซาบซึ้งในพระคุณของท่านจึงขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร. นิตพล ภูตะโชติ ที่กรุณาเสียสละมาเป็นประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงเงิน ชื่อภักดี ที่สั่งสอน ให้คำแนะนำและกรุณาเสียสละเวลา มาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวทุกท่าน ที่ สั่งสอน และให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ในการศึกษาและการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อพิรพล เฟื่องหาพันธ์ คุณแม่เทวา เฟื่องหาพันธ์ ว่าที่พันตรี ดร.ณัฐพล ดันมิ่ง และว่าที่ร้อยตรีปฏิพัทธ์ ดันมิ่ง ที่คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจอันยิ่งใหญ่ในการศึกษา และ ช่วยเป็นแรงบันดาลใจ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนสนับสนุนทุกท่านที่ช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำอุทิศ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญ	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. สมมติฐาน	2
4. ขอบเขต	3
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
6. นิยามศัพท์เฉพาะ	4
7. กรอบแนวความคิด	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	7
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรม	18
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกฎบัตรด้านการอนุรักษ์	29
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยว	45
5. ทฤษฎี SWOT Analysis วิเคราะห์ความได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขัน	50
6. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
7. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	73
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	73
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	77
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	82
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	83
5. การจัดทำแนวทางเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว	86

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	87
1. วิเคราะห์กลุ่มผู้นำชุมชน ด้านข้อมูลพื้นฐาน การจัดการ สภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	87
2. วิเคราะห์ผลการจัดประชุมกลุ่มย่อย	89
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว	92
4. วิเคราะห์ผลสมมติฐาน โดยใช้วิธี Chi-Square	102
5. วิเคราะห์การพัฒนาด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ SWOT Analysis	225
6. วิเคราะห์การประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	228
บทที่ 5 การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	241
1. แนวทางการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว	242
2. แนวทางการพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจ	246
3. แนวทางการพัฒนาด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	261
4. แนวทางด้านการพัฒนาที่พักรีสอร์ต	264
5. แนวทางการพัฒนาด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	268
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	275
1. สรุปผลการวิจัย	275
2. อภิปรายผลการวิจัย	284
3. ข้อเสนอแนะ	288
บรรณานุกรม	291
ภาคผนวก	297
ภาคผนวก ก กำหนดการอภิปรายกลุ่ม	299
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	303
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์	311
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	319
ภาคผนวก จ รูปภาพการการอภิปรายกลุ่ม	325
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	329
ประวัติผู้เขียน	335

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 3.1	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเยี่ยมเยือนจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2551	75
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน	93
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	95
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	96
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	97
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	98
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	99
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	100
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	101
ตารางที่ 4.9	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	102
ตารางที่ 4.10	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	105
ตารางที่ 4.11	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	108
ตารางที่ 4.12	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	111
ตารางที่ 4.13	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	116
ตารางที่ 4.14	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.44 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญ และคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	203
ตารางที่ 4.45 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	207
ตารางที่ 4.46 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	212
ตารางที่ 4.47 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	213
ตารางที่ 4.48 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	218
ตารางที่ 4.49 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	221
ตารางที่ 4.50 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	223
ตารางที่ 4.51 ประเมินศักยภาพด้านความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้	229
ตารางที่ 4.52 ประเมินศักยภาพด้านความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี	229
ตารางที่ 4.53 ประเมินศักยภาพด้านความงามทางศิลปวัฒนธรรม	230
ตารางที่ 4.54 ประเมินศักยภาพด้านความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง	230
ตารางที่ 4.65 ประเมินศักยภาพด้านความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบค้นได้	231
ตารางที่ 4.56 ประเมินศักยภาพด้านความผูกพันต่อท้องถิ่น	231
ตารางที่ 4.57 ประเมินศักยภาพด้านความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์	232
ตารางที่ 4.58 ประเมินศักยภาพด้านศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	232
ตารางที่ 4.59 ประเมินศักยภาพด้านความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	233
ตารางที่ 4.60 ประเมินศักยภาพด้านความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว	233
ตารางที่ 4.61 ประเมินศักยภาพด้านศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	234
ตารางที่ 4.62 ประเมินศักยภาพด้านศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก	234
ตารางที่ 4.63 ประเมินศักยภาพด้านการจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว	235
ตารางที่ 4.64 ประเมินศักยภาพด้านการจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่	235
ตารางที่ 4.65 ประเมินศักยภาพด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว	236

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.66 ประเมินศักยภาพด้านการจัดการด้านการบริการ และสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว	236
ตารางที่ 4.67 ประเมินศักยภาพด้านการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	237
ตารางที่ 4.68 ประเมินศักยภาพด้านการจัดการด้านความรู้และการสร้างจิตสำนึก	237
ตารางที่ 4.69 ประเมินศักยภาพด้านชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	238
ตารางที่ 4.70 ประเมินศักยภาพด้านชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว	238
ตารางที่ 4.71 สรุปผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อ.เชียงคาน จ.เลย	239
ตารางที่ 5.1 โครงการพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน (ห้องสุขา)	243
ตารางที่ 5.2 โครงการออกแบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ถังขยะ) เพื่อให้กลมกลืนกับสภาพเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	244
ตารางที่ 5.3 โครงการอนุรักษ์การตัดขาดข้าวเหนียว วิถีชีวิตวัฒนธรรมดั้งเดิมท้องถิ่นเมืองเชียงคาน	247
ตารางที่ 5.4 โครงการอนุรักษ์วิถีชีวิตความเป็นอยู่ชุมชนไทดำ บ้านนาป่าหนาด	248
ตารางที่ 5.5 โครงการจัดสร้างศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอ.เชียงคาน จ.เลย	249
ตารางที่ 5.6 โครงการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าหม่นนมฝ้าย	251
ตารางที่ 5.7 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสื่อความหมาย เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น	253
ตารางที่ 5.8 โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชน บริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง ระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 ระยะทาง 1 กิโลเมตร	255
ตารางที่ 5.9 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสัญลักษณ์จราจร เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น	258
ตารางที่ 5.10 โครงการปรับปรุงจัดการระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่เพื่อความสะดวกในการท่องเที่ยว	262
ตารางที่ 5.11 โครงการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่	263
ตารางที่ 5.12 จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนเกี่ยวกับการจัดการด้านโฮมสเตย์	265
ตารางที่ 5.13 โครงการจัดการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชนบ้านไม้เก้าร้อยปี เมืองเชียงคานจังหวัดเลย	266
ตารางที่ 5.14 โครงการควบคุมมาตรฐานราคา และคุณภาพของที่พัก	267
ตารางที่ 5.15 โครงการอบรมเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	269
ตารางที่ 5.16 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว	270
ตารางที่ 5.17 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	271
ตารางที่ 5.18 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนา	272
ตารางที่ 5.19 โครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่น อ.เชียงคาน จ.เลย	273

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ภาพที่ 2 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดเลย	70
ภาพที่ 3 แผนที่แสดงอาณาเขตอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	71
ภาพที่ 4 แผนที่ท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	72
ภาพที่ 5 รูปแบบลักษณะก่อนการออกแบบ (ปัจจุบัน) เพื่อให้กลมกลืนกับสภาพเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	245
ภาพที่ 6 รูปแบบลักษณะหลังทำการออกแบบเพื่อให้กลมกลืนกับสภาพเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	245
ภาพที่ 7 รูปแบบลักษณะหลังทำการออกแบบเพื่อรักษาสภาพเอกลักษณ์และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น	245
ภาพที่ 8 ภายนอกศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	250
ภาพที่ 9 ภายในศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	250
ภาพที่ 10 ด้านหน้าบรรจุภัณฑ์ผ้าห่มนวมฝ้าย	252
ภาพที่ 11 ด้านข้างบรรจุภัณฑ์ผ้าห่มนวมฝ้าย	252
ภาพที่ 12 ป้ายเตือนห้ามทิ้งขยะ	254
ภาพที่ 13 ป้ายเตือนระวังทรายนุศ	254
ภาพที่ 14 สภาพถนนริมแม่น้ำโขงก่อนทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชุมชนระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21	256
ภาพที่ 15 สิ่งของที่ขวางทัศนียภาพ บริเวณริมแม่น้ำโขงก่อนทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชุมชนระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21	256
ภาพที่ 16 ถนนหลังการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชนบริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขงระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21	257
ภาพที่ 17 ทัศนียภาพหลังการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชนบริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขงระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21	257
ภาพที่ 18 ป้ายสัญลักษณ์จราจรเขียวช้ายเดินทางเดียว และห้ามเลี้ยวขวาเดินทางเดียวก่อนการพัฒนา	259
ภาพที่ 19 ป้ายสัญลักษณ์จราจรตรงไปเดินทางเดียว ก่อนการพัฒนา	259
ภาพที่ 20 ป้ายสัญลักษณ์จราจรเขียวช้ายเดินทางเดียว	260
ภาพที่ 21 ป้ายสัญลักษณ์จราจรตรงไปเดินทางเดียว	260
ภาพที่ 22 ป้ายสัญลักษณ์จราจรห้ามเลี้ยวขวาเดินทางเดียว	260

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว ได้มีบทบาทความสำคัญเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ให้กับนานาประเทศเป็นอย่างมาก องค์การการท่องเที่ยวโลก หรือ WTO (World Tourism Organization) ได้พยากรณ์ไว้ว่า ในปี พ.ศ. 2553 จะมีนักท่องเที่ยวทั่วโลกที่เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นมากกว่า 1,000 ล้านคนและก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่า 60 ล้านล้านบาท พร้อมทั้งได้คาดการณ์ต่อไปอีกว่าในปี พ.ศ. 2563 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยคาดว่าจะมีจำนวนมากกว่า 1,600 ล้านคน ส่งผลให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวนมากกว่า 100 ล้านล้านบาท (World Tourism Organization - WTO, 1993 อ้างถึงใน บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) เกี่ยวกับองค์การการท่องเที่ยวโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับโลก ด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ สนับสนุนการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า และมีนโยบายการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวทั่วโลกที่เป็นสมาชิกจากการรณรงค์ด้านการท่องเที่ยวส่งผลให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งยังช่วยทำให้สภาพเศรษฐกิจ และการพัฒนาของประเทศด้านต่างๆ เจริญขึ้นไปด้วย การท่องเที่ยวถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน กลายเป็นอีกหนึ่งยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลให้ความสำคัญ เนื่องจากประเทศไทยมีรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวของทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นจำนวนมหาศาลในแต่ละปี และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แม้ว่าการท่องเที่ยวจะดึงมีเงินจำนวนมหาศาลเข้าประเทศ (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2547)

ความนิยมในด้านการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในประเทศไทย ของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันจากการสำรวจของสำนักงานสถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่า นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในลักษณะที่ค่อนข้างหนาแน่นในพื้นที่ด้านท่องเที่ยว ส่งผลต่อปัญหาด้านสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทำให้พื้นที่ท่องเที่ยวเกิดความเสื่อมโทรมได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงควรมีวิธีการที่ช่วยลดปัญหาที่เกิดจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น โดยการพัฒนาศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพในระดับสูง โดยมีการกระจายกิจกรรมการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ ให้มีมากขึ้นและมีความหลากหลายและเป็นที่รู้จัก พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สิ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว คือ การให้ความร่วมมือของคนในชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว ซึ่งแต่ละฝ่ายควรเห็นคุณค่าของทรัพยากรท่องเที่ยว และมีจิตสำนึก รักและหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยว มีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งที่แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน วัด ปราสาท พระราชวัง โบราณวัตถุ ประเพณี วิธีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และรวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึง

ความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย นักท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมองความคิด ความศรัทธา ความนิยมของบุคคลสมัยอดีตที่ถ่ายทอดมาถึงคนรุ่นหลังผ่านสิ่งเหล่านี้ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและนำมาทำการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ นอกเหนือจากการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว (กัณณิษา อภิสุภกรกุล และคณะ, 2550) จากปัญหาแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดจากการไหลเข้าของนักท่องเที่ยวในจำนวนที่มากขึ้น ย่อมส่งผลเสียและสร้างความชำรุดทรุดโทรมให้แก่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความน่าดึงดูดใจด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ทางด้านวัฒนธรรม เป็นเอกลักษณ์ และมีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ การศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่วิถีชีวิต ของคนในชุมชน และได้รับการยกย่องว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์มาจนถึงปัจจุบัน อันเป็นเสน่ห์ให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อแลกเปลี่ยนศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต แต่เนื่องจากในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้เป็นที่นิยมแก่นักท่องเที่ยวจำนวนมาก (อนุสาร อสท, 2553) จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ ซึ่งจากกระแสนิยมทางการท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวซึ่งมีแนวโน้มที่จะเสื่อมโทรมลง อีกทั้งระบบการจัดการยังขาดการพัฒนาและป้องกันเกี่ยวกับศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยว หากมีการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่ชัดเจนมากขึ้น จะสามารถช่วยในเรื่องการจัดการรองรับนักท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและลดผลกระทบต่อวัฒนธรรมชุมชน เพื่อที่จะสนับสนุนการจัดการด้านการท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ให้มีประสิทธิภาพในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบัน และเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน ในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อค้นคว้า ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
- 2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว
- 2.3 เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล และประเมินด้านมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
- 2.4 เพื่อศึกษาแนวทางในด้านการแก้ไขปัญหา และการกำหนดแผนพัฒนาเกี่ยวกับศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

3. สมมติฐาน

เพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, อาชีพ และรายได้ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในลักษณะที่แตกต่างกัน

4. ขอบเขต

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

4.1 ด้านพื้นที่

4.1.1 ทำการศึกษารอบคลุมพื้นที่ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

4.2 ด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ครอบคลุมเนื้อหา คือ

4.2.1 ศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของชุมชน ที่อาศัยอยู่ ณ อำเภอเชียงคาน ตลอดจนวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ศิลปะ งานฝีมือ ภูมิปัญญาดั้งเดิมขนบธรรมเนียม ประเพณี โบราณสถาน และ โบราณวัตถุ

4.2.2 ศึกษาทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการต่างๆ เช่น ที่พัก ด้านการเดินทางคมนาคมขนส่ง ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก และความสามารถในการเข้าถึงภายในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

4.3 ขอบเขตด้านประชากร

4.3.1 ประชากรท้องถิ่น ได้แก่ ประชากรที่มีที่พักอาศัยในชุมชนอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

4.3.2 นักท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในช่วงระยะเวลาที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้

4.3.3 หน่วยงานทางภาครัฐบาล ได้แก่ หน่วยงานทางภาครัฐบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา ด้านแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อบต.เชียงคาน สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นต้น

4.3.4 ภาคเอกชน ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว เช่น บริษัททัวร์ ที่พัก ร้านอาหาร ในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

4.4 ขอบเขตด้านเวลา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาประมาณ 10 เดือน ระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ทราบข้อมูลสภาพแวดล้อมอันเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

5.2 ทราบปัญหาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

5.3 กำหนดแนวทาง และประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

5.4 อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีแนวทางในการพัฒนา ด้านแหล่งท่องเที่ยว

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

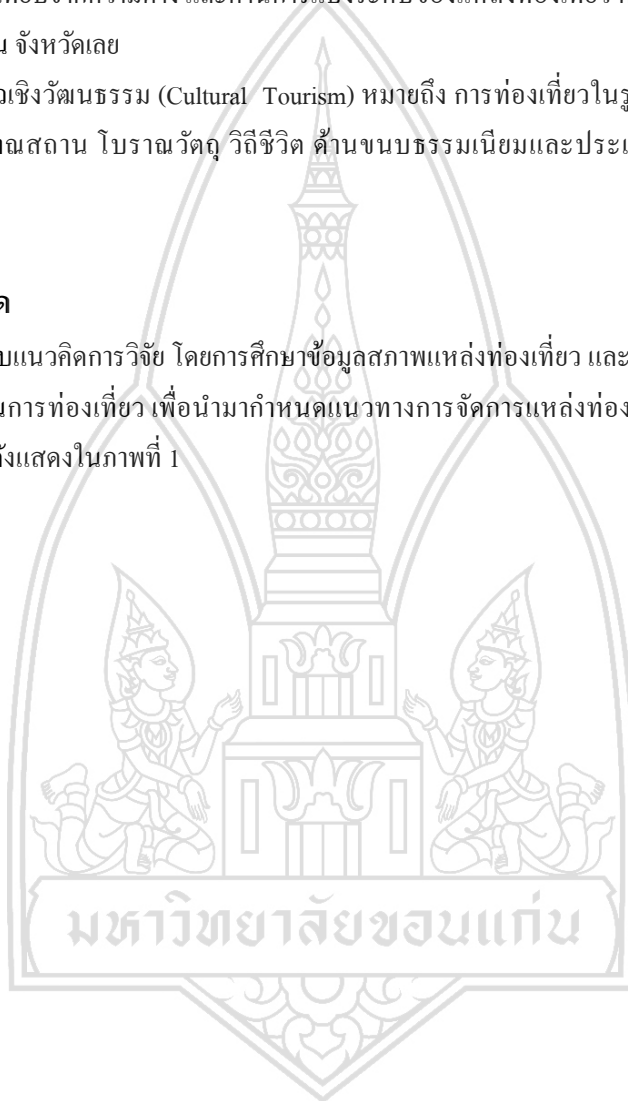
6.1 การพัฒนา (Development) หมายถึง รูปแบบและแนวทางการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อเสริมสร้างทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนท้องถิ่นอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ให้มีความหลากหลาย และน่าดึงดูดใจมากขึ้น

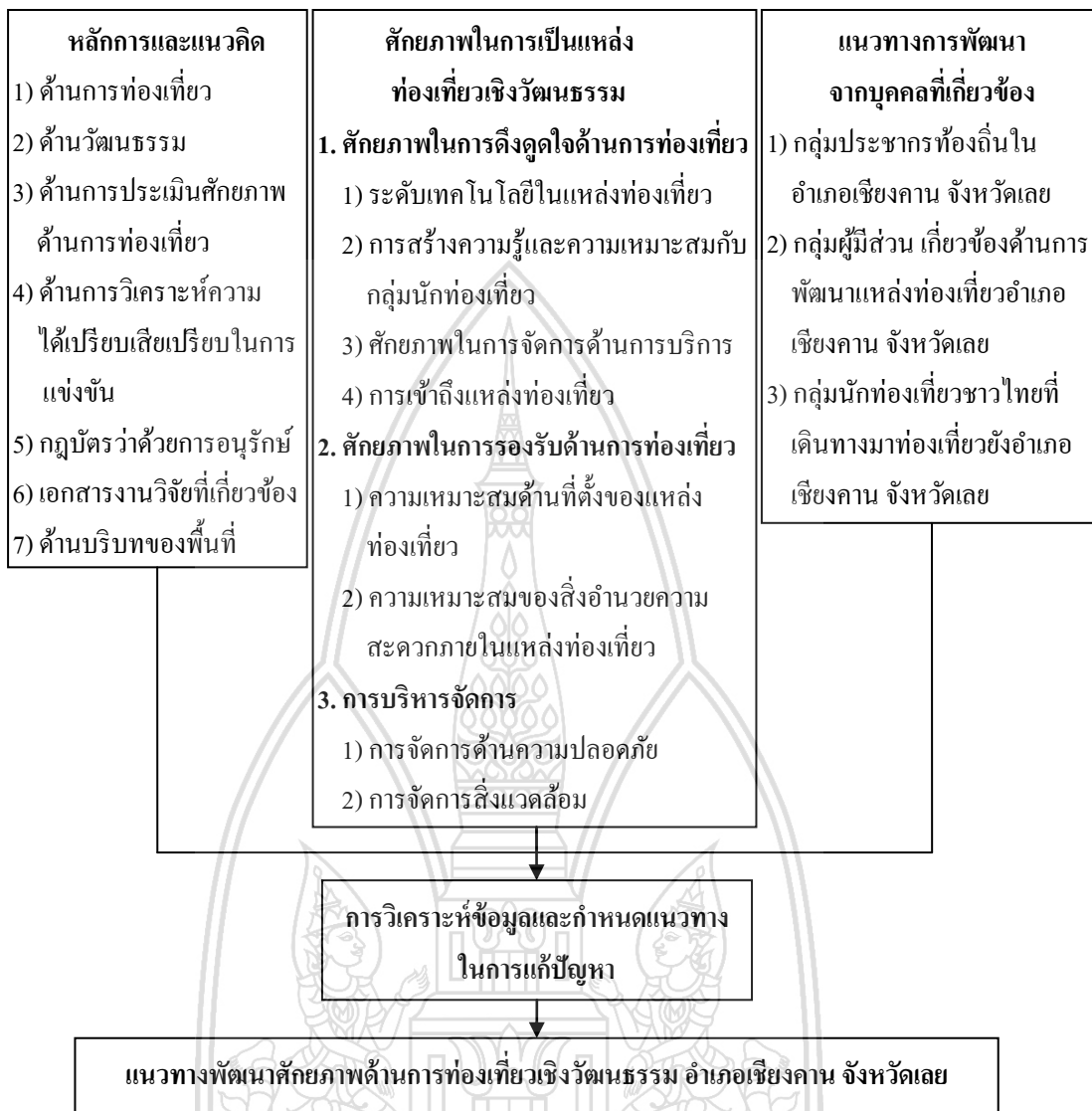
6.2 ศักยภาพ (Potential) หมายถึง ความสามารถจะเป็นไปได้ ความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน ชีตแห่งความสามารถเปรียบเทียบจากความต่าง และด้านการแบ่งระดับของแหล่งท่องเที่ยว ด้านบุคลากรเกี่ยวกับการท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

6.3 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในรูปแบบด้านประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่เป็น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิต ด้านขนบธรรมเนียมและประเพณีของคนท้องถิ่น อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

7. กรอบแนวความคิด

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดการวิจัย โดยการศึกษาข้อมูลสภาพแหล่งท่องเที่ยว และรวบรวมองค์ความรู้ด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยว และเป็นสิ่งดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวความคิดในการวางแผนด้านการท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรม
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกฎบัตรด้านการอนุรักษ์
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยว
5. ทฤษฎี SWOT Analysis วิเคราะห์ความได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขัน
6. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

1.1.1 บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) ว่าเป็นเรื่องของการเดินทาง (Travel) ถ้าหากไม่มีการเดินทางก็ไม่มีการท่องเที่ยว แต่ต้องเป็นการเดินทางที่เป็นแบบชั่วคราวและต้องสมัครใจ มิใช่ถูกบังคับหรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน การศึกษา ศาสนา กีฬา เชื้อมญาติมิตร ติดต่อธุรกิจ การประชุมสัมมนา เป็นต้น มิฉะนั้นก็จะเป็นการเดินทางที่ไม่ใช่การท่องเที่ยวถ้าหากการเดินทางอยู่ในเงื่อนไข 6 ประการดังต่อไปนี้

1.1.1.1 เป็นการเดินทางเพื่อประกอบอาชีพหรือประกอบธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งในประเทศที่เดินทางไป

1.1.1.2 เป็นการเดินทางโดยตั้งใจจะไปตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศที่เดินทางไป

1.1.1.3 เป็นการเดินทางเข้าประเทศใดประเทศหนึ่ง เพื่อปฏิบัติงานด้านการทูตในองค์การระหว่างประเทศ หรือเอกชนอื่นๆ โดยได้รับค่าจ้างตอบแทน

1.1.1.4 เป็นการเดินทางข้ามพรมแดนไปทำงานนอกประเทศทุกวันเป็นประจำ

1.1.1.5 เป็นการเดินทางในลักษณะทางผ่านโดยไม่แวะลง แม้ว่าการเดินทางนั้นจะอยู่ในอาณาเขตของประเทศหนึ่งประเทศใดเป็นเวลานานมากกว่า 24 ชั่วโมงก็ตาม

1.1.1.6 เป็นการเดินทางที่ถูกบังคับให้เดินทาง เช่น การนำกองทหารเคลื่อนย้ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง หรือการย้ายนักโทษจากที่คุมขังหนึ่งไปยังอีกที่คุมขังหนึ่ง เป็นต้น

1.1.2 จีรชญา มณีเนตร (2552) กล่าวว่า การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางของมนุษย์

จากสถานที่ใดสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง หรือการเดินทางจากถิ่นพำนักที่อยู่อาศัยไปยังสถานที่อื่นที่เป็น การชั่วคราวด้วยความสมัครใจไป และเป็นการเดินทางด้วยเหตุผลของการท่องเที่ยวมิใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้ เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา (ธุรกิจ) การเดินทางเพื่อการเยี่ยมชม เยือนญาติพี่น้อง หรือเพื่อน การเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เป็นต้น

การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่น ซึ่งมีไว้เป็นที่พำนัก อาศัยประจำของบุคคลนั้น และเป็นการเยือนชั่วคราว โดยไม่ใช่ว่าเป็นการประกอบอาชีพและเป็นการหารายได้

1.1.3 องค์การสหประชาชาติในคราวประชุมว่าด้วยเรื่องการเดินทางและท่องเที่ยว ณ กรุงโรม เมื่อปี พ.ศ. 2506 ได้ให้นิยามของการท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่มีเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ

1.1.3.1 ต้องเดินทางจากที่อยู่ปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว

1.1.3.2 ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมชม และด้วยความสมัครใจ

1.1.3.3 ต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง โดยเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ต้อง มิใช่เพื่อการประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ

1.1.4 นิคม จารุมณี (2544) กล่าวว่า การท่องเที่ยว ต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ ดังนี้

1.1.4.1 การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว

1.1.4.2 เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ

1.1.4.3 การเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือไป เพื่อหารายได้

จากการศึกษาความหมายของการท่องเที่ยว จึงสรุปได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจาก ที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งด้วยความสมัครใจ และไม่ก่อให้เกิดรายได้ใดๆ หรือประกอบอาชีพใดๆ อาจเกิดจาก วัตถุประสงค์ทางการท่องเที่ยว เช่น การพักผ่อน เยี่ยมเยือนญาติพี่น้อง เป็นต้น

1.2 ความหมายและประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยว

1.2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง “สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมและวัฒนธรรมประเพณี ที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมในท้องถิ่น ที่มีลักษณะเด่น สามารถที่จะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้” ซึ่งสามารถแบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวออกตามลักษณะความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ 3 ประเภท คือ

1.2.1.1 ประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามซึ่งได้เกิดขึ้นเองตาม ธรรมชาติ ยกตัวอย่างเช่น ภูเขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน เขตสงวนพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ เกาะ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำจืด เป็นต้น ตัวอย่าง แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในไทย ได้แก่ ภูกระดึง น้ำตกเอราวัณเกาะช้าง ฯลฯ เป็นต้น

1.2.1.2 ประเภทโบราณวัตถุสถานและศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญเกี่ยวกับ ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีหรือศาสนา ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อนุสาวรีย์ และอนุสรณ์สถาน ตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ฯลฯ เป็นต้น

1.2.1.3 ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอีก ประเภทหนึ่งในลักษณะของพิธี งานประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมืองตัวอย่างเช่น

ตลาดน้ำดำเนินสะดวก งานช้างจังหวัดสุรินทร์ งานประเพณีแห่เทียนจังหวัดอุบลราชธานี ฯลฯ เป็นต้น (วินิจฉัย วิจารณ์, 2532 อ้างถึงใน หทัยรัตน์ วัฒนพฤกษ์, 2545: 10 - 11)

1.2.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมและวัฒนธรรม ประเพณีที่สามารถดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมได้ และทรัพยากรการท่องเที่ยวสามารถ แบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวออกได้ 3 ประเภทคือ

1.2.2.1 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หมายถึง ทรัพยากรการท่องเที่ยวต่างๆ ที่เกิดขึ้นเองตาม ธรรมชาติ เช่น ภูเขา แม่น้ำ น้ำตก เกาะ สันดอน แก่ง ถ้ำ เพิงผา หนองบึง อ่างเก็บน้ำ น้ำพุ หาดทราย หุบเขา อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน ป่าสงวนแห่งชาติ ฯลฯ

1.2.2.2 แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และโบราณคดี โบราณสถาน โบราณวัตถุ หมายถึง แหล่งหลักฐานบอกอดีตของมนุษยชาติ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปรางค์ ปราสาท กู่ สถูป ชาติ เมืองและ ชุมชน โบราณ ศาสนสถานเก่า คูเมือง กำแพงเมือง อนุสาวรีย์ วัง ศิลาจารึก พิพิธภัณฑฯ ฯลฯ

1.2.2.3 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หมายถึง แหล่งหรือสถานที่ที่แสดงขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ความเป็นอยู่และวิถีความงาม ที่เป็นศูนย์รวมวัฒนธรรมในปัจจุบัน เช่น การละเล่นพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนสถานหรือสำนักสงฆ์ ตลอดทั้งงานเทศกาลประเพณีเด่นๆ และสำคัญๆ ในท้องถิ่น (เสกสรรค์ ขวณิช, 2541 อ้างถึงใน หทัยรัตน์ วัฒนพฤกษ์, 2545: 11)

1.2.3 การบรรจุวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวนี้ จะบรรจุวัตถุประสงค์ได้ แหล่งท่องเที่ยวต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ หรือ 5 As ได้แก่

1.2.3.1 ดึงดูดใจ (Attraction) ดึงดูดใจเกิดจากสถานที่ และเหตุการณ์สถานที่ อาจเกิด จากธรรมชาติสร้าง หรือ มนุษย์สร้างขึ้น แต่เหตุการณ์ที่น่าประทับใจเกิดจากมนุษย์สร้างเพียงอย่างเดียว

1.2.3.2 สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ความสะดวกสบายให้นักท่องเที่ยวหรือคน เดินทางเข้าไปถึงสถานที่ได้รวดเร็ว ปลอดภัย และสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการก่อสร้างปัจจัยพื้นฐานในการ ผลิต เช่น ระบบขนส่ง ระบบการสื่อสาร ระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งใน ที่ จะต้องมีในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้สิ่งก่อสร้างอื่นๆ เช่น โรงแรมร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ฯลฯ ตลอดจนระบบกำจัดของเสีย ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องพัฒนาควบคู่กันไปกับแหล่งท่องเที่ยว

1.2.3.3 การเข้าไปถึง (Accessibility) การเข้าไปถึงยังแหล่งท่องเที่ยวต้องมีระบบการขนส่ง ซึ่งประกอบด้วย เส้นทาง พาหนะ สถานี และผู้ประกอบการ การขนส่งมีวัตถุประสงค์ในการลำเลียงคน และ สิ่งของไปยังจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ได้ โดยผ่านเส้นทางด้านการขนส่งหรือลำเลียง (สุทธิ ฐชาติ, 2542 อ้างถึงใน หทัยรัตน์ วัฒนพฤกษ์, 2545: 11)

1.2.3.4 ที่พัก (Accommodation) จำเป็นต้องที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ที่พักอาจจัดได้หลาย ประเภท เช่น โรงแรม รีสอร์ท การจัดที่พักอาจแตกต่างออกไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ประกอบการ รสนิยม ของผู้บริโภคและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

1.2.3.5 กิจกรรม (Activity) นักท่องเที่ยวส่วนมากต้องการความเพลิดเพลินบันเทิงใจและ ความสนุกสนานในการเดินทางท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการ ดังกล่าวแล้วจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ความประทับใจอาจเกิดขึ้นได้จากมนุษย์สร้างขึ้นในลักษณะพิธีกรรม

การจัดงานรื่นเริง ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ เช่น ประเพณี ลอยกระทง การก่อเจดีย์ทราย การฟ้อนรำ เป็นต้น จากการศึกษาด้านองค์ประกอบของการท่องเที่ยว สรุปได้ว่า ประกอบไปด้วย ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการเข้าไปถึง ด้านที่พัก และด้านกิจกรรม หากมีสิ่งเหล่านี้ในการท่องเที่ยวครบทุกองค์ประกอบ จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในการท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้นๆ และเป็นเหตุให้เกิดการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ ส่งผลดีต่อรายได้สภาพเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว

ปัจจุบันนักท่องเที่ยวจัดได้ว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญอย่างมากในอุตสาหกรรมทางการท่องเที่ยว เพราะหากไม่มีนักท่องเที่ยวก็ไม่สามารถประกอบกิจกรรมด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับสถานที่ท่องเที่ยวได้เลย เพื่อเป็นการตอบสนองกลุ่มนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวก สบายและความพึงพอใจในการท่องเที่ยวมากที่สุด กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประจำจังหวัดนั้น บริษัทนำเที่ยวต่างๆ ภาครัฐและภาคเอกชนต่างพยายามผลักดันส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเผยแพร่ข่าวสารด้านต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อแข่งขันและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าไปท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการนำรายได้เข้าสู่ประเทศได้อีกประการหนึ่งด้วย

1.3.1 ความหมายของนักท่องเที่ยว

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2522) ได้กล่าวถึงความหมายของนักท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึงบุคคลที่เดินทางจากท้องถิ่นอันเป็นที่อยู่โดยปกติของตน ไปยังท้องถิ่นอื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และด้วยวัตถุประสงค์ที่มิใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ (สงวน สิทธิเสีอรุณ, 2542 อ้างถึงใน หทัยรัตน์ วัฒนพฤกษ์, 2545: 20)

1.3.2 ประเภทของนักท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้กล่าวไว้ว่า นักท่องเที่ยวที่นั่น โดยไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศหรือนักท่องเที่ยวภายในประเทศก็ตาม สามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 3 ประเภทดังต่อไปนี้

1.3.2.1 นักท่องเที่ยวประเภทหรูหรา เป็นนักท่องเที่ยวประเภทที่มีรายได้สูงมักเรียกหรือบริการทางการท่องเที่ยวชนิดหรูหราและพร้อมที่จะจ่ายค่าบริการในอัตราสูง ทำให้ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวมีกำไรสูงจากการขายบริการให้นักท่องเที่ยวประเภทนี้ โดยปกตินักท่องเที่ยวจำนวนนี้มีไม่มากนัก

1.3.2.2 นักท่องเที่ยวระดับกลาง เป็นนักท่องเที่ยวประเภทที่มีรายได้ระดับปานกลาง ไม่จู้จี้หรือเรียกร้องบริการทางการท่องเที่ยวมากเหมือนนักท่องเที่ยวกลุ่มแรก นักท่องเที่ยวระดับกลางนี้มักเป็นนักท่องเที่ยวอารมณ์ดี มุ่งความสนุกสนานเป็นสำคัญ โดยมีบริการทางการท่องเที่ยวไม่ต้องหรูหรามากนัก แต่ต้องไม่แยจจนเกินไป โดยปกตินักท่องเที่ยวประเภทนี้จะมีจำนวนมากกว่านักท่องเที่ยวประเภทหรูหรา จึงทำให้ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวมีรายได้มากตามจำนวนนักท่องเที่ยวแต่ไม่สามารถทำกำไรได้มากนัก

1.3.2.3 นักท่องเที่ยวประเภทระดับมวลชน เป็นนักท่องเที่ยวประเภทที่มีจำนวนในปริมาณมากที่สุดส่วนมากมีรายได้น้อยหรือไม่มียาได้ประจำ ต้องการบริการการท่องเที่ยวแบบพื้นๆ ในราคาที่ถูกลง ง่าย นักท่องเที่ยวประเภทนี้เพิ่งจะเกิดเมื่อไม่นานมานี้ โดยได้รับแรงจูงใจจากการโฆษณาและบริการที่ธุรกิจนำเที่ยวจัดขึ้นเพื่อเป็นการชักชวน นักท่องเที่ยวประเภทนี้มีจำนวนมากมาย ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการทางการ

ท่องเที่ยวมีรายได้มากตามไปด้วย แต่ทำกำไรได้น้อยและมีอัตราการแข่งขันสูงสำหรับประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยได้ทำการแบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 6 ประเภท เพื่อประโยชน์ในงานสถิติดังต่อไปนี้

(1) นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Visitor) คือบุคคลที่มีวีซ่าที่พำนักถาวรในราชอาณาจักรไทย เดินทางเข้ามาเพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนาติดต่อธุรกิจ หรือประกอบภารกิจใดๆ ทั้งนี้ต้องมีได้รับค่าจ้างในการประกอบภารกิจนั้นจากผู้ใดในราชอาณาจักรไทย

(2) นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน (International Tourist) คือนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยแต่ละครั้งอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 60 วัน

(3) นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ไม่ค้างคืน (International Excursionist) คือนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยแต่ละครั้งโดยมิได้ค้างคืน

(4) นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Visitor) คือบุคคลทุกสัญชาติที่มีที่พำนักอาศัยถาวรอยู่ในราชอาณาจักรไทยและเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งในอีกจังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีไว้เป็นที่อยู่ประจำเพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา การประชุมสัมมนา ติดต่อธุรกิจ หรือประกอบภารกิจใดๆ ทั้งนี้ต้องมีได้รับค่าจ้างในการประกอบภารกิจนั้นจากผู้ใด ณ สถานที่แห่งนั้น

(5) นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน (Domestic Tourist) หมายถึงนักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไปค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบันแต่ละครั้งอย่างน้อย 1 คืน

(6) นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่ค้างคืน (Domestic Excursionist) หมายถึงนักท่องเที่ยวภายในประเทศที่มีได้มีการพักค้างคืน หรือนอนในที่พำนักอาศัยปัจจุบัน (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2543 อ้างถึงใน หทัยรัตน์ วัฒนพฤกษ์, 2545: 21)

1.4 ทฤษฎีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว

ในสังคมปัจจุบันสภาวะทางเศรษฐกิจและการทำงานอาจมีผลทำให้คนท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ น้อยลง ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นโบราณสถานหรือแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ดังนั้นการจะท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงต้องอาศัยแรงจูงใจซึ่งกันและกันเป็นสำคัญไม่ว่าจะเป็นแรงกระตุ้นจากนักท่องเที่ยวหรือสิ่งเร้าจากสถานที่ท่องเที่ยวแล้วแต่ต้องมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องจึงจะทำให้เกิดการเดินท่องเที่ยวขึ้น เมื่อผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวจึงจะนำเสนอถึงทฤษฎีดังกล่าวต่อไปนี้

1.4.1 Russ Johnston ได้กล่าวไว้ว่า เหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้คนเดินทางท่องเที่ยวคือ ความต้องการหนี (escape) การเดินทางท่องเที่ยวทำให้คนเราได้หนีไปจากสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน หนีไปจากความจำเจของหน้าที่การงาน หัวหน้างาน และหนีไปจากงานความเบื่อหน่ายของงานภายในบ้าน (Lundberg, 1972 อ้างถึงใน สงศรี วงษ์เวช, 2545: 19)

1.4.2 Koster's Theory ทฤษฎีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของ Koster ซึ่งเป็นนักวิจัยทางการท่องเที่ยวชาวเดนมาร์ก ได้กล่าวถึงแรงจูงใจพื้นฐาน 3 ประการ ที่ทำให้คนเดินทางท่องเที่ยว (Burke and Resnick, 1991 อ้างถึงใน สงศรี วงษ์เวช, 2545: 19) ไว้ดังนี้

1.4.2.1 ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อที่จะชดเชยเวลาที่สูญเสียไปจากการทำงาน

1.4.2.2 ความต้องการที่จะเรียนรู้ หรือ ความอยากรู้อยากเห็น ในสิ่งที่ตนไม่เคยเห็นมาก่อน

1.4.2.3 ความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่นๆ จากการใช้เส้นทางท่องเที่ยว

1.4.3 Iso-Ahola ได้นำเสนอแนวคิดในการอธิบายพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การเดินทางท่องเที่ยว โดยได้กล่าวว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวเกิดจาก แรงจูงใจ 2 ชนิด คือ

1.4.3.1 ความปรารถนาที่จะหลีกเลี่ยงจากสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

1.4.3.2 ความปรารถนาที่จะได้รับการตอบสนองทางจิตวิทยา เช่น การท่องเที่ยวเพื่อเป็นการให้รางวัลกับตนเอง และทำให้เกิดความภาคภูมิใจส่วนตน

1.4.4 McIntosh and Goeldner กล่าวว่าไว้ว่าแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว (Tourism Motivation) หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวออกเดินทางเพื่อสนองตอบความต้องการของตนเอง ตามปกตินักท่องเที่ยวจะเดินทางหรือไม่ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ (Motivation) ที่สำคัญ 4 ประการคือ ท่องเที่ยว (Burke and Resnick, 1991 อ้างถึงใน สังศรี วงษ์เวช, 2545: 19)

1.4.4.1 สิ่งจูงใจทางกายภาพ (Physical Motivation) ได้แก่ สิ่งจูงใจที่เกี่ยวกับการพักผ่อนร่างกาย การเล่นกีฬา การสนทนา การบันเทิงและสิ่งจูงใจอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ

1.4.4.2 สิ่งจูงใจทางวัฒนธรรม (Culture Motivation) ได้แก่ ความปรารถนาที่อยากรู้จักกับผู้อื่น ได้เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม นาฏศิลป์ และศาสนา เป็นต้น

1.4.4.3 สิ่งจูงใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivation) ได้แก่ ความปรารถนาที่จะได้พบคนใหม่ ๆ ในการเดินทางท่องเที่ยว

1.4.4.4 สิ่งจูงใจทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง (Status and Prestige Motivation) ได้แก่ ความต้องการพัฒนาตนเอง และแสดงความสำคัญของตนเอง เช่น การเดินทางทำธุรกิจ การเดินทางเพื่อไปศึกษาต่อ เป็นต้น

1.4.5 เฉลิมเกียรติ เฟื่องแก้ว (2539) ได้กล่าวว่า เหตุจูงใจให้คนเดินทางท่องเที่ยวแปรเปลี่ยนไปตามจุดมุ่งหมายและความสามารถในการเดินทาง แต่มีเหตุผลที่น่าสนใจอยู่ประการหนึ่งที่นักวิชาการทางการท่องเที่ยว หลายท่านได้ให้ความเห็นพ้องกันว่า การที่นักท่องเที่ยวประสงค์จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว เพราะต้องการหลบหนีชีวิตประจำวัน ที่จำเจช่วงเวลานึง (Break from routine) พร้อมกันนั้นก็มีความต้องการเดินทางไปพบกับสิ่งใหม่ๆ

1.4.6 Crompton ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแรงผลักดันภายในตัวของบุคคลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยได้จำแนกประเภทของแรงจูงใจทางสังคม ที่ส่งผลให้คนตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น 7 ชนิด ได้แก่

1.4.6.1 การเดินทางเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงจากสิ่งแวดล้อมประจำวัน

1.4.6.2 การเดินทางเพื่อที่จะค้นหาตัวเอง หรือ ประเมินตัวเอง

1.4.6.3 การเดินทางเพื่อการพักผ่อน หรือผ่อนคลาย

1.4.6.4 การเดินทางเพื่อความมีเกียรติประวัติในกาท่องเที่ยว

1.4.6.5 การเดินทางเพื่อรำลึกถึงอดีต

1.4.6.6 การเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติ

1.4.6.7 การเดินทางเพื่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

1.4.7 กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ และเป็นพื้นฐานของการแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการ โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1.4.7.1 ความต้องการ (Needs) คือ ภาวะการณการขาดบางสิ่งบางอย่างของอินทรีย์ อาจจะเป็นการขาดทางด้านร่างกาย หรือการขาดทางด้านจิตใจก็ได้

1.4.7.2 แรงขับ (Drive) เมื่อมนุษย์มีความขาดบางสิ่งบางอย่างตามข้อ 1 ที่กล่าวมาแล้วก็จะเกิดภาวะตึงเครียดขึ้นภายในร่างกายภาวะตึงเครียดนี้จะกลายเป็นแรงขับหรือตัวกำหนดทิศทาง (Action Oriented) เพื่อไปสู่เป้าหมายอันจะเป็นการลดภาวะความตึงเครียดนั้น

1.4.7.3 สิ่งล่อใจ (Incentive) หรือ เป้าหมาย (Goal) จะเป็นตัวกระตุ้นหรือเป็นตัวล่อให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมตามที่คาดหวังหรือที่ต้องการ ซึ่งอาจจะมีได้หลายระดับตั้งแต่สิ่งล่อใจในเรื่องพื้นฐาน คือ ปัจจัย 4 ไปจนถึงความต้องการทางใจในด้านต่างๆ

1.4.8 ประเภทของแรงจูงใจ นักจิตวิทยาได้ทำการจำแนกลักษณะของแรงจูงใจออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1.4.8.1 กลุ่มที่ 1 แรงจูงใจฉับพลัน (Aroused Motive) คือ แรงจูงใจที่กระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม ออกมาทันทีทันใด แรงจูงใจสะสม (Motivational Disposition หรือ Latent Motive) คือแรงจูงใจที่มีอยู่แต่ไม่ได้แสดงออกทันที จะค่อย ๆ เก็บสะสมไว้รอการแสดงออกในเวลาใดเวลาหนึ่งต่อไป

1.4.8.2 กลุ่มที่ 2 แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motive) คือ แรงจูงใจที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งเร้าภายในตัวของบุคคลผู้นั้นแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motive) คือแรงจูงใจที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งเร้าภายนอก

1.4.8.3 กลุ่มที่ 3 แรงจูงใจปฐมภูมิ (Primary Motive) คือ แรงจูงใจอันเนื่องมาจากความต้องการที่เห็นพื้นฐานทางร่างกาย เช่น ความหิว กระจาย แรงจูงใจทุติยภูมิ (Secondary Motive) คือ แรงจูงใจที่เป็นผลต่อเนื่องมาจากแรงจูงใจชั้นปฐมภูมิ

สำหรับสิ่งกระตุ้นที่เป็นแรงจูงใจ และมีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจในการเลือกสถานที่พักแรมของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ราคาของสถานที่พักแรมโดยนักท่องเที่ยวจะพิจารณาจากราคาให้เข้าเมื่อเทียบกับคุณภาพ ทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว สถานที่พักแรมสะอาดและการให้การต้อนรับของผู้ประกอบการ นอกจากนี้จากการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อการบริการ สถานที่พักแรมที่ถนนข้าวสาร พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจในระดับปานกลางและในการทดสอบสมมุติฐานพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจในระดับที่ไม่แตกต่างกัน สำหรับปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบมากที่สุดในการพักแรมที่ถนนข้าวสารคือ ปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง ส่วนปัญหาที่นักท่องเที่ยวกริบแก้ไขมากที่สุดคือ ปัญหาการจราจร โดยอยากให้มีการจัดระบบและระเบียบการจราจร ทางเดินเท้าที่ถนนข้าวสารเพื่อความสะดวกและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (สุรสิทธิ์ วิหารัฐ, 2549: 156-158)

1.5 แนวคิดเกี่ยวกับแรงผลักดันและแรงดึงดูดทางการท่องเที่ยว

ได้มีการนำผลการจัดลำดับขั้นความต้องการของ Maslow มาทำการศึกษาและเชื่อมโยงกับทฤษฎีของตนเอง โดยกล่าวไว้ว่า การเดินทางท่องเที่ยวของคนนั้นจะมีปัจจัย 2 ชนิด ที่ทำให้คนเดินทางท่องเที่ยว คือ แรงผลักดัน (Push Factors) และแรงดึง (Pull Factors) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า Push Factors คือปัจจัยที่ทำให้คนอยากที่

จะเดินทาง และ Pull Factors คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกสถานที่ที่ต้องการเดินทางไปซึ่งทั้งสองปัจจัยหลักนี้ ได้มีการศึกษาและค้นพบสาเหตุหลายประการดังนี้

1.5.1 แรงผลัก หรือ Push Factors

1.5.1.1 ความต้องการที่ตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย (Physical needs) ความต้องการขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดเหนือความต้องการด้านอื่นๆ นั่นคือความต้องการทางด้านร่างกาย (Mill 1990:2) ในที่นี้ เช่น หากเราต้องทำงานอย่างหนัก ร่างกาย หรือหากเราต้องการหลีกเลี่ยงความจำเจ (Escape) ความเครียดจากการทำงาน การเดินทางท่องเที่ยวก็จะเป็นทางเลือกหนึ่งในการทำให้คลายความเครียดลงได้

1.5.1.2 ความต้องการในการเดินทางเพื่อให้เกิดโอกาสในด้านการเข้าสังคม (Social needs) การเดินทางท่องเที่ยวไปยังท้องถิ่นต่างๆ ย่อมทำให้ผู้เดินทางท่องเที่ยวรู้สึกตัวเองว่าเป็นที่ชื่นชอบและได้รับการยอมรับจากสังคม และมีโอกาสที่จะติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่ๆ หรือเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนเก่าที่ห่างหายกันไปนาน

1.5.1.3 ความต้องการที่จะทำการศึกษารเรียนรู้วัฒนธรรม ชนชาติ และการดำรงชีวิตที่แตกต่างไปจากที่อยู่อาศัยเดิม (Culture needs) เนื่องจากคนเรามีสัญชาตญาณของความอยากรู้อยากเห็นอยู่ในตัวเอง ความอยากรู้อยากเห็นเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนเดินทางท่องเที่ยว เช่น มีความอยากรู้อยากเห็นวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ศิลปะ ของประเทศอื่นๆ ที่แตกต่างกับที่ตนอาศัยอยู่ปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นการทำให้ผู้ที่เดินทางท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน

1.5.1.4 ความต้องการความภาคภูมิใจที่ตนเองได้ท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ (Esteem/Prestige needs) เนื่องจากคนที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังที่ต่างๆ ทำให้ผู้อื่นเห็นว่าตนได้ไปได้เห็นสถานที่แปลกแตกต่างจากผู้อื่น ยิ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เขาค้นพบเอง ย่อมนำมาความภาคภูมิใจมาสู่ตนเอง อีกทั้งยังญาติมิตรอาจจะมาขอคำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1.5.1.5 ความต้องการค้นพบสิ่งใหม่ๆ สถานที่ใหม่ๆ (Novelty needs) เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวเป็นการทำหลายความจำเจในชีวิตประจำวัน เพื่อค้นหาสิ่งแปลกใหม่ให้กับชีวิต โดยเฉพาะคนหนุ่มสาวสมัยใหม่มีความอยากรู้อยากเห็น อยากพบเห็นสิ่งแปลกใหม่ จึงเป็นมูลเหตุให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อจะได้พบเห็นสิ่งที่ตนยังไม่เคยพบเห็นมาก่อน อันเป็นการค้นพบโลกใหม่ และค้นพบสิ่งแปลกใหม่ สำหรับตนเองด้วย

แรงผลักดันที่กล่าวข้างต้นนี้ เป็นเพียงจุดชนวน ความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวต่อจากนี้ในการตัดสินใจเลือกเดินทางไปยังสถานที่ใดนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไป ณ จุดหมายปลายทางเหล่านั้น เพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น ปัจจัยเหล่านี้ คือ แรงดึง หรือ Pull Factors

1.5.2 แรงดึง หรือ Pull Factors (การเลือกจุดหมายปลายทาง)

Pull Factors คือ แรงดึงต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดสถานที่ที่นักท่องเที่ยวต้องการไป เช่น หากแรงผลักในการเดินทาง คือ ต้องการไปผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน เขาอาจเลือกสถานที่ๆเงียบๆ ไม่ต้องการพบปะผู้คน แต่หากแรงผลักดันในการเดินทางท่องเที่ยว คือ การสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง การเลือกสถานที่ท่องเที่ยว อาจเป็นสถานที่ซึ่งมีชื่อเสียง และยังเป็นสิ่งที่นิยมทั่วไป

จากการศึกษาแรงจูงใจ สามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจมีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีผลในด้านต่างๆ คือ ด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านระหว่างบุคคล และด้านสถานภาพและชื่อเสียง และก่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการทางการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ตนเอง

1.6 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวกับความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์

นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันย่อมมีเหตุผลที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน ในปี 1996 Kanok และคณะ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่ม โดยงานวิจัยชิ้นนี้ ได้สรุปว่า สิ่งที่ทำให้แรงจูงใจของแต่ละคนแตกต่างกันคือ อายุ เพศ การศึกษา รายได้ และ สถานภาพการสมรส ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1.6.1 อายุ (Age)

อายุเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการเลือกรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว นักการตลาดมีความเชื่อว่า คนในแต่ละกลุ่มอายุมักจะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวหรือการพักผ่อนในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น กลุ่มวัยหนุ่มสาว เป็นวัยที่มีความต้องการอยากรู้อยากเห็น ชอบที่จะเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ หรือชอบค้นหาประสบการณ์แปลกใหม่ให้กับตนเอง ในขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุ จะมองหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการเดินทางท่องเที่ยว เช่น โรงแรม หรือการได้พักผ่อน จากการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ

1.6.2 เพศ (Sex)

ในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้นำ ปัจจัยด้านเพศมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน เช่นผู้ชายชอบตีกอล์ฟ ในขณะที่ผู้หญิงชอบที่จะช้อปปิ้งจากผลการวิจัยของ Ryan (อ้างถึงใน Swarbrooke and Horner, 1999: 59) พบว่าผู้หญิงมีแรงจูงใจ ในการเดินทางท่องเที่ยวที่มีมากกว่าเพศชายอยู่ 3 ปัจจัยหลัก คือ

1.6.2.1 ความต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายในชีวิตประจำวัน (Escape)

1.6.2.2 ความต้องการพักผ่อนทางร่างกาย (Physical Relaxation)

1.6.2.3 ความต้องการพักผ่อนทางอารมณ์ (Emotional Relaxation)

จากการวิจัยของนิตยสาร Sports Illustrated เรื่อง Role of the Husband and Wife in Air Travel Decisions (อ้างถึงใน เลิศพร ภาวะสกุล, 2540: 38) พบว่าสามีเป็นคนริเริ่มความคิดว่าทั้งคู่ (สามีภรรยา) ควรจะเดินทางโดยภรรยาจะเห็นชอบด้วยกันทันทีใน 60 เปอร์เซ็นต์ของการเดินทาง สามีระบุว่าการเดินทางเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน 73 เปอร์เซ็นต์ ของการเดินทาง สามีระบุว่าทางเลือกจุดหมายปลายทางเป็นการตัดสินใจร่วมกัน 17 เปอร์เซ็นต์ เป็นการเลือกของสามีโดยให้ภรรยาเป็นฝ่ายเห็นชอบ อีก 9 เปอร์เซ็นต์ เป็นการเลือกของภรรยาโดยมีสามีเป็นฝ่ายเห็นชอบ ส่วนการเลือกสายการบิน เพศชายเป็นผู้เลือกเสียเป็นส่วนใหญ่ จากผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงนั้นมีความสำคัญมากขึ้นต่อการท่องเที่ยว สตรีที่ทำงานนอกบ้านได้ช่วยเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวโดยทำให้มีรายได้ส่วนเกินเพื่อใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว หญิงที่ทำงานนอกบ้านที่ยังเป็นโสด หรือภรรยาที่ทำงานนอกบ้านที่ยังไม่มีบุตร หรืออาจจะไม่มีบุตรที่โตแล้ว จึงเป็นลูกคำที่ดิของตลาดด้านการท่องเที่ยวมากกว่า เพศชายที่ทำงาน นอกบ้านแต่มีภาระทางครอบครัว

1.6.3 การศึกษา (Education)

การศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการเดินทาง คนที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่าคนที่มีการศึกษาสูงสุดเพียงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และคนที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลายจะเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่าคนที่มีการศึกษาสูงสุดเพียงแค่มัธยมตอนต้น (เลิศพร ภาระสกุล, 2540:40)

ระดับการศึกษาส่งผลให้พฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงส่วนมาก ต้องการแสวงหาความรู้จากการเดินทาง เช่น การไปท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติ แหล่งวัฒนธรรม ซึ่งตรงกันข้ามกับคนที่มีความรู้มีน้อยส่วนมาก มักจะมองว่าการท่องเที่ยวเป็น โอกาสที่จะให้พวกเขาได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ ที่แตกต่างไปจากชีวิตประจำวัน

1.6.4 รายได้ (Income)

อำนาจทางการเงินซื้อเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวคนที่มีรายได้น้อยส่วนมากจะมองว่าการท่องเที่ยวจะเป็น โอกาสที่จะได้หลีกเลี่ยงไปจากกิจกรรมที่น่าเบื่อในชีวิตประจำวันของพวกเขา และพวกเขาจะทำกิจกรรมที่จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นหรือความมั่นใจให้กับตนเอง ซึ่งตรงกันข้ามกับคนที่มียาได้สูงที่ต้องการความตื่นเต้นและท้าทายรวมทั้งสามารถได้รับความรู้ใหม่ๆ จากการเดินทางไปยังสถานที่นั้นๆ ด้วย

1.6.5 สถานภาพสมรส (Status)

สถานภาพทางครอบครัว เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อ การซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ผู้ที่หย่าร้าง หรือผู้ที่อยู่เป็น โสด ย่อมมีลักษณะที่เอื้ออำนวยให้การเดินทางท่องเที่ยวทำได้ง่ายกว่าผู้ที่แต่งงาน หรือผู้ที่มีพันธะทางครอบครัว นอกจากนี้ผู้ที่หย่าร้าง หรือ ผู้ที่อยู่เป็น โสดมักจะตัดสินใจได้ง่าย และรวดเร็วกว่าผู้ที่แต่งงาน หรือผู้ที่มีครอบครัว (วัฒนชัย ชูมาก, 2544)

1.7 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

ถ้าจะพิจารณาถึงขอบเขตของด้านการศึกษาในด้านแนวความคิดที่ว่าด้วยบทบาทของสื่อมวลชน เพื่อการพัฒนาที่จัดเป็นทฤษฎีว่าด้วยสื่อมวลชนเพื่อพัฒนานั้น ก็พบว่าทฤษฎีด้านสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวกับการพัฒนานั้นจะมีอยู่ 3 แนวทางใหญ่ๆ คือ

1.7.1 ทฤษฎีในเชิงบวก (Positive Theories)

เป็นทฤษฎีส่วนใหญ่ในเรื่องการสื่อสารกับการพัฒนา นักนิเทศศาสตร์ในกลุ่มนี้มีความเชื่อว่าสื่อมวลชนจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ โดยการศึกษาของ แดเนียล เลิร์นเนอร์ (Daniel Lerner) วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm) และคาร์ล คอยซ์ (Karl W. Deutsch) เป็นตัวอย่างที่สำคัญของทฤษฎีในกลุ่มนี้ โดยที่การศึกษาดังกล่าวมองสื่อมวลชนว่าเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมดั้งเดิม และมีผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงชนิดดราม่าดราม่าโคโน ในสภาพความคิดของสื่อมวลชนและมองว่าการเปลี่ยนแปลงในระบบการสื่อสารมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเปลี่ยนพฤติกรรมอื่นๆ และเป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาวะเกี่ยวกับด้านความทันสมัย (Modernization) ซึ่งเลิร์นเนอร์เห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับเลิร์นเนอร์ คอยซ์ มองการพัฒนาสื่อมวลชนว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญ

องค์ประกอบหนึ่งของความทันสมัย และ “การระดมพลังสังคม” (Social Mobilization) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

1.7.2 ทฤษฎีเชิงลบ (Negative Theories)

แนวคิดในทฤษฎีด้านนี้เห็นว่า การขยายตัวของสื่อมวลชนในประเทศกำลังพัฒนาให้ผลกระทบในทางร้ายและเป็นอันตราย โดยเฉพาะในการชักนำไปสู่ความต้องการทางวัตถุนิยมบางอย่างที่ไม่เหมาะสมไปสู่มวลชน อย่างไรก็ตามการมองความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับการพัฒนาไปในทางเชิงลบนี้ส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากความล้มเหลวในการไม่สามารถวางแผนใช้สื่อให้เหมาะสม เช่น การขาดการศึกษาให้เกิดความชำนาญในการใช้สื่อและการขาดพื้นฐานทางการศึกษา เป็นต้น นักคิดทางด้านนี้บางท่านถึงกับมองว่าสื่อบางประเภทอาจจะให้ผลกระทบไปในเชิงสร้างความเกลียดชังเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ในประเทศยากจน เช่น พูล (Ithiel de Sola Pool) เห็นว่าการขยายตัวของโทรทัศน์ไปสู่สังคมด้อยพัฒนาเป็นสิ่งที่ไม่คุ้มค่า เนื่องจากการใช้จ่ายในการดำเนินงานค่อนข้างสูงและต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ในขณะที่ มาร์แชล แมคลูฮัน (Marshall McLuhan) เห็นว่าผลกระทบของโทรทัศน์ต่อสภาพจิตใจของคนนั้นเป็นสิ่งที่อันตรายแม้กระทั่งในสังคมที่พัฒนาแล้ว เป็นต้น

1.7.3 ทฤษฎีเชิงเป็นกลาง (Neutral Theories)

นักคิดตามแนวนี้เชื่อว่าการพัฒนาสื่อมวลชนไม่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ หากแต่เป็นเพียงผลผลิตอย่างหนึ่งของการที่ระบบเศรษฐกิจดีขึ้น การมองเช่นนี้เป็นมุมมองของนักคิดทางเกี่ยวกับด้านการพัฒนาที่ไม่ให้ความสำคัญกับสื่อมวลชน ในฐานะที่เป็นสาเหตุปัจจัยหนึ่งของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งการมองความสัมพันธ์ของสื่อมวลชนกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจทั้ง 3 แนว ต่างก็มีเหตุผลในเชิงสนับสนุนและหักล้างที่น่าสนใจ แต่ข้อเท็จจริงในเชิงประจักษ์ที่นักนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ได้พบจากการศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาสื่อมวลชนและระดับการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศต่างๆ ทั่วโลกก็คือ สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับระดับเศรษฐกิจ (economic level) การเป็นชุมชนเมือง (urbanization) การเป็นสังคมอุตสาหกรรม (industrialization) และการรู้หนังสือของประชาชน (literacy)

โดยเฉพาะจากการศึกษาของ เลิร์นเนอร์ ที่พบว่า ลักษณะของการเป็นชุมชนเมืองเป็นสภาวะพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาของสื่อมวลชน แม้ว่าต่อมาภายหลังจากช่วงสิบปีของการขยายตัวอย่างรวดเร็วของสื่อมวลชน ชรามม์ และ รุกเกิลส์ (Schramm and Ruggels) จะพบว่าสิ่งที่เลิร์นเนอร์พบได้เปลี่ยนแปลงไป สื่อมวลชนจะเกิดการพัฒนาได้โดยไม่จำเป็นต้องมีสภาวะพื้นฐานของการมีชุมชนเมืองเกิดขึ้นเสียก่อน

ดังนั้น สื่อมวลชนจึงถูกมองว่า เป็นพลังสำคัญในการชักนำไปสู่ประเทศด้อยพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาวะทันสมัย โดยมีหน้าที่หลักสองประการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาเศรษฐกิจนั่นก็คือ ประการแรกสื่อมวลชนจะต้องทำหน้าที่ในการสอนทักษะซึ่งมีลักษณะก้าวหน้ากว่าที่เป็นอยู่ในสังคมนั้น และประการต่อมาคือการขยายตลาด ด้วยการกระตุ้นให้เกิดความต้องการในสินค้าอุปโภคและบริโภคต่างๆ ให้สูงขึ้นสำหรับในด้านการศึกษาแบบเป็นทางการนั้นสื่อมวลชนก็ถูกมองว่าจะต้องทำหน้าที่ในการทำให้คนในสังคมด้อยพัฒนาเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นหน้าที่ประการนี้ออกจะเป็นหน้าที่ที่เกิดขึ้นได้ยากกว่าหน้าที่ในเชิงเศรษฐกิจ เพราะสื่อมวลชนในประเทศพัฒนาแล้วมิได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อบทบาทนี้ ทำให้ประเทศในโลกที่สามไม่สามารถที่จะหิบบัณฑิตผู้เชี่ยวชาญมาจากประเทศพัฒนาแล้วได้ในทันที แต่จะต้องคิดหาวิธีการขึ้นด้วยตนเอง

1.7.4 แนวคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

แนวคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.7.4.1 ด้านการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องมีแนวคิดที่จะให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่ายในการปกป้องรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก เพื่อให้คงไว้ซึ่งความสวยงามและคุณค่าของทรัพยากรทางท่องเที่ยว ซึ่งวิธีการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบ เช่น การเน้นวิธีการจัดทำโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติ หรือวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว การจัดทำเส้นทางเดินเท้าหรือเส้นทางเดินป่าที่ให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ธรรมชาติ หรือวัฒนธรรมแก่ผู้มาเยือน รวมถึงการฝึกอบรมมัคคุเทศก์และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถชี้แนะและอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวพบเห็น เป็นต้น

1.7.4.2 ด้านการสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องมีแนวคิดให้นักท่องเที่ยวที่มีความปรารถนาหรือสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรม เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการจัดทำสื่อสื่อความหมาย ธรรมชาติ หรือวัฒนธรรม เพื่อให้ความรู้ ประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจกลับไป เป็นต้น

1.7.4.3 ด้านการสร้างมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องมีแนวคิดในการมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่น ด้วยการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และช่วยให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การมาขาย การจ้างงานในธุรกิจท่องเที่ยว เป็นต้น (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ และเพื่อการพักผ่อน โดยไม่ใช่เพื่อการหารายได้หรือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ มีการให้ความสำคัญด้านการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิตมากขึ้น นักท่องเที่ยวมีความสนใจที่จะเรียนรู้ศึกษาหาข้อมูลจากแหล่งท่องเที่ยว

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรม

2.1 แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ในเรื่องแนวความคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้น มีนักวิชาการหลายคนได้แสดงแนวความคิดเกี่ยวกับ “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” ไว้หลายหลาย ดังที่ผู้เขียนได้ยกบางส่วนของแนวความคิดดังกล่าวมานำเสนอ ดังนี้

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2540) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้ว่า เป็นวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมผ่านการเดินทางท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการพัฒนาด้านภูมิปัญญา การสร้างสรรค์ เคารพต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ผู้อื่นและย้อนกลับมามองตนเองอย่างเข้าใจความเกี่ยวพันของสิ่งต่างๆ ในโลกที่มีความเกี่ยวโยงพึ่งพากัน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้

ศุ่ย ชุมสาย (2527) กล่าวว่า “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Culture Tourism) ในสถาบันหรือสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง หรือในประเทศที่น่าสนใจเพื่อศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ในแง่มุมมานุษยวิทยา และ สังคมวิทยา เพื่อชมโบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เพื่อติดตามความเจริญทางวัตถุและเทคโนโลยีปัจจุบัน เพื่อชมงานแสดงศิลปปะนนาพรรณในหอศิลปะ เพื่อนมัสการศูนย์ศาสตร์ที่สำคัญ เพื่อร่วมปฏิบัติในงานมหรหรรรม งานฉลอง และเพื่อการแสดงศิลปะครั้งสำคัญๆ”

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) กล่าวว่า “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวเพื่อมุ่งการให้ความรู้และความภูมิใจที่มุ่งเน้นเสนออัตลักษณ์วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดีและสถานที่ต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเกี่ยวเนื่องกับความเป็นอยู่ของสังคม”

พลอยศรี โปราณานนท์ (2539) กล่าวว่า “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ คือ ต้องการความรู้ หรือประสบการณ์ที่ได้จากในวัฒนธรรมด้านต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นไปในรูปแบบที่ได้รับความรู้ หรือประสบการณ์ในวัฒนธรรมด้านต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งความเพลิดเพลินประกอบกันไป”

ธนาคารกสิกรไทย (2552) ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมว่า เป็นการท่องเที่ยวที่มีจุดสนใจอยู่ที่วัฒนธรรม วิถีความเป็นอยู่ของผู้คน ตลอดจนแหล่งโบราณสถาน ประเพณีและศิลปะแขนงต่างๆ ในพื้นที่ อันได้แก่ การเที่ยวชมงานประเพณีพื้นบ้าน หรืออาจจะหมายรวมถึงการท่องเที่ยวตามแหล่งวัฒนธรรมของไทย เช่น เกาะเกร็ด จังหวัดนครพนม และตลาดน้ำวัดดอนหวายจังหวัดนครปฐม เป็นต้น

วาริชต์ มัชฌมบุรุษ (มปป.) กล่าวว่า “การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and traditional tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียะศิลป์ เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือการเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว”

Greenwood (1982) กล่าวว่า “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ของมนุษย์ เป็นการท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ทางตรง เพราะนักท่องเที่ยวมีโอกาสได้สัมผัสกับวัฒนธรรมที่แท้จริงของชนชาติต่างๆ อย่างใกล้ชิด” (อ้างถึงใน ส่งศรี วงษ์เวช, 2545: 19)

Pigram (1993) กล่าวว่า “สิ่งที่มุ่งใจที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องของความแตกต่างในด้านวิถีชีวิต การแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดซึ่งกันและกัน” (อ้างถึงใน ส่งศรี วงษ์เวช, 2545: 19)

Reisinger (1999) กล่าวว่า “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นความความสนใจพิเศษในการสืบค้น และแสวงหาประสบการณ์มีส่วนร่วมในวัฒนธรรมใหม่ๆ ทั้งเรื่องของความงาม สถิติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ” (อ้างถึงใน ส่งศรี วงษ์เวช, 2545: 19)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) อธิบายแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไว้ว่า เหมือนแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดีทั้งภาครัฐและเอกชนในการตระหนักถึงการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม จึงก่อให้เกิดกระแสเรียกร้องหลัก 3 ประการดังต่อไปนี้

(1) กระแสความต้องการของชาวโลกให้เกิดจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เป็นกระแสนโยบายของประชาชนทั่วโลกให้เกิดการสร้างจิตสำนึกในแง่การอนุรักษ์ระบบนิเวศน์ เพื่อคงความหลากหลายทางชีวภาพเอาไว้

(2) กระแสความต้องการของนักท่องเที่ยวให้เกิดการศึกษาเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยว เป็นกระแสนโยบายที่มีมากขึ้นในหมู่นักท่องเที่ยวที่ต้องการรับรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวมากกว่าความสนุกเพลิดเพลินเพียงอย่างเดียว เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

(3) กระแสความต้องการของชุมชนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นกระแสนโยบายของชุมชนท้องถิ่นที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อเป็นหลักประกันให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง และชุมชนท้องถิ่นยอมรับในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่จะได้รับ เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ที่เหมาะสม

จากกระแสหลักดังกล่าวนี้ ก่อให้เกิดความตื่นตัวในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ขึ้น เพื่อมาทดแทนหรือแข่งขันกับการท่องเที่ยวแบบประเพณีนิยม

จากความหมายของ “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” สรุปได้ว่าเป็นการท่องเที่ยว ที่ได้ทั้งความรู้ในด้านต่างๆ ของวัฒนธรรมและยังได้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและความผ่อนคลายไปในระหว่างการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวประเภทนี้ ยังจะช่วยสร้างความประทับใจและซึมซับความงดงามด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยวที่พบเห็น แล้วก่อให้เกิดการร่วมมือร่วมใจในการอนุรักษ์ บำรุงรักษาวัฒนธรรมประเพณี และสภาพแวดล้อมให้อยู่คู่กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

2.2 หลักการของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

หลักการของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประการ ดังต่อไปนี้

2.2.1 เป็นการท่องเที่ยวที่มีการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญ คุณค่า ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของทรัพยากรวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยวขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลให้นักท่องเที่ยวในการเพิ่มคุณค่าของประสบการณ์ในการเข้าชม ในขณะที่เดียวกันก็จะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น

2.2.2 เป็นการท่องเที่ยวที่มีการปลูกฝังจิตสำนึกของคนในชุมชนท้องถิ่นให้เกิดความรัก ห่วงแหน รักษา และดึงชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรของตนด้วย และได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ เช่น เกิดการจ้างงาน การบริการนำเที่ยว การให้บริการขนส่ง การให้บริการที่พัก การขายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น

2.2.3 เป็นการท่องเที่ยวที่มีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรม และได้รับความเพลิดเพลิน พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

2.2.4 เป็นการท่องเที่ยวที่มีการเคารพวัฒนธรรมของเพื่อนบ้าน หรือของชุมชน รวมทั้งเคารพในวัฒนธรรม ศักดิ์ศรี และผู้คนของตนเองด้วย

2.3 ลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสามารถแบ่งออกเป็น 9 ประการ ดังต่อไปนี้

2.3.1 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวเกี่ยวกับลักษณะที่ให้ความสำคัญกับ

ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี โดยยึดหลักที่ว่าต้องอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้ให้ดีที่สุด เพื่อให้สามารถสืบต่อถึงอนุชนรุ่นหลัง

2.3.2 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน ทั้งเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักที่ว่าด้วยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือให้กระทบน้อยที่สุด

2.3.3 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้คงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่นในแง่สังคม และวัฒนธรรม โดยยึดหลักที่ว่าต้องให้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรมอันหลากหลาย

2.3.4 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในด้านลักษณะที่เป็นการให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งนักท่องเที่ยว ผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว และประชาชนในท้องถิ่น โดยยึดหลักที่ว่าต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้ และประสบการณ์จากการท่องเที่ยว พร้อมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

2.3.5 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในด้านลักษณะที่ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์ โดยยึดหลักที่ว่าต้องให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว และได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว อันเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น

2.3.6 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่มีการตลาดของบริการท่องเที่ยวครบตามเกณฑ์แห่งการอนุรักษ์อย่างแท้จริง โดยยึดหลักที่ว่าจะต้องให้ธุรกิจท่องเที่ยวเน้นในเรื่องอนุรักษ์วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

2.3.7 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ เพิ่มคุณค่าของประสบการณ์ที่ได้รับ ทำให้ต้องการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำอีก โดยยึดหลักที่ว่าต้องมีกิจกรรมท่องเที่ยวตรงตามความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.3.8 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถรองรับของพื้นที่ และความสะอาดของพื้นที่ โดยยึดหลักที่ว่าต้องไม่เกินขีดความสามารถรองรับของพื้นที่ในทุกๆ ด้าน และต้องดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวอยู่เสมอ

2.3.9 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่คำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว โดยยึดหลักที่ว่าต้องป้องกันรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด เพื่อให้นักท่องเที่ยวอบอุ่นใจ

2.4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ผู้อื่น และย้อนกลับมามองตัวเองอย่างเข้าใจในสรรพสิ่งของโลกที่ไม่สามารถแยกตัวออกจากกันได้ โดยต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน ฉะนั้นองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญจึงควรมี 6 ด้าน อิงตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ดังต่อไปนี้

2.4.1 องค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น

อันประกอบด้วยสิ่งดึงดูดใจอยู่ 10 ประการ

2.4.1.1 ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่ยังปรากฏให้เห็น

2.4.1.2 โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานต่างๆ

2.4.1.3 งานสถาปัตยกรรมที่มีความเก่าแก่ในท้องถิ่น เช่น ผังเมือง ซากปรักหักพัง

2.4.1.4 ศิลปะ หัตถกรรม ประติมากรรม ภาพวาด รูปปั้น และแกะสลัก

2.4.1.5 ศาสนารวมถึงพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนา

2.4.1.6 ดนตรี การแสดงละคร ภาพยนตร์ มหรสพต่างๆ

2.4.1.7 ภาษาและวรรณกรรม รวมถึงระบบการศึกษา

2.4.1.8 วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย การทำอาหาร ธรรมเนียมการรับประทาน

2.4.1.9 ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียม และเทศกาลต่างๆ

2.4.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการศึกษาสิ่งแวดล้อม โดยมีการศึกษาเรียนรู้สภาพแวดล้อม และระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

2.4.3 องค์ประกอบด้านธุรกิจท่องเที่ยว

เป็นการท่องเที่ยวที่มีลักษณะการให้บริการทางการท่องเที่ยวโดยผู้ประกอบการท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และได้ผลตอบแทนในกำไรสู่ธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งผู้ประกอบการท่องเที่ยวจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา อีกทั้งช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

2.4.4 องค์ประกอบด้านการตลาดท่องเที่ยว

เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการตลาดท่องเที่ยวคุณภาพ โดยแสวงหานักท่องเที่ยวคุณภาพให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวคุณภาพได้รับรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างพึงพอใจ อีกทั้งช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

2.4.5 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยให้ชุมชนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือจัดการการท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบ และได้รับผลประโยชน์ตอบแทนเพื่อกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่น

2.4.6 องค์ประกอบด้านการสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

เป็นการท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่ต้องคำนึงถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความรักความหวงแหนทรัพยากรวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

2.5 ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการเดินทางท่องเที่ยวชมโบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นต่างๆ เพื่อได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน อีกทั้งศึกษาความเชื่อ พิธีกรรมต่างๆ และมีความเข้าใจวัฒนธรรมใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยวด้วย แบ่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมออกเป็น 5 ประเภทคือ

2.5.1 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยว โดยได้รับความรู้ความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

2.5.2 การท่องเที่ยวงานวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Traditional Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้น เพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียศิลป์และศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพพิธีกรรมต่างๆ อีกทั้งได้รับความรู้ความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

2.5.3 การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชนบท (Rural Tourism/Village Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษโดดเด่น เพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลิน ได้ความรู้ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน อีกทั้งมีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

2.5.4 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาหรือแข่งขันกีฬา โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบของการจัดรายการกีฬาตามเส้นทางที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาได้สนุกสนานเพลิดเพลินกับการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาหรือแข่งขันกีฬา ในขณะเดียวกันก็ได้ไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางรายการกีฬา ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางสภาพแวดล้อม โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

2.5.5 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทางวัฒนธรรม (Cultural Health Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยมีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือฟื้นฟูสุขภาพทางวัฒนธรรม เช่น การนวดตัว การนวดฝ่าเท้า การอบสมุนไพร การประคบสมุนไพร การฝึกกายบริหาร การฝึกสมาธิ เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างสุขภาพและคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยว บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่ออย่างมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

2.6 แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ตามมาตรา 1 แห่งอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ได้ให้คำ นิยามของ แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ไว้ดังนี้

2.6.1 อนุสรณ์สถาน (Monuments)

หมายถึง ผลงานทางสถาปัตยกรรม ผลงานประติมากรรมหรือจิตรกรรม ส่วนประกอบ หรือโครงสร้างของหลักฐานทางโบราณคดี จารึก ถ้ำที่อยู่อาศัย และร่องรอย หลักฐานที่หลากหลายผสมผสานกัน ที่มีคุณค่าและความสำคัญโดดเด่นเป็นที่ยอมรับในระดับโลกทั้งทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ หรือวิทยาศาสตร์

2.6.2 กลุ่มอาคาร (Groups of Buildings)

หมายถึง กลุ่มของอาคารที่แยกจากกันหรือเชื่อมต่อกันอัน เนื่องมาจากลักษณะของ สถาปัตยกรรม หรือ ลักษณะที่คล้ายคลึงกันหรือที่ตั้งของกลุ่มอาคารนั้นอยู่ในภูมิทัศน์ ที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นที่ ยอมรับในระดับโลกทั้งทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ หรือวิทยาศาสตร์

2.6.3 แหล่ง (Sites)

หมายถึง ผลงานหรือประดิษฐ์กรรมของมนุษย์หรือผลงานที่ผสมผสานทั้งของธรรมชาติและของมนุษย์ และบริเวณที่รวมถึงแหล่ง โบราณคดีที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ในระดับโลกทั้งทาง ประวัติศาสตร์สุนทรียศาสตร์ ชาติพันธุ์วิทยาหรือมานุษยวิทยา (ไศรยา หอมชื่น, 2552)

2.7 แนวคิดด้านความหมายของวัฒนธรรม

วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่แสดงความเป็นชาติให้ปรากฏชัดเจนขึ้น ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่โดดเด่น ทำให้คนไทย แตกต่างจากชาติอื่นๆ มีเอกลักษณ์ประจำชาติที่เห็นได้จากภาษาที่ใช้ อุปนิสัยใจคอ ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนการ แสดงออกที่นุ่มนวล อันมีผลมาจากสังคมไทยที่เป็นสังคมแบบประเพณีนำ และเป็นสังคม เกษตรกรรม เนื่องจาก ประชากรส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่ในชนบท สภาพของสิ่งแวดล้อมที่ดี กล่อมเกลาจิตใจมีความ โอบอ้อมอารี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เกื้อกูลซึ่งกันและกันตลอด

2.7.1 วัฒนธรรมที่เป็นนามธรรม

หมายถึง สิ่งที่ไม่ใช่วัตถุ ไม่สามารถมองเห็น หรือจับต้องได้ โดยเป็นการแสดงออกในด้าน ความคิด ประเพณี ขนบธรรมเนียม และในแบบแผนพฤติกรรมต่างๆ ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา อันเป็นที่ยอมรับกัน ในกลุ่มของ คนว่าเป็นสิ่งที่ดีงามและเหมาะสม เช่น ศาสนา ความเชื่อ ความสนใจ ทักษะ ความรู้ และ ความสามารถ วัฒนธรรม ประเภทนี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิด วัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมขึ้นได้ และในบางกรณี อาจมีการพัฒนาจนถึงขั้นเป็น อารยธรรม (Civilization) ก็ได้ เช่น การสร้างศาสนสถานในสมัยก่อน เมื่อเวลาผ่านไปจึงกลายเป็น โบราณสถาน ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์

หากพิจารณาความหมาย และลักษณะของวัฒนธรรมที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ทรัพยากรการ ท่องเที่ยวประเภทที่ 2 เป็นผลผลิตของวัฒนธรรมที่มีตัวตน เป็นรูปธรรมเห็นได้ชัดเจน ส่วนประเภทที่ 3 มีสภาพ แรกเริ่มมาจากแนวความคิด ความเชื่อและวิถีชีวิต ซึ่งเป็นนามธรรม แต่ได้มีการพัฒนาจนมีลักษณะทางวัฒนธรรม ที่เป็นรูปแบบขึ้นมา ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทนี้ได้โดยตรง

จึงเห็นได้ชัดเจนว่า วัฒนธรรมที่เป็นแนวความคิด ความเชื่อ เป็นนามธรรมส่วนๆ แต่เพียง อย่างเดียว ไม่ถือว่าเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยว วัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น จึงจะสามารถพัฒนาให้เป็น

จุดสนใจของนักท่องเที่ยวได้ตัวอย่างวัฒนธรรมที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว ประเภทโบราณสถาน อุทยาน ประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน โบราณวัตถุ งานศิลปกรรม สถาปัตยกรรม นาฏศิลป์ การละเล่นพื้นบ้าน เทศกาลและงาน ประเพณี งานศิลปหัตถกรรมที่พัฒนามาเป็นสินค้าประจำท้องถิ่น ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และอภิชาลัยไมตรีของ คนไทย ล้วนแล้วแต่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย เป็นเสมือนตัวเสริมการท่องเที่ยวให้มีความ สมบูรณ์ เป็นจุดเด่นหรือจุดขายของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพิ่มความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวได้มากขึ้น ถึงแม้ว่า ประเทศไทยจะมีทรัพยากรประเภทศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่ก็มีกรมศิลปากรเป็นวัฒนธรรมไทย ได้อย่างกลมกลืน

2.7.2 วัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม

วัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม เช่น แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ แม้กระทั่งศาสนสถาน หรือ โบราณวัตถุและ สถาปัตยกรรมต่างๆ แสดงอดีตความเป็นมาของชาติไทย ที่มีความเจริญรุ่งเรืองตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งมี อายุ 3-4 พันปีมาแล้ว โดยมีหลักฐานเป็นแหล่งโบราณคดีกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ ต่อมาในยุคสมัยประวัติศาสตร์ อาณาจักรของชนชาติไทยก็รวมกลุ่มเป็นปึกแผ่นมั่นคงยิ่งขึ้นตั้งแต่สมัยทวารวดี เชียงแสน สุโขทัย อโยธยา และรัตน โกสินทร์ เป็นลำดับ ระยะเวลาอันยาวนานนี้ ทำให้มีการสั่งสมความเจริญทางวัฒนธรรมแต่ละยุคแต่ละสมัย ต่อเนื่องกันมาโดยตลอด

แหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ายิ่งเหล่านี้ นอกจากจะมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์แล้ว ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของ ประเทศอีกด้วย บางแห่งถือเป็นแหล่งอารยธรรมระยะแรก ๆ ที่ปรากฏขึ้นในโลก มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของนัก โบราณคดี ได้แก่ แหล่งชุมชนโบราณที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูง โดยเฉพาะกลุ่ม นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจพิเศษ (Special Interest Group)

ในภูมิภาคเดียวกับแหล่งชุมชน โบราณบ้านเชียง ยังมีแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบของสถาปัตยกรรมอันยิ่งใหญ่ เป็นปราสาทที่ก่อสร้างด้วยอิฐหรือหิน มีอาณาเขตกว้างขวาง การจัดองค์ประกอบรูปทรงเป็นระเบียบมีการกำหนดรูปแบบทางภูมิสถาปัตยกรรมที่สวยงาม ตลอดจนการจำหลักลายที่ประณีตละเอียดอ่อน ปราสาทที่สำคัญ ได้แก่ ปราสาทหินพิมาย จ.นครราชสีมา ปราสาทหินพนมรุ้ง และปราสาทหินเมืองต่ำ จ.บุรีรัมย์ ส่วนพื้นที่ภาคเหนือ มีปราสาทที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย และอุทยานประวัติศาสตร์ ในพื้นที่ของ จ.กำแพงเพชร ภาคใต้มีหลักฐานของชุมชนโบราณที่ จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิด อารยธรรมอันเก่าแก่อีกแห่งหนึ่งของโลก

2.7.3 สมชาย หิรัญกิจ (2524) และเสถียร โกเศศ นาคะประทีป (2515)

ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรม เป็นไปในแนวเดียวกัน คือ วัฒนธรรมเป็นสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น มีรูปแบบความงดงาม และมีแนวทางในการถือปฏิบัติ มีการถ่ายทอดสืบต่อกันมาโดยวิธีการเรียนรู้ และเลียนแบบวัฒนธรรมของมนุษย์แบ่งออกเป็น 5 สาขา ได้แก่

2.7.3.1 วัฒนธรรมทางจิตใจ ได้แก่ ศาสนา ความเชื่อ และความศรัทธา

2.7.3.2 วัฒนธรรมทางวัตถุ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้แก่ เครื่องแต่งกาย เครื่องมือทำมาหากิน และสิ่งปลูกสร้างต่างๆ

2.7.3.3 วัฒนธรรมทางภาษา ได้แก่ ภาษาพูด ภาษาเขียน และวรรณกรรมต่างๆ

2.7.3.4 วัฒนธรรมทางขนบธรรมเนียมประเพณี

2.7.3.5 วัฒนธรรมทางสุนทรียะ คือ ความงาม ความกลมกลืน และความไพเราะ เช่น ด้านศิลปะ สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม และประณีตศิลป์

2.7.4 พระขานูมานราชชน

กล่าวว่า วัฒนธรรม หมายถึง สภาพอันเป็นความจริงองงามซึ่งมนุษย์เองเป็นผู้สร้างและปรับปรุงจากธรรมชาติ และเรียนรู้จากกันและกัน ดังนั้นวัฒนธรรมจะเจริญหรือเสื่อมขึ้นอยู่กับมนุษย์ในสังคมนั้นๆ (พระขานูมานราชชน, 2515 อ้างถึงใน ส่งศรี วงษ์เวช, 2545: 9)

2.7.5 นักมานุษยวิทยา

นักมานุษยวิทยาได้ทำการสรุปข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะด้านพื้นฐานที่สำคัญของวัฒนธรรมไว้ 6 ประการ ดังนี้

2.7.5.1 วัฒนธรรมเป็นความคิดร่วม (Shared Ideas) และค่านิยมทางด้านสังคมซึ่งเป็นตัวกำหนดมาตรฐานของพฤติกรรมของเขามีความสอดคล้องตรงกันกับผู้อื่น เช่น ค่านิยมอย่างหนึ่งในสังคมไทย คือ การเคารพนับถือผู้ใหญ่ เมื่อเด็กพบผู้ใหญ่ที่ตนรู้จัก เด็กทราบคิดว่าตนควรยกมือไหว้เพื่อทักทาย และแสดงความเคารพ ขณะเดียวกันผู้ใหญ่ก็สามารถคาดคะเนได้ว่า เด็กจะไหว้ตนและตนควรจะรับไหว้

2.7.5.2 วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ (Culture is Learned) ที่ละเล็กละน้อยจากการเกิดและเติบโตมาในสังคมแห่งหนึ่ง วัฒนธรรมเปรียบเสมือน “มรดกทางสังคม” ได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ซึ่งรวมทั้งการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ และ ประสบการณ์ต่างๆ ที่มนุษย์ได้รับการสั่งสมมาจากการเป็นสมาชิกสังคม จากกระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมนี้ มนุษย์สามารถเข้าใจได้ว่าตนควรมีพฤติกรรมเช่นไรในสถานการณ์ต่างๆ พฤติกรรมเช่นไรที่ตนยอมรับว่าดีงามและถูกต้อง มนุษย์จะรับเอาทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อที่สังคมยอมรับมาเป็นของตน

2.7.5.3 วัฒนธรรมมีพื้นฐานมาจากการใช้สัญลักษณ์ (Symbol) พฤติกรรมมนุษย์มีต้นกำเนิดมาจากการใช้สัญลักษณ์ ชีวิตประจำวันของเราเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินตรา สัญลักษณ์ไฟจราจร หรือสัญลักษณ์ทางศาสนา เช่น พระพุทธรูป เป็นต้น สัญลักษณ์สำคัญที่มนุษย์ใช้คือ ภาษา ซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อความหมายระหว่างกัน นอกจากนั้น ภาษาและระบบสัญลักษณ์อื่นๆ ยังช่วยทำให้มนุษย์สามารถเก็บรวบรวมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติได้อย่างเป็นระบบและสามารถถ่ายทอดความรู้นั้น ไปยังคนรุ่นหลังต่อไป

2.7.5.4 วัฒนธรรมเป็นองค์รวมของความรู้และภูมิปัญญา ซึ่งในลักษณะนี้วัฒนธรรมจะมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เช่น สอนให้มนุษย์รู้จักหาอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ วางกฎเกณฑ์ให้มนุษย์ดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผน เพื่อให้สังคมทำงานได้อย่างมีระบบนอกจากนั้น วัฒนธรรมยังช่วยให้มนุษย์ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม เป็นพื้นฐานของการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีเพื่อความเจริญและความอยู่รอดของมนุษย์

2.7.5.5 วัฒนธรรม คือ กระบวนการที่มนุษย์กำหนดนิยามความหมายให้กับชีวิตและสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา เช่น มนุษย์ทุกแห่งทั่วโลกพยายามกำหนดความหมายของชีวิตและกระบวนการกำหนด

นิยามความหมายให้กับชีวิต อาจะออกมาในรูปของความเชื่อทางศาสนาพิธีกรรม เทพปกรณัม จักรวาลวิทยา ฯลฯ เมื่อมนุษย์ในสังคมแห่งหนึ่งพยายามกำหนดนิยามความหมายของอำนาจกระบวนการกำหนดความหมายดังกล่าวก็ย่อมกลายเป็นการสร้าง “แนวความคิด” พื้นฐานของระบบการเมืองการปกครองของสังคมนั้น

2.7.5.6 วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง หากแต่มีความเปลี่ยนแปลงปรับตัวอยู่เสมอตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมมีสาเหตุหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงอาจเป็นผลกระทบบจากการกระจายทางวัฒนธรรม (Diffusion) เช่น ความคิดและค่านิยมที่มาจากวัฒนธรรมอื่น และมีอิทธิพลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และการยอมรับในวัฒนธรรมของเรา การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมยังอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งเป็นความพยายามของมนุษย์ในการควบคุมธรรมชาติ และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อเทคโนโลยีทางการผลิตเปลี่ยนแปลงไป วัฒนธรรมก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย หากเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเกินไปจนกระทั่งวัฒนธรรมและประเพณีปฏิบัติไม่อาจจะเปลี่ยนแปลงตามทัน ก็อาจจะส่งผลทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “วัฒนธรรมล่า” (Culture Lag) และทำให้มนุษย์ในสังคมนั้นเกิดความรู้สึกแปลกแยก (Alienation) หรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงถึงขั้นทำให้วัฒนธรรมเกิดการแตกแยกสลายไป (ยศ สันติสมบัติ, 2540 อ้างถึงใน ส่งศรี วงษ์เวช, 2545: 8-9)

2.7.6 จุฑาพรรษ์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต (2550)

กล่าวว่า วัฒนธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตของผู้คน (Ways of life) เป็นเรื่องของทุกสิ่งทุกอย่าง เรื่องราวทั้งหลายทั้งหมดแห่งชีวิตมนุษย์ (Totality of life) ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ประเภทหลัก คือ

2.7.6.1 มรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage) เช่น โบราณสถาน (Historic sites) อนุสรณ์สถาน (Monuments) นอกจากนี้อาจเป็นพวกของโบราณวัตถุจำพวกเครื่องมือเครื่องใช้ (Artifacts) หรือจารึก เอกสาร หนังสือโบราณ สมุดข่อย (Epigraphy)

2.7.6.2 วัฒนธรรมร่วมสมัย (Living or Contemporary Culture) เช่น

(1) เรื่องการทำมาหากิน อาทิ รูปแบบด้านการดำรงชีพ การเพาะปลูก การประมง การล่าสัตว์ วัฒนธรรมการบริโภคอาหารของคนท้องถิ่น ในภาคต่างๆ การแต่งกาย การผลิตงานศิลปะ รวมถึงเรื่องที่อยู่อาศัย การอยู่ร่วมกันในหมู่เครือญาติ ความสัมพันธ์ของชุมชนด้วย เป็นต้น

(2) เรื่องของภาษาและวรรณศิลป์ การพูด การอ่าน และการเขียน การแสดงออกถึงกริยามารยาท บุคลิกภาพนิสัยใจคอ การใช้ภาษาชั้นสูง แสดงลำดับชั้นของโครงสร้างพื้นฐาน ฐานันดรทางภาษา

(3) เรื่องของศาสนา ความเชื่อทางพิธีกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี หลักปฏิบัติ ค่านิยม คุณธรรม การสืบทอดทางประเพณีปฏิบัติต่างๆ ทั้งในระบบสังคมเมืองหรือท้องถิ่น

(4) เรื่องศิลปะการเล่นหรือสุนทรียศาสตร์ อาทิ นาฏศิลป์ ดนตรี กีฬา การละเล่นพื้นเมือง เป็นต้น

(5) เรื่องเกี่ยวข้องกับสถาบันทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ประกอบด้วย สถาบันครอบครัว โรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ อุตสาหกรรม ในชุมชน เช่น โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นต้น

2.7.6.3 ภูมิปัญญาและเทคโนโลยี (Wisdom and Technology) จากการประชุมระดับโลกในเรื่องนโยบายทางวัฒนธรรมที่จัดที่กรุงเม็กซิโกเมื่อปี ค.ศ. 1982 นั้นได้นิยามคำว่า วัฒนธรรม ว่าเป็น

องค์ประกอบทั้งมวลของสังคมหรือกลุ่มคนซึ่งได้แก่ องค์ประกอบทางด้านจิตวิญญาณ ทางวัตถุ ทางความคิด ทางอารมณ์ และรวมเอาวิถีชีวิตแบบต่างๆ อาทิ ระบบความเชื่อ ระบบคุณค่า ระบบการดำรงชีวิต ระบบในการให้ การศึกษาและการขัดเกลาทางด้านสังคม รวมทั้งภาษาและวรรณกรรม ซึ่งเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ทางวัฒนธรรมด้วย

ที่สำคัญเมื่อมีการก่อเกิดวัฒนธรรม จะเป็นเรื่องที่มีการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคล กับสิ่งต่างๆ คือ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ระหว่างปัจเจกบุคคลนั้นๆ กับกลุ่มของตนเองและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง กลุ่มชนนั้นๆ และชนอื่นๆ ด้วย

2.7.7 นิยพวรรณ วรรณศิริ (2540) กล่าวถึงความหมายของคำว่า วัฒนธรรม ในมุมมองของ นักสังคมวิทยาไว้ว่า “วัฒนธรรม” เป็นกระบวนการอบรม สั่งสอน ปลูกฝัง เพื่อให้เรียนรู้ ให้เกิดการดำรงชีวิต ในรูปแบบเดียวกันของคนในสังคม และถ่ายทอดต่อไปยังคนรุ่นหลัง ส่วนในมุมมองของนักมานุษยวิทยา “วัฒนธรรม” หมายถึง พฤติกรรมที่กลั่นกรองมาจากความคิด ที่จะหาวิธีการมาตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ของมนุษย์ เช่น การกินอาหาร การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม การสื่อสารความคิดต่อกัน เป็นการมองพฤติกรรมพื้นฐาน ที่เน้นความอยู่รอด และความเป็นจริงของชีวิต ก่อนที่จะคำนึงถึงความดี ความงามใดๆ และให้ความหมายเพิ่มเติม ถึงลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรม 4 ประการ คือ

2.7.7.1 วัฒนธรรมเป็นผลผลิตของระบบในความคิดมนุษย์ (Cognitive Systems) เป็นระบบทางชีวภาพ เพราะความคิดเกิดจากระบบสมอง ระบบประสาท และระบบจิตใจของมนุษย์

2.7.7.2 วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่ตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ในเมื่อวัฒนธรรม คือ ผลผลิตจากระบบความคิดของมนุษย์ และมนุษย์ก็มีความคิดไม่คงที่ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ย่อมจะมีผลให้ เกิดวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไปด้วย

2.7.7.3 วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลได้มาด้วยการเรียนรู้ มนุษย์รับการถ่ายทอดวัฒนธรรม สืบต่อๆ กันมาโดยการอบรม สั่งสอน บอกกล่าว การสังเกต การลองผิดลองถูก บุคคลจะมีการเรียนรู้วัฒนธรรม ในสังคมของตนตั้งแต่เกิดจนโต

2.7.7.4 วัฒนธรรมเป็นสมบัติส่วนรวม บุคคลจะมีการเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิต ประพฤติ ปฏิบัติให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นในสังคมเดียวกัน เพราะมนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่โดยลำพังได้ วัฒนธรรมที่ ถูกนำมาปฏิบัติในสังคม ก็จะกลายเป็นสมบัติส่วนรวมของสังคม และเป็นมรดกของชนรุ่นต่อไปของสังคมนั้น

มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า “วัฒนธรรม” ไว้มากมาย แต่เมื่อพิจารณาถึงสาระสำคัญแล้ว สรุปได้ว่า “วัฒนธรรม” หมายถึง “แบบอย่างหรือวิธีการดำเนินชีวิตของชุมชนแต่ละกลุ่ม เป็นตัวกำหนด พฤติกรรมการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขในสังคม” วัฒนธรรมแต่ละสังคมจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทาง ภูมิศาสตร์ และทรัพยากร ต่างๆ ลักษณะอีกประการหนึ่งของวัฒนธรรมคือ เป็นการสั่งสมความคิด ความเชื่อ วิธีการ จากสังคมนั้นๆ มีการเรียนรู้ และสามารถถ่ายทอดไปยังรุ่นต่อไปได้ วัฒนธรรมใดที่มีรูปแบบ หรือ แนวความคิดที่ไม่เหมาะสม ก็อาจจะเลือนหายไป

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม สรุปได้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาเป็นเวลายาวนาน และมีความเป็นเอกลักษณ์ ทำให้ทราบว่านักท่องเที่ยวมีความ สนใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยส่วนใหญ่จะมีจุดประสงค์เพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกฎบัตรด้านการอนุรักษ์

3.1 กฎบัตรอโคโมสว่าด้วยการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรม (The ICOMOS Charter for the Interpretation and Presentation of Cultural Heritage Sites)

มีวัตถุประสงค์โดยตระหนักว่าการสื่อความหมายและการนำเสนอเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการอนุรักษ์และจัดการมรดกวัฒนธรรม กฎบัตรนี้จึงได้กำหนดหลักการสำคัญ 7 หลักการ ซึ่งจะเป็พื้นฐานของการสื่อความหมายและการนำเสนอที่เหมาะสมในสภาพการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อความหมายและการนำเสนอในรูปแบบใดหรือด้วยสื่อแบบใด

หลักการที่ 1: Access and Understanding (การเข้าถึงและการทำความเข้าใจ)

หลักการที่ 2: Soundness of Information Sources (ความเชื่อถือได้ของแหล่งข้อมูล)

หลักการที่ 3: Attention to Setting and Context (การให้ความสนใจกับสภาพโดยรอบและบริบท)

หลักการที่ 4: Preservation of Authenticity (การสงวนรักษาความเป็นของแท้)

หลักการที่ 5: Planning for Sustainability (การวางแผนเพื่อความยั่งยืน)

หลักการที่ 6: Concern for Inclusiveness (การคำนึงถึงความเป็นองค์รวม)

หลักการที่ 7: Importance of Research, Evaluation, and Training (ความสำคัญของการศึกษาวิจัย การประเมิน และการฝึกอบรม)

ฉะนั้น วัตถุประสงค์ของกฎบัตรตามหลักการทั้ง 7 นี้ จึงเป็นไปเพื่อ

3.1.1 Facilitate understanding and appreciation อำนวยความสะดวกในการทำความเข้าใจและสร้างความประทับใจ ในแหล่งมรดกวัฒนธรรม และสร้างความตระหนักต่อสาธารณชนในความจำเป็นที่จะต้องปกป้องและอนุรักษ์แหล่งมรดกวัฒนธรรม

3.1.2 Communicate the meaning สื่อความหมาย ของแหล่งมรดกวัฒนธรรมด้วยการรับรองความสำคัญของแหล่งอย่างรัดกุม และเป็นลายลักษณ์อักษร โดยวิธีทางวิทยาศาสตร์และวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ รวมถึงวัฒนธรรมประเพณีที่ดำรงอยู่

3.1.3 Safeguard the tangible and intangible values ปกป้องคุณค่าที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ของแหล่งมรดกวัฒนธรรมในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมของแหล่ง และในบริบททางสังคม

3.1.4 Respect the authenticity เคารพความเป็นของแท้ ของแหล่งมรดกวัฒนธรรม โดยสื่อถึงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์และคุณค่าทางวัฒนธรรมของแหล่ง และปกป้องแหล่งจากผลกระทบที่เกิดจากโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อความหมายที่ไม่เหมาะสม

3.1.5 Contribute to the sustainable conservation สนับสนุนการอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของแหล่งมรดกวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมความเข้าใจของสาธารณชนต่อความพยายามในด้านการอนุรักษ์ที่ต้องดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีการบำรุงรักษาและปรับปรุงข้อมูล โครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อความหมายในระยะยาว

3.1.6 Encourage inclusiveness สนับสนุนความเป็นองค์รวม ในการสื่อความหมายของแหล่งมรดกวัฒนธรรม โดยอำนวยความสะดวกให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและการดำเนินการตามโปรแกรมการสื่อความหมาย

3.1.7 Develop technical and professional standards พัฒนามาตรฐานด้านเทคนิคและวิชาชีพ สำหรับการสื่อความหมายของมรดก และการนำเสนอ รวมทั้งเทคโนโลยี การศึกษาวิจัยและการฝึกอบรม มาตรฐานดังกล่าวนี้ จะต้องมีความเหมาะสมและยั่งยืนในบริบททางสังคม (เสาวลักษณ์ พงษ์ธา โปษะนันท์, 2550)

จากการศึกษากรณีศึกษาของโครงการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งมรดก วัฒนธรรม สรุปได้ว่า เป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง ทางภาครัฐและเอกชน โดยมีหลักเกณฑ์พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจในการเข้าถึงและการทำความเข้าใจ การสร้างความเชื่อถือได้ของแหล่งข้อมูล การให้ความสนใจกับสภาพโดยรอบและบริบทของพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยว การสงวนรักษาความเป็นของแท้ดั้งเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ การวางแผนเพื่อความยั่งยืน การคำนึงถึงความเป็นองค์รวม ความสำคัญของการศึกษาวิจัย การประเมิน และการฝึกอบรม จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว นำไปสู่แนวทางในการพัฒนาศักยภาพได้เป็นอย่างดีในเรื่องการสื่อความหมายเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกัน อีกทั้งเป็นการเพิ่มความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว

3.2 กฎบัตรระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องการท่องเที่ยวทางเชิงวัฒนธรรม (International Cultural Tourism Charter) ได้รับการรับรองในที่ประชุมสามัญครั้งที่ 12 ของ ICOMOS ที่ประเทศเม็กซิโก ตุลาคม 1999

3.2.1 หนทางหลักแห่งการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

การอนุรักษ์จะต้องสร้างโอกาสให้ทั้งประชาชนในท้องถิ่น และผู้มาเยือนได้มี ประสบการณ์รับรู้ และเข้าใจในมรดกและวัฒนธรรมของชุมชนต่าง ๆ ที่หลากหลาย

3.2.1.1 มรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นประจักษ์พยานของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ได้มี บทบาทสำคัญในวิถีชีวิตร่วมสมัยที่สาธารณชนจะต้องเข้าถึง รับรู้ได้ การที่จะปกป้องคุ้มครองและอนุรักษ์แหล่ง ฐานทางกายภาพของโบราณสถานที่ยังคงอยู่ จิตวิญญาณขนบธรรมเนียมที่สืบทอด รวมทั้งบริบทที่เกี่ยวข้องใน ภาพรวมทั้งหมดได้นั้น จะต้องสร้างความเข้าใจและทำให้เกิดความตระหนักในคุณค่าความสำคัญของมรดกทาง วัฒนธรรมในกลุ่มประชาชนในท้องถิ่นและผู้มาเยือน ด้วยลักษณะที่มีความสมดุลและปรับใช้ตามสถานภาพ ที่เป็นอยู่

3.2.1.2 ลักษณะเฉพาะของทั้งมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรม มีระดับของความสำคัญ ที่แตกต่างกัน ในขณะที่บางแหล่งมีคุณค่าความสำคัญอย่างยิ่งในระดับโลก ก็ยังมีแหล่งอื่น ๆ ที่มีคุณค่าเพียงใน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น การสื่อความหมายต่างๆจะต้องนำเสนอถึงความแตกต่างของระดับ ความสำคัญนี้ แก่ประชาชนในท้องถิ่นและผู้มาเยือนด้วยวิธีการใช้สื่อ รูปแบบการศึกษาและเทคโนโลยีในปัจจุบัน ที่มีความเหมาะสม

3.2.1.3 กิจกรรมการสื่อความหมายนี้จะต้องสนับสนุนให้สาธารณชนได้ตระหนักถึงคุณค่า และให้ความร่วมมือช่วยเหลืออันจะส่งผลให้มรดกทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมดำรงอยู่สืบต่อไป

3.2.1.4 กิจกรรมการสื่อความหมาย ควรจะนำเสนอความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณี และโบราณสถานที่ถูกปฏิบัติกันอยู่ ตั้งแต่อดีตในยุคสมัยต่าง ๆ และในท้องที่ภูมิภาคต่าง ๆ โดยไม่ละเลยถึง วัฒนธรรมและภาษาของชนกลุ่มน้อย ผู้มาเยือนควรได้รับข้อมูลของคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง อันเป็น ตัวกำหนดลักษณะเฉพาะของมรดกทางวัฒนธรรมนั้น ๆ

3.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างมรดกทางวัฒนธรรม และการท่องเที่ยว

มีความเป็นไปได้ด้วยความรวดเร็วจนอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางคุณค่าขึ้น จึงควรมีการจัดการในรูปแบบที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดการสืบทอดแก่นในรุ่นต่อไป

3.2.2.1 โบราณสถานมีคุณค่าสำหรับทุกคนในฐานะพื้นฐานที่สำคัญของความหลากหลายทางวัฒนธรรมและพัฒนาการทางสังคม มาตราการในการปกป้องและอนุรักษ์ในระยะยาวของตัวโบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีที่สืบทอดต่อมา และความผาสุกกลมกลืนทางกายภาพกับสภาพแวดล้อมจะต้องถือเป็นส่วนสำคัญของนโยบายในการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคม และการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

3.2.2.2 โครงการและกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว จะต้องนำมาซึ่งผลลัพธ์ในทางบวก และก่อให้เกิดผลกระทบให้น้อยที่สุดต่อมรดกทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ในขณะที่พยายามสนองต่อความต้องการและความปรารถนาของผู้มาเยือน

3.2.2.3 การอนุรักษ์ การสื่อความหมาย และการพัฒนาการท่องเที่ยว ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในคุณค่าความสำคัญเฉพาะของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม พร้อมด้วยการศึกษาวิจัย ค้นคว้าข้อมูลใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ถือเป็นส่วนสำคัญของความเข้าใจและซาบซึ้งในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม

3.2.2.4 การอนุรักษ์ไว้ซึ่งความเป็นของแท้ดั้งเดิมของโบราณสถาน ถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นข้อแม้สำคัญที่ทำให้เกิดคุณค่าทางวัฒนธรรม

3.2.2.5 โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว และการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ต้องมีการคำนึงถึงมิติทางด้านสุนทรียภาพ ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ภูมิทัศน์ทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม ลักษณะเฉพาะแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางสายตาในภาพรวมที่กว้างที่สุดของมรดกทางวัฒนธรรม ควรคิดถึงการใช้วัสดุในท้องถิ่นเป็นอันดับแรก และคำนึงถึงลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมในท้องถิ่น

3.2.2.6 การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ต้องผ่านกระบวนการการวางแผนการจัดการ ซึ่งคำนึงถึงคุณค่าของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม โดยจำกัดให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีคุณค่านั้นให้น้อยที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงผลกระทบของจำนวนของผู้มาเยือนที่มีมายังแหล่ง ความผาสุกกลมกลืน ความสมดุลของระบบนิเวศ การเข้าถึงและการคมนาคมขนส่ง สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น หากระดับของการเปลี่ยนแปลงนั้นก่อให้เกิดผลกระทบจนไม่อาจจะยอมรับได้ ข้อเสนอในการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นจะต้องได้รับการปรับแก้ไข

3.2.2.7 จะต้องมีกระบวนการประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดเพิ่มมากขึ้นจากการท่องเที่ยวและการพัฒนา

3.2.3 การอนุรักษ์และการวางแผนการท่องเที่ยว

เป็นหลักประกันแห่งประสบการณ์ที่คุ้มค่าเป็นที่พึงพอใจ และสร้างความสุขแก่ผู้มาเยือนสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประการ ดังนี้

3.2.3.1 การอนุรักษ์และการท่องเที่ยว ควรนำเสนอข้อมูลที่มีคุณภาพ ที่จะสร้างความเข้าใจในลักษณะที่สำคัญของแหล่งและความจำเป็นในการปกป้องคุ้มครองสงวนรักษาไว้ เพื่อให้ผู้มาเยี่ยมชมได้รับอรรถรสจากการท่องเที่ยวในแนวคิดและวิธีการที่เหมาะสม

3.2.3.2 ผู้มาเยือนควรได้รับอิสระในการเข้าชมตามที่ต้องการ แต่การกำหนดเส้นทางการเข้าชม ก็อาจมีความจำเป็น เพื่อลดผลกระทบจากการเข้าชมนี้

3.2.3.3 การเคารพต่อสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และขนบธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติในแหล่งจะต้องถูกพิจารณาก่อนเป็นอันดับแรก ควรมีการกระตุ้น เตือนให้ผู้มาเยือน ทำตัวให้เข้าบ้าน ยินดีต้อนรับ โดยให้ความเคารพต่อคุณค่าและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ถอยห่างจากการค้าโบราณวัตถุที่ผิดกฎหมาย ทำตัวให้เข้าบ้านรอคอยที่จะให้การต้อนรับอีกในครั้งต่อไป

3.2.3.4 การวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรเริ่มจากจัดเตรียมด้านความสะดวกสบาย ความปลอดภัย และสวัสดิการที่เหมาะสมแก่ผู้มาเยือน แต่จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อลักษณะที่สำคัญ ตลอดจนต่อสภาพแวดล้อมของแหล่ง

3.2.4 ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น

ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการอนุรักษ์และจัดการการท่องเที่ยว โดยปฏิบัติดังนี้

3.2.4.1 ต้องเคารพในสิทธิและความสนใจของชุมชนท้องถิ่น สำหรับแหล่งที่มีคุณค่าในระดับภูมิภาคหรือท้องถิ่น โดยเจ้าของสถานที่และประชาชนในท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้วยการเปิดโอกาสให้เข้าร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการนโยบาย และขอบเขตของการดำเนินการ ร่วมวางแผนอนุรักษ์ การจัดการการนำเสนอ และการสื่อความหมาย ของมรดกทางวัฒนธรรมของตนในบริบทของการท่องเที่ยว

3.2.4.2 ในขณะที่สำหรับมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าความสำคัญในระดับสูงเกินกว่าท้องถิ่น เราควรให้ความเคารพในความต้องการและความปรารถนาของชุมชนท้องถิ่น ในการจำกัดหรือจัดการการนำเข้าไปสู่กิจกรรมทางวัฒนธรรมต่าง ๆ

3.2.5 กิจกรรมการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ต้องสร้างผลตอบแทนแก่ชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ต้องสร้างผลตอบแทนแก่ชุมชนท้องถิ่น ประกอบด้วย 6 ประการดังนี้

3.2.5.1 นโยบายการอนุรักษ์และการพัฒนาการท่องเที่ยว ต้องส่งเสริมมาตรการในการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวให้ทั่วถึง สมดุลทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น ให้ช่วยยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อบรรเทาปัญหาความยากจน

3.2.5.2 การจัดการมรดกทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ควรจะสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม ที่มีการจัดสรรแบ่งปันอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงภายในชุมชนท้องถิ่นในทุกกระดับ ผ่านทางการศึกษาอบรมและการสร้างงานให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีอาชีพที่มั่นคง

3.2.5.3 ส่วนสำคัญของรายได้ที่มาจาก การเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ของการท่องเที่ยว จะต้องถูกนำกลับมาใช้ในการปกป้องคุ้มครอง ในการอนุรักษ์ และการเผยแพร่นำเสนอข้อมูลของแหล่ง ทั้งนี้ให้ผู้มาเยือนได้รับรู้ถึงการนำเอารายได้จากการเข้าชมมาใช้ให้เป็นประโยชน์กับมรดกทางวัฒนธรรมนั้นๆ ด้วย

3.2.5.4 จะต้องสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมและสร้างงานมัคคุเทศก์นำชมโบราณสถานให้กับ ชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความรู้ของประชาชนในท้องถิ่นอันที่จะนำเสนอและสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมของตน

3.2.5.5 โครงการการศึกษา และการสื่อความหมายคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนท้องถิ่นนั้นจะต้องเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของข้อมูลทางวิชาการของแหล่ง ที่มุ่งให้ ประชาชนในท้องถิ่นที่ได้อ่านและเคารพในมรดกทางวัฒนธรรมของตน เพื่อที่จะให้มีความสนใจในการอนุรักษ์ มรดกเหล่านั้นไว้ด้วยตนเอง

3.2.5.6 แผนการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว จะต้องให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และการฝึกอบรมของนักการเมือง นักวางแผน นักวิจัย นักออกแบบ สถาปนิก ผู้ตีความมรดกทาง วัฒนธรรม นักอนุรักษ์ และผู้บริหารที่รับผิดชอบด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ผู้ให้การสนับสนุนในแต่ละฝ่าย ควรจะร่วมมือกันทำความเข้าใจกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และช่วยกันคิดหาหนทางแก้ไข

3.2.6 การส่งเสริมการท่องเที่ยว ต้องปกป้อง และรักษาคุณค่าลักษณะเฉพาะของมรดกทั้งทาง ธรรมชาติและทางวัฒนธรรม

3.2.6.1 โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรสร้างเป้าหมายที่เป็นจริง และให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ที่มีศักยภาพด้วยความรับผิดชอบเกี่ยวกับลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งและของ ชุมชนท้องถิ่น เจ้าของพื้นที่ เพื่อให้ผู้มาเยือนเหล่านี้ ได้มีการวางตัวที่เหมาะสม

3.2.6.2 องค์กรของมรดกทางวัฒนธรรม จะต้องได้รับการคุ้มครองความเป็นของแท้ดั้งเดิม และได้รับการอำนวยความสะดวกในการเข้าชมที่ดีขึ้น ในขณะที่จำกัดปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่ควบคุมไม่ได้ให้เหลือน้อยที่สุด และหลีกเลี่ยงการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในสถานที่หนึ่งในจำนวนที่มากจนเกินไป ในช่วงเวลาเดียวกัน

3.2.6.3 โปรแกรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรมุ่งให้เกิดการกระจายผลตอบแทนและบรรเทาปัญหาจากสถานที่ที่มีชื่อเสียง ที่มีนักท่องเที่ยวมากเป็นจำนวนมาก โดยส่งเสริมให้ผู้มาเยือนได้ไปสัมผัสกับลักษณะเฉพาะของมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ที่หลากหลาย และกว้างขวางขึ้น ในภูมิภาคหรือท้องถิ่น

3.2.6.4 การส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายผลผลิตศิลปหัตถกรรมพื้นถิ่น หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่อาจช่วยก่อให้เกิดรายได้แก่ท้องถิ่น จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผลทางเศรษฐกิจชุมชน และรับประกันว่าบูรณาการทางวัฒนธรรม ความผสมกลมกลืนของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม จะไม่ถูกลดระดับลง

จากการศึกษากรณีระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สรุปได้ว่าการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นการสร้างโอกาสให้แก่คนในท้องถิ่นและชุมชนได้มีความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าในแหล่งมรดกวัฒนธรรมของตนเอง รวมทั้งการจัดการด้านการอนุรักษ์ และพัฒนา การจัดการด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน ภายใต้การรักษาสมาคมระบบนิเวศในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และยาวนาน

3.3 กฎบัตรมรดกสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่น ปี ค.ศ.1999 (Charter on the Built Vernacular Heritage)

รับรองโดยที่ประชุมสามัญของสภากาชาดระหว่างประเทศ ครั้งที่ 12 ณ ประเทศเม็กซิโกเดือนตุลาคม 1999 มรดกสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นเป็นจุดศูนย์รวมความชื่นชมและความภาคภูมิใจของมนุษย์ทุกคน และได้รับการยอมรับในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์และผลผลิตที่โดดเด่นของสังคม แม้ว่าจะมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการแต่ก็มีระเบียบแบบแผน มรดกสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากประโยชน์ ใช้สอยเป็นสำคัญและในขณะที่เดียวกันก็ยังคงพร้อมด้วยความน่าสนใจและความงาม เป็นทั้งจุดรวมของวิถีชีวิตร่วมสมัยและยังเป็นบันทึกประวัติศาสตร์ของสังคมในเวลาเดียวกัน แม้ว่ามรดกสิ่งก่อสร้าง พื้นถิ่นเหล่านี้เกิดขึ้นจากน้ำมือ

มนุษย์แต่ก็เป็นผลงานสร้างสรรค์ของกาลเวลาเช่นเดียวกัน สิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นคงไม่คู่ควรต่อการเป็นมรดกของมนุษยชาติหากปราศจากการดูแลเอาใจใส่ของมนุษย์เพื่ออนุรักษ์ความผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมซึ่งประกอบขึ้นเป็นแก่นของการปรากฏอยู่ของมนุษย์มรดกสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นเป็นสิ่งสำคัญ กล่าวคือเป็นการแสดงออกขั้นพื้นฐานทางวัฒนธรรมของชุมชนและของความสัมพันธ์กับอาณาบริเวณที่ตั้งอยู่ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการแสดงออกถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมในโลกนี้สิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นเป็นวิถีแห่งธรรมชาติและวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆ เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นและการปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องในลักษณะที่ตอบสนองต่อสภาพบังคับทางสังคมและสิ่งแวดล้อม จารีตประเพณีที่ยังคงอยู่ถูกคุกคามอยู่ทั่วโลกจากแรงกดดันทางเศรษฐกิจและการกลืนวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมให้เป็นแบบเดียวกันหมด ปัญหาพื้นฐานที่มาจากแรงกดดันเหล่านี้ต้องได้รับการแก้ไข โดยชุมชนต่างๆ พร้อมด้วยรัฐบาล นักวางแผน สถาปนิกนักอนุรักษ์ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลายสาขา สืบเนื่องจากการกลืนวัฒนธรรมให้เป็นแบบเดียวกันและการเปลี่ยนสภาพเศรษฐกิจและสังคมของโลกไปในแนวทางเดียวกันทั้งหมดนั้น ส่งผลให้โครงสร้างพื้นถิ่นทั่วโลกตกอยู่ในสภาวะที่ประปรายเป็นอย่างยิ่ง ต้องเผชิญกับปัญหาร้ายแรงของสิ่งที่กำลังจะหมดไป คุณภาพ และการที่จะทำให้เกิดการผสมกลมกลืนกันได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มเติมกฎบัตรวิชาชีพเพื่อวางหลักในการดูแลและคุ้มครองมรดกสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นของเรา

3.3.1 ประเด็นทั่วไป ตัวอย่างของสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นอาจชี้ชัดได้จาก

3.3.1.1 การที่อาคารนั้นๆ เป็นที่ใช้สอยร่วมกันของชุมชน

3.3.1.2 ลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นที่ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมในบริเวณนั้น

3.3.1.3 ความเชื่อมโยงกันได้ของรูปแบบ รูปทรงและรูปลักษณะ หรือการใช้สอยกับ

ประเภทต่างๆ ของอาคารประเพณีนั้น

3.3.1.4 ความเชี่ยวชาญในด้านการออกแบบและการก่อสร้างซึ่งได้รับถ่ายทอดกันมาอย่าง

ไม่เป็นทางการ

3.3.1.5 การตอบสนองต่อข้อจำกัดทางด้านการใช้สอยทางสังคมและทางด้านสิ่งแวดล้อม

อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.1.6 การประยุกต์ใช้ระบบการก่อสร้างและงานช่างฝีมือแบบดั้งเดิมอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.1.7 ความพึงพอใจและความสำเร็จของการปกป้องคุ้มครองมรดกพื้นถิ่นขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของชุมชน การใช้สอยอย่างต่อเนื่องและการบำรุงรักษา

ส่วนร่วมและการสนับสนุนของชุมชน การใช้สอยอย่างต่อเนื่องและการบำรุงรักษา

3.3.1.8 รัฐบาลและหน่วยงานที่รับผิดชอบ จะต้องสำนึกในสิทธิของชุมชนในอันที่ควร

ดำรงไว้ซึ่งประเพณีที่สืบทอดกันมาของตนและปกป้องประเพณีเหล่านี้โดยผ่านทางกฎหมายที่มีอยู่ โดยวิธีการบริหารจัดการการเงินและส่งเสริมให้กับคนรุ่นต่อไปในอนาคต

3.3.2 หลักการในการอนุรักษ์

3.3.2.1 การอนุรักษ์มรดกพวกสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นจะต้องดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญในหลาย

สาขาวิชา ในขณะที่ต้องคำนึงถึงการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และความจำเป็นที่ต้องเคารพต่อลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมของชุมชน

3.3.2.2 ชิ้นงานร่วมสมัยที่อยู่บนสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่น กลุ่มของสิ่งก่อสร้างหรือชุมชนพื้นถิ่น ควรเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรมและลักษณะตามแบบดั้งเดิมของสิ่งเหล่านั้นด้วย

3.3.2.3 มีเพียงน้อยครั้งมากที่สิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นจะสามารถสื่อได้จากโครงสร้างเพียงอย่างเดียว การอนุรักษ์จึงจะดีที่สุดเมื่อทำการบำรุงรักษาและสงวนรักษาไว้ซึ่งลักษณะที่แสดงความเป็นตัวตนของกลุ่มของสิ่งก่อสร้างและชุมชนเป็นรายภูมิภาคไป

3.3.2.4 มรดกสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นเป็นส่วนหนึ่งที่ผสมผสานกลมกลืนอยู่กับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและความสัมพันธ์นี้ต้องนำมาใช้ในการพิจารณาในการพัฒนาวิธีการในการอนุรักษ์

3.3.2.5 สิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นมิได้รวมความเฉพาะของรูปทรงทางด้านกายภาพ ด้านเนื้อวัสดุของสิ่งก่อสร้าง ด้านโครงสร้างและด้านที่ตั้งของสิ่งก่อสร้างนั้นๆ เท่านั้น แต่รวมถึงแนวทางที่สิ่งปลูกสร้างเหล่านี้ถูกใช้สอยและเป็นที่น่าสนใจ รวมทั้งจารีตประเพณีและการรวมกลุ่มเชิงนามธรรมซึ่งผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งก่อสร้างนั้นด้วย

3.3.3 แนวทางในการปฏิบัติ

3.3.3.1 การวิจัยและจัดเก็บข้อมูล

การดำเนินงานทางกายภาพต่อโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นควรกระทำด้วยความระมัดระวัง และควรมีการวิเคราะห์รูปทรงและโครงสร้างอย่างสมบูรณ์ก่อน เอกสารข้อมูลนี้ควรจัดเก็บไว้ในหอจดหมายเหตุที่ซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าถึงได้

3.3.3.2 ที่ตั้ง ภูมิทัศน์ และกลุ่มของสิ่งก่อสร้าง

การดำเนินการใดๆ ทางกายภาพที่มีต่อโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นควรกระทำในลักษณะที่เคารพและคงไว้ซึ่งความผสมผสานกลมกลืนของที่ตั้ง ของความสัมพันธ์ที่มีต่อภูมิทัศน์ทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม และของโครงสร้างเมื่อเทียบกับสิ่งก่อสร้างอื่นๆ

3.3.3.3 ระบบของการก่อสร้างแบบดั้งเดิม

ความต่อเนื่องของระบบการก่อสร้างแบบดั้งเดิมและทักษะฝีมือช่างที่มาพร้อมกับมรดกสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นเป็นพื้นฐานของการแสดงออกถึงลักษณะความเป็นพื้นถิ่น และมีความสำคัญต่อการซ่อมแซมและการบูรณะของสิ่งปลูกสร้างเหล่านี้ ควรมีการรักษา บันทึกลงและส่งผ่านทักษะเช่นนี้ไปยังช่างฝีมือและช่างก่อสร้างรุ่นต่อไปโดยการให้การศึกษาและจัดการฝึกอบรม

3.3.3.4 การเปลี่ยนวัสดุและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม

การเปลี่ยนแปลงซึ่งสนองต่อความต้องการตามการใช้สอยร่วมสมัยที่ชอบด้วยกฎหมายควรกระทำโดยการใช้วัสดุใหม่ที่ช่วยรักษาลักษณะเดิมที่ไม่เปลี่ยนแปลงการแสดงผลออก ภายลักษณะพื้นผิวสัมผัสและรูปทรงผ่านทางโครงสร้างและวัสดุก่อสร้างของเดิมที่สืบเนื่องมา

3.3.3.5 การประยุกต์การใช้สอย

การประยุกต์การใช้สอยและการนำโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นกลับมาใช้ใหม่ ควรกระทำในลักษณะที่เคารพต่อความผสมผสานกลมกลืนของโครงสร้างของลักษณะเฉพาะและรูปทรงของสิ่งก่อสร้าง ในขณะที่ไปกันได้กับมาตรฐานการอยู่อาศัยซึ่งเป็นที่ยอมรับ ในกรณีที่ไม่มีการเว้นช่วงการใช้สอยของสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่น ให้นำข้อกำหนดตามจารีตของชุมชนมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการได้

3.3.3.6 การเปลี่ยนแปลงและบูรณะในอดีต

การเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาที่ผ่านมาจะได้รับการยอมรับและเข้าใจในฐานะที่เป็นลักษณะสำคัญของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น การที่ส่วนประกอบต่างๆ ของสิ่งปลูกสร้างจะต้องมีลักษณะที่เหมือนกันตามแบบของยุคใดยุคหนึ่งเท่านั้นไม่ใช่เป้าหมายของการทำงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่น

3.3.3.7 การฝึกอบรม

เพื่อที่จะอนุรักษ์ไว้ซึ่งคุณค่าทางวัฒนธรรมของการแสดงออกของสิ่งก่อสร้างของพื้นถิ่น รัฐบาล หน่วยงานที่รับผิดชอบ กลุ่มคนและองค์กรที่เกี่ยวข้องจะต้องเน้นย้ำในสิ่งเหล่านี้

- (1) โปรแกรมการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องหลักการสำคัญของสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นสำหรับนักอนุรักษ์
- (2) โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อช่วยเหลือชุมชนในด้านการบำรุงรักษาระบบการก่อสร้าง วัสดุและทักษะฝีมือช่าง ตามแบบดั้งเดิม
- (3) โปรแกรมเกี่ยวกับการให้ข้อมูลซึ่งจะช่วยสร้างความตื่นตัวของสาธารณชนที่มีต่อสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่
- (4) เครือข่ายระดับภูมิภาคของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเพื่อแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญและประสบการณ์

จากการศึกษาพบว่าด้วยมรดกสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่น ปี ค.ศ.1999 สรุปได้ว่า เป็นการอนุรักษ์แหล่งมรดกที่มีความเก่าแก่ ควบคู่ไปกับการดำรงชีวิตของชุมชนในสมัยปัจจุบันเพื่อให้คงวิถีชีวิตดั้งเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไว้ โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นในเรื่องหลักการอนุรักษ์ แนวทางในการปฏิบัติ ตลอดจนการดูแลและบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างกันของคนในชุมชนและหน่วยงานรัฐบาล เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่แหล่งท่องเที่ยวอันเป็นมรดกตกทอดของคนในท้องถิ่นอันเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ทราบแนวทางในการพัฒนาการจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเชียงคาน ได้เป็นอย่างดี ระหว่างการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และวิถีชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน เพื่อให้คงเอกลักษณ์ความเป็นดั้งเดิมสืบต่อไป

3.4 กฎบัตรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์เมืองและชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ (Washington Charter 1987)

3.4.1 ความน่าและคำจำกัดความ

3.4.1.1 ชุมชนเมือง ไม่ว่าจะเป็ชุมชนที่พัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามกาลเวลาหรือชุมชนที่เจริญขึ้นตามแผนพัฒนา เป็นสิ่งแสดงถึงความหลากหลายของสังคมในประวัติศาสตร์

3.4.1.2 กฎบัตรฉบับนี้เกี่ยวข้องกับครอบคลุมพื้นที่ชุมชนประวัติศาสตร์ทั้งใหญ่และเล็กทั้งเมืองและใจกลางเมืองหรือย่านประวัติศาสตร์ รวมถึงสิ่งแวดล้อมของพื้นที่นั้นทั้งที่เป็นธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น นอกเหนือจากบทบาทในฐานะที่เป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์แล้ว พื้นที่เหล่านี้ยังเป็นแหล่งรวมคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีนิยมของชุมชนด้วย ทุกวันนี้พื้นที่เหล่านี้หลายแห่งกำลังถูกคุกคาม ทำให้เสื่อมลงทางกายภาพ ทำให้เสียหาย หรือแม้แต่ถูกทำลาย จากผลกระทบของการพัฒนาเมืองอันเนื่องมาจากการอุตสาหกรรมในสังคมทุกแห่ง

3.4.1.3 จากการเผชิญ กับสถานการณ์ดังกล่าวซึ่งมักจะนำไปสู่เรื่องของความสูญเสียทั้งด้านวัฒนธรรมสังคม และแม้แต่เศรษฐกิจที่ไม่สามารถแก้ไขได้ สภาการโบราณสถานระหว่างประเทศ (ICOMOS) จึงได้สังเกตเห็นความจำเป็นที่จะต้องกำหนดกฎบัตรระหว่างประเทศสำหรับเมืองและชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ ที่จะเสริมกฎบัตรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์และการบูรณะโบราณสถาน หรือโดยทั่วไปถูกเรียกว่า กฎบัตรเวนิซ (Venice Charter) โดยข้อความใหม่นี้ยังได้อธิบายถึงหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการที่จำเป็นต่อการอนุรักษ์เมืองและชุมชนเมือง ส่งเสริมให้เกิดความกลมกลืนของทั้งวิถีชีวิตความเป็นส่วนตัวและสังคมชุมชนในพื้นที่นั้นๆ และกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์สมบัติทางวัฒนธรรม ซึ่งก่อให้เกิดความทรงจำแห่งมนุษยชาติ

3.4.1.4 ตามที่กำหนดในข้อแนะนำของ UNESCO อันว่าด้วยเรื่องของการคุ้มครองและบทบาทในปัจจุบันของพื้นที่ประวัติศาสตร์ (Warsaw Nairobi, 1976 อ้างถึงใน Washington Charter, 1987) และในเอกสารระหว่างประเทศอื่น ๆ นั้น การอนุรักษ์เมือง และชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ เป็นที่เข้าใจว่า หมายถึง ขั้นตอนที่สำคัญสำหรับการปกป้อง การอนุรักษ์ และการบูรณะของเมือง และพื้นที่ดังกล่าว เทียบเท่ากับการพัฒนาและการปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตร่วมสมัย

3.4.2 หลักการและวัตถุประสงค์

3.4.2.1 การอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์ และชุมชนเมืองอื่นๆ จะต้องผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของการวางผังเมือง ผังภูมิภาคในทุกระดับ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในทุกๆ ด้าน

3.4.2.2 คุณลักษณะที่จะต้องสงวนรักษาไว้ประกอบไปด้วย ลักษณะทางประวัติศาสตร์ของเมือง และชุมชนเมืองและองค์ประกอบทางวัตถุและทางจิตใจ ซึ่งแสดงถึงลักษณะทางประวัติศาสตร์นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

- (1) รูปแบบแผนผังของเมืองที่เห็นได้จากการแบ่งพื้นที่ดินและ โครงข่ายถนน
- (2) ความสัมพันธ์ระหว่างอาคารและพื้นที่สีเขียวและพื้นที่โล่ง
- (3) รูปลักษณะภายในและภายนอกของอาคารที่จะเห็นได้จากสัดส่วนของ ขนาดรูปแบบ การก่อสร้าง วัสดุ และการตกแต่ง
- (4) ความสัมพันธ์ระหว่างเมืองหรือชุมชนเมืองและแหล่งที่ตั้งที่แวดล้อมอยู่ทั้งที่เป็นธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น

(5) การใช้สอยที่หลากหลายที่มีอยู่ในเมือง หรือชุมชนเมือง ตามกาลเวลาการกระทำใดๆก็ตามต่อคุณลักษณะดังกล่าวมาแล้วนั้นจะต้องคำนึงถึงความเป็นของดั้งเดิมของเมืองและชุมชนเมืองประวัติศาสตร์

3.4.2.3 การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้อาศัยในพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญต่อความสำเร็จของแผนงานด้านการอนุรักษ์ และควรได้รับการสนับสนุนการอนุรักษ์เมืองและชุมชนเมืองประวัติศาสตร์จะเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เป็นอันดับแรก

3.4.2.4 การอนุรักษ์ในเมืองหรือชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ จะต้องการความรอบคอบในการเข้าดำเนินงานที่เป็นระบบและความมีวินัยควรหลีกเลี่ยงความยึดมั่นในแนวคิดแนวหนึ่งเพราะในแต่ละ

กรณีซึ่งเป็นเอกเทศอาจมีปัญหาที่แตกต่างกันได้

3.4.2.5 การวางแผนการอนุรักษ์เมือง และชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ ควรมีการศึกษา
ในหลายสาขาวิชา

- (1) แผนการอนุรักษ์ต้องให้ความสนใจปัจจัยทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย โบราณคดี ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม เทคนิคต่าง ๆ สังคมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์
- (2) ควรระบุเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หลักของแผนการอนุรักษ์ให้ชัดเจน เพื่อให้ มาตรการทางกฎหมาย การบริหาร และทางการเงินบรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ
- (3) แผนการอนุรักษ์ควรมีเป้าหมายในการสร้างความต่อเนื่องที่กลมกลืนระหว่าง ชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ และเมืองในส่วนอื่นทั้งหมด
- (4) แผนการอนุรักษ์ควรถูกกำหนดว่าอาคารใดต้องรักษาไว้ อาคารใดควรรักษาไว้ ภายใต้อำนาจแห่งประการ อาคารใดที่น่าจะสามารถรื้อถอนได้ ซึ่งจะต้องเป็นกรณีพิเศษจริง ๆ
- (5) ก่อนการดำเนินการใด ๆ จะต้องเก็บข้อมูลสภาพที่เป็นอยู่โดยละเอียด
- (6) แผนการอนุรักษ์ ควรได้รับการสนับสนุนจากผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ประวัติศาสตร์

3.4.2.6 เมื่อแผนการอนุรักษ์เป็นที่รับรองแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมการอนุรักษ์ที่มีความ จำเป็นใดๆ ก็ตาม ควรจะต้องสอดคล้องกับหลักการและเป้าหมายของกฎบัตรนี้ และกฎบัตรเวนิซ

3.4.2.7 การบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่องจะต้องมีความสำคัญมากต่อการอนุรักษ์เมืองและ ชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ

3.4.2.8 การใช้สอยและกิจกรรมใหม่ควรจะเข้ากันได้กับลักษณะของเมืองและชุมชนเมือง ประวัติศาสตร์การประยุกต์การใช้สอยพื้นที่เหล่านี้ให้เข้ากับวิถีชีวิตในปัจจุบันต้องมีการดำเนินการหรือการ ปรับปรุงสาธารณูปโภค สาธารณูปการด้วยความระมัดระวัง

3.4.2.9 การปรับปรุง การพักอาศัยควรเป็นวัตถุประสงค์พื้นฐานข้อหนึ่งของการอนุรักษ์

3.4.2.10 เมื่อมีความจำเป็นต้องก่อสร้างอาคารใหม่หรือต้องปรับปรุงอาคารที่มีอยู่แล้วควร เคารพต่อลักษณะขอบเขตที่วางเดิมของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในแง่ของสัดส่วนและขนาดที่ดิน ไม่ควรปฏิเสธ การเพิ่มเติมองค์ประกอบต่าง ๆ ในปัจจุบันที่สอดคล้องกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมเนื่องจากสิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้าง คุณค่าความสมบูรณ์ของพื้นที่ได้

3.4.2.11 ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเมืองหรือชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ควร ครอบคลุมถึงเนื้อหาเรื่องการตรวจสอบด้าน โบราณคดี และการนำเสนอหลักฐานทางโบราณคดีที่พบ

3.4.2.12 ต้องมีการควบคุมการจราจรภายในเมืองหรือชุมชนเมืองประวัติศาสตร์และวาง ผังกำหนดพื้นที่จอดรถเพื่อไม่ให้สิ่งเหล่านี้สร้างความเสียหายแก่สิ่งปลูกสร้างที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ หรือแก่สภาพแวดล้อมโดยรอบ

3.4.2.13 เมื่อมีการวางผังเมืองหรือผังภูมิภาคซึ่งมีการกำหนดแนวการก่อสร้างทางหลวง สายหลักจะต้องไม่ให้ทางเหล่านั้นผ่านเข้าไปในพื้นที่เมืองหรือชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ แต่ควรปรับปรุงเส้นทาง เข้าถึงจากพื้นที่เมืองออกไปสู่ทางหลักเหล่านั้น

3.4.2.14 เมืองประวัติศาสตร์ควรได้รับการปกป้องหรือคุ้มครองจากภัยธรรมชาติและสิ่งรบกวนต่างๆ เช่น มลภาวะและแรงสั่นสะเทือนเพื่อรักษาสภาพของมรดกวัฒนธรรม และเพื่อความปลอดภัยและความปลอดภัยของผู้อยู่อาศัยเมื่อเกิดภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อเมืองหรือชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ขึ้น จะต้องนำมาตรการในการป้องกันและซ่อมแซมมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามลักษณะเฉพาะของแต่ละที่ที่เกี่ยวข้อง

3.4.2.15 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรจัดให้มีแผนงานเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่โดยเริ่มจากเด็กในวัยเรียนควรสนับสนุนการปฏิบัติการขององค์กรต่างๆ เพื่อปกป้องคุ้มครองมรดกวัฒนธรรมและควรมีมาตรการช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการอนุรักษ์และบูรณะ

3.4.2.16 ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเฉพาะทางแก่ผู้ปฏิบัติการอนุรักษ์ในทุกสาขาวิชาชีพ จากการศึกษากฎบัตรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์เมืองและชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ สรุปได้ว่า เป็นกฎบัตรเพื่อการอนุรักษ์ทำนุบำรุงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเสี่ยงต่อการถูกทำลายได้ง่าย เพราะมีความใกล้ชิดกับความเป็นอยู่ของผู้อยู่อาศัยในการดำรงชีวิตประจำวัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม โดยมีแนวทางในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และส่งผลให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ก่อให้เกิดความรู้สึกหวงแหนสมบัติทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

3.5 กฎบัตรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์และบูรณะโบราณสถานและแหล่งที่ตั้ง (The Venice Charter 1964 กฎบัตรเวนิซ เมืองเวนิซ พฤษภาคม พ.ศ. 2507)

โบราณสถานที่ตกทอดกันมาหลายชั่วอายุคนนั้นเปี่ยมด้วยเรื่องราวจากอดีตและคงอยู่มาจนถึงวันนี้เป็นพยานหลักฐานของประเพณีอันเก่าแก่ที่เคยมีมา ประชาชนในปัจจุบันได้มีความสำนึกในเอกภาพของคุณค่าแห่งมนุษยชาติ และมองโบราณสถานในฐานะที่เป็นมรดกของส่วนรวม จึงเป็นที่ยอมรับถึงความรับผิดชอบร่วมกันในอันที่จะปกป้องมรดกเหล่านี้ไว้ให้อนุชนรุ่นต่อไป นับเป็นหน้าที่ของเราที่จะมอบมรดกเหล่านี้โดยคงไว้ซึ่งความเป็นของแท้ดั้งเดิม ดังนั้น หลักการที่ใช้แนะแนวทางในการสงวนรักษาและบูรณะอาคาร โบราณจึงจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบและจัดทำขึ้นเป็นพื้นฐานในระดับระหว่างประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศจะรับผิดชอบในการนำแผนนี้ไปประยุกต์ใช้ภายใต้กรอบแห่งวัฒนธรรมและประเพณีของตน การที่ได้กำหนดหลักการเบื้องต้นในด้านนี้เป็นครั้งแรกในกฎบัตรเฮนส์ ใน พ.ศ. 2472 (ค.ศ.1931) ได้นำมาสู่การพัฒนาในระดับนานาชาติอย่างกว้างขวาง ในส่วนที่เป็นรูปธรรม อาทิ งานเอกสารระดับชาติงานของสภาพิพิทักษ์ระหว่างประเทศ (ICOM) และยูเนสโก และการจัดตั้งศูนย์ระหว่างประเทศว่าด้วยการศึกษาด้านอนุรักษ์และปฏิสังขรณ์มรดกทางวัฒนธรรม (ICCROM) ด้วยสำนึกที่เพิ่มพูน และมีการศึกษาวิเคราะห์มากขึ้นเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ซึ่งนับวันจะทวีความซับซ้อนและหลากหลาย บัดนี้ถึงเวลาที่จะทบทวนกฎบัตรนี้อีกครั้ง เพื่อทำการศึกษาลักษณะที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดและขยายขอบเขตงานในกฎบัตรฉบับใหม่ ด้วยเหตุดังกล่าวที่ประชุมระหว่างประเทศ ครั้งที่ 2 ของสถาปนิกและช่างผู้ปฏิบัติงานกับโบราณสถานระหว่างวันที่ 25-31 พฤษภาคม พ.ศ. 2507 (ค.ศ.1964) ณ เมืองเวนิซ จึงได้ลงมติเห็นชอบดังนี้

3.5.1 คำจำกัดความ

3.5.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับโบราณสถานไม่ครอบคลุมแต่เพียงสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมเท่านั้น หากรวมถึงบริเวณเมืองหรือชนบทซึ่งเป็นแหล่งที่เราพบหลักฐานของอารยธรรมใดอารยธรรมหนึ่ง หรือ

พัฒนาการที่สำคัญหรือเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ คำจำกัดความนี้มิได้เจาะจงเฉพาะงานศิลปะที่ยิ่งใหญ่ หากหมายรวมถึงงานธรรมชาติสามัญจากอดีตที่ได้เพิ่มพูนความสำคัญในเชิงวัฒนธรรมตามกาลเวลาอีกด้วย

3.5.1.2 การอนุรักษ์และบูรณะโบราณสถานจะต้องนำเอาวิทยาการและเทคโนโลยีในทุกสาขาที่อาจนำมาใช้ในการศึกษาและคุ้มครองมรดกทางสถาปัตยกรรมมาใช้ในการดำเนินการ

3.5.1.3 จุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์และบูรณะโบราณสถานอยู่ที่การคุ้มครองโบราณสถานเหล่านั้นในความเป็นงานศิลปะไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์

3.5.2 การอนุรักษ์

3.5.2.1 โบราณสถานจำเป็นจะต้องได้รับการดูแลรักษาอย่างถาวรเป็นพื้นฐาน

3.5.2.2 การอนุรักษ์โบราณสถานจะดำเนินการสะดวกหากโบราณสถานนั้นสามารถสนองวัตถุประสงค์บางประการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย จึงควรสนับสนุนการใช้สอยในลักษณะนี้ แต่จะต้องไม่เปลี่ยนแปลงผังบริเวณหรือการตกแต่งของอาคาร ความต้องการเปลี่ยนแปลงเพื่อการใช้สอยที่เปลี่ยนไปอาจได้รับอนุญาตให้กระทำได้ในขอบเขตข้างต้นนี้เท่านั้น

3.5.2.3 การอนุรักษ์โบราณสถานหมายถึงการสงวนรักษาบริเวณแหล่งที่ตั้งในขอบเขตที่เหมาะสมกับขนาดของโบราณสถานด้วย ที่ใดก็ตามที่แหล่งที่ตั้งเดิมยังคงสภาพปรากฏอยู่จะต้องเก็บรักษาไว้ จะยินยอมให้มีสิ่งปลูกสร้างใหม่ มีการรื้อทำลาย หรือมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขที่อาจเปลี่ยนความสัมพันธ์ของมวลและสีในแหล่งที่ตั้งโบราณสถานนั้นไม่ได้

3.5.2.4 โบราณสถานไม่สามารถถูกแยกออกจากประวัติศาสตร์ในส่วนของโบราณสถานเอง เป็นประจักษ์พยานและไม่สามารถแยกออกจากแหล่งที่ตั้งที่โบราณสถานนั้นถูกสร้างขึ้น จึงไม่อนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายโบราณสถาน ไม่ว่าจะเป็นการย้ายทั้งแหล่งหรือเพียงบางส่วน เว้นแต่เมื่อได้พิสูจน์แล้วด้วยเหตุผลที่สำคัญยิ่งในระดับชาติหรือนานาชาติ

3.5.2.5 งานประติมากรรม งานจิตรกรรมหรือสิ่งตกแต่งซึ่งเป็นองค์ประกอบที่รวมเข้าเป็นโบราณสถานจะถูกแยกออกจากโบราณสถานได้ในกรณีที่เป็นวิเศษเฉพาะเท่านั้นที่จะสงวนรักษาองค์ประกอบนั้น ๆ ไว้ได้

3.5.3 การบูรณะ

3.5.3.1 ขั้นตอนของการบูรณะเป็นการดำเนินการที่ต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะสาขาวิชา โดยมุ่งที่จะสงวนรักษาและแสดงคุณค่าแห่งสุนทรียภาพและประวัติศาสตร์ของโบราณสถาน รวมทั้งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเคารพต่อวัสดุดั้งเดิมและเอกสารที่เป็นของแท้ การบูรณะจะต้องหยุดทันที ณ จุดที่เราต้องคาดคะเนสันนิษฐาน ในกรณีที่มีความจำเป็นส่วนที่เพิ่มเติมเข้าไปนั้นจะต้องระบุให้ชัดเจนสามารถแยกออกได้จากองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมเดิมของโบราณสถานและมีการประทับตราระยะเวลาที่ดำเนินการ การบูรณะในกรณีใด ๆ ก็ตามจะต้องมีการศึกษาทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์เกี่ยวกับโบราณสถานก่อนเสมอ

3.5.3.2 ในกรณีที่เทคนิคที่ใช้มาดั้งเดิมไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ การเสริมความมั่นคงแข็งแรงของโบราณสถานอาจสัมฤทธิ์ผลได้โดยการใช้เทคนิคสมัยใหม่ในการอนุรักษ์และการก่อสร้าง ทั้งนี้ประสิทธิภาพของเทคนิคจะต้องมีข้อมูลทางวิชาการยืนยันและมีประสบการณ์การนำมาใช้เป็นเครื่องพิสูจน์

3.5.3.3 จะต้องเคารพสิ่งก่อสร้างในทุกยุคสมัยของโบราณสถาน เพราะเอกภาพของรูปแบบเพียงยุคใดยุคหนึ่งไม่ใช่เป้าหมายของการบูรณะโบราณสถาน เมื่ออาคารประกอบด้วยการก่อสร้างของยุคต่าง ๆ ซ้อนทับกันไว้ การเปิดเผยให้เห็นชั้นส่วนล่างที่ซ่อนอยู่กระทำได้ในกรณีพิเศษเท่านั้น โดยมีข้อแม้ว่าชั้นที่รีหรือออกไปนั้นมีสิ่งที่น่าสนใจอยู่เพียงเล็กน้อยและวัสดุส่วนล่างที่น่าเสนอมจะต้องมีคุณค่าอย่างสูงทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดีและสุนทรียภาพ และอยู่ในสภาพที่เพียงพอที่จะดำเนินการได้ การประเมินความสำคัญขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องและการตัดสินใจที่อาจเป็นการทำลายจะขึ้นอยู่กับผู้ที่รับผิดชอบการทำงานเพียงผู้เดียวมิได้

3.5.3.4 การซ่อมแซมแทนที่ส่วนที่ขาดหายไปต้องมีความกลมกลืนกับสภาพโดยรวม แต่ในขณะที่เดียวกันจะต้องเห็นได้ถึงความแตกต่างไปจากส่วนดั้งเดิม เพื่อที่ว่าการบูรณะจะไม่สร้างหลักฐานทางด้านศิลปะหรือประวัติศาสตร์ที่เป็นเท็จ

3.5.3.5 ไม่สามารถทำการต่อเติมใดก็ได้ ยกเว้นแต่ส่วนที่ต่อเติมนั้นไม่มีผลกระทบต่อส่วนที่เป็นจุดสนใจของอาคารโบราณสถาน แหล่งที่ตั้งดั้งเดิมของโบราณสถาน สมดุลขององค์ประกอบและความสัมพันธ์ของโบราณสถานนั้นต่อสิ่งแวดล้อม

3.5.4 แหล่งประวัติศาสตร์

จะต้องดูแลแหล่งที่ตั้งของโบราณสถานเป็นพิเศษ เพื่อรักษาลักษณะที่กลมกลืนของโบราณสถานนั้นไว้ และเพื่อให้แน่ใจว่าแหล่งโบราณสถานนั้นมีความชัดเจนและได้รับการนำเสนอในสภาพที่เหมาะสม การอนุรักษ์และบูรณะที่ดำเนินการในแหล่งดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงหลักการต่าง ๆ ข้างต้นด้วย

3.5.5 การขุดค้น

การขุดค้นโบราณสถาน ควรจะดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานตามหลักวิชาการและข้อแนะนำที่กำหนดหลักการระหว่างประเทศสำหรับการขุดค้นทางโบราณคดีซึ่งยูเนสโกมีมติรับรองใน พ.ศ. 2499 (ค.ศ. 1956) จะต้องบำรุงรักษาซากโบราณสถานและจะต้องมีมาตรการที่จำเป็นสำหรับการอนุรักษ์อย่างถาวร มีการปกป้องคุ้มครองรูปลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมและวัตถุที่ค้นพบ ยิ่งกว่านั้นจะต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะเอื้ออำนวยต่อการทำความเข้าใจโบราณสถาน และนำเสนอโบราณสถานโดยไม่บิดเบือนความหมายใด ๆ อย่างใดก็ตามก่อนอื่นควรงดเว้นการปฏิสังขรณ์ นอกจากจะใช้วิธีการประกอบคืนสภาพ (อนัสติโลซิส) ซึ่งเป็นการนำชิ้นส่วนที่มีอยู่แต่กระจัดกระจายมาประกอบใหม่เท่านั้น วัสดุที่นำมาใช้ประสานชิ้นส่วนเข้าด้วยกันจะต้องแตกต่างจากวัสดุเดิมเสมอ และจะต้องใช้น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นต่อการอนุรักษ์โบราณสถานและการทำให้รูปทรงของโบราณสถานกลับสู่สภาพเดิม

3.5.6 เอกสารสิ่งพิมพ์

ในการดำเนินงานทุกด้านของการสงวนรักษา การบูรณะหรือการขุดค้นจะต้องมีการบันทึกข้อมูลอย่างชัดเจนในรูปแบบของรายงานการวิเคราะห์วิจารณ์ พร้อมกับผังรูปแบบลายเส้นและรูปถ่ายประกอบเสมอทุกขั้นตอนของการทำงานตั้งแต่ งานแผ้วถาง การเสริมความมั่นคงแข็งแรง การจัดองค์ประกอบใหม่และการทำให้สภาพกลมกลืน ตลอดจนภาพลักษณ์ทั้งทางด้านเทคนิคและรูปทรงที่เห็นได้ในระหว่างการดำเนินงานจะต้องบันทึกรวบรวมไว้ ต้องเก็บบันทึกรายงานนี้ไว้ในหอจดหมายเหตุของสถาบันสาธารณะ ให้นักศึกษาวิจัยสามารถค้นคว้าได้ และควรจัดพิมพ์เผยแพร่รายงานนี้ด้วยคณะบุคคลดังรายนามต่อไปนี้เป็นผู้ร่วมดำเนินการใน

คณะกรรมการการเพื่อร่างกฎบัตรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์และบูรณะโบราณสถานข้างต้น

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่ากฎบัตรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์และบูรณะโบราณสถาน และแหล่งที่ตั้งกำหนดขึ้นเพื่ออนุรักษ์และบูรณะโบราณสถานและแหล่งที่ตั้ง เพื่อเป็นมรดกแก่ชนรุ่นหลัง อันนำมาสู่การพัฒนาในระบับนานาชาติ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการอนุรักษ์ว่าควรเป็นไปในทิศทางใด ซึ่งต้องมีหลักการในการดำเนินการอย่างถูกต้องอย่างเป็นขั้นบันได ทั้งเรื่องการอนุรักษ์ การบูรณะ การขุดค้น และการจัดการมรดกเกี่ยวกับเอกสารสิ่งพิมพ์ เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

3.6 กฎบัตรว่าด้วยเรื่องการสงวนรักษาสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้ (Principles for the Preservation of Historic Timber Structures (1999))

เป้าหมายของเอกสารนี้ก็คือเพื่อที่จะกำหนดกฎและข้อปฏิบัติพื้นฐานและสามารถนำไปใช้ได้อย่างสากลสำหรับการปกป้องและการสงวนสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้เนื่องจากความสำคัญทางวัฒนธรรมของพวกมัน สิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้หมายถึงอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทำจากไม้ทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งมีความสำคัญทางวัฒนธรรมหรือที่เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งปลูกสร้างที่ทำจากไม้จากทุกยุคทุกสมัยเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมของโลก

สำหรับจุดประสงค์ของการสงวนสิ่งปลูกสร้างนั้น กฎต่างๆ ประกอบด้วย

- (1) คำนึงถึงความหลากหลายของสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้
- (2) คำนึงถึงชนิดและคุณภาพที่หลากหลายของไม้ที่ใช้ในการสร้าง
- (3) ตระหนักถึงความอ่อนแอของโครงสร้างที่ทำจากไม้ทั้งหมดหรือบางส่วนเนื่องจากการผุพังและเสื่อมสลายของวัสดุในการเปลี่ยนแปลงสภาวะทางสิ่งแวดล้อมและสภาพอากาศ ซึ่งเกิดขึ้นโดยการผันแปรความชื้น แสง เชื้อรา และการบุกรุกของแมลง ความเสื่อมตามการเวลา ไฟและความพิชิตอื่นๆ
- (4) ตระหนักถึงความขาดแคลนที่เพิ่มขึ้นของสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้เนื่องจากความอ่อนแอ การใช้ที่ผิดและการขาดทักษะและความรู้ในตัวเองดั้งเดิมและเทคโนโลยีการปลูกสร้าง
- (5) คำนึงถึงความหลากหลายของการกระทำและการรักษาที่จำเป็นสำหรับการป้องกันและสงวนไว้ของแหล่งมรดกเหล่านี้
- (6) คำนึงถึง Venice Charter, Burra Charter และทฤษฎี UNESCO และ ICOMOS ที่เกี่ยวข้อง และค้นหาเพื่อที่จะนำกฎทั่วไปเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันและสงวนรักษาสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้และจัดทำข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

3.6.1 การตรวจสอบ การบันทึกและการเตรียมเอกสาร (Inspection, Recording and Document)

3.6.1.1 สภาพของสิ่งปลูกสร้างและส่วนประกอบของมันนั้นควรที่จะบันทึกไว้อย่างระมัดระวังก่อนที่จะมีการแทรกแซง เช่นเดียวกับวัสดุทุกๆ อย่างที่ใช้ในการบำรุงรักษา ซึ่งสอดคล้องกันกับบทความที่ 16 ของกฎเกณฑ์ Venice Charter และ ICOMOS สำหรับการบันทึกในอนุสาวรีย์ กลุ่มของอาคารและสถานที่ (Article 16 of the Venice Charter and the ICOMOS Principles for the Recording of Monuments, Groups of Buildings and Sites) การเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยตัวอย่างที่มีลักษณะพิเศษของวัสดุที่มากเกินหรือองค์ประกอบที่เอาออกไปจากสิ่งปลูกสร้าง และข้อมูลเกี่ยวกับทักษะและเทคโนโลยีดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องนั้นควรที่จะรวบรวม ทำบัญชีรายชื่อ จัดเก็บอย่างปลอดภัยและทำให้สามารถเข้าถึงได้อย่างเหมาะสม

การเตรียมเอกสารควรจะต้องประกอบด้วยเหตุผลที่เฉพาะเจาะจงซึ่งทำให้มีทางเลือกในการใช้วัสดุและวิธีในการทำงานเกี่ยวกับการดูแล

3.6.1.2 การวินิจฉัยโดยละเอียดและแม่นยำในสภาพและสาเหตุที่ทำให้ผู้พังและความล้มเหลวทางโครงสร้างของสิ่งปลูกสร้างที่ทำจากไม้ นั้นควรจะดำเนินการก่อนการแทรกแซงใดๆ การวินิจฉัยควรที่จะตั้งอยู่บนหลักฐานทางเอกสาร การตรวจสอบทางกายภาพและการวิเคราะห์ และถ้าจำเป็นจะต้องมีการตรวจวัดสภาพทางกายภาพและวิธีการทดสอบที่ไม่ทำให้เกิดความเสียหาย สิ่งนี้จะไม่ป้องกันการแทรกแซงเล็กน้อยที่จำเป็นและการตรวจวัดที่ถูกเงิน

3.6.2 การดูแลและรักษา (Monitoring and Maintenance)

กลยุทธ์ที่สอดคล้องในการดูแลรักษาทั่วไปนั้นสำคัญสำหรับการปกป้องสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้และความสำคัญทางวัฒนธรรมของมัน

3.6.3 การบูรณะ (Intervention)

3.6.3.1 เป้าหมายแรกในการสงวนและการอนุรักษ์นั้นเพื่อที่จะคงไว้ซึ่งความดั้งเดิมและความสมบูรณ์ทางประวัติศาสตร์ของมรดกทางวัฒนธรรม การบูรณะแต่ละครั้งนั้นควรที่จะยึดเอาการศึกษาและการประเมินที่เหมาะสม ปัญหาต่างๆ นั้นควรที่จะแก้ไขตามสภาพและความต้องการที่เกี่ยวข้องตามคุณค่าแห่งความงดงามและทางประวัติศาสตร์ และความสมบูรณ์ทางกายภาพของสิ่งปลูกสร้างหรือสถานที่ทางประวัติศาสตร์

3.6.3.2 บูรณะฯ ที่เสนอนั้นควรที่จะทำตามวิธีดั้งเดิม

- (1) สามารถดำเนินการกลับคืนสู่สภาพเดิมได้ ถ้าทำได้โดยเทคโนโลยี
- (2) อย่างน้อยไม่มีอคติหรือการกีดขวางการทำงานในการสงวนรักษาในอนาคตเมื่อไหร่ก็ตามเป็นสิ่งจำเป็น และ
- (3) ไม่ทำให้เกิดอุปสรรคสำหรับความสามารถในการเข้าถึงหลักฐานที่รวมเข้าด้วยกันกับสิ่งปลูกสร้างในภายหลัง

3.6.3.3 การบูรณะในระดับต่ำสุดในโครงสร้างของสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำด้วยไม้นั้นเป็นสิ่งที่ดีที่สุด ในสภาวะบางสภาวะนั้น การบูรณะระดับต่ำสุดนั้นหมายความว่า การสงวนรักษาและการอนุรักษ์นั้นอาจจะจำเป็นจะต้องมีการรื้อถอนทั้งหมดหรือบางส่วนและตามมาด้วยการประกอบเข้าใหม่เพื่อที่จะทำให้สามารถซ่อมแซมสิ่งปลูกสร้างที่ทำจากไม้

3.6.3.4 ในกรณีของการบูรณะนั้น สิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์นั้นควรจะนำมาพิจารณาทั้งหมด วัสดุทุกๆ อย่างประกอบด้วยส่วนประกอบทางโครงสร้าง แผ่นกระจกในกรอบ การใส่กันสาด หลังคา พื้น ประตู หน้าต่าง และอื่นๆ นั้นควรที่จะให้ความสนใจเท่าเทียมกัน ตามหลักแล้วควรจะบำรุงรักษาวัสดุที่มีอยู่เท่าที่จะเป็นไปได้ การปกป้องนั้นควรที่จะประกอบด้วย การเคลือบพื้นผิว เช่น การฉาบด้วยปูน การทาสี การคลุมผิว การทำผนัง อื่นๆ นอกจากนั้น ถ้ามีความจำเป็นที่จะต้องทำใหม่หรือแทนที่การเคลือบพื้นผิวแล้ว วัสดุดั้งเดิม เทคนิคและสวดลายนั้นควรที่จะทำให้เหมือนกับแบบเดิมเท่าที่จะเป็นไปได้

3.6.3.5 เป้าหมายของการฟื้นฟูนั้นเพื่อที่จะอนุรักษ์สิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ และเพื่อที่จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม โดยการปรับปรุงลักษณะที่สมบูรณ์ทางประวัติศาสตร์ สภาพและ

ตัวแบบก่อนหน้านี้นี้ภายในขอบเขตตามหลักฐานทางวัสดุทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ ซึ่งได้แสดงในบทความ 9 – 13 ของ Venice Charter นอกจากนี้ ส่วนประกอบที่เอาออกไปและส่วนประกอบอื่นๆ ของสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์นั้นควรที่จะจัดทำบัญชีรายชื่อ และตัวอย่างลักษณะพิเศษที่ถูกเก็บในที่จัดเก็บถาวรซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำเอกสาร

3.6.4 การซ่อมแซมและการทดแทน (Repair and Replacement)

3.6.4.1 ในการซ่อมแซมสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์นั้น ไม้ที่นำมาทดแทนนั้นสามารถใช้ได้ตามคุณค่าทางความงามและทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และที่เป็นการตอบสนองความต้องการที่จะทดแทนส่วนประกอบหรือส่วนต่างๆ ของมันที่ผุพังหรือเสียหายอย่างเหมาะสมหรือความจำเป็นในการฟื้นฟู

องค์ประกอบใหม่ หรือส่วนขององค์ประกอบนั้นควรที่จะทำจากไม้ชนิดเดียวกันที่มีคุณภาพเท่ากันหรือดีกว่าองค์ประกอบที่กำลังจะถูกทดแทน นอกจากนี้ ในที่ที่สามารถทำได้นั้นควรจะใช้ประกอบด้วยลักษณะทางธรรมชาติที่คล้ายกัน ปริมาณความชื้นและลักษณะทางกายภาพอื่นๆ ของไม้ที่นำมาทดแทนนั้นควรที่จะใช้ร่วมกันกับสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่ได้

หัตถศิลป์และเทคโนโลยีการก่อสร้างซึ่งประกอบด้วยการใช้เครื่องมือตกแต่งหรือเครื่องจักรนั้น ควรที่จะสอดคล้องกับที่ใช้ในแบบดั้งเดิม ตะปูและอุปกรณ์สำรองนั้นควรที่จะเหมือนกันกับต้นฉบับตามความเหมาะสม

ถ้าส่วนใดส่วนหนึ่งขององค์ประกอบนั้นถูกทดแทนแล้ว ข้อต่องานไม้ดั้งเดิมนั้นควรที่จะนำมาใช้เพื่อที่จะต่อเข้าส่วนใหม่หรือส่วนที่มีอยู่แล้วตามความเหมาะสมและเท่าเทียมกันกับความต้องการทางโครงสร้าง

3.6.4.2 ควรที่จะยอมรับว่าองค์ประกอบใหม่หรือส่วนขององค์ประกอบนั้นจะสามารถแยกแยะออกจากส่วนประกอบที่มีอยู่เดิมได้ ในการที่จะคัดลอกการผุพังหรือการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของส่วนประกอบที่ถูกแทนที่หรือส่วนของส่วนประกอบนั้น ไม่เป็นที่น่าพอใจ วิธีการทันสมัยที่เหมาะสมที่ถูกทดสอบเป็นอย่างดีและดั้งเดิมนั้นอาจจะนำมาใช้เพื่อที่จะทำให้สีแบบเก่าและใหม่นั้นเข้ากันซึ่งต้องพิจารณาว่าสิ่งนี้จะไม่เป็นอันตรายหรือลดคุณภาพของพื้นผิวของส่วนประกอบที่เป็นไม้

3.6.4.3 องค์ประกอบหรือส่วนขององค์ประกอบนั้นควรที่จะทำสัญลักษณ์โดยแยกออกจากกันโดยการแกะสลัก โดยการทำสัญลักษณ์เผาไหม้ไปยั้งไม้หรือโดยวิธีอื่นๆ ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ในภายหลัง

3.6.5 การรักษาป่าไม้ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ (Historic Forest Reserves)

สามารถสนับสนุนการสร้างและปกป้องการรักษาป่าไม้ที่เป็นสถานที่ซึ่งต้นไม้ที่เหมาะสมนั้นสามารถนำมาใช้สำหรับการสงวนและซ่อมแซมสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้

สถาบันที่รับผิดชอบสำหรับการสงวนและอนุรักษ์สิ่งปลูกสร้างและสถานที่ทางประวัติศาสตร์นั้นควรที่จะจัดตั้งขึ้นหรือสนับสนุนการจัดตั้งการซ่อมแซมไม้ที่เหมาะสมสำหรับงานเช่นนั้น

3.6.6 วัสดุและเทคโนโลยีที่ทันสมัย (Contemporary Materials and Technologies)

3.6.6.1 วัสดุร่วมสมัยเช่น epoxy resins และเทคนิคอย่างเช่น การเสริมโครงสร้างเหล็กควรที่จะเลือกใช้และนำมาใช้พร้อมกับความระมัดระวังอย่างยิ่ง และได้มีการพิสูจน์อย่างน่าพึงพอใจในระยะเวลา

ยาวนานเพียงพอในความทนทานและพฤติกรรมทางโครงสร้างของวัสดุและเทคนิคการก่อสร้าง นอกจากนี้ สาธารณูปโภค เช่นการให้ความร้อน และการตรวจจับเพลิงและระบบการป้องกันนั้นควรที่จะติดตั้งพร้อมกับการตระหนักในความสัมพันธ์ทางความงดงามและทางประวัติศาสตร์ของสิ่งปลูกสร้างหรือสถานที่

3.6.6.2 การใช้สิ่งที่สามารถป้องกันการทำลายตามธรรมชาติทางเคมีนั้นควรที่จะควบคุมและดูแลอย่างระมัดระวัง และควรที่จะนำไปใช้เพียงในกรณีเป็นประโยชน์ ที่ซึ่งความปลอดภัยสาธารณะ สิ่งแวดล้อมนั้นจะไม่มีผลกระทบและที่ซึ่งมีความเด่นชัดในความเป็นไปได้ของความสำเร็จในระยะยาว

3.6.7 การให้ความรู้และการฝึกอบรม (Education and Training)

3.6.7.1 การปฏิรูปในคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญทางวัฒนธรรมของสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้โดยผ่านทางโปรแกรมการศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็นในการอนุรักษ์ที่ยั่งยืนและนโยบายการพัฒนา นอกจากนี้ จำเป็นจะต้องสนับสนุนการจัดตั้งและการพัฒนาต่อไปของโปรแกรมการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกัน การสงวนและการอนุรักษ์สิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้ การฝึกอบรมควรจะยึดเอากลยุทธ์ที่สามารถเข้าใจได้ที่ได้รวมเข้ากับความต้องการในการสร้างและการบริโภคที่ยั่งยืน และประกอบด้วยโปรแกรมในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ นอกจากนี้ โปรแกรมจำเป็นจะต้องมุ่งไปยังอาชีพและการค้าที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และโดยเฉพาะ สถาปนิก ผู้รักษางานศิลปะ วิศวกร จิตรกรและผู้จัดการสถานที่

จากการศึกษาพบว่าด้วยเรื่องการรักษาสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้สรุปได้ว่า ควรมีขั้นตอนวิธีการอย่างไรในการดำเนินการอนุรักษ์สิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่ทำจากไม้แก่โดยมีหลักการการตรวจสอบ การบันทึกและการเตรียมเอกสารพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ การดูแลและรักษา การแทรกแซง การซ่อมแซมและการทดแทนการรักษาป่าไม้ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ การกำหนดวัสดุและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบูรณะสิ่งก่อสร้าง ตลอดจนการให้ความรู้และการฝึกอบรมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการอนุรักษ์สิ่งปลูกสร้างที่มีวัสดุหลักเป็นไม้แก่

จากการศึกษาเกี่ยวกับกฎบัตรด้านการอนุรักษ์ข้างต้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมล้วนมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว และเป็นสิ่งสำคัญมีคุณค่าทางด้านการท่องเที่ยวอย่างมาก โดยกฎบัตรส่วนใหญ่แล้วจะเน้นให้เห็นในชุมชนมีจิตสำนึกด้านการเห็นถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว หากจะอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบขั้นตอน เพื่อให้แผนการอนุรักษ์ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ในวัตถุประสงค์ที่กำหนดเป็นแนวทางในการอนุรักษ์พัฒนามรดกทางวัฒนธรรมการท่องเที่ยว

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

4.1 ทฤษฎีศักยภาพ

อมรินทร์ ศรีนขสกุล (2550) ได้ให้ความหมายของศักยภาพ ศักยภาพ หมายถึง อำนาจหรือคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ อาจทำให้พัฒนาหรือทำให้ปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้

ศักยภาพของบุคคลใด หมายถึง ความสามารถสูงสุดที่เป็นไปได้ของบุคคลนั้นถ้าหากบุคคลนั้นได้รับการบำรุงส่งเสริมอย่างเต็มที่ และถูกทางทั้งทางกายและทางจิตความสามารถที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้นจึงยังไม่ใช่ศักยภาพของแต่ละบุคคล จึงต้อง “พัฒนาความสามารถ” หรือ “พัฒนาสมรรถนะ” เพื่อที่จะเข้าไปใกล้

ศักยภาพของบุคคล ไม่ใช่ “พัฒนาศักยภาพ” เพราะแม้แต่ในคนที่เก่งมากๆ ก็ยังไม่ทราบว่าจะบุคคลไปได้ถึงครึ่ง ศักยภาพของตัวเองแล้วหรือยัง เนื่องจากยังไม่มีใครสร้างเครื่องมือวัดศักยภาพ (ความสามารถสูงสุดที่ยังไม่เกิดขึ้น) ของมนุษย์ได้ แล้ววัดความสามารถที่มีอยู่แล้วในขณะนี้ ก็ยังไม่ทราบว่าผลที่วัดได้นั้นตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ ดังนั้น จึงควรใช้คำว่า “พัฒนาความสามารถ” หรือ “พัฒนาสมรรถภาพ” หรือ “พัฒนาสมรรถนะ” ให้เต็ม ศักยภาพ

4.2 องค์ประกอบของศักยภาพ

องค์ประกอบของศักยภาพทางการท่องเที่ยวมีดังต่อไปนี้

- 4.2.1 การคมนาคมขนส่ง
- 4.2.2 ที่พักแรม
- 4.2.3 ภัตตาคาร และร้านอาหาร
- 4.2.4 ร้านขายของที่ระลึก
- 4.2.5 การบริการด้านการท่องเที่ยว
- 4.2.6 ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
- 4.2.7 การอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว
- 4.2.8 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์
- 4.2.9 การจัดการบริการอื่นๆ ให้กับนักท่องเที่ยว

4.3 ศักยภาพทางการท่องเที่ยว

ศักยภาพของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวพิจารณาจาก ทรัพยากรที่มีความเหมาะสมมีลักษณะเฉพาะ และคงลักษณะพื้นถิ่น โดยเน้นความสำคัญของระบบนิเวศ หรือวัฒนธรรมของพื้นที่ และความดึงดูดใจในว่ามีน้อย มากเพียงใด เพื่อให้มีความสำคัญที่ต่างกันในแต่ละปัจจัย ดังนี้

4.3.1 ชนิดแหล่งท่องเที่ยว

พิจารณาจากสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว โดยเป็นแหล่งที่มีสภาพของธรรมชาติดั้งเดิม หรือเป็นแหล่งที่สภาพของธรรมชาติถูกดัดแปลงตกแต่งบางส่วนแต่ยังคงสภาพเดิมไว้เป็นหลักหรือเป็นแหล่งธรรมชาติที่สร้างขึ้นโดยการผสมผสาน จำลอง หรือตกแต่งใหม่ โดยไม่มีลักษณะที่เป็นระบบนิเวศที่ถูกต้อง หรือไม่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่หรือเป็นแหล่งที่สร้างเลียนแบบธรรมชาติมีค่าต่อความเป็นแหล่งท่องเที่ยว มาก-น้อยตามลำดับ

4.3.2 องค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์

พิจารณาความสำคัญของความสมบูรณ์ความหลากหลายลักษณะที่หายาก และความสัมพันธ์ที่เป็นระบบในพื้นที่ ความโดดเด่นทางกายภาพ คือ มีความโดดเด่นมาก มีลักษณะเป็นสัญลักษณ์ชัดเจนมีความแปลกแตกต่างจากทุกๆ ไป รวมทั้งสภาพที่มีความสวยงามของทัศนียภาพและองค์ประกอบ ว่ามีระดับความงาม มีความดึงดูดใจรวมถึงความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวอย่างไร มีองค์ประกอบทางด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่ผสมผสานหรือเพิ่มความดึงดูดใจมากน้อยเพียงไร

4.4 ความพร้อมและศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

นพดล ภาคพรต (2545) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ความพร้อมด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นสภาพถนนที่เข้าถึง ชื่อเสียง ความเป็นที่รู้จัก ร้านค้า เครื่องดื่ม ห้องน้ำ เป็นต้น

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว หมายถึง ความสวยงาม ความน่าประทับใจของแหล่งท่องเที่ยว ความยิ่งใหญ่ ความเก่าแก่ และคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เชิงศาสนา หรือความแปลกเด่นไม่เหมือนใครของแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวจะทำให้เห็นถึงความสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชม

Burkart and Medrik (n.d. อ้างถึงใน มนัส สุวรรณและคณะ, 2546) กล่าวว่า ศักยภาพในด้านของแหล่งท่องเที่ยว วิเคราะห์ได้จากความดึงดูดใจของสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึงสถานที่ รวมถึงภาพพจน์ต่างๆ เช่น ความมีชื่อเสียง ความสวยงาม ความมีเอกลักษณ์เฉพาะ ความสะอาด ความปลอดภัย โอกาสในการเรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์ เป็นต้น

ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีจุดดึงดูดใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในตัวแหล่งท่องเที่ยวที่ได้เข้าชม มีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การคมนาคม การบริการ ความปลอดภัย เป็นต้น และจะต้องสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวทั้งในด้านความสะอาด ความเป็นมิตรไมตรีของคนในท้องถิ่น เป็นต้น

ฉัตรชฎา พิชัยกมลฉัตร (2550) กล่าวว่า การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว อาจแบ่งหลักเกณฑ์ในการพิจารณาได้เป็น 2 ประเด็น คือ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวหรือศักยภาพในตัวเองด้านการท่องเที่ยว และความพร้อมด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ซึ่งคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวหรือศักยภาพในตัวเอง ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้เห็นถึงความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวหรือเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวสูงย่อมจะมีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมมากกว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวต่ำ ฉะนั้นโอกาสในการพัฒนาย่อมมีมากกว่าด้วยเช่นกัน

ดังนั้น การจัดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์โดยการพิจารณาคุณลักษณะในด้านต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวมาเป็นตัววัดศักยภาพออกมา แล้วนำมาเปรียบเทียบกันในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด เพื่อจัดลำดับความสำคัญของศักยภาพที่มีอยู่ ซึ่งทำให้การเลือกสรรแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งขึ้นมา เพื่อพัฒนาลำดับก่อนหลัง ได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับข้อจำกัดด้านบุคลากร เครื่องมือ และงบประมาณที่พึงมี แนวคิดในการจัดศักยภาพหรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว มีการพิจารณาจากองค์ประกอบ 2 ประการ ดังนี้

(1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่เป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งนับเป็นคุณค่าหรือความสำคัญที่มีอยู่ จะยังผลให้เป็นที่ดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว เป็นสิ่งสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและเป็นสิ่งตอบสนองความสนใจหรือความต้องการของนักท่องเที่ยว ลักษณะของคุณค่าในแต่ละแห่งจะมีมากขึ้นน้อยต่างกันไปได้แก่ วัดที่มีโบราณวัตถุ โบราณสถาน ที่เป็นสถาปัตยกรรมเก่าแก่ มีประวัติเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ ก็ย่อมมีคุณค่ามากกว่าวัดที่สร้างตามแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ และไม่มี

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่น่าสนใจมากนัก

(2) ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งหรือส่วนประกอบของสถานที่แห่งนั้นในการต้อนรับนักท่องเที่ยว หรือเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว ที่จะเลือกเดินทางมาสู่สถานที่แห่งนั้นๆ ซึ่งแม้ว่าความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวจะไม่ใช่สิ่งดึงดูดใจหรือสิ่งตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยตรง แต่ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว มีอิทธิพลมากในการเลือกตัดสินใจเลือกเดินทางมายังสถานที่นั้น ซึ่งความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะใหญ่ๆ ทั้งหมด 5 ลักษณะ ได้แก่ สภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ความปลอดภัย และฤดูกาลในการรองรับนักท่องเที่ยว

การจัดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณลักษณะในด้านต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ที่เป็นตัววัดศักยภาพ แล้วนำมาเปรียบเทียบกันในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถเลือกพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 แนวคิดและการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว (2549) ได้กล่าวไว้ว่า การที่นักท่องเที่ยวจะเลือกเข้าไปเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยวใดนั้น แหล่งท่องเที่ยวนั้นจะต้องมีความดึงดูดใจและความน่าสนใจในระดับที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งศักยภาพในการดึงดูดใจสำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยหลายปัจจัย ได้แก่ คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึง ความปลอดภัย และความสามารถในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากองค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจแล้ว แหล่งท่องเที่ยวควรมีศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวด้วย ไม่ว่าจะเป็นในด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และการสนับสนุนทางด้านนโยบาย ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การที่แหล่งท่องเที่ยวจะสามารถดำรงอยู่ได้นั้น การบริหารจัดการเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญ ทั้งในด้านการจัดการด้านการอนุรักษ์ การฟื้นฟูสภาพของแหล่งท่องเที่ยว การมีมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับตัวแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดการด้านการบริการและการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม นอกจากนี้ จากเป้าหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เน้นการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเข้าใจต่อวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของท้องถิ่น รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการรักษาวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวนั้น ทำให้การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในครั้งนี้จึงให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก รวมทั้งการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้วย

จากแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้นจึงได้กำหนดองค์ประกอบพื้นฐานสำหรับประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้ 3 ด้าน ได้แก่

4.5.1 องค์ประกอบที่ 1 ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว

หมายถึง การที่แหล่งท่องเที่ยวมีจุดดึงดูดความสนใจหรือมีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสามารถสร้างความประทับใจและความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น มีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์ของ

วิถีชีวิตและภูมิปัญญา มีความงดงามทางศิลปวัฒนธรรม และจากการที่วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมของมนุษย์ที่สั่งสมมาแต่อดีตและมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละท้องถิ่น ดังนั้น ความสามารถในการสืบทอดทางวัฒนธรรม ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ความผูกพันต่อท้องถิ่น และความเข้มแข็งในการรักษาวัฒนธรรม จึงมีความสำคัญในการรักษาวัฒนธรรมให้คงอยู่ ซึ่งเป็นจุดเสริมศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญ อีกทั้งศักยภาพในทางกายภาพและการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัย และความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวด้วย

สำหรับองค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ด้าน ได้แก่

4.5.1.1 คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วย 7 ดัชนีชี้วัด ได้แก่

- (1) ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้
- (2) ความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี
- (3) ความงดงามทางศิลปวัฒนธรรม
- (4) ความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง
- (5) ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบค้นได้
- (6) ความผูกพันต่อท้องถิ่น
- (7) ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์

4.5.1.2 ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว มีดัชนีชี้วัด 3 ข้อ ดังนี้

- (1) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
- (2) ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว
- (3) ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

4.5.2 องค์ประกอบที่ 2 ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว

ศักยภาพในการรองรับด้านท่องเที่ยว หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่มีส่วนช่วยเสริมแหล่งวัฒนธรรมนั้นๆ ให้มีความสำคัญ มีความเหมาะสมในการจัดการท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น แหล่งวัฒนธรรมอาจมีความดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวสูง แต่มีข้อจำกัดสูงในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมเข้าไปท่องเที่ยว ทำให้ศักยภาพในการจัดการด้านการท่องเที่ยวลดลงไปด้วยสำหรับศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ด้าน ได้แก่

4.5.2.1 ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน

4.5.2.2 ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก

4.5.3 องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความสามารถในการจัดการควบคุม ดูแลแหล่งท่องเที่ยว และการดำเนินงานการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

4.5.3.1 ด้านการจัดการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ประกอบด้วย การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และการจัดการด้านการท่องเที่ยว

4.5.3.2 การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึกอันดีงาม โดยพิจารณาจากกรดำเนินงานขององค์กรที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ในการสร้างเสริมจิตสำนึกและการเรียนรู้ในด้านเรื่องคุณค่าสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ดูแลพื้นที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นที่อยู่โดยรอบแหล่งท่องเที่ยว

3.5.3.3 การจัดการด้านเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการคิด การพิจารณาตัดสินใจ การดำเนินการและร่วมรับผิดชอบในการเรื่องต่างๆ ที่จะผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชนนั้นๆ รวมทั้งการกระจายรายได้หรือผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น

4.6 เกณฑ์ประเมินด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

4.6.1 การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ดัชนีชี้วัด ได้แก่

4.6.1.1 การจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

4.6.1.2 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่

4.6.1.3 การจัดการด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงจากการท่องเที่ยว

4.6.2 การจัดการด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5 ดัชนีชี้วัด ได้แก่

4.6.2.1 การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว

4.6.2.2 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

4.6.2.3 การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก

4.6.2.4 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

4.6.2.5 ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยว สรุปได้ว่าเป็นประเมินศักยภาพด้านการพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดจากการท่องเที่ยว จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ เป็นการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในระดับพื้นฐานควบคู่ไปกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดศักยภาพในการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการประเมินแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 3 ด้านคือ ด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการ เพื่อให้ทราบว่าแหล่งท่องเที่ยวมีจุดด้อยในเรื่องใด ทำให้มีความเข้าใจต่อการพัฒนาที่ตรงประเด็นปัญหาหลัก และดำเนินการกำหนดแนวทางในการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาของพื้นที่ที่ได้จากผลการประเมิน

5. ทฤษฎี SWOT Analysis วิเคราะห์ความได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขัน

เป็นการวิเคราะห์สภาพด้านการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดแบบยั่งยืน ว่ามีความได้เปรียบและเสียเปรียบในการแข่งขันด้านใดบ้าง ซึ่งในการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 4 ด้านตามตัวอักษรย่อ นั่นคือ

5.1 S = Strength

หมายถึง จุดแข็ง เป็นคุณสมบัติด้านความได้เปรียบของจังหวัดตนเองที่อยู่เหนือคู่แข่ง อันเป็นจุดที่ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวในตลาดท่องเที่ยวได้รับรู้เพื่อใช้เป็นจุดขายในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

ภายในจังหวัด เช่น สิ่งก่อสร้างในสมัยอดีตที่ทรงคุณค่ามาถึงปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม พันธุ์ไม้ที่สวยงามยากแก่การหาชมที่อื่นได้ ทรัพยากรที่แปลกและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยวและมาตรฐานในด้านการบริการนักท่องเที่ยว หรือมีกลุ่มชุมชนในท้องถิ่นที่เข้มแข็งในการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มีประสิทธิภาพ หรือมีการทำโครงการนำร่องในเรื่องการท่องเที่ยว เป็นต้น

5.2 W = Weakness

หมายถึง จุดด้อย แข็ง เป็นคุณสมบัติด้านความเสียเปรียบของจังหวัดตนเองเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น กล่าวได้ว่าเป็นจุดที่ควรได้รับการปรับปรุงหรือทำให้กลายเป็นจุดแข็งในอนาคต เมื่อจะใช้ในการแข่งขันกับจังหวัดอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวหรือสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบการจัดการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีกฎหมายควบคุมและอนุรักษ์เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ทันสมัย ไม่มีระบบการจัดการแผนการท่องเที่ยวที่จะมาทำตลาดการท่องเที่ยวแบบทันสมัยและยั่งยืน หรือ ชุมชนท้องถิ่นไม่ให้ความสนใจหรือให้ความใส่ใจน้อยไปสำหรับการสนับสนุนการท่องเที่ยวในบริเวณนั้นๆ เป็นต้น

5.3 O = Opportunity

หมายถึง โอกาส เป็นช่องทางในการที่จะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ทางการท่องเที่ยวมีโอกาสเข้ามามีบทบาทหรือเจาะตลาดการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดด้านการท่องเที่ยว และทำกำไรให้กับธุรกิจท่องเที่ยวภายในจังหวัดนั้น เช่น การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเข้าตลาดท่องเที่ยวให้มากขึ้น มีโอกาสขยายสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้นตามเหมาะสมกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของชุมชน และคนในท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมในการบริการนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น มีโอกาสพัฒนาทรัพยากรทางธรรมชาติให้มากขึ้นเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว และโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในอนาคตต่อไป เป็นต้น

5.4 T = Threat

หมายถึง อุปสรรค เป็นสภาวะที่ไม่ได้ก่อให้เกิดผลดีใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวภายในจังหวัดและการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หรือนำไปสู่สภาวะการไม่โตของตลาดท่องเที่ยวนั้นๆ เช่น มีคู่แข่งมากทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศการไม่มีทรัพยากรที่น่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว การไม่มีเงินทุนระยะยาวในการพัฒนาด้านการตลาดท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในระดับที่มากพอ มีการต่อต้านจากชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หรือ ไม่มีการประสานงานที่ดีระหว่างจังหวัดและหน่วยงานการพัฒนาการท่องเที่ยวหรือกฎหมายบังคับด้านการท่องเที่ยวยังล้าสมัยอยู่นั่นเอง

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า การวิเคราะห์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน หรือ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ เพื่อประเมินสถานการณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในด้านจุดแข็ง จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค เพื่อสามารถกำหนดแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว

6. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากตำราและเอกสารรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ไว้ ดังที่ผู้วิจัยได้นำส่วนหนึ่งมานำเสนอไว้ในงานวิจัยเล่มนี้

นันทวรรณ ช่างคิด (2552) ได้ทำการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: เส้นทางวัฒนธรรมศรีวิชัยที่ไชยา โดยมีคำถามของการวิจัย คือ เส้นทางวัฒนธรรมศรีวิชัยที่ไชยาในความเห็นของชุมชนไชยา หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวใดบ้างในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสืบสานวัฒนธรรม ร่วมกับพัฒนาท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ชาวไชยาขาดความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์และเจตคติในด้านใดบ้าง อย่างไร บริบทหรือสภาพแวดล้อมโดยรวมรอบด้านของไชยาจะช่วยให้เขาเกิดการเรียนรู้กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนได้ด้วยวิธีใด อย่างไร วัตถุประสงค์หลักของการวิจัย คือ เพื่อจัดและรวบรวมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่แสดงถึงวัฒนธรรมศรีวิชัยที่อำเภอไชยาให้เป็นเส้นทางการท่องเที่ยวเส้นเดียวกันเพื่อง่ายและสะดวกต่อการเดินทางท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังต่อไปนี้ คือ เพิ่มความรู้ ความเข้าใจ ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สืบสานวัฒนธรรมร่วมกับพัฒนาท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยว เส้นทางวัฒนธรรมศรีวิชัยที่ยั่งยืนศึกษาบริบทชุมชนของชาวอำเภอไชยาที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม ถึงแวดล้อมปัจจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของชาวอำเภอไชยาส่งเสริมและพัฒนากระบวนการจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของชุมชนชาวไชยา ควรขยายการมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติการไปสู่กลุ่มคนต่างๆ ในชุมชน การเข้าสู่ชุมชนควรใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับชุมชนนั้นๆ ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมสรุปผลได้ ดังนี้ 1) ชาวบ้านทั่วไปเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวพอสมควร มีความพร้อมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวและยินดีจะร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนไชยา 2) ผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวของชุมชนไชยา ได้แสดงความคิดเห็นด้วยและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในชุมชนไชยา โดยได้ร่วมกันกำหนดเส้นทางท่องเที่ยววัฒนธรรมศรีวิชัยที่ไชยา ดังนี้ วันแรก สวนโมกขพลาราม 1 วัน 1 คืน วันที่สอง พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านเมืองไชยา 1 วัน วันที่สาม บ้านพุมเรียง วัดสมุหนิมิต วัดเก่า วัดทุ่งจับช้าง กล้วยปลา วัดแหล่งโพธิ วัดตระพังจิก (สวนโมกข์เก่า) วันที่สี่ วัดอิฐ วัดจำปา วัดสาเกตเล็ก ชมหลักเมืองไชยา บ้านสงขลา วัดพระประสพ วัดป่าเลไลยก์ วัดแก้ว วัดหลง เขาน้ำร้อน และจัดโครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อยร่วมโครงการกับโรงเรียนไชยวิทยา เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนในการเตรียมเป็นผู้นำเที่ยวในท้องถิ่น 3) ได้มีการจัดการประชุมโดยกราบนำมติการเจ้าคณะอำเภอไชยาในฐานะเจ้าอาวาสวัดเวียง และพระมณเฑียร มั่นจิตโต ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดธารน้ำไหล สวนโมกขพลารามให้แนวคิดด้านการท่องเที่ยวแก่ชาวไชยา สรุปได้ว่าชาวไชยาต้องมีความรู้เรื่องท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ของตนเองอย่างดีแล้วนำความรู้ที่ไปถ่ายทอดให้ผู้ที่มาเยือนฟังอย่างถูกต้องชัดเจน ต้องมีความซื่อสัตย์ ในการปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวของชาวไชยา โดยเฉพาะ โบราณวัตถุทรงคุณค่าในวัดพระบรมธาตุไชยารวิหาร 4) จัดประชุมฝ่ายปกครอง ฝ่ายบริหารของอำเภอไชยามีความพร้อมในหลายด้านเป็นต้นว่า ด้านที่พัก ร้านอาหาร ความสะอาดสบายความปลอดภัย แต่ปัญหาที่ควรเร่งแก้ไขก็ยังมีอยู่ด้วยเช่นกัน ได้แก่ การขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ขาดผู้นำเที่ยวที่มีความรู้เรื่องไชยา การจัดการท่องเที่ยวยังไม่เป็นระบบเส้นทาง ที่สำคัญขาดบุคลากรที่มีคุณภาพประจำแหล่งท่องเที่ยว 5) จัดประชุมผู้ประกอบการด้านธุรกิจ

ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของอำเภอไชยา ประกอบด้วย เจ้าของที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น ปรากฏว่าทุกฝ่ายต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐที่ดูแลรับผิดชอบทางด้านการท่องเที่ยวในเรื่องการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวอำเภอไชยาให้มาก ให้มีการวางแผนเพื่อเตรียมผลิตภัณฑ์ที่จะจำหน่ายได้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และจัดปัญหาความขัดแย้งกันเองของผู้ประกอบการ 6) ประชุมวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาสและข้อจำกัดของการท่องเที่ยวอำเภอไชยา ร่วมกับฝ่ายปกครอง ผู้ประกอบการ สมาชิกสภาวัฒนธรรมอำเภอ และชาวบ้านอำเภอไชยาโดยใช้เทคนิควิเคราะห์แบบ SWOT โดยได้ข้อสรุป ด้านจุดเด่น คือ สักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีพร้อม จุดด้อย คือ ขาดการพัฒนาด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว ด้านโอกาส คือ การได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรภาครัฐและสถาบันการศึกษาพอสมควร ด้านข้อจำกัด คือ งบประมาณสนับสนุนและความช่วยเหลือจากองค์กรภาครัฐไม่ต่อเนื่อง

จากการศึกษาโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: เส้นทางวัฒนธรรมศรีวิชัยที่ไชยา เป็นผลให้ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มีความน่าสนใจ และดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวได้ โดยในการพัฒนาจะต้องอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชนจึงจะส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จ

ฉัตรฉณ พิชัยกมลฉัตร (2550) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี ที่จะมีส่วนต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ตามแนวเหตุผลในการสร้างดัชนีชี้วัดและนำมาวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคการถ่วงน้ำหนัก จะสามารถประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวได้ เก็บรวบรวมข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรี ขอความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั่วไปถึงความต้องการที่จะเดินทางมาเยี่ยมชมยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จากแบบสอบถาม จากนั้นได้ใช้ดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวทั้ง 8 ด้านเพื่อนำมาหาค่าระดับเพื่อการประเมินศักยภาพ และวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี จากการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวมาทำการประเมินทั้งหมด 20 แห่ง เมื่อประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวแล้วนั้นพบว่า กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง จะมีความปลอดภัยสูง เข้าถึงได้อย่างสะดวก มีจุดบพร่องในด้านการท่องเที่ยวเล็กน้อย กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง ซึ่งมีความสำคัญและมีคุณค่าไม่มากนัก มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวในระดับปานกลาง กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำ เข้าถึงลำบาก ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

เป็นการศึกษาที่ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจเรื่องการประเมินศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจนมากขึ้น โดยใช้ดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวทั้ง 8 ด้าน เพื่อนำมาหาค่าระดับเพื่อการประเมินศักยภาพและวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยว อันเป็นผลให้เราทราบว่าพื้นที่วิจัยที่ต้องการศึกษาอยู่ในระดับศักยภาพระดับใด และสามารถปรับแผนการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

ชื่น ศรีสวัสดิ์ และ เกริกไกร แก้วล้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกรณีศึกษาวัฒนธรรมของชุมชนชาวควยในเขตอีสานใต้และลาวใต้ ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการสำรวจสภาพทั่วไปทางด้านพื้นที่ และมีการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุมชนชาวควยในเขตอีสานใต้ยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเขตพื้นที่จังหวัด บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี

และบางส่วนของจังหวัดมหาสารคาม รวมทั้งหมดประมาณ 474,486 คน 2) ชุมชนชาวทวายทั้งในเขตอีสานใต้และลาวใต้ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้งทางประวัติศาสตร์ทางชาติพันธุ์ และทางวัฒนธรรม 3) แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวทวาย อาจทำได้โดยการสำรวจสภาพชุมชนที่มีลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม และขึ้นบัญชีไว้อย่างเป็นทางการในรูปแบบฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์ และเผยแพร่การประชุมสัมมนาในรูปของเอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ และอินเตอร์เน็ต ได้รับรู้และเข้าใจแนวทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน ทั้งต่อนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว 4) แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพึ่งพาในรากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน สามารถทำได้โดยการประสานความร่วมมือกันระหว่างประเทศที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวอย่างกว้างขวางทั้งของประเทศตนเองและประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะเดียวกัน และใช้มาตรการเดินทางท่องเที่ยวร่วมกันของกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

จากการศึกษาทำให้สามารถพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตอีสานใต้และลาวใต้ไปในทิศทางที่ถูกต้อง กับปัญหาสภาพปัจจุบันที่กำลังเผชิญ เป็นผลให้ผู้วิจัย ต้องการศึกษานโยบายกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพึ่งพาในรากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน สามารถทำได้โดยการประสานความร่วมมือกันระหว่างประเทศที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวร่วมกันมาปรับใช้กับการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในการศึกษาครั้งนี้

นายจริน สิริ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยวโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในการพัฒนา กรณีชุมชนเมืองกืด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อ 1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมชุมชนเมืองกืดที่สามารถนำมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาศักยภาพชุมชนทั้งในการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการและทางด้านการนำไปใช้เป็นฐานในการพัฒนาให้เป็นที่ดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวในชุมชน 2) เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยว โดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในด้านการพัฒนาศักยภาพทั้งในด้านการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการท่องเที่ยวในชุมชน และการพัฒนาศักยภาพด้านวัฒนธรรมให้เป็นที่ดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว 3) เพื่อศึกษาผลที่เกิดจากการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในชุมชนที่ใช้วัฒนธรรมเป็นฐานในการพัฒนาวิธีการนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เพื่อให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวิจัย และผู้วิจัยได้ประเมินผลการวิจัยโดยใช้กระบวนการประเมินแบบมีส่วนร่วมและเพื่อให้เกิดความชัดเจนจึงใช้วิธีการประเมินเชิงปริมาณประกอบ สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้ คือ ค้นพบวัฒนธรรมชุมชนเมืองกืดที่สามารถนำมาพัฒนาศักยภาพชุมชนได้ คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มหรือองค์กรชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน และวัฒนธรรมที่สามารถนำมาเป็นฐานการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวจากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจว่า คุณค่าของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว มีความหมายและส่งผลต่อความสนใจของนักท่องเที่ยวมากเพียงใด ดังนั้นในการวิจัยจึงควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรทางการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการอนุรักษ์ และเพิ่มคุณค่าให้แก่ทรัพยากรท่องเที่ยว

กิตติชัย เจริญชัย (2548) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด และศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (โฮมสเตย์) บ้านชะยอม ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ในการศึกษาผู้ศึกษาข้อมูลได้นำข้อมูลจากการศึกษาระดับศักยภาพมาวิเคราะห์เพื่อเสนอ

แนวทางในการวางแผนพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (โฮมสเตย์) 8 ด้าน คือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด

ชันษา นวลละออง (2547) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาแหล่งศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดปทุมธานี ศึกษาปัญหา ข้อจำกัด และจัดกลุ่มค่าความสำคัญของแหล่งศิลปวัฒนธรรมเหล่านั้น ศึกษาศักยภาพตลาดการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งศิลปวัฒนธรรมตามความเหมาะสม ผลการศึกษาของตลาดการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม จังหวัดปทุมธานี พบว่า บริเวณพื้นที่ศึกษามีศักยภาพในการที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบต่างๆ สนับสนุน คือ ด้านศักยภาพการเข้าถึง ด้านศักยภาพของแหล่งศิลปวัฒนธรรม ด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวและด้านจินตภาพของแหล่งท่องเที่ยว

กนกพร ศิริโรจน์ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “กระบวนการตัดสินใจเลือกสถานที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กรณีศึกษา สถานที่พักแรม ถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร” ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกสถานที่พักแรมในพื้นที่ถนนข้าวสารของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมี 2 รูปแบบ คือ แบบที่ 1 นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกสถานที่พักแรมที่ถนนข้าวสารก่อนที่จะเดินทางมาถึงกรุงเทพฯ โดยเริ่มจากการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องแสวงหาสถานที่พักแรมและจากการที่นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่พักแรมที่ถนนข้าวสารอยู่บ้างพอสมควรจากเพื่อนหรือคนใกล้ชิดรู้จัก และนักท่องเที่ยวก็เคยมีประสบการณ์ในการมาพักแรมที่ถนนข้าวสารแล้ว ทำให้สามารถตัดสินใจพักแรมที่ถนนข้าวสารก่อนที่จะเดินทางมาถึงกรุงเทพฯ และแบบที่ 2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศตัดสินใจเลือกสถานที่พักแรมที่ถนนข้าวสาร หลังจากที่เดินทางมาถึงกรุงเทพฯ เพราะถึงแม้ว่า นักท่องเที่ยวจะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนหรือคนรู้จักใกล้ชิดแต่ตัวนักท่องเที่ยวเองยังไม่มีประสบการณ์ในการพักแรมที่ถนนข้าวสารจึงตัดสินใจพักแรมที่ถนนข้าวสารหลังจากที่ได้สำรวจด้วยตัวเองแล้ว

ประกอบศิริ ภักดีพินิจ (2545) ศึกษาเรื่อง ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนริมกว๊านพะเยา กรณีศึกษาชุมชนบ้านร่องไฮ ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในการศึกษาวิจัยวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่องไฮ ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 2) เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนกว๊านพะเยา 3) เพื่อวิเคราะห์หาข้อเสนอแนะแนวทางจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่องไฮ ซึ่งประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ประชากรจากภายในและภายนอกชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกประกอบการสังเกต ประชาชนภายนอกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาที่กว๊านพะเยา 370 คน ผลการศึกษา พบว่า 1) ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่องไฮ มีองค์ประกอบสำหรับการจัดการทางด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน 2 ด้าน คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจและการเข้าถึง ส่วนองค์ประกอบด้านสิ่งอำนวยความสะดวกยังต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป 2) ทำให้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนกว๊านพะเยา 3) แนวทางการจัดการจัดทำแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่องไฮ จากการวิเคราะห์ผู้ศึกษาได้นำเสนอแนะแนวทางในการจัดทำแผนด้านพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนบ้านร่องไฮไว้ 6 แผนงาน คือ (1) แผนงานการส่งเสริมการมี

ส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (2) แผนงานพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน (3) แผนงานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม (4) แผนงานพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน (5) แผนงานรักษาความปลอดภัย (6) แผนงานพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน

วาลิกา แสนคำ (2545) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบ้านเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของบ้านเปียงหลวง และหาแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมสำหรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ กลุ่มชุมชน กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยทำการรวบรวมข้อมูลจาก การสำรวจ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า บ้านเปียงหลวงมีศักยภาพด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานครบถ้วนเพียงพอสำหรับรองรับการท่องเที่ยว แต่ควรมีการปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเบื้องต้น เช่น ศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว และห้องน้ำสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยว จากการศึกษาสามารถสรุปแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) ส่งเสริมและพัฒนา การจรรายการนำเที่ยวทางวัฒนธรรมภายในชุมชน 2) การจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ซึ่งบริหารจัดการโดยคณะกรรมการของกลุ่มสมาชิกในชุมชน 3) การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนใกล้เคียง 4) จัดเทศกาลดอกนางพญาเสือโคร่งบาน เพื่อเป็นจุดดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เป็นการส่งเสริมและพัฒนาด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้มีคุณค่า และสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว

วัฒนาพร สุญาษา (2545) ได้ทำการศึกษา “แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษา ดอยตุง จังหวัดเชียงราย” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า บริบทของสภาพแหล่งท่องเที่ยวดอยตุงตามองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ องค์ประกอบด้านพื้นที่ องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ องค์ประกอบด้านองค์กร และองค์ประกอบด้านการจัดการ มีความพร้อมและสามารถจัดการแหล่งท่องเที่ยวดอยตุง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ อย่างไรก็ตามผลจากการศึกษารังนี้ชี้ให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความรู้ด้านพื้นที่ท่องเที่ยวดอยตุง ความรู้เรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและพฤติกรรมกรท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรจะมีการปรับปรุงในด้านการให้ความรู้และการสื่อความหมายให้กับนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น

สังศรี วงษ์เวช (2545) ได้ทำการศึกษา “รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำปิง” ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า บริเวณสองฝั่งแม่น้ำปิงมีองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่ครบถ้วน จึงเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจในการท่องเที่ยวให้สามารถจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้เป็น 2 รูปแบบหลักๆ คือ การท่องเที่ยวทางน้ำและทางบก จากการศึกษาพบว่าในปัจจุบันยังขาดความชัดเจนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธี SWOT สรุปได้ว่า จุดแข็ง คือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่หลากหลายจุดอ่อน คือ มีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ไม่เด่นชัด อุปสรรค คือ ขาดความรับผิดชอบของหน่วยงานทางภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดูแลสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์บริเวณลุ่มแม่น้ำปิงโอกาสของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำปิง คือทำการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ได้ง่าย เพราะเกิดกระแสนิยมในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเป็นเมืองท่องเที่ยวเป็นพื้นฐานอยู่แล้วสำหรับผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลได้กลยุทธ์และแนวทางในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนี้ 1) กลยุทธ์การจัดการ เช่น จัดหา

งบประมาณเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง 2) กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ เช่น สนับสนุนการจัดระบบข้อมูล ข่าวสาร และการสื่อสารมวลชน เพื่อเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำปิงเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางของคนทั่วไป 3) กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดและบริการท่องเที่ยว เช่น นำเอกลักษณ์หรือจุดแข็งและ โอกาส ผนวกกับกิจกรรมที่น่าสนใจเสนอขาย 4) กลยุทธ์การจัด โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งแวดล้อม เช่น ให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ว่าด้วยการควบคุมอาคาร และเรื่องการบำบัดของเสียลงสู่แม่น้ำ 5) กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึก เช่น สนับสนุนให้มีการศึกษาในประวัติศาสตร์ล้านนาแก่เยาวชนและชุมชนท้องถิ่น เพื่อจะได้ตระหนักถึงคุณค่า และเกิดความภาคภูมิใจในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ของตน 6) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เช่น เปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และติดตามประเมินผล ตลอดจนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากการใช้เครื่องมือวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ทำให้สามารถทราบถึงปัญหา และสามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ และเสนอกลยุทธ์ในการพัฒนาแนวทางรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นผลให้ผู้วิจัยนำทฤษฎี SWOT มาช่วยในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของพื้นที่วิจัย

พหัยรัตน์ วัฒนพฤกษ์ (2545) ได้ทำการเกี่ยวกับศึกษาเรื่อง “ความตระหนักต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน” ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความตระหนักต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทอุทยานแห่งชาติมีส่วนทำให้ความตระหนักต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติแตกต่างกัน

รัฐทิศา หิรัณยหาด (2544) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษาบ้านหนองขาว อำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และประเพณีพื้นบ้านของชุมชนบ้านหนองขาวที่สืบต่อกันมา พร้อมหาแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของบ้านหนองขาว ให้เป็นหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และบริษัทนำเที่ยวที่มีรายการนำเที่ยวสู่บ้านหนองขาว โดยได้เลือกใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษา ใช้การสัมภาษณ์ การสำรวจ และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลจากการศึกษาด้านวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และประเพณีพื้นบ้านของชุมชนบ้านหนองขาว พบว่า จากการที่บ้านหนองขาวเป็นชุมชนโบราณที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ จึงเกิดการผสมผสานกันทางวัฒนธรรมของชนหลายชาติพันธุ์ ได้อย่างกลมกลืนจนเกิดเป็นวัฒนธรรมเฉพาะของชุมชนขึ้น และมีการสืบทอด ดำรงรักษาเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ไว้ได้อย่างดี นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวชมบ้านหนองขาวส่วนมากแล้วเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาจากกรุงเทพฯ และดูงานทางด้านวัฒนธรรม โดยมาเป็นหมู่คณะ มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่บริษัทนำเที่ยวพามาบ้างเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยตนเอง ไม่ได้ให้ความสนใจ เนื่องจากบ้านหนองขาวยังไม่เป็นที่รู้จักสำหรับนักท่องเที่ยวมากนัก ผลจากการศึกษาด้านศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของบ้านหนองขาว พบว่ามีศักยภาพในด้านคุณค่าทางการศึกษา ความปลอดภัย สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน การประชาสัมพันธ์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และมีศักยภาพของพื้นที่ในการรองรับพัฒนาทางการท่องเที่ยวในระดับสูง ควรที่จะต้องมีการปรับปรุงศักยภาพในด้านความพร้อมของบุคลากร และเพิ่มเติมศักยภาพด้านสาธารณูปโภคขั้นสูงในสิ่งต่างๆ

เช่น ร้านอาหาร ร้านขายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขาสำหรับนักท่องเที่ยว และศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว โดยที่ ผลการศึกษาด้านแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของบ้านหนองขาวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมได้ เลือกแนวทางการพัฒนาแบบยั่งยืน เลือกรูปแบบชุมชนบริหารจัดการเองโดยมีองค์กรนอกสนับสนุนให้คำปรึกษา และมีแนวทางการพัฒนาในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้ยังมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการ ท่องเที่ยว และกำหนดแนวทางการบริหารจัดการในลักษณะของการเลือกตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอีกด้วย

เป็นผลให้ผู้วิจัย สนใจในเรื่องแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของพื้นที่ที่ต้องการศึกษา ซึ่งการใช้เครื่องมือด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การสำรวจ และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถทำให้ผู้วิจัยเข้าใจปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างแท้จริง

วัฒนชัย ชุมภัก (2544) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “แรงจูงใจในการเดินทางต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยกรณีศึกษา สมาชิกสโมสรโรตารี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศเพื่อต้องการความแปลกใหม่เป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือ การเดินทางไปต่างประเทศเพื่อไปพักผ่อน หย่อนใจ และเป็น การให้รางวัลกับชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่สนับสนุนให้การเดินทาง ไปท่องเที่ยวต่างประเทศทำได้ง่ายขึ้น คือ การมีรายได้มากขึ้น การมีวันหยุดพักผ่อนมากขึ้น และ ความเจริญในการคมนาคมมีมากขึ้น

Emilio & Trafford (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงเกาะมอลต้า สู่จุดหมายปลายทางของมรดกทางวัฒนธรรม จากการศึกษาพบว่านโยบายรัฐของการลงทุนในสิ่งแวดล้อมอาจด้านทานต่อการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากความเชื่อเริ่มต้นของการแทรกแซงและจากผลประโยชน์ทางธุรกิจที่ยึดที่มั่น บทบาทของผู้นำในด้านความคิดเห็นของกลุ่มความดันขององค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและอาสาสมัครทำงานมีความสำคัญในการพยายามกดดันให้รัฐบาลต้องนำนโยบายในการแทรกแซงเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและมรดกรวมทั้งความชำนาญ และให้หน่วยงานที่ประกอบการซึ่งรัฐบาลได้มอบหมายให้ เริ่มเห็นคุณค่าในการดำเนิน โครงการสิ่งแวดล้อมกรณีของเกาะมอลต้าเป็นรัฐชาติขนาดเล็ก มีข้อบ่งชี้ว่าไม่สามารถออนไลน์ได้โดยง่าย แต่มีความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนได้เสียจะแสดงบทบาทของการปฏิบัติตามนโยบายเพื่อพัฒนาเกาะมอลต้าต่อไป

Jones & Ellis (2009) ได้ทำการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับชนพื้นเมือง: การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในอะคาเดียน และชาวอะคาเดียน โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอประวัติศาสตร์และการฟื้นฟูวัฒนธรรมล่าสุดของ ชาวอะคาเดียน 1) ศึกษาความเฟื่องฟูในสองภูมิภาคที่แตกต่างทางภูมิศาสตร์ของทวีปอเมริกาเหนือ วิธีคือการเปรียบเทียบวิธีการและ โครงสร้างการใช้แหล่งวิจัยประวัติศาสตร์ 2) ศึกษาการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งได้เพิ่มขึ้นเป็นรูปแบบเดียวกัน การระงับและฟื้นฟูของปัญหาสภาพแวดล้อมของชาวอะคาเดียน และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากชาวคานัน ในขณะที่ความสัมพันธ์ของชาวอะคาเดียน และชาวคานัน เป็นเอกลักษณ์การวิจัยในอนาคตอาจเปรียบเทียบกรณีเกี่ยวกับกลุ่มวัฒนธรรมอื่นๆ แยกตามภูมิศาสตร์ และการเมืองระบบการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าชาวอะคาเดียน และชาวคานัน เป็นกรณีพิเศษของสองวัฒนธรรมที่มีประวัติเดียวที่บรรลุด้านแผนการทางวัฒนธรรมที่ต่างกัน

Auria (2009) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กรณีศึกษาการนำเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืน โดยในการศึกษาครั้งนี้ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ผลการศึกษาระหว่าง

การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของเมืองเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยในการศึกษาจะเริ่มพิจารณาบทบาทของวัฒนธรรมการท่องเที่ยวในการพัฒนาท้องถิ่น โดยเน้นที่การท่องเที่ยวที่สามารถรองรับการแข่งขันระดับภูมิภาคเกี่ยวกับข้อดีต่อการจ้างงานในระดับภูมิภาคและรายได้ จากนั้นได้ศึกษาเกี่ยวกับบริบทปัญหาเฉพาะการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเมือง โดยระบุผู้มีส่วนได้เสีย และเกี่ยวข้องกับคำ สินทรัพย์หรือเมืองหลวง ดังนั้นแนวคิดคือทุนทางวัฒนธรรมและการ การท่องเที่ยวประสบการณ้ได้รับความ สนใจด้วยเพราะถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว จากนั้นจะพิจารณาเปลี่ยนจากแบบการท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมที่มีต่อการท่องเที่ยวสร้างสรรค์เป็นวิวัฒนาการของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยตรงต่อการทำงาน และประสบการณ้จริง ครอบคลุมวิถีชีวิตชุมชนสุดท้ายเงื่อนไขการพัฒนาเมืองมรดกที่ยั่งยืนควรทำให้มนุษย์มีเห็น คุณค่าที่ลึกซึ้งในการพัฒนาเมืองมรดก

Erve (2009) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะที่สำคัญกรณีในพื้นที่ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งสามารถสรุปได้ คือ การท่องเที่ยวในอนาคตจะมีความต้องการในส่วนของประชาชนมากขึ้น ตัวเลขการ เจริญเติบโตของคนวัยเกษียณเป็น ในส่วนของประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ในหลายประเทศที่พัฒนามากขึ้น มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสังคมที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางเข้ามาเหล่านี้ กระแสนิยม ทางการท่องเที่ยวในอนาคตอัน ใกล้มีแนวโน้มที่จะเป็นชนชั้นผู้ดีมีการศึกษาค้นเคยกับการเดินทาง และชอบ สะดวกสบาย ในสถานการณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม พวกเขาจะมีความเข้าใจในผลของการ พัฒนา เศรษฐกิจโลกและดีที่จะรู้ว่าการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวมาพร้อมกับการใช้จ่ายเพื่อเพิ่มรายได้ต่อชุมชนและ สภาพแวดล้อมโดยที่ จะเห็นค่าในประสบการณ้การท่องเที่ยวที่เท่าเทียมกันสนับสนุนหลักการของความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อมการอนุรักษ์มรดกและความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมนุษย์ รุ่นของนักท่องเที่ยวจะมี ทางเลือกมากขึ้นสถานที่ท่องเที่ยวและการเข้าถึงข้อมูลมากขึ้น ที่จะวางแผนการเดินทางของพวกเขา และพวกเขา จะมีแนวโน้มที่จะคาดหวัง

Constantin (2008) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการแข่งขันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและภูมิภาค กรณีศึกษา โรมานีโดยในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำเสนอวิธีแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพในเรื่องของการแข่งขันในระดับภูมิภาค ในปัจจุบันเป็นตลาดเฉพาะกลุ่มด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการที่เติบโตมากขึ้น ของนักท่องเที่ยว มีการจัดอันดับศิลปะมรดกทางวัฒนธรรมและกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักของการ เดินทาง งานวิจัยครั้งนี้นำเสนอกรณีศึกษาในโรมานี ซึ่งกล่าวถึงสถานการณ์ปัจจุบันและมุมมองของการ พัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในระดับชาติและระดับภูมิภาค โดยเฉพาะจะเป็นไปได้ โดยการวาง ความสัมพันธ์นโยบายมาตรการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ในด้านการแข่งขันการ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานยั่งยืนเสริมสร้างศักยภาพสถาบันการเงินและการควบคุมเพื่อนำไปสู่การฟื้นฟู เศรษฐกิจและลด ความแตกต่างภายในและระหว่างท้องถิ่น

Coccosis (2008) ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวมรดกทางวัฒนธรรมและทรัพยากรท้องถิ่นอย่าง ยั่งยืน พบว่าการท่องเที่ยวเป็นปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ซับซ้อนตามความเติบโตของสังคมสมัยใหม่ เพื่อการพักผ่อนและสันตนาการ มันได้กลายเป็นกิจกรรมสำคัญทางเศรษฐกิจทั่วโลกและข้อมูลสำคัญในการทำ นโยบายในระดับท้องถิ่นภูมิภาคประเทศและระหว่างประเทศระดับนอกอำนาจหน้าที่ของรัฐบาล การเจริญเติบโต ของการท่องเที่ยวได้นำไปสู่ความสนใจของนโยบายการมีศักยภาพ แต่ยังคงสังคมที่ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและ

สิ่งแวดล้อม มรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นพื้นฐานของการดึงดูดนักท่องเที่ยวในยุโรปรวมทั้งในสถานที่ต่างๆทั่วโลก ผลกระทบของการท่องเที่ยวได้ทำให้สังคมสมัยใหม่เพื่อพิจารณาแนวทางการพัฒนาและตัวเลือก การพัฒนาอย่างยั่งยืนของการท่องเที่ยวกลายเป็นลำดับความสำคัญ ในการค้นหากลยุทธ์ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนการจัดการมรดกทางวัฒนธรรม และด้านทรัพยากรท้องถิ่นให้กลายเป็นประเด็นที่สำคัญ

Girard (2008) ได้ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากด้านการประชาสัมพันธ์และการผลิตเพื่อให้บรรลุผล สามารถสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นภาคที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและความต้องการการดำเนินการส่งเสริมการขาย โดยเฉพาะผลกระทบที่ซับซ้อนของ ภูมิทัศน์วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่แท้จริงต่อการผลิตอย่างเคร่งครัดและผลกระทบทางบวกรวมกันหลาย โดยชัดเจน ผลของความดันที่ท่องเที่ยวไม่มีการควบคุม ในแง่ของข้อสังเกตทั่วไปเหล่านี้ในบทความนี้ผู้ศึกษาได้พัฒนาบนเส้นทางไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเสนอเนื้อหาของแผนกลยุทธ์สามารถเร่งการพัฒนาเมืองวัฒนธรรมและยั่งยืน

Patrizia (2008) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบการท่องเที่ยวขนาดกลางและขนาดย่อมของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในเมืองยุโรป: แผนการประเมินสำหรับเมืองไชราคัส ในการศึกษาครั้งนี้กล่าวถึงขอบเขตในด้านเศรษฐกิจภายนอกในด้านบวกและลบ โดยการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เมืองมรดกและที่มีอยู่ในปัจจุบันเทคนิคการประเมินเพื่อการนี้ และผู้ศึกษาได้กล่าวถึงบทบาทที่เป็นขั้นตอนเบื้องต้นในการพัฒนากรอบการประเมินราคาที่เหมาะสมเมื่อระบุข้อแนะนำเป็นงานการรายงานกรณีของเมืองไชราคัส ประเทศอิตาลี เป็นผลให้งานวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์บทบาทของการประเมินค่าทางเศรษฐกิจสามารถจัดการผลกระทบด้านลบของเมืองวัฒนธรรม เพื่อลดจำนวนนักท่องเที่ยว มาเป็นการกระจายการท่องเที่ยวในพื้นที่

7. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

7.1 ข้อมูลทั่วไป

คำขวัญของอำเภอเชียงคาน คือ “เชียงคานเมืองคนงามข้าวหลามยาว มะพร้าวแก้วเพริศแพร้วเกาะแก่ง แหล่งวัฒนธรรม น้อมนำศูนยัศิลปาชีวะ” ซึ่งอำเภอเชียงคานเป็นอำเภอเล็กๆในจังหวัดเลย เนื่องจากเป็นอำเภอที่ติดชายแดนของประเทศลาวและในสมัยก่อนชาวหลวงพระบางเองก็ได้อพยพมาตั้งรกราก ที่ อ.เชียงคานและได้นำวัฒนธรรมเข้ามาด้วย หรือจะเรียกได้ว่าเชียงคานเป็นเมืองคู่แฝดหลวงพระบาง ก็ว่าได้ เพราะไม่ว่าจะเป็นประเพณี อาหารการกิน ภาษาพูดก็มีความคล้ายเคียงกัน

อำเภอเชียงคาน มีพื้นที่ ดิถีริมฝั่งแม่น้ำโขง มีที่พัก ร้านอาหารและบริการล่องเรือชมทิวทัศน์สองฝั่งโขง นอกจากนี้ยังมีของที่ระลึกที่ขึ้นชื่อของอำเภอคือฝั่วนวม มะพร้าวแก้ว ซึ่งนักท่องเที่ยวที่ไปเยือนไม่ควรพลาดที่จะซื้อเป็นของฝากและยังมีแหล่งท่องเที่ยวให้นักเดินทาง ได้สัมผัสอีกด้วย มีสถานที่ที่เที่ยวน่าสนใจ เช่นแก่งคุดคู้ วัดศรีคุณเมือง พระพุทธรูปท้าวทศพร และพระใหญ่

7.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ลักษณะที่ตั้งอำเภอเชียงคาน ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดเลย ซึ่งห่างจากศาลากลางจังหวัดเลยประมาณ 48 กิโลเมตร เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ติดชายแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีเนื้อที่ อำเภอเชียงคานมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 940.45 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังต่อไปนี้

7.1.1.1 ทิศเหนือติดต่อกับแขวงไชยบุรี (ประเทศลาว) และอำเภอปากชม

7.1.1.2 ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอปากชม

7.1.1.3 ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอเมืองเลย

7.1.1.4 ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอท่าลี่และแขวงไชยบุรี (ประเทศลาว)

7.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ของอำเภอเชียงคาน มี 2 ลักษณะคือ มีที่ราบลุ่มที่ราบเชิงเขา และที่ภูเขาที่มี ราบร้อยละ 60 ของพื้นที่ทั้งหมด ที่ภูเขาร้อยละ 40 ของพื้นที่ทั้งหมด มีแม่น้ำที่สำคัญ 6 สาย ได้แก่ แม่น้ำโขง แม่น้ำเลย แม่น้ำเหือง ลำน้ำฮวย ลำน้ำมี และลำน้ำสวย มีพื้นที่เพื่อการเกษตร จำนวน 127,204 ไร่ พื้นที่ป่าไม้ จำนวน 236,065 ไร่ พื้นที่ที่เป็นที่อยู่อาศัยจำนวน 4,228 ไร่

7.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม ฤดูฝน เริ่ม ตั้งแต่เดือน มิถุนายน และฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคม

7.1.4 การปกครอง

แบ่งพื้นที่การปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 รวมทั้งหมด 9 ตำบล 82 หมู่บ้าน ดังนี้

7.1.4.1 ตำบลเชียงคาน	มี	6	หมู่บ้าน	ครอบคลุมพื้นที่	100.1	ตารางกิโลเมตร
7.1.4.2 ตำบลธาตุ	มี	16	หมู่บ้าน	ครอบคลุมพื้นที่	192.5	ตารางกิโลเมตร
7.1.4.3 ตำบลนาซาว	มี	15	หมู่บ้าน	ครอบคลุมพื้นที่	80.0	ตารางกิโลเมตร
7.1.4.4 ตำบลเขาแก้ว	มี	13	หมู่บ้าน	ครอบคลุมพื้นที่	133.0	ตารางกิโลเมตร
7.1.4.5 ตำบลนุสม	มี	11	หมู่บ้าน	ครอบคลุมพื้นที่	202.0	ตารางกิโลเมตร
7.1.4.6 ตำบลปากคม	มี	8	หมู่บ้าน	ครอบคลุมพื้นที่	94.0	ตารางกิโลเมตร
7.1.4.7 ตำบลจอมศรี	มี	8	หมู่บ้าน	ครอบคลุมพื้นที่	65.0	ตารางกิโลเมตร
7.1.4.8 ตำบลหาดทรายขาว	มี	5	หมู่บ้าน	ครอบคลุมพื้นที่	71.15	ตารางกิโลเมตร

มีเทศบาลตำบล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลเชียงคาน และเทศบาลตำบลเขาแก้ว ซึ่งตำบลต่างๆ ได้ ยกฐานะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล 7 แห่ง มีประชากรทั้งสิ้น 59,277 คน ชาย 29,957 คน หญิง 29,325 คน มีครัวเรือน 16,865 ครัวเรือนความหนาแน่นเฉลี่ย 63 คน/ตารางกิโลเมตร(เทศบาลเชียงคาน, 2550)

7.2 ด้านลักษณะการประกอบอาชีพ

7.2.1 การเกษตรกรรม อำเภอเชียงคาน มีพื้นที่การเกษตรทั้งสิ้น 158,950 ไร่ ครอบครัวย เกษตรกร จำนวน 8,799 ครอบครัวย โดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

7.2.1.1 พืชไร่ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มะเขือ แตงไทย ถั่วเหลือง ถั่วดำ ถั่วแดง

7.2.1.2 พืชสวน ได้แก่ ขางพารา มะขามหวาน ส้มเขียวหวาน ส้มโอ ลิ้นจี่ ถั่วลิสง น้ำพริก มะม่วง ลำไย เงาะ ทุเรียน

7.2.2 การปศุสัตว์ เกษตรกร ประกอบอาชีพเลี้ยงฟาร์มสุกร ฟาร์มไก่พันธุ์ไข่ โค กระบือ และ เป็ดเทศ เป็นต้น

7.2.3 การประมง มีเกษตรกรประกอบที่อาชีพเลี้ยงปลากระชังในแม่น้ำเลย เลี้ยงปลากระชังในแม่น้ำโขง และจับปลาในแม่น้ำโขงการประกอบอาชีพเสริม ประชาชนส่วนใหญ่หลังจากเสร็จการทำงาน ทำไร จะรวมตัวกันประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้แก่ การทอผ้าด้วยกี่กระตุก การทอผ้าด้วยผ้าฝ้าย ผ้ามัดหมี่ การทอผ้าไหม การเลี้ยงหม่อนไหม การทำอาหารและขนม การจักสาน การทำสมุนไพร

7.2.4 เหมืองแร่ มีเหมืองแร่เหล็ก จำนวน 1 แห่ง ที่บ้านนุสม หมู่ที่ 5 ตำบลนุสม

7.2.5 การอุตสาหกรรมมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอุตสาหกรรมดำเนินการ และประกอบธุรกิจในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็น โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดเล็กเป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 โรงงาน และ โรงงานขนาดใหญ่ จำนวน 2 โรงงาน

7.2.6 การพาณิชย์กรรม/การบริการ แบ่งออกได้ดังนี้

7.2.6.1 ธนาคารของรัฐ	2	แห่ง
7.2.6.2 สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ขนาดกลาง	12	แห่ง
7.2.6.3 โรงแรม และสถานที่พักแรม	13	แห่ง
7.2.6.4 สถานบริการด้านบันเทิง	17	แห่ง

7.3 ด้านการศึกษา

7.3.1 ระดับประถมศึกษา	41	แห่ง
7.3.2 ระดับมัธยมศึกษา	4	แห่ง
7.3.3 ระดับประถมศึกษา (เอกชน)	1	แห่ง
7.3.4 สายปรีชิตธรรม	2	แห่ง
7.3.5 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	1	แห่ง
7.3.6 ศูนย์การเรียนชุมชน	8	แห่ง
7.3.7 ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	82	แห่ง
7.3.8 ห้องสมุดประชาชน	1	แห่ง
7.3.9 ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์	35	แห่ง

7.4 ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

ประชาชนอำเภอเชียงคานส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ 98 % และนับถือศาสนาอื่น 2 % ซึ่งมีสถาบันหรือองค์กรทางศาสนา และศิลปวัฒนธรรมชนบประเพณีที่สำคัญ ดังนี้

7.4.1 สถาบันหรือองค์กรทางศาสนา		
7.4.1.1 วัด, ที่พักสงฆ์	114	แห่ง
7.4.1.2 วัดที่ขึ้นทะเบียน	54	แห่ง
7.4.1.3 ศาลเจ้า	1	แห่ง
7.4.1.4 โบสถ์	1	แห่ง
7.4.2 ศิลปวัฒนธรรมชนบประเพณี		
7.4.2.1 เทศกาลออกพรรษาที่เชียงคาน		
7.4.2.2 ประเพณีงานบุญเดือน 6 และการละเล่นผิชนน้ำ บ้านนาข้าว		

7.4.2.3 ประเพณีวันสงกรานต์และผู้สูงอายุ

7.4.2.4 งานประเพณีมัสการรอยพระพุทธรบาททองคำเงิน

7.4.2.5 งานนมัสการพระพุทธรูปมิ่งมงคลลีลาทวินคราภิรักษ์ (พระใหญ่)

7.4 ด้านการสาธารณสุข

โดยมีสถานบริการสาธารณสุข ดังนี้

7.4.1	โรงพยาบาลขนาดเล็ก 30 เตียง	1	แห่ง
7.4.2	สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	1	แห่ง
7.4.3	ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	7	แห่ง
7.4.4	สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน	14	แห่ง
7.4.5	สถานพยาบาลเอกชน	18	แห่ง

7.5 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

อำเภอเชียงคานมีหน่วยกำลังในพื้นที่ ดังนี้

7.5.1	สถานีตำรวจภูธรอำเภอ 1 แห่ง มีหน่วยบริการประชาชน 8 แห่ง
7.5.2	กองร้อย ตชด.ที่ 246 เชียงคาน
7.5.3	สถานีตำรวจน้ำ 4 กก. 11 บก. รน. อ.เชียงคาน
7.5.4	สถานีเรือเชียงคาน (นรข.)
7.5.5	ด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงคาน
7.5.6	ด่านศุลกากรเชียงคาน
7.5.7	กองร้อย อส.ที่ 5 อำเภอเชียงคาน
7.5.8	ชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจ ๗ กองร้อยทหารพรานที่ 2105

7.6 การคมนาคม

มีเส้นทางติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัด ประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

7.6.1	ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 201 อำเภอเมืองเลย - อำเภอเชียงคาน
7.6.2	ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 211 อำเภอเชียงคาน - อำเภอปากชม
7.6.3	ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2108 บ้านธาตุ อำเภอเชียงคาน - อำเภอปากชม
7.6.4	ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2249 บ้านสงเปือย อ.เชียงคาน - บ้านไร่ทาม อ.เมือง
7.6.5	ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2154 บ้านนาบอน - บ้านกลาง อำเภอเชียงคาน
7.6.6	ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2195 อำเภอเชียงคาน - อำเภอท่าลี่

7.7 การโทรคมนาคม และการติดต่อสื่อสาร

อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีหน่วยงานที่คอยให้บริการประชาชนด้านโทรคมนาคม ดังนี้

7.7.1	ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำนวน	1	แห่ง
7.7.2	บริษัท ทีโอที	1	แห่ง

7.8 การสาธารณูปโภค

มีการบริการน้ำประปาระดับอำเภอและตำบล หมู่บ้าน ดังนี้

7.8.1	การประปาส่วนภูมิภาคอำเภอ	1	แห่ง
7.8.2	การประปาส่วนภูมิภาคตำบล	1	แห่ง
7.8.3	การประปาหมู่บ้าน	61	แห่ง

7.9 ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

7.9.1 ทรัพยากรดิน ทรัพยากรดินในพื้นที่อำเภอเชียงคาน ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นดินร่วนปนทราย ไม่สามารถจะดูดซับน้ำไว้ได้นาน

7.9.2 ทรัพยากรน้ำ มีแหล่งน้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขง แม่น้ำเหือง แม่น้ำเลย จะมีน้ำไหลตลอดทั้งปี ลำน้ำฮวย ลำน้ำสวย ลำน้ำมี ในฤดูแล้งน้ำจะแห้ง

7.9.3 ทรัพยากรป่าไม้ มีพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ป่าภูงษ์ เนื้อที่ 21,725 ไร่ ป่าภูซำ และป่าภูนกก เนื้อที่ 50,812 ไร่ ป่าภูเขากวดงปกชม เนื้อที่ 162,821 และป่าภูเหล็ก เนื้อที่ 707 ไร่

7.9.4 ทรัพยากรแร่ธาตุ มีแร่ธาตุที่สำคัญ ได้แก่ หินแกรนิต แร่เหล็ก แร่แมงกานีส แร่แบไรต์ และทรายน้ำโจง

7.10 การค้าตามแนวชายแดน

มีด่านศุลกากรและท่าเทียบเรือน้ำลึก 1 แห่ง ตั้งอยู่บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอ ส่วนมากจะขนถ่ายสินค้าได้เฉพาะในช่วงฤดูน้ำหลากเท่านั้น เพราะเรือบรรทุกสินค้าจะสามารถวิ่งผ่านร่องน้ำได้

7.10.1 สินค้าที่มีการนำเข้า ได้แก่ ไม้ไฟ ไม้แปรรูป ลูกเดือย งา ปอสา มูลค่าการนำเข้าเป็นจำนวน 122,552,127.55 บาท

7.10.2 สินค้าที่มีการส่งออก ได้แก่ สินค้าประเภทอุปโภค-บริโภค อุปกรณ์การไฟฟ้า และสินค้าผ่านแดน มูลค่าการส่งออก 462,010,743.87 บาท

7.11 ประเพณี

7.11.1 ผีชนน้ำ

เป็นประเพณีศักดิ์สิทธิ์เมื่อถึงเดือนหกชาวบ้านบ้านนาข้าวจะรวมตัวกันเพื่อจัดงานประเพณีผีชนน้ำเป็นพิธีกรรมเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ “ควาย” สัตว์เลี้ยงที่ให้กำหนดชีวิตผู้คนที่นี่มานานนมโดยชาวบ้านที่นี่เชื่อกันว่า “ควาย” เป็นสัตว์ที่มีบุญคุณมากชาวบ้าน

บ้านนาข้าวจึงรวมตัวกันในวันสำคัญทำบุญอุทิศส่วนกุศลตอบแทนควายที่ให้ชีวิตให้ความยั่งยืนกับพวกเขาจะจัดขึ้นในบริเวณ โรงเรียนบ้านนาข้าวเส้นทางเลข-เชียงคานก่อนเข้าถึง อ.เชียงคานประมาณ 7 กิโลเมตรมีทุกปีช่วงระหว่างวันแรม 1-3 ค่ำเดือน 6 ประมาณเดือนพฤษภาคมหลังวันวิสาขบูชา

7.11.2 การลอยผาสดลงน้ำโจง

เป็นส่วนหนึ่งในการพิธีสะเดาะเคราะห์ท้องถิ่นแบบดั้งเดิม ลอยความอัปมงคลออกไปจากชีวิตจะจัดในช่วงเดือนตุลาคมของทุกปีการท่องเที่ยวของอ.เชียงคานจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่ได้จากชีวิตเมืองกรุง เชิญสัมผัสบรรยากาศที่ชื่นฉ่ำหัวใจได้ที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

7.12 ข้อมูลการเดินทาง

7.12.1 เดินทางโดยเครื่องบิน

สามารถเดินทางจากท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ปลายทางจังหวัดอุดรธานี มีบริการรถรับ-ส่ง จากสนามบินนานาชาติอุดรธานี * (โดยรถแวน หรือ รถแท็กซี่ ขึ้นกับจำนวนผู้โดยสาร)

*ค่าบริการรถรับ-ส่ง จากสนามบินนานาชาติอุดรธานี ตู้เมืองเลข กรุณาสอบถามทางโทรศัพท์ ก่อนเดินทาง

7.12.2 เดินทางโดยรถโดยสาร

เส้นทางโดยสารรถประจำทาง สามารถเดินทางได้โดยตรงจากสถานีขนส่งสายเหนือ (สถานีขนส่งหมอชิต) จากรถโดยสารปรับอากาศกรุงเทพฯ-เชียงคานสถานี ไปยังปลายทาง อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยเดินทางโดยรถโดยสาร ซึ่งการเดินทางโดยรถโดยสาร มีความสะดวกมาก ท่านสามารถเลือกเดินทางจากหลายเส้นทาง ดังนี้

7.12.2.1 เส้นทางที่ 1 (ระยะทางรวม 550 กม.) เริ่มจากใช้เส้นทางกรุงเทพฯ - เพชรบูรณ์ (ประมาณ 350 กม.) จากนั้นใช้เส้นทาง เพชรบูรณ์ - เขาค้อ - หล่มสัก - ด่านซ้าย - ภูเรือ - เลย (ประมาณ 240 กม.)

7.12.2.2 เส้นทางที่ 2 (ระยะทางรวม 590 กม.) เริ่มจากใช้เส้นทางกรุงเทพฯ - นครราชสีมา (ประมาณ 250 กม.) จากนั้นใช้เส้นทางนครราชสีมา - ชัยภูมิ - อำเภอชุมแพ (ประมาณ 220 กม.) แล้วต่อมาที่เส้นทางอำเภอชุมแพ - อำเภอผานกเค้า - ภูกระดึง - อ.วังสะพุง - เลย (ประมาณ 160 กม.)

7.12.2.3 เส้นทางที่ 3 (ระยะทางรวม 660 กม.) โดยเริ่มจากใช้เส้นทางกรุงเทพฯ-ขอนแก่น (ประมาณ 450 กม.) จากนั้นใช้เส้นทางขอนแก่น-อำเภอชุมแพ (ประมาณ 90 กม.) แล้วต่อมาที่เส้นทางอำเภอชุมแพ - ผานกเค้า - ภูกระดึง - วังสะพุง - เลย (ประมาณ 160 กม.)

7.12.3 การเดินทางโดยรถยนต์

เส้นทางที่นิยมก็คือ จากกรุงเทพฯไปตามทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) เดินทางไปจนถึงสระบุรี แล้วไปต่อยังทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) ผ่าน อ.ปากช่อง ลำตะคอง แยกซ้ายไป อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 201 ผ่าน อ.ด่านขุนทด เข้าสู่ จ.ชัยภูมิ แยกขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 201 และเดินทางต่อที่ อ.คอนสวรรค์ อ.แก้งคร้อ อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น จากนั้นไปต่อยังทางหลวงหมายเลข 12 แล้วแยกซ้ายไปทาง อ.คอนสาร จากนั้นแยกขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 201 อีกครั้ง เพื่อเข้าสู่เขตจังหวัดเลย แล้วมุ่งตรงผ่าน อ.ภูผาม่าน อ.ภูกระดึง อ.วังสะพุง เข้าตัวเมืองเลย แล้วแยกขวามุ่งสู่ อ.เชียงคาน รวมระยะทางกรุงเทพฯประมาณ 587 กม.

7.13 การเดินทางเข้า - ออก และการหางานทำของคนต่างด้าว

เนื่องจากอำเภอเชียงคานมีพรมแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขง และแม่น้ำเหืองกั้นเขตแดน ระยะทางประมาณ 60 กม. มีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 1 แห่ง บริเวณหน้าว่าการอำเภอ มีการเดินทางข้ามไปมาหาสู่กันเป็นประจำ การเดินทางใช้เรือเป็นพาหนะเท่านั้น ยังไม่มีสะพานข้ามลำน้ำ จึงเป็นการยากลำบากในการตรวจติดตามและเฝ้าระวังของเจ้าหน้าที่ในฝั่งประมาณ 2550 มีประชาชน สปป.ลาว เดินทางเข้าในราชอาณาจักรเป็นชาย 17,922 คน หญิง 27,542 คน รวม 45,464 คน และ

เดินทางกลับเป็น ชาย 17,054 หญิง 26,697 คน รวม 43,751 คน คนไทยเดินทางไป สปป.ลาว เป็นชาย 3,669 คน หญิง 2,064 คน รวม 5,733คน เดินทางกลับ เป็นชาย 3,669 คน หญิง 2,064 คน รวม 5733คน

การเดินทางเข้ามาหางานทำของคนต่างด้าวในพื้นที่อำเภอเชียงคาน ส่วนมากจะเป็นการเดินทางเข้ามารับจ้างทางการเกษตรกรรม เช่น รับจ้างเก็บมะเขือ รับจ้างแผ้วถางหญ้าตามไร่นา รับจ้างคานา เป็นการรับจ้างทำงานชั่วคราว มาเช้า เย็นกลับ ในส่วนที่เดินทางเข้ามาหางานทำในพื้นที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การรับจ้างทำงานบ้าน รับจ้างเฝ้าสวน รับจ้างโรงงาน และร้านอาหาร ซึ่งเป็นแรงงานลาว พม่า กัมพูชาที่ได้มาจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่อำเภอเชียงคาน จำนวนทั้งสิ้น 1,308 คน ชาย 463 คน หญิง 855 คน ปัจจุบันจดทะเบียนแรงงาน ชาย 22 คน หญิง 42 คน รวม 64 คน

7.14 สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

- 7.14.1 แก่งคุดคู้ บ้านน้อย ตำบลเชียงคาน
- 7.14.2 วัดพระพุทธรูปทศกัณฐ์เงิน บ้านผา ตำบลนุสม
- 7.14.3 จุดชมวิวกุฎทอก บ้านเชียงคาน ตำบลเชียงคาน
- 7.14.4 จิตรกรรมฝาผนังวัดศรีคุณเมือง วัดศรีคุณเมือง ถนนชายโขง ตำบลเชียงคาน
- 7.14.5 โครงการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ บ้านกกจ๋ว ตำบลปากถม
- 7.14.6 ถ้ำวัดผาแบ่น บ้านผาแบ่น ตำบลนุสม
- 7.14.7 น้ำตกตาดซ้อ บ้านแก่งมี ตำบลนาซาว
- 7.14.8 ศูนย์วัฒนธรรมไทดำบ้านนาป่าหนาด บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว
- 7.14.9 ศูนย์วัฒนธรรมฝิ่นน้ำบ้านนาซาว บ้านนาซาว ตำบลนาซาว
- 7.14.10 พระพุทธรูปนวมินทรมงคลลีลาทวินคราภิกษย์ (วัดปากน้ำเหนือ) บ้านท่าดีหมี ตำบลปากถม
- 7.14.11 น้ำพุธรรมชาติ วัดน้ำพุ บ้านหินตั้ง ตำบลจอมศรี

7.15 การจำแนกแหล่งท่องเที่ยว

ซึ่งในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สามารถแบ่งสถานที่ท่องเที่ยวออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

- 7.15.1 ประเภทภูเขา มีดังนี้
 - 7.15.1.1 กุฎทอก
 - 7.15.1.2 กุหมอน
 - 7.15.1.3 กุควายเงิน
 - 7.15.1.4 กุซังน้อย
 - 7.15.1.5 กุหงส์
 - 7.15.1.6 กุพระใหญ่ท่าดีหมี
 - 7.15.1.7 กุผาแบ่น
- 7.15.2 ประเภทสายน้ำ มีดังนี้
 - 7.15.2.1 แม่น้ำโขง
 - 7.15.2.2 แม่น้ำเลย
 - 7.15.2.3 แม่น้ำฮวย

7.15.2.4 แม่น้ำเหือง

7.15.2.5 แก่งคุดคู้

เป็นแก่งหินใหญ่ขวางอยู่กลางลำน้ำโขง ช่วงโค้งของลำน้ำโขงพอดี ทำให้เกิดกระแสน้ำเชี่ยวไหลผ่านแก่ง ในหน้าน้ำ น้ำจะท่วมจนมองไม่เห็นแก่ง เวลาที่เหมาะสมจะชมแก่งคุดคู้คือ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นเวลาที่น้ำแห้งมองเห็นเกาะแก่งชัดเจนมีโค้งสันทรายริมแม่น้ำ สำหรับนักท่องเที่ยวที่อยากสัมผัสสายน้ำโขงและธรรมชาติสองฝั่งอย่างใกล้ชิด ที่บริเวณแก่งคุดคู้มีบริการเช่าเรือยนต์ ล่องแม่น้ำโขง ใช้เวลาไป-กลับประมาณ 1 ชั่วโมง ราคาแล้วแต่จะตกลง นอกจากนี้ยังมีร้านอาหาร เช่น ไก่ย่าง ส้มตำ ลาบ โดยเฉพาะปลา กุ้ง เต็ม คัมข่าปลาจากลำน้ำโขงเป็นอาหารแนะนำในราคาไม่แพง การเดินทางจากตัวอำเภอเชียงคานนักท่องเที่ยวสามารถนั่งรถสาย รอบเมืองไปแก่งคุดคู้ได้ซึ่งห่างจากตัวอำเภอเชียงคานไปประมาณ 3 กิโลเมตร

7.15.3 ประเภทบ้านเก่า

7.15.3.1 ถนนชายโขงเชียงคาน

ชุมชนบ้านไม้เก่าที่มีลักษณะเป็นห้องแถวเรือนไม้เรียงรายตลอดแนว 2 กิโลเมตร ริมฝั่งโขง อายุหลายร้อยปี ประตูบานเพี้ยมเปิดกว้าง เนื่องจากเป็นชุมชนค้าขายไทย-ลาว มาแต่โบราณ บ้านบางหลังเคยเป็นโรงเรียนสอนภาษาจีน และยังมีบ้านที่สร้างด้วยไม้เสียดัดตะโบกด้วยปูนขาว ซึ่งความคลาสิคของบ้านแถวเรือน ไม้ป้างห้องบางหลังก็ถูกปรับปรุงตกแต่งเป็นที่พักโฮมสเตย์ ร้านอาหารร้านขายของที่ระลึกต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนเชียงคาน

7.15.3.2 บ้านผาแบ่น

7.15.4 ประเภทวัด

7.15.4.1 วัดศรีคุณเมือง

อยู่ที่ถนนชายโขง ซอย 7 ทางด้านเหนือของตลาดอำเภอเชียงคาน มีสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2485 มีกำแพงแก้วล้อมรอบตัวพระอุโบสถ วัดนี้เป็นแหล่งรวมงานศิลปะทั้งแบบล้านนาและล้านช้างดั้งจะเห็นได้จากโบสถ์ ซึ่งหลังคาลดหลั่นอย่างศิลปะล้านนา ศิลปวัตถุที่สำคัญมีหลายชิ้น เช่นพระพุทธรูปไม้จำหลัก ลงรักปิดทองปางประทานอภัยแบบล้านช้าง พระพุทธรูปดังกล่าวมีพระเกศาเป็นปทุมแหลมเล็ก พระกรรมก่อนข้างแหลมและยาว สันนิษฐานได้ว่ามีอายุในราวช่วงพุทธศตวรรษที่ 24-25 นอกจากนี้ในวัดยังมีมรรมาสน์แกะสลักไม้ ลงรักปิดทองทุกด้านที่พนักหลังมียอดคล้ายปราสาท ด้านหน้าโบสถ์มี ภาพจิตรกรรมฝาผนังอยู่เต็มหน้าบัน ภาพทั้งหมดเป็นภาพ นิทานชาดก ชุดพระเจ้าสิบชาติซึ่งวาดขึ้นใหม่แทนของเดิม

7.15.4.2 วัดท่าแขก

เป็นวัดเก่าแก่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง ห่างจากอำเภอเชียงคาน 2 กิโลเมตร ก่อนถึงหมู่บ้านน้อยและแก่งคุดคู้ ภายในโบสถ์มีพระพุทธรูป 3 องค์สกัดจากหินทรายทั้งก้อน เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่และศักดิ์สิทธิ์ มีอายุประมาณ 300 กว่าปี

7.15.4.3 วัดพระพุทธรบาทภูควายเงิน

อยู่ที่บ้านอุมง ตำบลนุสม การเดินทาง ใช้เส้นทางสายเชียงคาน-ปากชม ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร ถึงหมู่บ้านผาแป้นมีทางแยกเข้าบ้านอุมง 3 กิโลเมตร จะถึงทางขึ้นเขาเป็นทางลูกรัง ระยะทาง 1 กิโลเมตร พระพุทธรบาทภูควายเงินเป็นรอยพระพุทธรบาทยาวประมาณ 120 เซนติเมตร กว้าง 65 เซนติเมตร ประดิษฐานบนหินลับมิด ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อ พ.ศ. 2478 รอยพระพุทธรบาทภูควายเงินเป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านในแถบนี้มาก ในสมัยก่อนครั้งที่การเดินทางมาลำบากยังลำบาก เชื่อกันว่าคนที่มิบุญวาสนาทำนั้นจึงจะเดินทางมาราบไหว้ได้ คนที่วาสนาไม่ถึงจะต้องมีเหตุให้มาไม่ได้ ทั้งที่ตั้งใจไว้อย่างเต็มที่ก็ตาม บางคนก็หลงทาง ทุกปีในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ทางวัดจะจัดงานสมโภชประจำปี

7.16 ประวัติเมืองเชียงคาน

เมืองเชียงคาน เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเลย ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง ห่างจากอำเภอเมืองไปทางทิศเหนือ เป็นระยะทาง 48 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร 568 กิโลเมตร มีคำขวัญว่า เมืองคนงาม ข้าวหลามยาว มะพร้าวแก้ว เพชรแพรวเกาะแก่ง แหล่งวัฒนธรรม น้อมนำศูนย์ศิลป์สิรินธร มีเนื้อที่ 937.80 ตารางกิโลเมตร สูงกว่าระดับน้ำทะเล 213 เมตร ข้อมูล พ.ศ. 2550 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 59,104 คน ประชากรชาย 29,854 คน ประชากรหญิง 29,250 คน ความหนาแน่นของประชากร 63.02 คน/ตารางกิโลเมตร มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201, 211, 2195 เคยเป็นราชธานี หรือเมืองหลวงของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือราชอาณาจักรลาว มาก่อน ในตัวเมืองเชียงคานปัจจุบันนี้ แต่ก่อนเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ชื่อว่า บ้านท่านาจัน ส่วนตัวเมืองเชียงคานนั้น ตั้งอยู่ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง เชื่อกันว่าการอำเภอเชียงคานฝั่งตรงกันข้ามไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของบ้านผาสด หรือเมืองसानะคาม (ชนะสงคราม) หรือเมืองเชียงคานเก่าซึ่งเป็นเมืองที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์

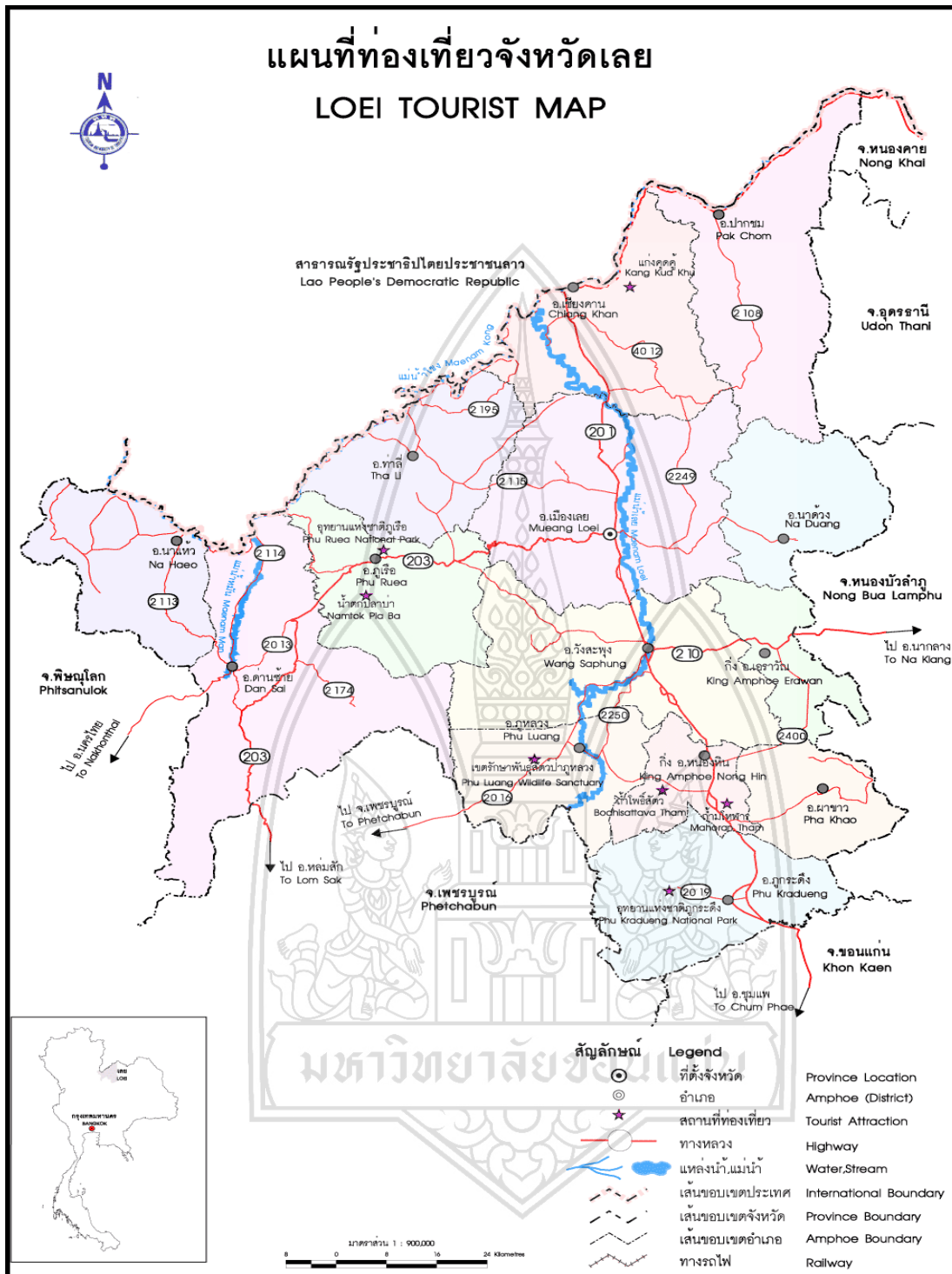
ในทางยุทธศาสตร์สมัยราชอาณาจักรล้านช้าง เมืองเชียงคานนั้นมีประวัติศาสตร์ดั้งเดิมว่า ขุนคาน กษัตริย์เมืองเชียงทอง (หลวงพระบาง) โอรสขุนคัว ซึ่งเป็นเชื้อสายของขุนลอ ได้เป็นผู้สร้างเมืองเชียงคานแล้วขนานนามเมืองตามพระนามของพระองค์ตามธรรมเนียมราชประเพณีของล้านช้างซึ่งตั้งแต่ก่อนกาลที่ใช้คำนำหน้าเมืองว่าเชียงนั้น เป็นนามใช้เฉลิมเกียรตินามเมืองซึ่งกษัตริย์เป็นผู้สร้างหรือได้เสด็จไปประทับอยู่คล้ายคลึงกับราชธรรมเนียมโบราณของขอมที่ใช้นริ ต่อท้ายเมือง คำว่า เชียง ใช้เรียกชื่อผู้ที่เคยบวชเป็นสามเณร (จิว) และทิด ใช้สำหรับเรียกค่านำหน้าผู้ที่เคยบวชเป็นพระภิกษุมาแล้ว ซึ่งย่อมาจากคำว่า “บัณฑิต” นั้นเอง อีกประเด็นหนึ่งกล่าวว่า คำว่า เมืองเชียงคาน นั้นมาจากที่ พระยาไชยะจักรพรรดิแผ่นดินแก้ว เจ้ามหาชีวิต กษัตริย์ราชอาณาจักรล้านช้าง เมืองหลวงพระบาง เป็นราชธานี ได้ส่ง พระราชโอรสองค์ที่ 2 นามว่า ท้าวแท่นคำ มาครองเมืองเชียงคาน ซึ่งเป็นเมืองซ้ายของเมืองหลวงพระบาง เรียกว่า เมืองซ้ายเชียงคาน หนังสือประวัติศาสตร์ลาว ของ สปป.ลาว ก็ใช้คำว่าเมืองซ้ายเชียงคาน เพราะเป็นเมืองลูกหลวง ตามราชประเพณี ที่ส่งพระราชโอรสไปครองเมืองลูกหลวงซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านทางซ้ายมือ ของเมืองหลวงพระบางตามลำแม่น้ำโขง เมืองซ้ายคือเมืองเชียงคาน เมืองขวา คือเมืองเทพา แขวงพงสาลี สปป.ลาว และเมืองหลวงพระบางก็มีแม่น้ำคานไหลออกบรรจบแม่น้ำโขง ซึ่งวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ของชาวหลวงพระบาง เกี่ยวข้องกับน้ำคานมาตลอด เมื่อมาครองเมืองก็นำเอาคำว่า คาน มาตั้งชื่อเมืองด้วย และเมื่อพระยาไชยะจักรพรรดิแผ่นดินแก้ว สวรรคตที่เมืองเชียงคาน ประชาชนได้ก่อพระธาตุบรรจุพระอัฐิ สร้างวัดสบ(ศพ)เชียงคานขึ้น ต่อมา พระราชโอรส ได้เดินทางมาบำเพ็ญราชกุศล ก็ได้

นำพระอิฐขึ้น ไปบรรจุไว้ที่วัดสบคัน เมืองหลวงพระบาง เรียกว่าวัดสบคัน ไกลแม่น้ำคาน และที่วัดที่เมืองเชียงคานก็เรียกว่า วัดสบคันเหมือนกัน ต่อมา จากสบคันก็เป็นเชียงคาน ตามลำดับและกลายเป็นชื่อเมืองเชียงคานในปัจจุบัน อีกความหมายหนึ่ง สบ แปลว่า ปาก สบคัน แปลว่า ปากน้ำคาน น่าจะใช้คำว่าปากคานมากกว่า เช่น ปากเลย คือ ปากน้ำเลย ความจริง ไม่ใช่ น้ำเลย ภาษาเดิมคือ น้ำเลว หนังสือประวัติศาสตร์ลาว ก็ใช้คำว่า ปากน้ำเลว ต่อมาเพี้ยนเปลี่ยนจากน้ำเลว ไปเป็น น้ำเลย ตามประวัติศาสตร์เมืองเชียงคานนั้น ผู้คนอพยพจากเมืองเชียงคานเดิมหรือเมืองसानะคาม ซึ่งอยู่ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ไปอยู่เมืองปากเหืองบ้านเวินคำใกล้เมืองปีญจนครหรือเมืองเปงงานครต่อมาได้อพยพมาที่บ้านท่านาจันเปลี่ยนชื่อเมืองใหม่ว่าเมืองใหม่เชียงคานต่อมาก็เป็นเมืองเชียงคานและอำเภอเชียงคานตามลำดับ

บ้านท่านาจัน นั้นเรียกตามต้นไม้ยืนต้นที่อยู่ริมแม่น้ำโขง ชื่อ ต้นจัน จะออกดอกประมาณเดือนธันวาคม ดอกจันมีดอกเล็กๆ คล้ายช่อมะม่วง มีกลิ่นหอม มีผลกลมคล้ายดอกชมพู เมื่อสุกจะมีรสหวานอีกความหมายหนึ่ง นาจัน นั้นเป็นชื่อของนา บริเวณที่ดินที่ใช้ทำนาของคนชื่อ จัน ที่มักเอาชื่อคน ขนาด ต้นไม้ ห้วย บึง สัตว์ มาตั้งชื่อนา บริเวณนั้น เช่น นาน้อย ซึ่งเป็นตลาดสดในปัจจุบัน นาสิดา นาคระด่าย นามหือ นาคอม นาโทม์ นาจัน เป็นต้น นาจัน เป็นชื่อที่ได้เขียนมาจากภาษาเดิม นาจันทร์เขียนมาจากดวงจันทร์ หรือต้นจันท์นาจันท์มาจากคำว่าเวียงจันท์ที่เขียนสะกดมาจากVientiane

พ.ศ. 1900 พระยาฟ้าจุ่ม ครองเมืองเชียงทอง (หลวงพระบาง) รวบรวมอาณาจักรลาวได้แล้ว จึงได้เลื่อนยศแต่งตั้งบุคคลสำคัญไปปกครองเมืองต่างๆระดับขุนพลให้ครองเมืองขึ้นเขื่อนเมืองเรียกว่าขุนใหญ่เขื่อนเมือง มี 6 เมือง คือ เวียงจันท์ เวียงคำ เวียงแก เวียงผาน้ำสูง เวียงปากห้วยหลวง เวียงเชียงสา ส่วนชั้นขอบเมืองเรียกว่า ขุนใหญ่ขอบเมือง 5 เมือง คือ แก่นท้าว หนองบัวคำภู สามหมื่น เมืองขวา เมืองเชียงคาน แสดงว่าเมืองเชียงคานสร้างมาแล้วไม่น้อยกว่า 650-600 ปี (ฉัตรกุล ตันมิ่ง, 2552)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาพที่ 2 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดเลย
(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย และเป็นการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ซึ่งผู้วิจัยได้ กำหนดขั้นตอนในการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
5. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ทั้งในส่วนของประชากรท้องถิ่น ผู้ประกอบกิจการในท้องถิ่น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงานของภาครัฐ และนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยผู้วิจัยได้กำหนดประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1 กลุ่มประชากรท้องถิ่น

โดยศึกษาจากตัวแทนครัวเรือนที่มีองค์ความรู้ และสามารถให้ข้อมูลท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ในเขตอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย แบ่งการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 เป็น 9 ตำบล คือ ตำบลเชียงคาน ตำบลหาดทรายขาวตำบลธาตุ ตำบลนาข้าว ตำบลเขาแก้ว ตำบลบุสม ตำบลปากคม ตำบลจอมศรี ซึ่งมีประชากรในพื้นที่ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 59,277 คน (เทศบาลตำบลเชียงคาน, 2550)

1.1.2 กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงานของภาครัฐ

อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ประกอบด้วยหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว ดังนี้

1.1.2.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเขตจังหวัดเลย

1.1.2.2 สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเลย

1.1.2.3 สำนักงานพัฒนาการ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

- 1.1.2.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาอำเภอเชียงคาน
- 1.1.2.5 ที่ว่าการอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
- 1.1.2.6 องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเชียงคาน
- 1.1.2.7 สำนักงานเทศบาลตำบลเชียงคาน จังหวัดเลย
- 1.1.2.8 นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- 1.1.2.9 กำนัน ในเขตอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
- 1.1.2.10 ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดประชากรของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในส่วนของหน่วยงานภาครัฐ คือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนในการรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว ของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวนทั้งหมด 8 หน่วยงาน

- 1.1.3 กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

เนื่องจากพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ไม่มีการบันทึกสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงกำหนดประชากรในการวิจัยครั้งนี้จากจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนจังหวัดเลย จากสถิติของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2551 จำนวน 832,115 คน (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2553)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1.2.1 กลุ่มประชากรท้องถิ่น อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

การเก็บข้อมูลจากประชากรท้องถิ่นในพื้นที่ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยใช้การผสมผสานกันระหว่าง แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบไม่มีโครงสร้าง (Non Structured Interview) ปลายเปิด โดยวิธีนี้ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลที่เปิดกว้างตามความรู้ความสามารถของผู้ตอบซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้รอบรู้ หรือเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่จะดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้น จะใช้การกำหนดตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) กำหนดคุณสมบัติของประชากรตัวอย่างได้ โดยเลือกสัมภาษณ์ประชากรที่มีคุณลักษณะรู้ข้อมูลในเรื่องที่ต้องการศึกษา จากทั้งหมด 8 ตำบลจำนวนทั้งสิ้น 40 คน ดังต่อไปนี้

1.2.1.1 ตัวแทนประชากรท้องถิ่น ตำบลเชียงคาน	5 คน
1.2.1.2 ตัวแทนประชากรท้องถิ่น ตำบลธาตุ	5 คน
1.2.1.3 ตัวแทนประชากรท้องถิ่น ตำบลนาข้าว	5 คน
1.2.1.4 ตัวแทนประชากรท้องถิ่น ตำบลเขาแก้ว	5 คน
1.2.1.5 ตัวแทนประชากรท้องถิ่น ตำบลนุสม	5 คน
1.2.1.6 ตัวแทนประชากรท้องถิ่น ตำบลปากคม	5 คน
1.2.1.7 ตัวแทนประชากรท้องถิ่น ตำบลจอมศรี	5 คน
1.2.1.8 ตัวแทนประชากรท้องถิ่น ตำบลหาดทรายขาว	5 คน

1.2.2 กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงานของภาครัฐ

ในการเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ปลายเปิด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่จะดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้น จะใช้การกำหนดตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงานของภาครัฐจำนวนทั้งหมด 32 คน ดังต่อไปนี้

1.2.2.1	ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเขตจังหวัดเลย	1 คน
1.2.2.2	ว่าที่พันตรี ดร.ณัฐพล ตันมิ่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาอำเภอเชียงคาน	1 คน
1.2.2.3	เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเลย	1 คน
1.2.2.4	เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาการ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	1 คน
1.2.2.5	นายอำเภอ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	1 คน
1.2.2.6	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเชียงคาน	8 คน
1.2.2.7	นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลเชียงคาน จังหวัดเลย	1 คน
1.2.2.8	นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	2 คน
1.2.2.9	กำนัน ในเขตอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	8 คน
1.2.2.10	ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	8 คน

1.2.3 กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ในการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อ.เชียงคาน จ.เลย ในกลุ่มนักท่องเที่ยวนี้ จะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีลักษณะของคำถามที่เป็นคำถามปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ในการเก็บข้อมูล ซึ่งสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ไม่มีการบันทึกอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงอ้างอิงจำนวนประชากรจากจำนวนผู้เยี่ยมชม จากสถิติของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเลย ในปี พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 832,115 คน ทั้งนี้เพื่อให้งานวิจัยนี้มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด ซึ่งแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเยี่ยมชมจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2551

จังหวัด	จำนวนผู้เยี่ยมชมชาวไทย ปี 2551 (คน)
เลย	832,115

(สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2553)

จากข้อมูลในตาราง 3.1 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด 832,115 คน โดยที่ขอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 5% ซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1970)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

$$n = \frac{832,115}{1+(832,115 \times (0.05)^2)}$$

$$n = 400$$

โดยที่ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ขนาดของประชากร
 e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (5% = 0.05)

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 400 คน โดยการแจกแบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) หรือใช้วิธีตามความสะดวก (Convenience Sampling) จำนวน 400 ชุด เนื่องจากผู้วิจัยต้องตกอยู่ในสถานะที่ไม่สามารถเลือกตัวอย่างโดยวิธีการที่ผู้วิจัยกำหนดเองได้ จึงต้องเก็บข้อมูลตัวอย่างภายใต้เงื่อนไขความเป็นอยู่ของประชากรเป้าหมาย และเท่าที่จะได้รับความร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้จะเป็นทั้งกลุ่มผู้ยินดีให้ความร่วมมือ หรือเผชิญอยู่ในสถานที่ที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเป็นเวลา 3 เดือน จากเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553

1.2.4 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion)

เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ความเข้าใจ หรือข้อเสนอแนะของสมาชิกแต่ละคน และเพื่อพูดคุย ซักถามเกี่ยวกับปัญหา แนวทางการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อหาข้อสรุป หรือข้อยุติในเรื่องของปัญหาด้านต่างๆ

รวมไปถึงการวางแผนและกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในอนาคต เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณจึงกำหนดสมาชิกอภิปรายกลุ่มจำนวน 300 คน ซึ่งจะประกอบด้วย

1.2.4.1	ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเขตจังหวัดเลย	1 คน
1.2.4.2	ว่าที่พันตรี ดร.ฉัฐพล ตันมิ่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาอำเภอเชียงคาน	1 คน
1.2.4.3	เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเลย	1 คน
1.2.4.4	เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาการ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	1 คน
1.2.4.5	นายอำเภอ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	1 คน
1.2.4.6	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเชียงคาน	8 คน
1.2.4.7	นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลเชียงคาน จังหวัดเลย	1 คน
1.2.4.8	นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	2 คน
1.2.4.9	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	8 คน

1.2.4.10	ตัวแทนผู้ประกอบการกิจการท้องถิ่นในแต่ละตำบล	8 คน
1.2.4.11	ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	82 คน
1.2.4.12	นักท่องเที่ยวที่สนใจ	55 คน
1.2.4.13	ประชาชนที่สนใจ	70 คน
1.2.4.14	นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจ	60 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิจัยการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 3 ประเภท ดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ในการวิจัยครั้งนี้จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1.1 กลุ่มสัมภาษณ์ประชากรท้องถิ่น และกลุ่มสัมภาษณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในหน่วยงานของภาครัฐซึ่งมีรูปแบบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

2.1.1.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้

2.1.1.2 ส่วนที่ 2 ทักษะคิดของผู้ตอบสัมภาษณ์ที่มีต่ออำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

2.1.1.3 ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

(1) ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว

(2) ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว

(3) การบริหารจัดการ (สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม, 2549)

2.1.1.4 ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านแนวทางในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

2.2 แบบสอบถาม (Questionnaire)

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในกลุ่มนักท่องเที่ยวนี้ จะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะของคำถามที่เป็นคำถามปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ในการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไว้ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541) ได้แก่

ระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด	1	คะแนน
ระดับความพึงพอใจ น้อย	2	คะแนน
ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง	3	คะแนน
ระดับความพึงพอใจ มาก	4	คะแนน
ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด	5	คะแนน

โดยที่ แบบสอบถามจะประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

2.2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้

2.2.2 ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความต้องการของนักท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพิ่มเติม ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

2.2.2.1 ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว

- (1) ระดับเทคโนโลยีในแหล่งท่องเที่ยว
- (2) การสร้างความรู้และความเหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยว
- (3) ศักยภาพในการจัดการด้านการบริการ
 - (3.1) ศักยภาพในการให้บริการของเจ้าหน้าที่พนักงาน
 - (3.2) ศักยภาพในการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
- (4) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2.2.2.2 ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว

- (1) ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว
- (2) ศักยภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว

2.2.2.3 การบริหารจัดการ

- (1) การจัดการด้านความปลอดภัย
- (2) การจัดการสิ่งแวดล้อม
 - (2.1) การจัดการของเสีย
 - (2.2) การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 - (2.3) การจัดการทรัพยากร
 - (2.4) การให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- (3) การจัดการด้านการให้ความรู้และการบริการข้อมูล
- (4) การจัดการด้านเศรษฐกิจและสังคม
 - (4.1) ผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - (4.2) การเป็นที่ยอมรับและการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว

2.2.3 ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

2.3 การอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

การรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจงโดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) และเป็นผู้ดำเนินการในการอภิปราย คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวความคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางต่างๆ โดยที่มีกรอบและแนวทางที่จะมุ่งเน้นถึงปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ซึ่งจะจัดการประชุมอภิปรายกลุ่มย่อย ทั้งสิ้น 2 ครั้ง โดยมีวาระการประชุม ดังนี้

2.3.1 การอภิปรายกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1

วันเสาร์ที่ 23 ธันวาคม 2553 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลเชียงคาน เพื่อทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระดมความสมองหรือความคิด (Brainstorming) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา รวมถึงการวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนา ในด้านการพัฒนาศักยภาพ ด้านการท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จากตัวแทนประชากรท้องถิ่นรวมทั้งสิ้นจำนวน 45 คน

2.3.2 การอภิปรายกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2

วันศุกร์ที่ 4 มกราคม 2554 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลเชียงคาน เพื่อทำการเสนอข้อคิดเห็นที่ได้จากการอภิปรายกลุ่มครั้งที่ 1 ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในหน่วยงานของรัฐได้รับทราบ และทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระดมความสมองหรือความคิด (Brainstorming) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา รวมถึงการวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในด้านการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงาน ของภาครัฐ เช่น นายอำเภอ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ว่าที่พันตรี ดร.ณัฐพล ตันมิ่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนา อำเภอเชียงคาน นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลเชียงคาน จังหวัดเลย ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเขตพื้นที่จังหวัดเลย นายกองค้ำกรับบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเชียงคาน เจ้าหน้าที่สำนักงาน พัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเลย เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาการ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย นักวิชาการ ด้านการท่องเที่ยวจากสถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ตัวแทน ผู้ประกอบการกิจการท้องถิ่นในแต่ละตำบล นักท่องเที่ยวที่สนใจ ประชาชนที่สนใจ นักเรียน นักศึกษาที่สนใจ จำนวน 300 คน

2.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า และดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีกระบวนการ สร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้

2.4.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์

2.4.1.1 ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น ค้นคว้าจากตำรา เอกสาร งานวิจัย และผลงานวิจัย ก่อนหน้านี้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานและแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.4.1.2 กำหนดขอบเขตของเนื้อหาของคำถาม กำหนดหัวข้อการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้เกิดความครอบคลุมตัวแปรที่มีอยู่ทั้งหมดที่จะใช้ในการนำไปใช้จริง โดยผู้วิจัยจะต้องทำการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึกบุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวใน หน่วยงานของภาครัฐ

2.4.1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ที่มีคำถามปลายเปิด และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จากนั้นจึงขอ คำปรึกษาอาจารย์ คำนางานวิจัยโดยตรงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในแบบสอบถามมากที่สุดในการที่จะนำไปใช้จริง

2.4.1.4 ตรวจสอบ และแก้ไขภาษาที่ใช้ในการทำแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความชัดเจน ครอบคลุมประเด็นต่างๆที่ต้องการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและขอคำปรึกษาอาจารย์ คำนางานวิจัยโดยตรง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในแบบสอบถามมากที่สุดในการที่จะนำไปใช้จริง

2.4.1.5 ทำการ ปรับปรุงและแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.4.1.6 นำแบบสัมภาษณ์ ไปทดลองใช้ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามที่กำหนดไว้ คือ ประชากรท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงานของภาครัฐ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จำนวน 8 คน (ร้อยละ 10 ของจำนวนทั้งหมด) จากจำนวนจริง 80 คน ของพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

2.4.1.7 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้เครื่องมือวิจัยที่สมบูรณ์ และชัดเจนมากยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง

2.4.2 การสร้างแบบสอบถาม

โดยแบบสอบถามนั้นมีรายละเอียดในการออกแบบแบบสอบถามดังนี้

2.4.2.1 ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น คั่นคว่าจากตำรา เอกสาร งานวิจัย และผลงานวิจัยก่อนหน้าที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานและแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.4.2.2 กำหนดประเภทของคำถาม คือ คำถามปลายเปิดและปลายปิด กำหนดขอบเขตของเนื้อหาของคำถาม และต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการจะถามอะไรบ้าง โดยจุดมุ่งหมายนั้นจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่จะทำ เพื่อให้เกิดความครอบคลุมตัวแปรที่มีอยู่ทั้งหมดที่จะใช้ในการไปใช้จริง

2.4.2.3 สร้างแบบสอบถาม โดยต้องสร้างคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เพื่อป้องกันการมีข้อคำถามนอกประเด็นและ ขอคำปรึกษาอาจารย์ ด้านงานวิจัยโดยตรงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในแบบสอบถามมากที่สุดในการที่จะนำไปใช้จริง

2.4.2.4 ต้องถามให้ครอบคลุมเรื่องที่จะวัด โดยมีจำนวนข้อคำถามที่พอเหมาะ ไม่มากหรือน้อยเกินไป แต่จะมากหรือน้อยเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งตามปกติพฤติกรรมหรือเรื่องที่จะวัดเรื่องหนึ่งๆ นั้นควรมีข้อคำถาม 25-60 ข้อ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2544)

2.4.2.5 การเรียงลำดับข้อคำถาม ควรเรียงลำดับให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และแบ่งตามพฤติกรรมย่อยๆ ไว้เพื่อให้ผู้ตอบเห็นชัดเจนและง่ายต่อการตอบ นอกจากนั้นต้องเรียงคำถามง่ายๆ ไว้เป็นข้อแรกๆ เพื่อชักจูงให้ผู้ตอบนั้นอยากตอบคำถามต่อ ส่วนคำถามสำคัญๆ ไม่ควรเรียงไว้ตอนท้ายของแบบสอบถาม เพราะความสนใจในการตอบของผู้ตอบอาจจะน้อยลง ทำให้ตอบอย่างไม่ตั้งใจ ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการวิจัยมาก

2.4.2.6 หลังจากการสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามนั้นมาพิจารณา ทบทวนอีกครั้ง เพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข และจะให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแบบสอบถามนั้นด้วย เพื่อนำข้อเสนอแนะและข้อวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญจะตรวจสอบและแก้ไขภาษาที่ใช้ในการทำแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความชัดเจน คลอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่ต้องการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและขอคำปรึกษาอาจารย์ ด้านงานวิจัยโดยตรงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในแบบสอบถามมากที่สุดในการที่จะนำไปใช้จริง

2.4.2.7 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเล็กๆ (Pre - Test) คือ นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยทดสอบแบบสอบถามกับกลุ่ม

ตัวอย่างจำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนตัวอย่างจริง จำนวน 400 คน เพื่อให้แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 50 คน เพื่อนำผลมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ซึ่งการวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามทำได้หลายวิธี แต่ที่สำคัญมี 2 วิธี ได้แก่

(1) ความตรง (Validity) หมายถึง เครื่องมือที่สามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัด โดยแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

(1.1) ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) คือ การที่แบบสอบถามมีความครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์หรือพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือไม่ ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC: Index of item Objective Congruence) หรือดัชนีความเหมาะสม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินเนื้อหาของข้อถามเป็นรายชื่อ

(1.2) ความตรงตามเกณฑ์ของข้อมูล (Criterion-related Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบวัดที่สามารถวัดได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง แบ่งออกได้เป็นความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์และความเที่ยงตรงตามสภาพ สถิติที่ใช้วัดความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ เช่น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ทั้งของ Pearson และ Spearman เป็นต้น

(1.3) ความตรงตามโครงสร้างของข้อมูล (Construct Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบสอบถามที่สามารถวัดได้ตรงตามโครงสร้างหรือทฤษฎี ซึ่งมักจะมีในแบบวัดทางจิตวิทยา และแบบวัดสติปัญญา สถิติที่ใช้วัดความเที่ยงตรงตามโครงสร้างมีหลายวิธี เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) การตรวจสอบในเชิงเหตุผล เป็นต้น

(2) ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง เครื่องมือที่มีความคงเส้นคงวา นั่นคือ เครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผลการวัดที่แน่นอนคงที่ จะวัดกี่ครั้งผลจะได้อันหนึ่งเหมือนเดิม สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเที่ยงมีหลายวิธีแต่นิยมใช้กันคือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ คอนบาช (Conbach's Alpha Coefficient: α coefficient) ซึ่งจะใช้สำหรับข้อมูลที่มีการแบ่งระดับการวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550)

ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยจะนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีลักษณะของรูปแบบทางการท่องเที่ยวใกล้เคียงกับอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยได้เลือกพื้นที่ที่จะทำการทดลองใช้แบบสอบถาม คือ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ในจำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนตัวอย่างจริง จำนวน 400 คน เพื่อให้แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 50 คน ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น (α) = 0.98

2.7.2.8 จากนั้นปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ โดยผู้วิจัยจะทำการแก้ไขข้อบกพร่องที่ได้จากผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของถ้อยคำหรือสำนวน เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพผู้ตอบอ่านเข้าใจได้ตรงประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ ซึ่งจะส่งผลงานวิจัยเป็นที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

2.4.2 การสร้างกรอบการอภิปรายกลุ่ม

2.4.2.1 ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น ค้นคว้าจากตำรา เอกสาร งานวิจัย และผลงานวิจัยก่อนหน้าที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานและแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.4.2.2 กำหนดวัตถุประสงค์

2.4.2.3 กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้ให้ข้อมูล

2.4.2.4 ตัดสินใจว่าจะทำกี่กลุ่ม

2.4.2.5 วางแผนเรื่องระยะเวลาและตารางเวลา

2.4.2.6 ออกแบบคำถาม ควรเรียงคำถามจากคำถามที่เป็นเรื่องทั่วไป ง่ายต่อการเข้าใจ และสร้างบรรยากาศให้คุ้นเคยกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้เข้าร่วมสนทนาแล้วจึงวกเข้าสู่คำถามหลัก หรือคำถามหลักของประเด็นที่ทำการศึกษาลงด้วยคำถามอีกครั้งหนึ่ง เพื่อผ่อนคลายบรรยากาศในวงสนทนาและสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ในช่วงท้ายอาจเติมคำถามเสริมเข้าไปแต่ต้องเป็นคำถามสั้นๆ อาจเป็นคำถามที่ไม่ได้เตรียมมาก่อน แต่เป็นคำถามที่ปรากฏขึ้นระหว่างการสนทนา

2.4.2.7 ทดสอบแนวคำถามที่สร้างขึ้น

2.4.2.8 ตรวจสอบ แก่นภาษาที่ใช้ในกรอบการอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้เกิดความชัดเจน คลอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่ต้องการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและขอคำปรึกษาอาจารย์ คำนางานวิจัยโดยตรง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในแบบสอบถามมากที่สุดในการที่จะนำไปใช้จริง

2.4.2.9 เมื่อกรอบการอภิปรายกลุ่ม สมบูรณ์ไม่มีปัญหาใดๆ จึงนำไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงค้นคว้าข้อมูลการวิเคราะห์การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เจาะลึก เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้รายละเอียดเพิ่มขึ้นและมุ่งเน้นศึกษาปัญหา อุปสรรค ศักยภาพและความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพในครั้งนี้ได้ประยุกต์จากคำถามในแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งตามลักษณะข้อมูล ดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เป็นการศึกษาภาคสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยวิธีการ ดังนี้

3.1.2 ศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กับผู้นำชุมชน ประชากรท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ การมีส่วนร่วมในท้องถิ่น และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา

3.1.2 ศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากวิธีการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เป็นทั้งแบบคำถามปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) กับนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาเที่ยวอำเภอเชียงคาน เกี่ยวกับศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน และกิจกรรมท่องเที่ยว

3.1.3 ศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากวิธีอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งได้จากการร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อหาข้อสรุปหรือข้อยุติในเรื่องของปัญหาต่างๆ รวมไปถึงการวางแผนและกำหนดแนวทาง

ในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในอนาคต ซึ่งสมาชิกอภิปรายกลุ่มนี้ประกอบด้วย ตัวแทนผู้ที่เกี่ยวข้องในส่วนของภาครัฐ ประชากรท้องถิ่น ผู้ประกอบกิจการท้องถิ่น และบุคคลที่สนใจ

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสาร รายงานผลการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ จุลสาร วิทยานิพนธ์ วารสารทางวิชาการ เอกสารทางราชการ นิตยสาร โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเลย โดยมีวิธีการศึกษาตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.2.1 ค้นคว้า และศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยที่เป็นข้อมูลปัจจุบัน

3.2.2 รวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ แยกประเภทนักท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

3.2.3 การเข้าร่วมการประชุม/สัมมนา กับหน่วยงานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคานเพื่อหาช่องทางพัฒนาและวิเคราะห์สถานการณ์ด้านต่างๆของแนวโน้มในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแทนประชากรท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงานของภาครัฐมาวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล โดยจะนำข้อมูลที่ได้นำเข้าสู่กระบวนการ SWOT Analysis ของแต่ละกลุ่มจากคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยจัดกลุ่มประเด็นสำคัญของคำถามในแต่ละตอนที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ดังนี้

4.1.1 ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว

4.1.2 ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว

4.1.3 การบริหารจัดการ (สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม, 2549)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในรูปของเชิงปริมาณ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จะช่วยผู้วิจัยให้สามารถประมวลผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องมีอยู่ด้วยกันหลายโปรแกรม ซึ่งโปรแกรม SPSS for Windows (Statistical Package for Social Science) ก็เป็นโปรแกรมหนึ่งที่เป็นที่นิยมกันเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากใช้งานได้ง่าย และสามารถนำมาใช้ได้ง่าย และโปรแกรมยังมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) และแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยจะวิเคราะห์ผลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2541) ดังนี้

4.2.1 สมการหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

โดยที่	p	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	จำนวนความถี่แต่ละประเภท
	N	แทน	ความถี่รวมของตัวแปรทั้งหมด

4.2.2 สมการหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

โดยที่	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่ม

4.2.3 สมการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

โดยที่	S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	x_i	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนตัวอย่าง

ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน ผลระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว 5 ระดับ ได้แก่

ระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด	1 คะแนน
ระดับความพึงพอใจ น้อย	2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง	3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจ มาก	4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด	5 คะแนน

ซึ่งจุดมุ่งหมายของการสร้างตารางแจกแจงความถี่ คือ ต้องการสรุปข้อมูล เพื่อจะได้เห็นภาพรวมของข้อมูลทั้งกลุ่มได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น จึงต้องหาความกว้างในแต่ละชั้นของอันตรภาคชั้น โดยที่มีสมการคำนวณหาค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2541) มีดังต่อไปนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = 0.8$$

เพราะฉะนั้น มาตราส่วนเกณฑ์การประเมินค่า สามารถกำหนดได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการอภิปรายกลุ่ม

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) มาสรุปให้อยู่ในรูปแบบประเด็น (Issues) ในแต่ละหัวข้อ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดประเด็นปัญหานั้นๆ จากนั้นนำข้อมูลแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้จากการอภิปรายกลุ่ม มาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปและแนวทางแก้ไข เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสภาพด้านการท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ SWOT Analysis

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตั้งสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตั้งสมมติฐาน ผู้วิจัยนำค่าสถิติการทดสอบไคสแควร์ (Chi – Square Test) มาวิเคราะห์การทดสอบว่าข้อมูลในแต่ละกลุ่มที่จำแนกนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไรมีนัยสำคัญหรือไม่ ซึ่งข้อมูลที่น่ามาหาค่าความสัมพันธ์คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษาต่อการตัดสินใจเลือกที่จะมาเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย โดยมีสมการและขั้นตอนย่อยในกระบวนการคำนวณหาค่าไคสแควร์เป็น 2 ขั้นตอน (บุญชม ศรีสะอาด, 2541) ดังนี้

4.4.1 ขั้นตอนที่ 1 หาค่า E ที่คู่กับ O แต่ละตัวจากสมการ

$$E = \frac{R \times C}{N}$$

โดยที่	R	=	ผลรวมของความถี่ในแถวนั้น
	C	=	ผลรวมของความถี่ในคอลัมน์นั้น
	N	=	ผลรวมของความถี่ทั้งหมด

4.4.2 ขั้นตอนที่ 2 นำค่าที่ได้แทนค่าในสมการหาค่าไคสแควร์

$$X^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O - E)^2}{E}$$

โดยที่	X^2	=	ค่าไคสแควร์ (Chi-square)
	O	=	ความถี่ที่สังเกตได้
	E	=	ความถี่ที่คาดหวัง

5. การจัดทำแนวทางเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

โดยขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 5.1 ขั้นตอนการเตรียมการ
- 5.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ และประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ในเรื่อง จุดเด่น จุดด้อย โอกาส

ภัยคุกคาม (SWOT Analysis)

5.3 ขั้นตอนการกำหนดวิสัยทัศน์ โดยกำหนดความต้องการ เป้าหมายของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว โดยต้องยึดหลักความเป็นไปได้และความเหมาะสม

5.4 ขั้นตอนการกำหนดแนวทาง คือ การกำหนดแนวทางที่นำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้และเกิดประโยชน์สูงสุด

- 5.5 ขั้นตอนการจัดทำนโยบาย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงาน

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย นั้น เป็นการวิเคราะห์ผลการศึกษาจากแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยมีผู้ให้ข้อมูล 50 ท่าน คือ กลุ่มผู้นำชุมชนในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 400 ท่าน และมีการนำผลการจัดประชุมกลุ่มย่อย มาวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษา และทำการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค และมีการนำผลจากการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้วยแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมาวิเคราะห์เป็นผลศึกษา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ควบคู่กับข้อมูลทุติยภูมิ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 6 ตอน ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์กลุ่มผู้นำชุมชน ด้านข้อมูลพื้นฐาน การจัดการ สภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 2. วิเคราะห์ผลการจัดประชุมกลุ่มย่อย
 3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
 4. วิเคราะห์ผลสมมติฐาน โดยใช้วิธี Chi-Square
 5. วิเคราะห์การพัฒนาด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ SWOT Analysis
 6. วิเคราะห์การประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 6 ตอน สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์กลุ่มผู้นำชุมชน ด้านข้อมูลพื้นฐาน การจัดการ สภาพแวดล้อมภายใน

สภาพแวดล้อมภายนอก และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
การวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวใน อ.เชียงคาน จ.เลย จำนวน 50 คน จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

คนในชุมชนโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และค้าขาย มีการดำรงชีวิตเกี่ยวกับวัฒนธรรมตามประเพณีฮีตสิบสองคองสิบสี่อยู่เสมอ สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวจากอดีตเคยรุ่งเรืองมากในสมัยก่อนที่ประเทศเพื่อนบ้านจะปิดชายแดน ส่วนสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน ได้กลับมารุ่งเรืองอีกครั้งเพราะอำเภอเชียงคาน ได้กลายมาเป็นที่นิยมของการท่องเที่ยวสมัยนี้

1.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็วมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทำให้ส่งผลต่อความสามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้ จากการสัมภาษณ์แล้ว โดยส่วนใหญ่ผู้ที่ให้สัมภาษณ์มีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาการท่องเที่ยว คือ เข้าร่วมประชุมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จากการให้ความร่วมมือทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในด้านการดำเนินการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจระหว่างคนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยว และส่วนใหญ่เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดทำเอกสารชี้แจง หรือฝึกอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในเรื่องของการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่

1.3 ทศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่คิดว่าทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ วัด บ้านไม้เก่า และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น โดยได้เสนอแนวทางในการอนุรักษ์ คือ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่คนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว และต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการอนุรักษ์พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และในปัจจุบันชุมชนมีประชาชนชาวบ้านอยู่จำนวนไม่มากนัก ชุมชนมีนโยบายในการจัดการท่องเที่ยวในเรื่องการสร้างบ้านได้กำหนด วัสดุที่ใช้ คือ ไม้ และไม่ให้ทำสีที่ฉูดฉาด แต่ควรทาสีไม้ในการตกแต่งบ้าน ในชุมชนมีกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับ ด้านการจัดการท่องเที่ยว แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนอย่างเป็นระบบ และโดยส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบให้ความสำคัญต่อการดูแลป้องกันแหล่งท่องเที่ยวจากความเสื่อมโทรมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และจัดหน่วยงานที่ดูแลอย่างเต็มรูปแบบ ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว คือ ปัญหาขยะ, ปัญหาสภาพการจราจรติดขัด ควร มีจัดหน่วยงานไว้คอยรับผิดชอบปัญหาดังกล่าวให้เพียงพอ เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของเมืองท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1.4.1 จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวในสถานการณ์ปัจจุบัน

ความเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมของแหล่งท่องเที่ยว มีการใช้วิถีชีวิตในแบบที่เรียบง่าย และมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะที่หลากหลาย การเดินทางมาท่องเที่ยวค่อนข้างสะดวก

1.4.2 จุดอ่อนด้านการท่องเที่ยวในสถานการณ์ปัจจุบัน

ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร มีอัตราค่าบริการที่ไม่เป็นมาตรฐาน ปริมาณขยะค่อนข้างเยอะ ส่งผลเสียต่อภูมิทัศน์ด้านการท่องเที่ยว

1.4.3 โอกาสในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

ภาครัฐได้ให้ความสนใจในการพัฒนาและอนุรักษ์ชุมชนบ้านไม้เก่าเมืองโบราณส่งผลต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งสื่อต่างๆ ให้ความสนใจในการเผยแพร่ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวซึ่งถือได้ว่าเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ดี

1.4.4 อุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

ปัญหาเรื่องราคาค่าน้ำมันแพง เศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาทางด้านความขัดแย้งทางการเมือง และภัยธรรมชาติ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวที่ลดลง

1.4.5 วิเคราะห์แนวทางเพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จัดทำกรประเมินผลในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จัดตั้งหน่วยงานด้านการอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุในการดูแลรับผิดชอบ มีการกำหนดระบบการจัดการที่ดีในด้านสาธารณูปโภค เพื่อให้ ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

2. วิเคราะห์ผลการจัดประชุมกลุ่มย่อย

จากการอภิปรายประชุมกลุ่มย่อย โดยได้ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นและนำเสนอปัญหา สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาได้ดังนี้

- 2.1 แนวทางการแก้ปัญหาด้านการอนุรักษ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
- 2.2 ด้านศักยภาพด้านการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหารสินค้าที่ระลึก ร้านอาหาร
- 2.3 ปัญหาด้านการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ
- 2.4 วิธีการสนับสนุนนักท่องเที่ยวให้ได้รับความรู้ และความเข้าใจจากการท่องเที่ยวในพื้นที่
- 2.5 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ในการมาท่องเที่ยวมีอำเภอเชียงคาน
- 2.6 การจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวอยู่ท่องเที่ยวที่เชียงคานได้นานขึ้น และ

สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

2.7 แนวทางการอนุรักษ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติมใน พื้นที่ เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว

- 2.8 ด้านการรักษาความปลอดภัย และสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว
- 2.9 แนวทางแก้ไขปัญหา และผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่

และสามารถสรุปแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกันระหว่างผู้อภิปรายและตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แนวทางการแก้ปัญหาด้านการอนุรักษ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

- 2.1.1 สร้างจิตสำนึกให้แก่คนในชุมชน เพื่อให้เกิดความรักและเห็นคุณค่าทรัพยากรในชุมชน
- 2.1.2 จัดการเรื่องร้านอาหารที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้อยู่นอกเขตพื้นที่อนุรักษ์ เพื่อคง ความเป็นเอกลักษณ์เมืองแห่งวัฒนธรรมอันดีงาม
- 2.1.3 รณรงค์ให้คนในท้องถิ่นแต่งกายแบบพื้นเมืองดั้งเดิม เพื่อความเป็นเอกลักษณ์
- 2.1.4 อนุรักษ์วัดวาอารามในอำเภอเชียงคาน เรื่องของเก่าแก่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และให้ ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์โบราณวัตถุ หลัฐานทางประวัติศาสตร์
- 2.1.5 รณรงค์ให้คนท้องถิ่น โดยใช้ตะกร้าในการจับจ่ายสินค้าอาหารในตลาดสด เหมือนครั้งที่ สมัยรุ่นบรรพบุรุษปฏิบัติกันมา แทนการใช้ถุงพลาสติก เพื่อลดปัญหาขยะ และช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีงาม ด้านวัฒนธรรมของคนในชุมชน
- 2.1.6 ส่งเสริมและเผยแพร่อาหารท้องถิ่น ของอำเภอเชียงคาน ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว
- 2.1.7 ให้ความสำคัญกับภาษาท้องถิ่นเชียงคาน และรักษาแก่นแท้ดั้งเดิมอันเป็นเสน่ห์ที่ทำให้ นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ

2.2 แนวทางการแก้ปัญหาด้านสภาพการรองรับนักท่องเที่ยว ด้านที่พัก ร้านอาหาร และร้านอาหาร

2.2.1 ควรมีการควบคุมราคา ด้านที่พัก ร้านอาหาร ให้มีราคาที่เหมาะสมไม่แพงจนเกินไป

2.2.2 ด้านการออกแบบสถาปัตยกรรมที่พัก ควรเน้นความแบบดั้งเดิมที่มีเสน่ห์ และคงความเป็นเชียงคาน ไม่ให้มีการตกแต่งที่มีสีฉูดฉาด

2.2.3 สินค้าที่ระลึกส่วนมากที่นำมาจำหน่าย ไม่ได้มาจากฝีมือของคนเชียงคานอย่างแท้จริง และส่งเสริมการผลิตสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์จากฝีมือของชาวเชียงคานอย่างแท้จริง และส่งเสริมการจัดทำ OTOP ของแต่ละหมู่บ้าน สนับสนุนสินค้าที่ชาวบ้านได้จัดทำขึ้น

2.2.4 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารพื้นเมืองของเชียงคาน โดยแนะนำให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้ออาหารพื้นเมืองที่ตลาดสด อำเภอเชียงคาน ควรตรวจสอบความสะอาดถูกหลักอนามัยของอาหาร

2.3 แนวทางการแก้ปัญหาด้านการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

2.3.1 การจัดการระบบขยะ

ควรเก็บขยะบ่อยขึ้นจาก 1 ครั้งต่อวัน เป็น 3 ครั้งต่อวัน โดยจัดเวลาเก็บขยะโดยคำนึงถึงความเหมาะสม และควรมีการออกแบบถังขยะให้มีความกลมกลืน กับแหล่งท่องเที่ยว โดยมีการออกแบบโดยเฉพาะ

2.3.2 การจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย

จัดมาตรการให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมช่วยรับผิดชอบในการจัดการเรื่องน้ำเสียในธุรกิจของตน เพื่อการจัดการอย่างเป็นระบบในชุมชน

2.3.3 การจัดการระบบการจราจร

2.3.3.1 ควรมีมาตรการกำหนดเวลาการเดินทางเข้า-ออก (รถยนต์) ให้มากขึ้นในช่วงเทศกาลการท่องเที่ยวที่สำคัญ ในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น

2.3.3.2 ควรมีการปิดเส้นทางจราจรบริเวณทางเข้าสู่ถนนชายโขง ในวันศุกร์ - อาทิตย์ โดยจัดทำป้ายชี้แจงแก่นักท่องเที่ยว และคนในชุมชนเชียงคานให้เข้าใจร่วมกัน

2.3.3.3 ปัญหารถย้อนศร ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้คนในท้องถิ่นทราบถึงระบบเส้นทางด้านการจัดการ หรือข้ามต่างๆ เพื่อลดปัญหาการจราจรติดขัด

2.3.3.4 เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่จราจร เนื่องจากสัดส่วนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวมีจำนวนมาก ขณะที่เจ้าหน้าที่จราจรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว จึงควรเสริมกำลังจราจรเพื่อช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นมาเป็นกำลังเสริมจราจร

2.3.4 การจัดการด้านที่จอดรถ

ควรมีการจัดการเรื่องบริเวณที่จอดรถบริเวณถนนคนเดินชายโขง เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในถนนชายโขง (รถยนต์) โดยให้จอดรถในพื้นที่อื่นบริเวณใกล้เคียงแทน

2.3.5 ควรมีการจัดการด้านบุคลากร

เพื่อดูแลด้านความเรียบร้อยสวยงามของพื้นที่การท่องเที่ยวอนุรักษ์ เช่น มีการเพิ่มกำลัง

เจ้าหน้าที่คัดเลือกรอบๆบริเวณเพื่อความเรียบร้อยสวยงาม

2.3.6 ป้องกันปัญหาหาเสพติด ที่อาจเกิดจากนักท่องเที่ยว

2.4 แนวทางการแก้ปัญหาด้านวิธีการสนับสนุนนักท่องเที่ยวให้ได้รับความรู้ และความเข้าใจจากการท่องเที่ยวในพื้นที่

2.4.1 ป้ายบอกทาง

ในเรื่องของสถานที่ต่างๆ เช่น ที่จอดรถ สถานที่ใส่บาตร หรือ จุดบอกตำแหน่งกิจกรรมการท่องเที่ยว และป้ายแผนที่ท่องเที่ยวต่างๆ ให้มากขึ้น

2.4.2 ป้ายสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยว

จัดทำเพื่อแจ้งข้อมูลทางการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบ โดยมีสาระเกร็ดความรู้ทางประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา และสถาปัตยกรรมในการสื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยว ประจำจุดเส้นทางท่องเที่ยวชายโขง หรือแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ วัฒนาธรรมต่างๆ เป็นต้น

2.5 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ในการมาท่องเที่ยวมีอำเภอเชียงคาน

2.5.1 นักท่องเที่ยวต้องการความเป็นดั้งเดิมของเชียงคานกลับคืนมา

2.5.2 นักท่องเที่ยวเกรงว่าเชียงคานจะกลายสภาพจากความดั้งเดิม กลายเป็นการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์มากขึ้น จึงเกิดแนวคิดว่า “ต้องริบมาเที่ยวเชียงคาน ก่อนที่จะถูกกลืนวัฒนธรรมอันดั้งเดิม”

2.6 แนวทางการแก้ปัญหาด้านการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวอยู่ท่องเที่ยวที่เชียงคานได้นานขึ้น และสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

2.6.1 จัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเพิ่มเติม เช่น การถือศีลวิปัสสนา การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ การทำผ้าห่มนวม การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของสวนผลไม้ เป็นต้น

2.6.2 นำแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่ถูกเผยแพร่ มานำเสนอประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักเพิ่มมากขึ้น โดยจัดทำแผ่นพับเพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว

2.7 แนวทางการอนุรักษ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติมในพื้นที่ เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.7.1 ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว เรื่องวัฒนธรรมการตักบาตรข้าวเหนียว กรณีที่ใส่บาตรข้าวเหนียวในปริมาณที่มากเกินไป โดยจะส่งผลต่อการเดินบิณฑบาตของพระภิกษุสงฆ์

2.7.2 จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ในการแนะนำข้อมูลทางการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

2.7.3 แนะนำให้วัดต่างๆ ที่อยู่ในเขตอำเภอเชียงคาน บริการนักท่องเที่ยวในเรื่องห้องน้ำฟรี และจัดกิจกรรมสักการะพระพุทธรูปในวัด โดยบริการดอกไม้รูปเทียน เพื่อให้นักท่องเที่ยวบริจาคตามกำลังศรัทธา ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือแบ่งเบาค่าใช้จ่ายของทางวัด

2.7.4 รณรงค์การใช้กระติบข้าวเพื่อใส่ข้าวเหนียว แทนการใช้ถุงพลาสติกในการใส่บาตรของนักท่องเที่ยว โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการต่างๆ ช่วยแนะนำ หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว

2.7.5 อนุรักษ์บ้านไม้เก่าให้คงความดั้งเดิมไว้ บ้านไม้เก่าแก่ที่สุดในเชียงคาน (บริเวณหัวมุมซอย 14 ล่าง) ควรจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์บอกเล่าเรื่องราวของเมืองเชียงคาน และอนุรักษ์บูรณะบ้านโบราณตามรูปแบบ

สถาปัตยกรรมของกระทรวงวัฒนธรรม

2.8 แนวทางการแก้ปัญหาด้านการรักษาความปลอดภัย และสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว

2.8.1 ควรมีมาตรฐานการกลั่นกรองนักท่องเที่ยว ก่อนรับการเข้าพักที่โฮมสเตย์อย่างเป็นระบบ เพื่อลดปัญหาอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นได้จากการท่องเที่ยว

2.8.2 ควรเสริมกำลังหน่วยงานรักษาความปลอดภัย เพิ่มมากขึ้นในช่วงเทศกาลท่องเที่ยวสำคัญต่างๆ (อปปร.)

2.8.3 มีหน่วยปฐมพยาบาลเคลื่อนที่คอยให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

2.8.4 ระบบการป้องกันอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ เพิ่มถึงดับเพลิงในการป้องกันเบื้องต้น

2.9 แนวทางแก้ไขปัญหา และผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่

2.9.1 ปัญหาที่มีพระภิกษุสงฆ์ปลอม เข้ามาเรียไรเงินจากนักท่องเที่ยวที่มีจิตศรัทธาในการบริจาค บิณฑิต่างๆ ควรให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว ในเรื่องการบริจาค โดยให้นักท่องเที่ยวได้ไปบริจาคที่วัดโดยตรง เพื่อลดปัญหาดังกล่าว

2.9.2 ขอความร่วมมือจากภาครัฐ ในการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์เชียงคาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ในกรณีที่ต้องการทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้)

2.9.3 ขอความร่วมมือจากภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เป็นการท่องเที่ยวแบบเชื่อมโยง โดยสามารถจัดเส้นทางท่องเที่ยวผ่านอำเภอเชียงคาน เพื่อเข้าไปที่เมืองหลวงพระบาง ประเทศลาวได้

2.9.4 ปัญหาอาหารหรือสิ่งของที่นักท่องเที่ยวนำมาใส่บาตรเหลือจำนวนมาก ควรมีการนำอาหารหรือสิ่งของดังกล่าวไปบริจาคที่โรงเรียนมูลมัง เพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน และผู้ยากไร้ โดยจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 คือ ข้อมูลด้านทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย และส่วนที่ 3 คือ ความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยใช้คำร้อยละ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	197	49.25
1.2 หญิง	203	50.75
2. อายุ		
2.1 ระหว่าง 15-22 ปี	141	35.25
2.2 ระหว่าง 23 – 30 ปี	88	22.00
2.3 ระหว่าง 31 – 40 ปี	54	13.50
2.4 ระหว่าง 41 – 50 ปี	88	22.00
2.5 ระหว่าง มากกว่า 50 ปี	29	7.25
3. สถานภาพ		
3.1 โสด	245	61.25
3.1 สมรส	150	37.50
3.1 หย่าร้าง	4	1.00
3.1 หม้าย	1	0.25
4. อาชีพ		
4.1 รับราชการ	64	16.00
4.2 พนักงานบริษัทเอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	60	15.00
4.3 ประกอบธุรกิจส่วนตัว	69	17.25
4.4 เกษตรกร	20	5.00
4.5 รับจ้าง	23	5.75
4.6 นักเรียน/ นักศึกษา	156	39.00
4.7 อื่นๆ	8	2.00
5. รายได้ต่อเดือน		
5.1 ต่ำกว่า 3,000 บาท	39	9.75
5.2 3,001 – 5,000 บาท	87	21.75
5.3 5,001 – 7,000 บาท	47	11.75
5.4 7,001 – 10,000 บาท	147	36.75
5.5 10,001 – 30,000 บาท	35	8.75
5.6 มากกว่า 30,000 บาท	45	11.25

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน (ต่อ)

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
6. ระดับการศึกษา		
6.1 ระดับประถมศึกษา	15	3.75
6.2 ระดับมัธยมศึกษา/ ปวช.	66	16.50
6.3 ระดับอนุปริญญา/ ปวส.	20	5.00
6.4 ระดับปริญญาตรี	276	69.00
6.5 สูงกว่าระดับปริญญาตรี	23	5.75
6.6 อื่นๆ	0	0.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงผลการศึกษาด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถอธิบายรายด้านได้ดังนี้ ด้านเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 50.75 ด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ ระหว่าง 15-22 ปี มากที่สุด จำนวน 141 คนคิดเป็นร้อยละ 35.25 ด้านสถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพ โสดเป็นส่วนใหญ่จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 61.25 ส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน นักศึกษา จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง - 7,001 – 10,000 บาทบาท มากที่สุด จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 ด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดจำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.2 ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและ โบราณคดี	4.078	0.83260	มาก
2. ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี	4.085	0.76107	มาก
3. ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว	3.903	0.73440	มาก
4. ลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	3.990	0.65266	มาก
5. คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์	3.720	0.69484	มาก
6. ความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม	3.698	0.71573	มาก
รวม	3.912	0.74973	มาก

จากตารางที่ 4.2 โดยภาพรวมในด้านต่างๆ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในปัจจัยด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$) และเมื่อพิจารณาจากประเด็นย่อย พบว่า ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.08$) รองลงมา คือ ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและ โบราณคดี ($\bar{x} = 4.07$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม ($\bar{x} = 3.69$)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. การเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยว	3.780	0.71616	มาก
2. ความสะดวกของสภาพพื้นผิวจราจร ในการเดินทางเข้าถึง	3.618	0.77956	มาก
3. ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางชัดเจน	3.668	0.77682	มาก
4. ความใกล้กับจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	3.635	0.77023	มาก
5. มีการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวสม่ำเสมอ	3.728	0.76793	มาก
6. ความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.590	0.75719	มาก
รวม	3.670	0.76364	มาก

จากตารางที่ 4.3 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า การเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยวมีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.78$) รองลงมาคือ มีการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.72$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.59$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. ความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก	3.768	0.74823	มาก
2. มีระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว	3.710	0.76312	มาก
3. ความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	3.703	0.72131	มาก
4. ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ	3.848	0.71451	มาก
5. ความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว	3.810	0.75851	มาก
รวม	3.768	0.74278	มาก

จากตารางที่ 4.4 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในเรื่องปัจจัยด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติมีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.84$) ค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.70$)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. มีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ เช่น รถจักรยานยนต์ รถยนต์ รถทัวร์ และจุดสำหรับรับ-ส่งผู้โดยสาร เป็นต้น	3.978	0.78007	มาก
2. สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว	3.645	0.72130	มาก
3. มีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น	3.650	0.79629	มาก
4. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว	3.668	0.74386	มาก
5. ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.575	0.83733	มาก
6. ร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.693	0.78068	มาก
7. มีสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว	3.678	0.75493	มาก
8. มีการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว มีสภาพดี ไม่ชำรุดและถูกหลักสุขาภิบาล	3.678	0.79061	มาก
9. มีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ (ผู้โทรศัพท์สาธารณะ)	3.770	0.73379	มาก
10. มีที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.588	0.87134	มาก
รวม	3.692	0.78885	มาก

จากตารางที่ 4.5 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.693$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า การที่มีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.97$) รองลงมาคือ มีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.77$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.575$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. สภาพธรรมชาติทั่วไป(ความอุดมสมบูรณ์)	3.733	0.75655	มาก
2. การตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว	3.750	0.74086	มาก
3. การวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว	3.833	0.74890	มาก
4. ความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	3.750	0.74086	มาก
5. คุณภาพของสิ่งแวดล้อม	3.718	0.77407	มาก
รวม	3.757	0.75266	มาก

จากตารางที่ 4.6 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในเรื่องปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับ ($\bar{x} = 3.75$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย จึงพบว่า การจัดวางผังของสิ่งต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวมีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.83$) รองลงมาคือ การตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว และด้านความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.75$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คุณภาพของสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.71$)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

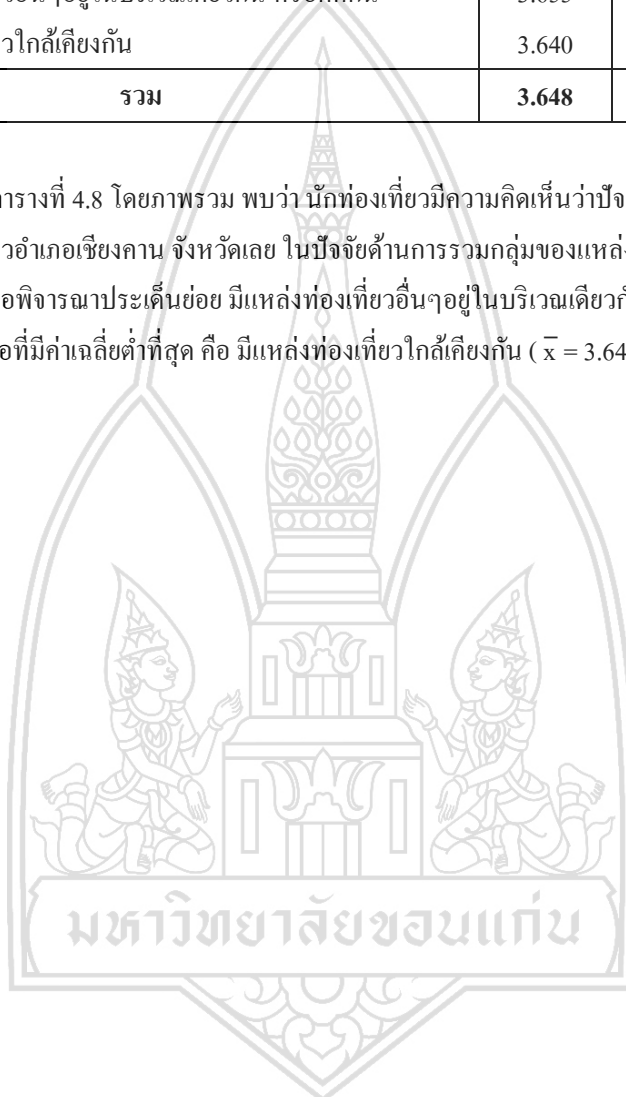
ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม	3.848	0.86956	มาก
2. ค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว (ตามลักษณะการคมนาคม และระยะทางการเข้าถึงเฉลี่ยโดยรวม)	3.665	0.71348	มาก
3. ค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คุ้มค่ากับราคา)	3.680	0.83025	มาก
4. ราคาของที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)	3.680	0.75765	มาก
รวม	3.718	0.79785	มาก

จากตารางที่ 4.7 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) และเมื่อพิจารณาจากประเด็นย่อย พบว่าราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.84$) รองลงมาคือ ด้านค่าที่พัก และด้านราคาของที่ระลึก ($\bar{x} = 3.75$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว (ตามลักษณะการคมนาคม และระยะทางการเข้าถึงเฉลี่ยโดยรวม) ($\bar{x} = 3.66$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. มีแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ อยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน	3.655	0.77296	มาก
2. มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน	3.640	0.75950	มาก
รวม	3.648	0.76582	มาก

จากตารางที่ 4.8 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในปัจจัยด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย มีแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ อยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกันมีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.65$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน ($\bar{x} = 3.640$)

4. วิเคราะห์ผลสมมุติฐาน โดยใช้วิธี Chi-Square

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม			Chi-Square (X^2)	P-Value
		เพศ				
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม		
1.1 ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและโบราณคดี	มากที่สุด	87	64	87	8.578	0.072
		44.2%	31.5%	44.2%		
	มาก	60	73	60		
		30.5%	36.0%	30.5%		
	ปานกลาง	47	65	47		
		23.9%	32.0%	23.9%		
	น้อย	3	1	3		
1.5%		0.5%	1.5%			
น้อยที่สุด	0	0	0			
	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	197	203	197			
	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.072 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงให้เห็นว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและโบราณคดี						
1.2 ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี	มากที่สุด	75	58	75	5.542	0.236
		38.1%	28.6%	38.1%		
	มาก	79	90	79		
		40.1%	44.3%	40.1%		
	ปานกลาง	42	55	42		
		21.3%	27.1%	21.3%		
	น้อย	1	0	1		
0.5%		0.0%	0.5%			
น้อยที่สุด	0	0	0			
	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	197	203	197			
	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.236 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี						

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและคุณค่า ของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
1.3 ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	50	38	88	3.424	0.489	
		25.4%	18.7%	22.0%			
	มาก	92	95	187			
		46.7%	46.8%	46.8%			
	ปานกลาง	54	69	123			
		27.4%	34.0%	30.8%			
	น้อย	1	1	2			
		0.5%	0.5%	0.5%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม		197	203	400			
		100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.489 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว							
1.4 ลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียง ของแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	45	36	81	2.007	0.734	
		22.8%	17.7%	20.3%			
	มาก	110	126	236			
		55.8%	62.1%	59.0%			
	ปานกลาง	41	40	81			
		20.8%	19.7%	20.3%			
	น้อย	1	1	2			
		0.5%	0.5%	0.5%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม		197	203	400			
		100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.734 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว							

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและคุณค่า ของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (χ^2)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
1.5 คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควร แก่การส่งเสริมอนุรักษ์	มากที่สุด	31	25	56	2.686	0.611	
		15.7%	12.3%	14.0%			
	มาก	91	85	176			
		46.2%	41.9%	44.0%			
	ปานกลาง	75	93	168			
		38.1%	45.8%	42.0%			
	น้อย	0	0	0			
		0.0%	0.0%	0.0%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.611 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์							
1.6 ความสำคัญและคุณค่าใน ภาพรวม	มากที่สุด	30	30	60	0.054	0.999	
		15.2%	14.8%	15.0%			
	มาก	79	80	159			
		40.1%	39.4%	39.8%			
	ปานกลาง	88	93	181			
		44.7%	45.8%	45.3%			
	น้อย	0	0	0			
		0.0%	0.0%	0.0%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.999 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม							

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
2.1 การเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยว	มากที่สุด	35	28	63	4.572	0.334	
		17.8%	13.8%	15.8%			
	มาก	92	98	190			
		46.7%	48.3%	47.5%			
	ปานกลาง	67	77	144			
		34.0%	37.9%	36.0%			
	น้อย	2	0	2			
		1.0%	0.0%	0.5%			
น้อยที่สุด	1	0	1				
	0.5%	0.0%	0.3%				
รวม		197	203	400			
		100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.334 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทาง							
2.2 ความสะดวกของสภาพพื้นผิวจราจร ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	40	27	67	4.563	0.335	
		20.3%	13.3%	16.8%			
	มาก	56	64	120			
		28.4%	31.5%	30.0%			
	ปานกลาง	99	107	206			
		50.3%	52.7%	51.5%			
	น้อย	2	5	7			
		1.0%	2.5%	1.8%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม		197	203	400			
		100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.335 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของสภาพพื้นผิวจราจร ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว							

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
2.3 ในการเดินทางเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยวที่มีป้ายบอกทางชัดเจน	มากที่สุด	31	42	73	6.108	0.191	
		15.7%	20.7%	18.3%			
	มาก	72	52	124			
		36.5%	25.6%	31.0%			
	ปานกลาง	93	107	200			
		47.2%	52.7%	50.0%			
	น้อย	1	2	3			
		0.5%	1.0%	0.8%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.191 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีป้ายบอกทางชัดเจน							
2.4 ความใกล้ชิดกับจุดศูนย์กลางการ ท่องเที่ยวในท้องถิ่น	มากที่สุด	87	64	151	8.578	0.072	
		44.2%	31.5%	37.8%			
	มาก	60	73	133			
		30.5%	36.0%	33.3%			
	ปานกลาง	47	65	112			
		23.9%	32.0%	28.0%			
	น้อย	3	1	4			
		1.5%	0.5%	1.0%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.072 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความใกล้ชิดกับจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวในท้องถิ่น							

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
2.5 มีการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	มากที่สุด	39	34	73	5.072	0.279	
		19.8%	16.7%	18.3%			
	มาก	77	72	149			
		39.1%	35.5%	37.3%			
	ปานกลาง	79	96	175			
		40.1%	47.3%	43.8%			
	น้อย	2	0	2			
		1.0%	0.0%	0.5%			
น้อยที่สุด	0	1	1				
	0.0%	0.5%	0.3%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.279 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ							
2.6 ความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	32	29	61	2.310	0.678	
		16.2%	14.3%	15.3%			
	มาก	61	58	119			
		31.0%	28.6%	29.8%			
	ปานกลาง	103	112	215			
		52.3%	55.2%	53.8%			
	น้อย	1	4	5			
		0.5%	2.0%	1.3%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.678 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว							

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

3. ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
3.1 ความปลอดภัยของ สภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก	มากที่สุด	44	26	70	7.595	0.107	
		22.3%	12.8%	17.5%			
	มาก	78	94	172			
		39.6%	46.3%	43.0%			
	ปานกลาง	74	80	154			
		37.6%	39.4%	38.5%			
	น้อย	1	2	3			
		0.5%	1.0%	0.8%			
น้อยที่สุด	0	1	1				
	0.0%	0.5%	0.3%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.107 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก							
3.2 มีระบบรักษาความปลอดภัยใน พื้นที่ท่องเที่ยว	มากที่สุด	35	32	67	2.039	0.728	
		17.8%	15.8%	16.8%			
	มาก	73	84	157			
		37.1%	41.4%	39.3%			
	ปานกลาง	86	84	170			
		43.7%	41.4%	42.5%			
	น้อย	3	2	5			
		1.5%	1.0%	1.3%			
น้อยที่สุด	0	1	1				
	0.0%	0.5%	0.3%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.728 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว							

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
3.3 ความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	31	27	58	2.660	0.616	
		15.7%	13.3%	14.5%			
	มาก	80	88	168			
		40.6%	43.3%	42.0%			
	ปานกลาง	84	88	172			
		42.6%	43.3%	43.0%			
	น้อย	1	0	1			
		0.5%	0.0%	0.3%			
น้อยที่สุด	1	0	1				
	0.5%	0.0%	0.3%				
รวม		197	203	400			
		100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.616 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว							
3.4 ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ	มากที่สุด	36	34	70	4.571	0.334	
		18.3%	16.7%	17.5%			
	มาก	100	104	204			
		50.8%	51.2%	51.0%			
	ปานกลาง	57	65	122			
		28.9%	32.0%	30.5%			
	น้อย	3	0	3			
		1.5%	0.0%	0.8%			
น้อยที่สุด	1	0	1				
	0.5%	0.0%	0.3%				
รวม		197	203	400			
		100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.334 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ							

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (χ^2)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
3.5 ความปลอดภัยของสภาพที่ตั้ง ด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	41	38	79	5.426	0.246	
		20.8%	18.7%	19.8%			
	มาก	88	82	170			
		44.7%	40.4%	42.5%			
	ปานกลาง	65	83	148			
		33.0%	40.9%	37.0%			
	น้อย	2	0	2			
		1.0%	0.0%	0.5%			
น้อยที่สุด	1	0	1				
	0.5%	0.0%	0.3%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				

P-Value = 0.246 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
4.1 มีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ เช่น รถจักรยานยนต์ รถยนต์ รถทัวร์ และจุดสำหรับรับ-ส่งผู้โดยสาร เป็นต้น	มากที่สุด	64	52	116	5.838	0.211	
		32.5%	25.6%	29.0%			
	มาก	82	78	160			
		41.6%	38.4%	40.0%			
	ปานกลาง	51	72	123			
		25.9%	35.5%	30.8%			
	น้อย	0	1	1			
	0.0%	0.5%	0.3%				
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม		197	203	400			
		100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.211 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ เช่น รถจักรยานยนต์ รถยนต์ รถทัวร์ และจุดสำหรับรับ-ส่งผู้โดยสาร เป็นต้น							
4.2 สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	26	28	54	1.165	0.883	
		13.2%	13.8%	13.5%			
	มาก	81	73	154			
		41.1%	36.0%	38.5%			
	ปานกลาง	88	100	188			
		44.7%	49.3%	47.0%			
	น้อย	2	2	4			
	1.0%	1.0%	1.0%				
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม		197	203	400			
		100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.883 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว							

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ					
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
4.3 มีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับ รองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะ ในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น	มากที่สุด	29	33	62	1.200	0.878	
		14.7%	16.3%	15.5%			
	มาก	76	78	154			
		38.6%	38.4%	38.5%			
	ปานกลาง	83	84	167			
		42.1%	41.4%	41.8%			
	น้อย	8	8	16			
		4.1%	3.9%	4.0%			
น้อยที่สุด	1	0	1				
	0.5%	0.0%	0.3%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.878 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการมีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น							
4.4 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอย ให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว	มากที่สุด	30	29	59	1.581	0.812	
		15.2%	14.3%	14.8%			
	มาก	82	74	156			
		41.6%	36.5%	39.0%			
	ปานกลาง	82	96	178			
		41.6%	47.3%	44.5%			
	น้อย	3	4	7			
		1.5%	2.0%	1.8%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.812 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว							

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
4.5 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอ ต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	30	31	61	0.462	0.977	
		15.2%	15.3%	15.3%			
	มาก	71	67	138			
		36.0%	33.0%	34.5%			
	ปานกลาง	82	89	171			
		41.6%	43.8%	42.8%			
	น้อย	14	16	30			
		7.1%	7.9%	7.5%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.977 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการมีร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว							
4.6 ร้านขายของที่ระลึกมีจำนวน เพียงพอต่อความต้องการของ นักท่องเที่ยว	มากที่สุด	32	41	73	3.674	0.451	
		16.2%	20.2%	18.3%			
	มาก	74	62	136			
		37.6%	30.5%	34.0%			
	ปานกลาง	90	97	187			
		45.7%	47.8%	46.8%			
	น้อย	1	2	3			
		0.5%	1.0%	0.8%			
น้อยที่สุด	0	1	1				
	0.0%	0.5%	0.3%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.451 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการมีร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว							

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X^2)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
4.7 มีสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของ นักท่องเที่ยว	มากที่สุด	31	32	63	2.165	0.705	
		15.7%	15.8%	15.8%			
	มาก	81	71	152			
		41.1%	35.0%	38.0%			
	ปานกลาง	81	97	178			
		41.1%	47.8%	44.5%			
	น้อย	4	3	7			
		2.0%	1.5%	1.8%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.705 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการมีสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว							
4.8 มีการให้บริการห้องสุขาที่ เพียงพอต่อจำนวน	มากที่สุด	41	36	77	0.970	0.914	
		20.8%	17.7%	19.3%			
	มาก	61	60	121			
		31.0%	29.6%	30.3%			
	ปานกลาง	93	105	198			
		47.2%	51.7%	49.5%			
	น้อย	2	2	4			
		1.0%	1.0%	1.0%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.914 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวน							

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
4.9 มีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ (ตู้โทรศัพท์สาธารณะ)	มากที่สุด	36	35	71	1.729	0.785	
		18.3%	17.2%	17.8%			
	มาก	85	82	167			
		43.1%	40.4%	41.8%			
	ปานกลาง	75	86	161			
		38.1%	42.4%	40.3%			
	น้อย	1	0	1			
		0.5%	0.0%	0.3%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.785 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการมีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ							
4.10 มีที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	29	45	74	4.370	0.358	
		14.7%	22.2%	18.5%			
	มาก	62	54	116			
		31.5%	26.6%	29.0%			
	ปานกลาง	93	88	181			
		47.2%	43.3%	45.3%			
	น้อย	13	16	29			
		6.6%	7.9%	7.3%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.358 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการมีที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว							

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
5.1 สภาพธรรมชาติทั่วไป(ความอุดมสมบูรณ์)	มากที่สุด	43	32	75	3.311	0.507	
		21.8%	15.8%	18.8%			
	มาก	72	71	143			
		36.5%	35.0%	35.8%			
	ปานกลาง	82	100	182			
		41.6%	49.3%	45.5%			
	น้อย	0	0	0			
		0.0%	0.0%	0.0%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.507 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพธรรมชาติทั่วไป (ความอุดมสมบูรณ์)							
5.2 การตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	36	34	70	3.543	0.471	
		18.3%	16.7%	17.5%			
	มาก	85	77	162			
		43.1%	37.9%	40.5%			
	ปานกลาง	76	90	166			
		38.6%	44.3%	41.5%			
	น้อย	0	2	2			
		0.0%	1.0%	0.5%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.471 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว							

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
5.3 การวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	44	39	83	2.486	0.647	
		22.3%	19.2%	20.8%			
	มาก	77	91	168			
		39.1%	44.8%	42.0%			
	ปานกลาง	76	72	148			
		38.6%	35.5%	37.0%			
	น้อย	0	1	1			
		0.0%	0.5%	0.3%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.647 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว							
5.4 ความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	37	35	72	3.214	0.522	
		18.8%	17.2%	18.0%			
	มาก	84	72	156			
		42.6%	35.5%	39.0%			
	ปานกลาง	76	96	172			
		38.6%	47.3%	43.0%			
	น้อย	0	0	0			
		0.0%	0.0%	0.0%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.522 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว							

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (χ^2)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
5.5 คุณภาพของสิ่งแวดล้อม	มากที่สุด	36	39	75	4.048	0.399	
		18.3%	19.2%	18.8%			
	มาก	78	63	141			
		39.6%	31.0%	35.3%			
	ปานกลาง	82	98	180			
		41.6%	48.3%	45.0%			
	น้อย	1	3	4			
		0.5%	1.5%	1.0%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.399 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณภาพของสิ่งแวดล้อม							

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			ชาย		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม		ชาย	หญิง
6.1 ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชม สถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม	มากที่สุด	63	50	113	2.912	0.572	
		32.0%	24.6%	28.3%			
	มาก	60	65	125			
		30.5%	32.0%	31.3%			
	ปานกลาง	68	82	150			
		34.5%	40.4%	37.5%			
	น้อย	6	6	12			
		3.0%	3.0%	3.0%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม		197	203	400			
		100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.572 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม							
6.2 ค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการ เดินทางท่องเที่ยว (ตามลักษณะการ คมนาคม และระยะทางการเข้าถึง เฉลี่ยโดยรวม)	มากที่สุด	24	29	53	2.834	0.585	
		12.2%	14.3%	13.3%			
	มาก	89	75	164			
		45.2%	36.9%	41.0%			
	ปานกลาง	82	97	179			
		41.6%	47.8%	44.8%			
	น้อย	2	2	4			
		1.0%	1.0%	1.0%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม		197	203	400			
		100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.585 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว							

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (ต่อ)

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
6.3 ค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คู่มีค่ากับราคา)	มากที่สุด	38	37	75	0.886	0.926	
		19.3%	18.2%	18.8%			
	มาก	73	68	141			
		37.1%	33.5%	35.3%			
	ปานกลาง	77	88	165			
		39.1%	43.3%	41.3%			
	น้อย	9	10	19			
		4.6%	4.9%	4.8%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.926 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม กับราคา)							
6.4 ราคาของที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)	มากที่สุด	33	36	69	3.975	0.409	
		16.8%	17.7%	17.3%			
	มาก	74	62	136			
		37.6%	30.5%	34.0%			
	ปานกลาง	90	103	193			
		45.7%	50.7%	48.3%			
	น้อย	0	2	2			
		0.0%	1.0%	0.5%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.409 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาของที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)							

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว

7. ด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม				Chi-Square (X ²)	P-Value
		เพศ			รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ชาย	หญิง	รวม			
7.1 มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ใน บริเวณเดียวกัน หรือติดกัน	มากที่สุด	34	38	72	2.976	0.561	
		17.3%	18.7%	18.0%			
	มาก	64	56	120			
		32.5%	27.6%	30.0%			
	ปานกลาง	99	107	206			
		50.3%	52.7%	51.5%			
	น้อย	0	2	2			
		0.0%	1.0%	0.5%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.561 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน							
7.2 มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน	มากที่สุด	33	35	68	1.651	0.799	
		16.8%	17.2%	17.0%			
	มาก	63	58	121			
		32.0%	28.6%	30.3%			
	ปานกลาง	100	110	210			
		50.8%	54.2%	52.5%			
	น้อย	1	0	1			
		0.5%	0.0%	0.3%			
น้อยที่สุด	0	0	0				
	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	197	203	400				
	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.799 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน							

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เขียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
1.1 ด้าน ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา และโบราณคดี	มาก	68	28	21	26	8	151	22.229	0.136
	ที่สุด	48.2%	31.8%	38.9%	29.5%	27.6%	37.8%		
	มาก	41	32	19	33	8	133		
		29.1%	36.4%	35.2%	37.5%	27.6%	33.3%		
	ปาน	31	28	12	29	12	112		
	กลาง	22.0%	31.8%	22.2%	33.0%	41.4%	28.0%		
	น้อย	1	0	2	0	1	4		
		0.7%	0.0%	3.7%	0.0%	3.4%	1.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.0136 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและ โบราณคดี									
1.2 ด้าน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี	มาก	59	20	19	28	7	133	18.146	0.315
	ที่สุด	41.8%	22.7%	35.2%	31.8%	24.1%	33.3%		
	มาก	53	44	27	33	12	169		
		37.6%	50.0%	50.0%	37.5%	41.4%	42.3%		
	ปาน	28	24	8	27	10	97		
	กลาง	19.9%	27.3%	14.8%	30.7%	34.5%	24.3%		
	น้อย	1	0	0	0	0	1		
		0.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.315 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี									

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
1.3 ความสวยงาม ของแหล่งท่องเที่ยว	มาก ที่สุด	35	14	19	18	2	88	16.636	0.409
		24.8%	15.9%	35.2%	20.5%	6.9%	22.0%		
	มาก	66	41	25	39	16	187		
		46.8%	46.6%	46.3%	44.3%	55.2%	46.8%		
	ปาน กลาง	39	32	10	31	11	123		
		27.7%	36.4%	18.5%	35.2%	37.9%	30.8%		
	น้อย	1	1	0	0	0	2		
		0.7%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	141	88	54	88	29	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.409 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว									
1.4 ลักษณะเด่น และความมีชื่อเสียง ของแหล่งท่องเที่ยว	มาก ที่สุด	37	11	16	14	3	81	17.277	0.367
		26.2%	12.5%	29.6%	15.9%	10.3%	20.3%		
	มาก	79	58	27	55	17	236		
		56.0%	65.9%	50.0%	62.5%	58.6%	59.0%		
	ปาน กลาง	24	19	10	19	9	81		
		17.0%	21.6%	18.5%	21.6%	31.0%	20.3%		
	น้อย	1	0	1	0	0	2		
		0.7%	0.0%	1.9%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	141	88	54	88	29	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.367 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เขียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
1.5 คุณค่าของ แหล่งท่องเที่ยวที่ ควรแก่การส่งเสริม อนุรักษ์	มาก ที่สุด	24	6	10	14	2	56	11.469	0.779
		17.0%	6.8%	18.5%	15.9%	6.9%	14.0%		
	มาก	68	40	22	32	14	176		
		48.2%	45.5%	40.7%	36.4%	48.3%	44.0%		
	ปาน กลาง	49	42	22	42	13	168		
		34.8%	47.7%	40.7%	47.7%	44.8%	42.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.779 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์									
1.6 ความสำคัญและ คุณค่าในภาพรวม	มาก ที่สุด	28	10	11	9	2	60	10.704	0.827
		19.9%	11.4%	20.4%	10.2%	6.9%	15.0%		
	มาก	59	32	21	36	11	159		
		41.8%	36.4%	38.9%	40.9%	37.9%	39.8%		
	ปาน กลาง	54	46	22	43	16	181		
		38.3%	52.3%	40.7%	48.9%	55.2%	45.3%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.827 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม									

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
2.1 การเข้าถึง ตำแหน่งที่ตั้ง สะดวกต่อการ เดินทางไป ท่องเที่ยว	มาก	24	11	11	15	2	63	15.835	0.464
	ที่สุด	17.0%	12.5%	20.4%	17.0%	6.9%	15.8%		
	มาก	72	44	24	39	11	190		
		51.1%	50.0%	44.4%	44.3%	37.9%	47.5%		
	ปาน	43	33	19	33	16	144		
	กลาง	30.5%	37.5%	35.2%	37.5%	55.2%	36.0%		
	น้อย	2	0	0	0	0	2		
		1.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อย	0	0	0	1	0	1		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	0.3%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.464 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยว									
2.2 ความสะดวก ของสภาพพื้นผิว จราจร ในการ เดินทางเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	มาก	25	14	13	13	2	67	19.143	0.261
	ที่สุด	17.7%	15.9%	24.1%	14.8%	6.9%	16.8%		
	มาก	43	27	13	30	7	120		
		30.5%	30.7%	24.1%	34.1%	24.1%	30.0%		
	ปาน	72	46	24	44	20	206		
	กลาง	51.1%	52.3%	44.4%	50.0%	69.0%	51.5%		
	น้อย	1	1	4	1	0	7		
		0.7%	1.1%	7.4%	1.1%	0.0%	1.8%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.261 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของสภาพพื้นผิวจราจร ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
2.3 ในการเดินทาง เข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยวที่มีป้ายบอก ทางชัดเจน	มาก ที่สุด	25	18	14	13	3	73	18.816	0.278
		17.7%	20.5%	25.9%	14.8%	10.3%	18.3%		
	มาก	48	22	17	31	6	124		
		34.0%	25.0%	31.5%	35.2%	20.7%	31.0%		
	ปาน กลาง	68	48	21	43	20	200		
		48.2%	54.5%	38.9%	48.9%	69.0%	50.0%		
	น้อย	0	0	2	1	0	3		
		0.0%	0.0%	3.7%	1.1%	0.0%	0.8%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.278 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีป้ายบอกทางชัดเจน									
2.4 ความใกล้ชิดกับจุด ศูนย์กลางการ ท่องเที่ยวใน ท้องถิ่น	มาก ที่สุด	31	13	9	13	4	70	8.486	0.933
		22.0%	14.8%	16.7%	14.8%	13.8%	17.5%		
	มาก	40	22	20	26	8	116		
		28.4%	25.0%	37.0%	29.5%	27.6%	29.0%		
	ปาน กลาง	70	52	25	48	17	212		
		49.6%	59.1%	46.3%	54.5%	58.6%	53.0%		
	น้อย	0	1	0	1	0	2		
		0.0%	1.1%	0.0%	1.1%	0.0%	0.5%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.933 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความใกล้ชิดกับจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวในท้องถิ่น									

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
2.5 มีการให้บริการ รถสาธารณะไปยัง แหล่งท่องเที่ยว อย่างสม่ำเสมอ	มาก	27	12	13	19	2	73	20.644	0.192
	ที่สุด	19.1%	13.6%	24.1%	21.6%	6.9%	18.3%		
	มาก	57	32	13	36	11	149		
		40.4%	36.4%	24.1%	40.9%	37.9%	37.3%		
	ปาน กลาง	56	44	26	33	16	175		
		39.7%	50.0%	48.1%	37.5%	55.2%	43.8%		
	น้อย	1	0	1	0	0	2		
		0.7%	0.0%	1.9%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อย ที่สุด	0	0	1	0	0	1		
		0.0%	0.0%	1.9%	0.0%	0.0%	0.3%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.192 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ									
2.6 ความสะดวก ของระยะทางใน การเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	มาก	26	10	12	11	2	61	18.157	0.315
	ที่สุด	18.4%	11.4%	22.2%	12.5%	6.9%	15.3%		
	มาก	41	26	14	30	8	119		
		29.1%	29.5%	25.9%	34.1%	27.6%	29.8%		
	ปาน กลาง	74	48	27	47	19	215		
		52.5%	54.5%	50.0%	53.4%	65.5%	53.8%		
	น้อย	0	4	1	0	0	5		
		0.0%	4.5%	1.9%	0.0%	0.0%	1.3%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.315 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เขียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

3. ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
3.1 ความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก	มากที่สุด	29	11	12	15	3	70	16.846	0.395
		20.6%	12.5%	22.2%	17.0%	10.3%	17.5%		
	มาก	61	44	25	32	10	172		
		43.3%	50.0%	46.3%	36.4%	34.5%	43.0%		
	ปานกลาง	50	31	16	41	16	154		
		35.5%	35.2%	29.6%	46.6%	55.2%	38.5%		
	น้อย	1	1	1	0	0	3		
		0.7%	1.1%	1.9%	0.0%	0.0%	0.8%		
	น้อยที่สุด	0	1	0	0	0	1		
		0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.395 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก									
3.2 มีระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว	มากที่สุด	29	11	8	15	4	67	17.902	0.329
		20.6%	12.5%	14.8%	17.0%	13.8%	16.8%		
	มาก	57	38	25	28	9	157		
		40.4%	43.2%	46.3%	31.8%	31.0%	39.3%		
	ปานกลาง	54	36	19	45	16	170		
		38.3%	40.9%	35.2%	51.1%	55.2%	42.5%		
	น้อย	1	2	2	0	0	5		
		0.7%	2.3%	3.7%	0.0%	0.0%	1.3%		
	น้อยที่สุด	0	1	0	0	0	1		
		0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.329 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านมีระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
3.3 ความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	21	13	11	11	2	58	10.672	0.829
		14.9%	14.8%	20.4%	12.5%	6.9%	14.5%		
	มาก	58	37	23	41	9	168		
		41.1%	42.0%	42.6%	46.6%	31.0%	42.0%		
	ปานกลาง	60	38	20	36	18	172		
		42.6%	43.2%	37.0%	40.9%	62.1%	43.0%		
	น้อย	1	0	0	0	0	1		
		0.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อยที่สุด	1	0	0	0	0	1		
		0.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.829 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว									
3.4 ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ	มากที่สุด	28	15	11	13	3	70	9.353	0.898
		19.9%	17.0%	20.4%	14.8%	10.3%	17.5%		
	มาก	72	47	25	46	14	204		
		51.1%	53.4%	46.3%	52.3%	48.3%	51.0%		
	ปานกลาง	38	26	17	29	12	122		
		27.0%	29.5%	31.5%	33.0%	41.4%	30.5%		
	น้อย	2	0	1	0	0	3		
		1.4%	0.0%	1.9%	0.0%	0.0%	0.8%		
	น้อยที่สุด	1	0	0	0	0	1		
		0.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.898 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ									

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
3.5 ความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	33	17	17	11	1	79	20.927	0.181
		23.4%	19.3%	31.5%	12.5%	3.4%	19.8%		
	มาก	61	36	19	39	15	170		
		43.3%	40.9%	35.2%	44.3%	51.7%	42.5%		
	ปานกลาง	44	35	18	38	13	148		
		31.2%	39.8%	33.3%	43.2%	44.8%	37.0%		
	น้อย	2	0	0	0	0	2		
		1.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	1	0	0	0	0	1		
		0.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			

P-Value = 0.181 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
4.1 มีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ	มาก	48	21	21	20	6	116	15.848	0.463
	ที่สุด	34.0%	23.9%	38.9%	22.7%	20.7%	29.0%		
	มาก	55	31	17	44	13	160		
		39.0%	35.2%	31.5%	50.0%	44.8%	40.0%		
	ปานกลาง	37	36	16	24	10	123		
		26.2%	40.9%	29.6%	27.3%	34.5%	30.8%		
	น้อย	1	0	0	0	0	1		
		0.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.463 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถ ไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ									
4.2 สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว	มาก	20	13	12	8	1	54	14.323	0.574
	ที่สุด	14.2%	14.8%	22.2%	9.1%	3.4%	13.5%		
	มาก	62	28	20	32	12	154		
		44.0%	31.8%	37.0%	36.4%	41.4%	38.5%		
	ปานกลาง	58	45	22	47	16	188		
		41.1%	51.1%	40.7%	53.4%	55.2%	47.0%		
	น้อย	1	2	0	1	0	4		
		0.7%	2.3%	0.0%	1.1%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.574 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
4.3 มีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น	มากที่สุด	20	14	14	13	1	62	29.625	0.020
		14.2%	15.9%	25.9%	14.8%	3.4%	15.5%		
	มาก	63	35	17	34	5	154		
		44.7%	39.8%	31.5%	38.6%	17.2%	38.5%		
	ปานกลาง	55	37	21	35	19	167		
		39.0%	42.0%	38.9%	39.8%	65.5%	41.8%		
	น้อย	3	2	2	5	4	16		
		2.1%	2.3%	3.7%	5.7%	13.8%	4.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	1	0	1		
		0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	0.3%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.020 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น									
4.4 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว	มากที่สุด	21	9	16	12	1	59	22.229	0.135
		14.9%	10.2%	29.6%	13.6%	3.4%	14.8%		
	มาก	56	38	15	35	12	156		
		39.7%	43.2%	27.8%	39.8%	41.4%	39.0%		
	ปานกลาง	64	39	22	37	16	178		
		45.4%	44.3%	40.7%	42.0%	55.2%	44.5%		
	น้อย	0	2	1	4	0	7		
		0.0%	2.3%	1.9%	4.5%	0.0%	1.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.315 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เขียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
4.5 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	มาก	23	9	18	10	1	61	41.823	0.000
	ที่สุด	16.3%	10.2%	33.3%	11.4%	3.4%	15.3%		
	มาก	57	32	13	30	6	138		
		40.4%	36.4%	24.1%	34.1%	20.7%	34.5%		
	ปานกลาง	56	41	16	43	15	171		
		39.7%	46.6%	29.6%	48.9%	51.7%	42.8%		
	น้อย	5	6	7	5	7	30		
		3.5%	6.8%	13.0%	5.7%	24.1%	7.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้าน ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว									
4.6 ร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	มาก	28	19	12	14	0	73	18.557	0.292
	ที่สุด	19.9%	21.6%	22.2%	15.9%	0.0%	18.3%		
	มาก	45	31	17	33	10	136		
		31.9%	35.2%	31.5%	37.5%	34.5%	34.0%		
	ปานกลาง	67	37	23	41	19	187		
		47.5%	42.0%	42.6%	46.6%	65.5%	46.8%		
	น้อย	1	1	1	0	0	3		
		0.7%	1.1%	1.9%	0.0%	0.0%	0.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	1	0	0	1		
		0.0%	0.0%	1.9%	0.0%	0.0%	0.3%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.292 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เขียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
4.7 มีสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	24	16	12	9	2	63	15.353	0.498
		17.0%	18.2%	22.2%	10.2%	6.9%	15.8%		
	มาก	52	31	26	34	9	152		
		36.9%	35.2%	48.1%	38.6%	31.0%	38.0%		
	ปานกลาง	63	40	14	44	17	178		
		44.7%	45.5%	25.9%	50.0%	58.6%	44.5%		
	น้อย	2	1	2	1	1	7		
		1.4%	1.1%	3.7%	1.1%	3.4%	1.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.498 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว									
4.8 มีการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวน	มากที่สุด	34	16	12	12	3	77	11.004	0.809
		24.1%	18.2%	22.2%	13.6%	10.3%	19.3%		
	มาก	42	23	15	33	8	121		
		29.8%	26.1%	27.8%	37.5%	27.6%	30.3%		
	ปานกลาง	64	47	27	42	18	198		
		45.4%	53.4%	50.0%	47.7%	62.1%	49.5%		
	น้อย	1	2	0	1	0	4		
		0.7%	2.3%	0.0%	1.1%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.809 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านมีการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวน									

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เขียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
4.9 มีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ (ตู้โทรศัพท์สาธารณะ)	มาก	29	14	13	11	3	70	8.048	0.947
	ที่สุด	20.6%	15.9%	24.1%	12.5%	10.3%	17.5%		
	มาก	58	33	19	39	13	162		
		41.1%	37.5%	35.2%	44.3%	44.8%	40.5%		
	ปานกลาง	53	40	22	38	13	166		
		37.6%	45.5%	40.7%	43.2%	44.8%	41.5%		
	น้อย	1	1	0	0	0	2		
		0.7%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.947 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ									
4.10 มีที่พักเพียงพอความต้องการของนักท่องเที่ยว	มาก	22	16	17	15	4	74	30.288	0.016
	ที่สุด	15.6%	18.2%	31.5%	17.0%	13.8%	18.5%		
	มาก	49	30	11	23	3	116		
		34.8%	34.1%	20.4%	26.1%	10.3%	29.0%		
	ปานกลาง	65	35	21	45	15	181		
		46.1%	39.8%	38.9%	51.1%	51.7%	45.3%		
	น้อย	5	7	5	5	7	29		
		3.5%	8.0%	9.3%	5.7%	24.1%	7.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.016 ซึ่งมีความน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านที่พักเพียงพอความต้องการของนักท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
5.1 สภาพธรรมชาติทั่วไป (ความอุดมสมบูรณ์)	มากที่สุด	31	12	15	11	6	75	10.877	0.816
		22.0%	13.6%	27.8%	12.5%	20.7%	18.8%		
	มาก	52	33	20	28	10	143		
		36.9%	37.5%	37.0%	31.8%	34.5%	35.8%		
	ปานกลาง	58	43	19	49	13	182		
		41.1%	48.9%	35.2%	55.7%	44.8%	45.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.816 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพธรรมชาติทั่วไป(ความอุดมสมบูรณ์)									
5.2 การตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	29	14	13	11	3	70	8.048	0.947
		20.6%	15.9%	24.1%	12.5%	10.3%	17.5%		
	มาก	58	33	19	39	13	162		
		41.1%	37.5%	35.2%	44.3%	44.8%	40.5%		
	ปานกลาง	53	40	22	38	13	166		
		37.6%	45.5%	40.7%	43.2%	44.8%	41.5%		
	น้อย	1	1	0	0	0	2		
		0.7%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.947 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
5.3 การวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	30	14	17	20	2	83	16.061	0.448
		21.3%	15.9%	31.5%	22.7%	6.9%	20.8%		
	มาก	57	46	20	32	13	168		
		40.4%	52.3%	37.0%	36.4%	44.8%	42.0%		
	ปานกลาง	54	28	17	35	14	148		
		38.3%	31.8%	31.5%	39.8%	48.3%	37.0%		
	น้อย	0	0	0	1	0	1		
		0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	0.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.448 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว									
5.4 ความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	28	20	13	10	1	72	13.958	0.602
		19.9%	22.7%	24.1%	11.4%	3.4%	18.0%		
	มาก	62	29	18	36	11	156		
		44.0%	33.0%	33.3%	40.9%	37.9%	39.0%		
	ปานกลาง	51	39	23	42	17	172		
		36.2%	44.3%	42.6%	47.7%	58.6%	43.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.602 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
5.5 คุณภาพของสิ่งแวดล้อม	มาก	27	20	16	8	4	75	42.773	0.000
	ที่สุด	19.1%	22.7%	29.6%	9.1%	13.8%	18.8%		
	มาก	57	25	11	37	11	141		
		40.4%	28.4%	20.4%	42.0%	37.9%	35.3%		
	ปานกลาง	57	43	23	43	14	180		
		40.4%	48.9%	42.6%	48.9%	48.3%	45.0%		
	น้อย	0	0	4	0	0	4		
		0.0%	0.0%	7.4%	0.0%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			

P-Value = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณภาพของสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
6.1 ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม	มาก	49	24	14	20	6	113	11.631	0.768
	ที่สุด	34.8%	27.3%	25.9%	22.7%	20.7%	28.3%		
	มาก	44	24	19	31	7	125		
		31.2%	27.3%	35.2%	35.2%	24.1%	31.3%		
	ปานกลาง	44	39	19	34	14	150		
		31.2%	44.3%	35.2%	38.6%	48.3%	37.5%		
	น้อย	4	1	2	3	2	12		
		2.8%	1.1%	3.7%	3.4%	6.9%	3.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.768 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม									
6.2 ค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว (ตามลักษณะการคมนาคมและระยะทางการเข้าถึงเฉลี่ยโดยรวม)	มาก	17	16	10	7	3	53	21.347	0.165
	ที่สุด	12.1%	18.2%	18.5%	8.0%	10.3%	13.3%		
	มาก	61	37	22	36	8	164		
		43.3%	42.0%	40.7%	40.9%	27.6%	41.0%		
	ปานกลาง	63	35	21	44	16	179		
		44.7%	39.8%	38.9%	50.0%	55.2%	44.8%		
	น้อย	0	0	1	1	2	4		
		0.0%	0.0%	1.9%	1.1%	6.9%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.165 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
6.3 ค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คู่มีค่ากับราคา)	มาก ที่สุด	30	16	10	16	3	75	11.822	0.756
		21.3%	18.2%	18.5%	18.2%	10.3%	18.8%		
	มาก	55	27	19	31	9	141		
		39.0%	30.7%	35.2%	35.2%	31.0%	35.3%		
	ปานกลาง	50	43	23	36	13	165		
		35.5%	48.9%	42.6%	40.9%	44.8%	41.3%		
	น้อย	6	2	2	5	4	19		
		4.3%	2.3%	3.7%	5.7%	13.8%	4.8%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.756 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คู่มีค่ากับราคา)									
6.4 ราคาของที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)	มาก ที่สุด	22	20	10	15	2	69	11.073	0.805
		15.6%	22.7%	18.5%	17.0%	6.9%	17.3%		
	มาก	54	24	18	31	9	136		
		38.3%	27.3%	33.3%	35.2%	31.0%	34.0%		
	ปานกลาง	65	44	25	41	18	193		
		46.1%	50.0%	46.3%	46.6%	62.1%	48.3%		
	น้อย	0	0	1	1	0	2		
		0.0%	0.0%	1.9%	1.1%	0.0%	0.5%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.805 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาของที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)									

ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว

7. ด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		อายุ (ปี)							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		15-22	23 – 30	31 – 40	41 – 50	>50	รวม		
7.1 มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกันหรือติดกัน	มาก	27	16	13	14	2	72	21.912	0.146
	ที่สุด	19.1%	18.2%	24.1%	15.9%	6.9%	18.0%		
	มาก	48	28	15	21	8	120		
		34.0%	31.8%	27.8%	23.9%	27.6%	30.0%		
	ปานกลาง	66	44	24	53	19	206		
		46.8%	50.0%	44.4%	60.2%	65.5%	51.5%		
	น้อย	0	0	2	0	0	2		
		0.0%	0.0%	3.7%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.146 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ อยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน									
7.2 มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน	มาก	27	17	14	8	2	68	25.367	0.064
	ที่สุด	19.1%	19.3%	25.9%	9.1%	6.9%	17.0%		
	มาก	43	23	19	28	8	121		
		30.5%	26.1%	35.2%	31.8%	27.6%	30.3%		
	ปานกลาง	71	48	21	52	18	210		
		50.4%	54.5%	38.9%	59.1%	62.1%	52.5%		
	น้อย	0	0	0	0	1	1		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	3.4%	0.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	141	88	54	88	29	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.064 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน									

ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เขียงคาน ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
1.1 ด้าน ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา และโบราณคดี	มาก ที่สุด	151	151	151	151	151	15.070	0.238
		37.8%	37.8%	37.8%	37.8%	37.8%		
	มาก	133	133	133	133	133		
		33.3%	33.3%	33.3%	33.3%	33.3%		
	ปาน กลาง	112	112	112	112	112		
		28.0%	28.0%	28.0%	28.0%	28.0%		
	น้อย	4	4	4	4	4		
		1.0%	1.0%	1.0%	1.0%	1.0%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	400	400	400	400	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.238 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและโบราณคดี								
1.2 ด้าน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี	มาก ที่สุด	89	42	2	0	133	9.072	0.697
		36.3%	28.0%	50.0%	0.0%	33.3%		
	มาก	104	62	2	1	169		
		42.4%	41.3%	50.0%	100.0%	42.3%		
	ปาน กลาง	51	46	0	0	97		
		20.8%	30.7%	0.0%	0.0%	24.3%		
	น้อย	1	0	0	0	1		
		0.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	245	150	4	1	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.697 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี								

ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
1.3 ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	60	27	1	0	88	8.008	0.785
		24.5%	18.0%	25.0%	0.0%	22.0%		
	มาก	114	69	3	1	187		
		46.5%	46.0%	75.0%	100.0%	46.8%		
	ปานกลาง	69	54	0	0	123		
		28.2%	36.0%	0.0%	0.0%	30.8%		
	น้อย	2	0	0	0	2		
		0.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.785 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว								
1.4 ลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	58	21	2	0	81	9.460	0.663
		23.7%	14.0%	50.0%	0.0%	20.3%		
	มาก	141	92	2	1	236		
		57.6%	61.3%	50.0%	100.0%	59.0%		
	ปานกลาง	45	36	0	0	81		
		18.4%	24.0%	0.0%	0.0%	20.3%		
	น้อย	1	1	0	0	2		
		0.4%	0.7%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.663 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว								

ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value			
		สถานภาพสมรส									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม					
1.5 คุณค่าของ แหล่งท่องเที่ยวที่ ควรแก่การส่งเสริม อนุรักษ์	มาก ที่สุด	37 15.1%	18 12.0%	1 25.0%	0 0.0%	56 14.0%	6.024	0.915			
	มาก	114 46.5%	59 39.3%	2 50.0%	1 100.0%	176 44.0%					
	ปาน กลาง	94 38.4%	73 48.7%	1 25.0%	0 0.0%	168 42.0%					
	น้อย	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%					
	น้อย ที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%					
	รวม	245 100.0%	150 100.0%	4 100.0%	1 100.0%	400 100.0%					
	P-Value = 0.915 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์										
	1.6 ความสำคัญ และคุณค่าใน ภาพรวม	มาก ที่สุด	45 18.4%	15 10.0%	0 0.0%	0 0.0%			60 15.0%	11.740	0.467
		มาก	100 40.8%	55 36.7%	3 75.0%	1 100.0%			159 39.8%		
ปาน กลาง		100 40.8%	80 53.3%	1 25.0%	0 0.0%	181 45.3%					
น้อย		0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%					
น้อย ที่สุด		0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%					
รวม		245 100.0%	150 100.0%	4 100.0%	1 100.0%	400 100.0%					
P-Value = 0.467 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม											

ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
2.1 การเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยว	มากที่สุด	39	24	0	0	63	9.274	0.679
		15.9%	16.0%	0.0%	0.0%	15.8%		
	มาก	123	66	1	0	190		
		50.2%	44.0%	25.0%	0.0%	47.5%		
	ปานกลาง	81	59	3	1	144		
		33.1%	39.3%	75.0%	100.0%	36.0%		
	น้อย	2	0	0	0	2		
		0.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	1	0	0	1		
0.0%		0.7%	0.0%	0.0%	0.3%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.679 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยว								
2.2 ความสะดวกของสภาพพื้นผิวจราจร ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	44	23	0	0	67	6.097	0.911
		18.0%	15.3%	0.0%	0.0%	16.8%		
	มาก	72	47	1	0	120		
		29.4%	31.3%	25.0%	0.0%	30.0%		
	ปานกลาง	127	75	3	1	206		
		51.8%	50.0%	75.0%	100.0%	51.5%		
	น้อย	2	5	0	0	7		
		0.8%	3.3%	0.0%	0.0%	1.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.911 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของสภาพพื้นผิวจราจร ในการเดินทางเข้าถึง								

ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
2.3 ในการเดินทาง เข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยวที่มีป้าย บอกทางชัดเจน	มากที่สุด	50	23	0	0	73	10.608	0.563
		20.4%	15.3%	0.0%	0.0%	18.3%		
	มาก	81	42	1	0	124		
		33.1%	28.0%	25.0%	0.0%	31.0%		
	ปาน กลาง	114	82	3	1	200		
		46.5%	54.7%	75.0%	100.0%	50.0%		
	น้อย	0	3	0	0	3		
		0.0%	2.0%	0.0%	0.0%	0.8%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.563 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีป้ายบอกทางชัดเจน								
2.4 ความใกล้ชิดกับจุด ศูนย์กลางการ ท่องเที่ยวใน ท้องถิ่น	มากที่สุด	48	22	0	0	70	3.937	0.985
		19.6%	14.7%	0.0%	0.0%	17.5%		
	มาก	70	44	2	0	116		
		28.6%	29.3%	50.0%	0.0%	29.0%		
	ปาน กลาง	126	83	2	1	212		
		51.4%	55.3%	50.0%	100.0%	53.0%		
	น้อย	1	1	0	0	2		
		0.4%	0.7%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.985 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความใกล้ชิดกับจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวในท้องถิ่น								

ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
2.5 มีการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	มากที่สุด	46	26	1	0	73	6.956	0.861
		18.8%	17.3%	25.0%	0.0%	18.3%		
	มาก	93	56	0	0	149		
		38.0%	37.3%	0.0%	0.0%	37.3%		
	ปานกลาง	104	67	3	1	175		
		42.4%	44.7%	75.0%	100.0%	43.8%		
	น้อย	2	0	0	0	2		
		0.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	1	0	0	1		
0.0%		0.7%	0.0%	0.0%	0.3%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.861 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ								
2.6 ความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	42	19	0	0	61	6.934	0.862
		17.1%	12.7%	0.0%	0.0%	15.3%		
	มาก	69	49	1	0	119		
		28.2%	32.7%	25.0%	0.0%	29.8%		
	ปานกลาง	129	82	3	1	215		
		52.7%	54.7%	75.0%	100.0%	53.8%		
	น้อย	5	0	0	0	5		
		2.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.862 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว								

ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

3. ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
3.1 ความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก	มากที่สุด	46	23	1	0	70	9.383	0.670
		18.8%	15.3%	25.0%	0.0%	17.5%		
	มาก	112	59	1	0	172		
		45.7%	39.3%	25.0%	0.0%	43.0%		
	ปานกลาง	83	68	2	1	154		
		33.9%	45.3%	50.0%	100.0%	38.5%		
	น้อย	3	0	0	0	3		
		1.2%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%		
	น้อยที่สุด	1	0	0	0	1		
0.4%		0.0%	0.0%	0.0%	0.3%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.670 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก								
3.2 มีระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว	มากที่สุด	44	22	1	0	67	7.662	0.811
		18.0%	14.7%	25.0%	0.0%	16.8%		
	มาก	103	53	1	0	157		
		42.0%	35.3%	25.0%	0.0%	39.3%		
	ปานกลาง	93	74	2	1	170		
		38.0%	49.3%	50.0%	100.0%	42.5%		
	น้อย	4	1	0	0	5		
		1.6%	0.7%	0.0%	0.0%	1.3%		
	น้อยที่สุด	1	0	0	0	1		
0.4%		0.0%	0.0%	0.0%	0.3%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.811 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว								

ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
3.3 ความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	36	21	1	0	58	4.135	0.981
		14.7%	14.0%	25.0%	0.0%	14.5%		
	มาก	107	60	1	0	168		
		43.7%	40.0%	25.0%	0.0%	42.0%		
	ปานกลาง	100	69	2	1	172		
		40.8%	46.0%	50.0%	100.0%	43.0%		
	น้อย	1	0	0	0	1		
		0.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อยที่สุด	1	0	0	0	1		
	0.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%			
รวม		245	150	4	1	400		
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.981 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว								
3.4 ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ	มากที่สุด	45	24	1	0	70	5.937	0.919
		18.4%	16.0%	25.0%	0.0%	17.5%		
	มาก	128	73	2	1	204		
		52.2%	48.7%	50.0%	100.0%	51.0%		
	ปานกลาง	68	53	1	0	122		
		27.8%	35.3%	25.0%	0.0%	30.5%		
	น้อย	3	0	0	0	3		
		1.2%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%		
	น้อยที่สุด	1	0	0	0	1		
	0.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%			
รวม		245	150	4	1	400		
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.919 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ								

ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
3.5 ความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	56	22	1	0	79	10.200	0.598
		22.9%	14.7%	25.0%	0.0%	19.8%		
	มาก	106	63	1	0	170		
		43.3%	42.0%	25.0%	0.0%	42.5%		
	ปานกลาง	80	65	2	1	148		
		32.7%	43.3%	50.0%	100.0%	37.0%		
	น้อย	2	0	0	0	2		
		0.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%		
น้อยที่สุด	1	0	0	0	1			
	0.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%			
รวม		245	150	4	1	400		
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		

P-Value = 0.598 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
4.1 มีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ	มาก	76	39	1	0	116	7.662	0.811
	ที่สุด	31.0%	26.0%	25.0%	0.0%	29.0%		
	มาก	89	70	1	0	160		
		36.3%	46.7%	25.0%	0.0%	40.0%		
	ปานกลาง	79	41	2	1	123		
		32.2%	27.3%	50.0%	100.0%	30.8%		
	น้อย	1	0	0	0	1		
		0.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	245	150	4	1	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.811 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ								
4.2 สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว	มาก	40	13	1	0	54	7.884	0.794
	ที่สุด	16.3%	8.7%	25.0%	0.0%	13.5%		
	มาก	96	57	1	0	154		
		39.2%	38.0%	25.0%	0.0%	38.5%		
	ปานกลาง	106	79	2	1	188		
		43.3%	52.7%	50.0%	100.0%	47.0%		
	น้อย	3	1	0	0	4		
		1.2%	0.7%	0.0%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	245	150	4	1	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.794 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว								

ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
4.3 มีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น	มาก	40	21	1	0	62	13.831	0.312
	ที่สุด	16.3%	14.0%	25.0%	0.0%	15.5%		
	มาก	101	53	0	0	154		
		41.2%	35.3%	0.0%	0.0%	38.5%		
	ปานกลาง	98	66	2	1	167		
		40.0%	44.0%	50.0%	100.0%	41.8%		
	น้อย	6	9	1	0	16		
		2.4%	6.0%	25.0%	0.0%	4.0%		
	น้อยที่สุด	0	1	0	0	1		
		0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.3%		
รวม		245	150	4	1	400		
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.312 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น								
4.4 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว	มาก	39	19	1	0	59	8.094	0.778
	ที่สุด	15.9%	12.7%	25.0%	0.0%	14.8%		
	มาก	96	60	0	0	156		
		39.2%	40.0%	0.0%	0.0%	39.0%		
	ปานกลาง	108	66	3	1	178		
		44.1%	44.0%	75.0%	100.0%	44.5%		
	น้อย	2	5	0	0	7		
		0.8%	3.3%	0.0%	0.0%	1.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม		245	150	4	1	400		
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.778 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว								

ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
4.5 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	มาก	42	18	1	0	61	20.245	0.063
	ที่สุด	17.1%	12.0%	25.0%	0.0%	15.3%		
	มาก	91	47	0	0	138		
		37.1%	31.3%	0.0%	0.0%	34.5%		
	ปานกลาง	100	69	1	1	171		
		40.8%	46.0%	25.0%	100.0%	42.8%		
	น้อย	12	16	2	0	30		
		4.9%	10.7%	50.0%	0.0%	7.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.063 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว								
4.6 ร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	มาก	51	21	1	0	73	10.679	0.557
	ที่สุด	20.8%	14.0%	25.0%	0.0%	18.3%		
	มาก	80	55	0	1	136		
		32.7%	36.7%	0.0%	100.0%	34.0%		
	ปานกลาง	111	73	3	0	187		
		45.3%	48.7%	75.0%	0.0%	46.8%		
	น้อย	3	0	0	0	3		
		1.2%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%		
	น้อยที่สุด	0	1	0	0	1		
	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.3%			
รวม	245	150	4	1	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.557 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ								

ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย			
4.7 มีสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	48	15	0	0	63	23.844	0.021
		19.6%	10.0%	0.0%	0.0%	15.8%		
	มาก	94	56	1	1	152		
		38.4%	37.3%	25.0%	100.0%	38.0%		
	ปานกลาง	101	75	2	0	178		
		41.2%	50.0%	50.0%	0.0%	44.5%		
	น้อย	2	4	1	0	7		
		0.8%	2.7%	25.0%	0.0%	1.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.021 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว								
4.8 มีการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวน	มากที่สุด	56	21	0	0	77	7.625	0.814
		22.9%	14.0%	0.0%	0.0%	19.3%		
	มาก	69	51	1	0	121		
		28.2%	34.0%	25.0%	0.0%	30.3%		
	ปานกลาง	118	76	3	1	198		
		48.2%	50.7%	75.0%	100.0%	49.5%		
	น้อย	2	2	0	0	4		
		0.8%	1.3%	0.0%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.814 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวน								

ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
4.9 มีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ (ผู้โทรศัพท์สาธารณะ)	มาก	50	20	0	0	70	5.682	0.931
	ที่สุด	20.4%	13.3%	0.0%	0.0%	17.5%		
	มาก	95	65	2	0	162		
		38.8%	43.3%	50.0%	0.0%	40.5%		
	ปานกลาง	99	64	2	1	166		
		40.4%	42.7%	50.0%	100.0%	41.5%		
	น้อย	1	1	0	0	2		
		0.4%	0.7%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	245	150	4	1	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.931 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ (ผู้โทรศัพท์สาธารณะ)								
4.10 มีที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	มาก	48	25	1	0	74	17.160	0.144
	ที่สุด	19.6%	16.7%	25.0%	0.0%	18.5%		
	มาก	75	41	0	0	116		
		30.6%	27.3%	0.0%	0.0%	29.0%		
	ปานกลาง	110	69	1	1	181		
		44.9%	46.0%	25.0%	100.0%	45.3%		
	น้อย	12	15	2	0	29		
		4.9%	10.0%	50.0%	0.0%	7.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	245	150	4	1	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.144 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว								

ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
5.1 สภาพธรรมชาติทั่วไป(ความอุดมสมบูรณ์)	มากที่สุด	52	23	0	0	75	5.646	0.933
		21.2%	15.3%	0.0%	0.0%	18.8%		
	มาก	90	51	2	0	143		
		36.7%	34.0%	50.0%	0.0%	35.8%		
	ปานกลาง	103	76	2	1	182		
		42.0%	50.7%	50.0%	100.0%	45.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
น้อยที่สุด	0	0	0	0	0			
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม		245	150	4	1	400		
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.933 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพธรรมชาติทั่วไป(ความอุดมสมบูรณ์)								
5.2 การตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	50	20	0	0	70	5.682	0.931
		20.4%	13.3%	0.0%	0.0%	17.5%		
	มาก	95	65	2	0	162		
		38.8%	43.3%	50.0%	0.0%	40.5%		
	ปานกลาง	99	64	2	1	166		
		40.4%	42.7%	50.0%	100.0%	41.5%		
	น้อย	1	1	0	0	2		
		0.4%	0.7%	0.0%	0.0%	0.5%		
น้อยที่สุด	0	0	0	0	0			
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม		245	150	4	1	400		
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.931 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว								

ตารางที่ 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม			
5.3 การวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว	มาก	55	27	1	0	83	5.937	0.919	
	ที่สุด	22.4%	18.0%	25.0%	0.0%	20.8%			
	มาก	106	61	1	0	168			
		43.3%	40.7%	25.0%	0.0%	42.0%			
	ปานกลาง	84	61	2	1	148			
		34.3%	40.7%	50.0%	100.0%	37.0%			
	น้อย	0	1	0	0	1			
		0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.3%			
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0			
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400				
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.919 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว									
5.4 ความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	มาก	53	19	0	0	72	7.923	0.791	
	ที่สุด	21.6%	12.7%	0.0%	0.0%	18.0%			
	มาก	95	59	2	0	156			
		38.8%	39.3%	50.0%	0.0%	39.0%			
	ปานกลาง	97	72	2	1	172			
		39.6%	48.0%	50.0%	100.0%	43.0%			
	น้อย	0	0	0	0	0			
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0			
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400				
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.791 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อมของ แหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value		
		สถานภาพสมรส								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม				
5.5 คุณภาพของ สิ่งแวดล้อม	มากที่สุด	52 21.2%	22 14.7%	1 25.0%	0 0.0%	75 18.8%	4.402	0.975		
	มาก	83 33.9%	57 38.0%	1 25.0%	0 0.0%	141 35.3%				
	ปานกลาง	108 44.1%	69 46.0%	2 50.0%	1 100.0%	180 45.0%				
	น้อย	2 0.8%	2 1.3%	0 0.0%	0 0.0%	4 1.0%				
	น้อยที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%				
	รวม	245 100.0%	150 100.0%	4 100.0%	1 100.0%	400 100.0%				
P-Value = 0.975 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณภาพของสิ่งแวดล้อม										

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
6.1 ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม	มาก	80	33	0	0	113	17.271	0.140
	ที่สุด	32.7%	22.0%	0.0%	0.0%	28.3%		
	มาก	76	48	1	0	125		
		31.0%	32.0%	25.0%	0.0%	31.3%		
	ปานกลาง	85	62	2	1	150		
		34.7%	41.3%	50.0%	100.0%	37.5%		
	น้อย	4	7	1	0	12		
		1.6%	4.7%	25.0%	0.0%	3.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.140 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม								
6.2 ค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว (ตามลักษณะการคมนาคมและระยะเวลาการเข้าถึงเฉลี่ยโดยรวม)	มาก	38	14	1	0	53	13.795	0.314
	ที่สุด	15.5%	9.3%	25.0%	0.0%	13.3%		
	มาก	102	62	0	0	164		
		41.6%	41.3%	0.0%	0.0%	41.0%		
	ปานกลาง	105	70	3	1	179		
		42.9%	46.7%	75.0%	100.0%	44.8%		
	น้อย	0	4	0	0	4		
		0.0%	2.7%	0.0%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	245	150	4	1	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.314 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว								

ตารางที่ 4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (ต่อ)

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม			
6.3 ค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คู่มีค่ากับราคา)	มากที่สุด	50	25	0	0	75	8.932	0.709	
		20.4%	16.7%	0.0%	0.0%	18.8%			
	มาก	88	52	1	0	141			
		35.9%	34.7%	25.0%	0.0%	35.3%			
	ปานกลาง	99	63	2	1	165			
		40.4%	42.0%	50.0%	100.0%	41.3%			
	น้อย	8	10	1	0	19			
		3.3%	6.7%	25.0%	0.0%	4.8%			
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0			
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	245	150	4	1	400				
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.709 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้าน ค่าที่พัก									
6.4 ราคาค่าของที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)	มากที่สุด	45	23	1	0	69	7.149	0.848	
		18.4%	15.3%	25.0%	0.0%	17.3%			
	มาก	85	51	0	0	136			
		34.7%	34.0%	0.0%	0.0%	34.0%			
	ปานกลาง	115	74	3	1	193			
		46.9%	49.3%	75.0%	100.0%	48.3%			
	น้อย	0	2	0	0	2			
		0.0%	1.3%	0.0%	0.0%	0.5%			
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0			
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%				
รวม	245	150	4	1	400				
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%				
P-Value = 0.848 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาค่าของที่ระลึก									

ตารางที่ 4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว

7. ด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม					Chi Square	P Value
		สถานภาพสมรส						
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	รวม		
7.1 มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกันหรือติดกัน	มากที่สุด	50	21	1	0	72	12.367	0.417
		20.4%	14.0%	25.0%	0.0%	18.0%		
	มาก	81	39	0	0	120		
		33.1%	26.0%	0.0%	0.0%	30.0%		
	ปานกลาง	114	88	3	1	206		
		46.5%	58.7%	75.0%	100.0%	51.5%		
	น้อย	0	2	0	0	2		
		0.0%	1.3%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	245	150	4	1	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.417 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน								
7.2 มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน	มากที่สุด	52	16	0	0	68	11.760	0.465
		21.2%	10.7%	0.0%	0.0%	17.0%		
	มาก	75	45	1	0	121		
		30.6%	30.0%	25.0%	0.0%	30.3%		
	ปานกลาง	118	88	3	1	210		
		48.2%	58.7%	75.0%	100.0%	52.5%		
	น้อย	0	1	0	0	1		
		0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	245	150	4	1	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.465 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน								

ตารางที่ 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
1.1 ด้านประวัติศาสตร์ ความเป็นมาและ โบราณคดี	มาก ที่สุด	5	31	5	107	3	151	31.187	0.013
		33.3%	47.0%	25.0%	38.8%	13.0%	37.8%		
	มาก	5	24	10	87	7	133		
		33.3%	36.4%	50.0%	31.5%	30.4%	33.3%		
	ปาน กลาง	5	10	5	81	11	112		
		33.3%	15.2%	25.0%	29.3%	47.8%	28.0%		
	น้อย	0	1	0	1	2	4		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.4%	8.7%	1.0%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.013 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ เลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและ โบราณคดี									
1.2 ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี	มาก ที่สุด	6	28	6	88	5	133	10.715	0.827
		40.0%	42.4%	30.0%	31.9%	21.7%	33.3%		
	มาก	6	26	9	117	11	169		
		40.0%	39.4%	45.0%	42.4%	47.8%	42.3%		
	ปาน กลาง	3	11	5	71	7	97		
		20.0%	16.7%	25.0%	25.7%	30.4%	24.3%		
	น้อย	0	1	0	0	0	1		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.827 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ เลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและ โบราณคดี									

ตารางที่ 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เขียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
1.3 ความสวยงามของ แหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	5	18	3	59	3	88	11.058	0.806
		33.3%	27.3%	15.0%	21.4%	13.0%	22.0%		
	มาก	6	34	9	129	9	187		
		40.0%	51.5%	45.0%	46.7%	39.1%	46.8%		
	ปานกลาง	4	13	8	87	11	123		
		26.7%	19.7%	40.0%	31.5%	47.8%	30.8%		
	น้อย	0	1	0	1	0	2		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.4%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.806 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว									
1.4 ลักษณะเด่นและ ความมีชื่อเสียงของ แหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	6	17	7	48	3	81	25.757	0.058
		40.0%	25.8%	35.0%	17.4%	13.0%	20.3%		
	มาก	7	38	13	169	9	236		
		46.7%	57.6%	65.0%	61.2%	39.1%	59.0%		
	ปานกลาง	2	10	0	58	11	81		
		13.3%	15.2%	0.0%	21.0%	47.8%	20.3%		
	น้อย	0	1	0	1	0	2		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.4%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.058 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เขียงคาน จ.เลย ด้านลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
1.5 คุณค่าของแหล่ง ท่องเที่ยวที่ควรแก่การ ส่งเสริมอนุรักษ์	มากที่สุด	2	12	3	37	2	56	8.512	0.932
		13.3%	18.2%	15.0%	13.4%	8.7%	14.0%		
	มาก	9	33	9	118	7	176		
		60.0%	50.0%	45.0%	42.8%	30.4%	44.0%		
	ปานกลาง	4	21	8	121	14	168		
		26.7%	31.8%	40.0%	43.8%	60.9%	42.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.932 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์									
1.6 ความสำคัญและ คุณค่าในภาพรวม	มากที่สุด	2	17	1	39	1	60	16.274	0.434
		13.3%	25.8%	5.0%	14.1%	4.3%	15.0%		
	มาก	8	29	8	107	7	159		
		53.3%	43.9%	40.0%	38.8%	30.4%	39.8%		
	ปานกลาง	5	20	11	130	15	181		
		33.3%	30.3%	55.0%	47.1%	65.2%	45.3%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.434 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม									

ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
2.1 การเข้าถึงตำแหน่ง ที่ตั้งสะดวกต่อการ เดินทางไปท่องเที่ยว	มากที่สุด	0	11	3	45	4	63	23.313	0.106
		0.0%	16.7%	15.0%	16.3%	17.4%	15.8%		
	มาก	4	29	10	139	8	190		
		26.7%	43.9%	50.0%	50.4%	34.8%	47.5%		
	ปานกลาง	11	24	7	91	11	144		
		73.3%	36.4%	35.0%	33.0%	47.8%	36.0%		
	น้อย	0	2	0	0	0	2		
		0.0%	3.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	1	0	1		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.4%	0.0%	0.3%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.106 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่าการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยว									
2.2 ความสะดวกของ สภาพพื้นผิวจราจร ใน การเดินทางเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	มากที่สุด	4	13	2	45	3	67	14.332	0.574
		26.7%	19.7%	10.0%	16.3%	13.0%	16.8%		
	มาก	1	17	4	86	12	120		
		6.7%	25.8%	20.0%	31.2%	52.2%	30.0%		
	ปานกลาง	10	35	14	139	8	206		
		66.7%	53.0%	70.0%	50.4%	34.8%	51.5%		
	น้อย	0	1	0	6	0	7		
		0.0%	1.5%	0.0%	2.2%	0.0%	1.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.574 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของสภาพพื้นผิวจราจร ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
2.3 ในการเดินทางเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีป้าย บอกทางชัดเจน	มาก	0	12	4	55	2	73	10.833	0.820
	ที่สุด	0.0%	18.2%	20.0%	19.9%	8.7%	18.3%		
	มาก	5	19	3	90	7	124		
		33.3%	28.8%	15.0%	32.6%	30.4%	31.0%		
	ปาน	10	35	13	128	14	200		
	กลาง	66.7%	53.0%	65.0%	46.4%	60.9%	50.0%		
	น้อย	0	0	0	3	0	3		
		0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	0.8%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.820 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้าน ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีป้ายบอกทางชัดเจน									
2.4 ความใกล้ชิดกับจุด ศูนย์กลางการท่องเที่ยว ในท้องถิ่น	มาก	3	17	4	44	2	70	16.393	0.426
	ที่สุด	20.0%	25.8%	20.0%	15.9%	8.7%	17.5%		
	มาก	2	12	2	92	8	116		
		13.3%	18.2%	10.0%	33.3%	34.8%	29.0%		
	ปาน	10	36	14	139	13	212		
	กลาง	66.7%	54.5%	70.0%	50.4%	56.5%	53.0%		
	น้อย	0	1	0	1	0	2		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.4%	0.0%	0.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.426 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความใกล้ชิดกับจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวในท้องถิ่น									

ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
2.5 มีการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	มากที่สุด	3	13	5	52	0	73	29.365	0.022
		20.0%	19.7%	25.0%	18.8%	0.0%	18.3%		
	มาก	3	23	6	103	14	149		
		20.0%	34.8%	30.0%	37.3%	60.9%	37.3%		
	ปานกลาง	9	29	9	120	8	175		
		60.0%	43.9%	45.0%	43.5%	34.8%	43.8%		
	น้อย	0	1	0	1	0	2		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.4%	0.0%	0.5%		
น้อยที่สุด	0	0	0	0	1	1			
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	4.3%	0.3%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.022 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ									
2.6 ความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	1	18	2	38	2	61	16.383	0.427
		6.7%	27.3%	10.0%	13.8%	8.7%	15.3%		
	มาก	4	14	4	87	10	119		
		26.7%	21.2%	20.0%	31.5%	43.5%	29.8%		
	ปานกลาง	10	34	14	146	11	215		
		66.7%	51.5%	70.0%	52.9%	47.8%	53.8%		
	น้อย	0	0	0	5	0	5		
		0.0%	0.0%	0.0%	1.8%	0.0%	1.3%		
น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0			
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.427 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

3. ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
3.1 ความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก	มากที่สุด	3	15	4	45	3	70	4.137	0.999
		20.0%	22.7%	20.0%	16.3%	13.0%	17.5%		
	มาก	6	29	8	119	10	172		
		40.0%	43.9%	40.0%	43.1%	43.5%	43.0%		
	ปานกลาง	6	21	8	109	10	154		
		40.0%	31.8%	40.0%	39.5%	43.5%	38.5%		
	น้อย	0	1	0	2	0	3		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.7%	0.0%	0.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	1	0	1		
0.0%		0.0%	0.0%	0.4%	0.0%	0.3%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.999 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก									
3.2 มีระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว	มากที่สุด	1	12	4	49	1	67	8.910	0.917
		6.7%	18.2%	20.0%	17.8%	4.3%	16.8%		
	มาก	9	29	7	101	11	157		
		60.0%	43.9%	35.0%	36.6%	47.8%	39.3%		
	ปานกลาง	5	24	9	121	11	170		
		33.3%	36.4%	45.0%	43.8%	47.8%	42.5%		
	น้อย	0	1	0	4	0	5		
		0.0%	1.5%	0.0%	1.4%	0.0%	1.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	1	0	1		
0.0%		0.0%	0.0%	0.4%	0.0%	0.3%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.917 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
3.3 ความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	0	16	4	35	3	58	15.769	0.469
		0.0%	24.2%	20.0%	12.7%	13.0%	14.5%		
	มาก	9	25	7	118	9	168		
		60.0%	37.9%	35.0%	42.8%	39.1%	42.0%		
	ปานกลาง	6	24	9	122	11	172		
		40.0%	36.4%	45.0%	44.2%	47.8%	43.0%		
	น้อย	0	1	0	0	0	1		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	1	0	1		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.4%	0.0%	0.3%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.469 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว									
3.4 ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ	มากที่สุด	0	13	3	51	3	70	36.366	0.003
		0.0%	19.7%	15.0%	18.5%	13.0%	17.5%		
	มาก	11	38	10	137	8	204		
		73.3%	57.6%	50.0%	49.6%	34.8%	51.0%		
	ปานกลาง	4	15	5	86	12	122		
		26.7%	22.7%	25.0%	31.2%	52.2%	30.5%		
	น้อย	0	0	2	1	0	3		
		0.0%	0.0%	10.0%	0.4%	0.0%	0.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	1	0	1		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.4%	0.0%	0.3%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ									

ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
3.5 ความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	3	19	1	53	3	79	46.465	0.000
		20.0%	28.8%	5.0%	19.2%	13.0%	19.8%		
	มาก	8	27	10	115	10	170		
		53.3%	40.9%	50.0%	41.7%	43.5%	42.5%		
	ปานกลาง	4	20	7	107	10	148		
		26.7%	30.3%	35.0%	38.8%	43.5%	37.0%		
	น้อย	0	0	2	0	0	2		
		0.0%	0.0%	10.0%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	1	0	1		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.4%	0.0%	0.3%		
รวม	15	66	20	276	23	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			

P-Value = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
4.1 มีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ	มากที่สุด	3	24	3	82	4	116	14.365	0.572
		20.0%	36.4%	15.0%	29.7%	17.4%	29.0%		
	มาก	4	24	9	112	11	160		
		26.7%	36.4%	45.0%	40.6%	47.8%	40.0%		
	ปานกลาง	8	17	8	82	8	123		
		53.3%	25.8%	40.0%	29.7%	34.8%	30.8%		
	น้อย	0	1	0	0	0	1		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.572 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว									
4.2 สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	0	13	5	34	2	54	14.847	0.536
		0.0%	19.7%	25.0%	12.3%	8.7%	13.5%		
	มาก	5	21	5	112	11	154		
		33.3%	31.8%	25.0%	40.6%	47.8%	38.5%		
	ปานกลาง	10	32	9	127	10	188		
		66.7%	48.5%	45.0%	46.0%	43.5%	47.0%		
	น้อย	0	0	1	3	0	4		
		0.0%	0.0%	5.0%	1.1%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.536 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
4.3 มีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามา โดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น	มาก	0	13	5	40	4	62	28.388	0.028
	ที่สุด	0.0%	19.7%	25.0%	14.5%	17.4%	15.5%		
	มาก	4	20	3	118	9	154		
		26.7%	30.3%	15.0%	42.8%	39.1%	38.5%		
	ปานกลาง	8	33	10	106	10	167		
		53.3%	50.0%	50.0%	38.4%	43.5%	41.8%		
	น้อย	3	0	2	11	0	16		
		20.0%	0.0%	10.0%	4.0%	0.0%	4.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	1	0	1		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.4%	0.0%	0.3%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.028 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านพื้นที่จอดรถที่เพียงพอ									
4.4 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว	มาก	4	11	4	40	0	59	17.822	0.334
	ที่สุด	26.7%	16.7%	20.0%	14.5%	0.0%	14.8%		
	มาก	1	27	5	110	13	156		
		6.7%	40.9%	25.0%	39.9%	56.5%	39.0%		
	ปานกลาง	10	28	11	119	10	178		
		66.7%	42.4%	55.0%	43.1%	43.5%	44.5%		
	น้อย	0	0	0	7	0	7		
		0.0%	0.0%	0.0%	2.5%	0.0%	1.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.334 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
4.5 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	3	12	3	38	5	61	32.734	0.008
		20.0%	18.2%	15.0%	13.8%	21.7%	15.3%		
	มาก	0	18	4	109	7	138		
		0.0%	27.3%	20.0%	39.5%	30.4%	34.5%		
	ปานกลาง	7	34	9	111	10	171		
		46.7%	51.5%	45.0%	40.2%	43.5%	42.8%		
	น้อย	5	2	4	18	1	30		
		33.3%	3.0%	20.0%	6.5%	4.3%	7.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.008 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้าน ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว									
4.6 ร้านขายของที่ระลึก มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	0	15	3	53	2	73	28.058	0.031
		0.0%	22.7%	15.0%	19.2%	8.7%	18.3%		
	มาก	6	21	3	97	9	136		
		40.0%	31.8%	15.0%	35.1%	39.1%	34.0%		
	ปานกลาง	9	29	14	124	11	187		
		60.0%	43.9%	70.0%	44.9%	47.8%	46.8%		
	น้อย	0	1	0	2	0	3		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.7%	0.0%	0.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	1	1		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	4.3%	0.3%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.031 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
4.7 มีสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว	มาก	3	17	2	38	3	63	30.375	0.016
	ที่สุด	20.0%	25.8%	10.0%	13.8%	13.0%	15.8%		
	มาก	3	15	4	122	8	152		
		20.0%	22.7%	20.0%	44.2%	34.8%	38.0%		
	ปานกลาง	8	33	12	114	11	178		
		53.3%	50.0%	60.0%	41.3%	47.8%	44.5%		
	น้อย	1	1	2	2	1	7		
		6.7%	1.5%	10.0%	0.7%	4.3%	1.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.016 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว									
4.8 มีการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	มาก	4	16	2	52	3	77	12.342	0.720
	ที่สุด	26.7%	24.2%	10.0%	18.8%	13.0%	19.3%		
	มาก	1	23	6	83	8	121		
		6.7%	34.8%	30.0%	30.1%	34.8%	30.3%		
	ปานกลาง	10	27	11	138	12	198		
		66.7%	40.9%	55.0%	50.0%	52.2%	49.5%		
	น้อย	0	0	1	3	0	4		
		0.0%	0.0%	5.0%	1.1%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.720 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
4.9 มีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ (ผู้โทรศัพท์สาธารณะ)	มากที่สุด	0	20	5	42	3	70	17.274	0.368
		0.0%	30.3%	25.0%	15.2%	13.0%	17.5%		
	มาก	9	22	5	117	9	162		
		60.0%	33.3%	25.0%	42.4%	39.1%	40.5%		
	ปานกลาง	6	23	10	116	11	166		
		40.0%	34.8%	50.0%	42.0%	47.8%	41.5%		
	น้อย	0	1	0	1	0	2		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.4%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.368 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ									
4.10 มีที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	4	15	3	48	4	74	43.901	0.000
		26.7%	22.7%	15.0%	17.4%	17.4%	18.5%		
	มาก	1	21	5	84	5	116		
		6.7%	31.8%	25.0%	30.4%	21.7%	29.0%		
	ปานกลาง	4	29	7	127	14	181		
		26.7%	43.9%	35.0%	46.0%	60.9%	45.3%		
	น้อย	6	1	5	17	0	29		
		40.0%	1.5%	25.0%	6.2%	0.0%	7.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.34 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
5.1 สภาพธรรมชาติ ทั่วไป(ความอุดม สมบูรณ์)	มาก ที่สุด	0	18	5	49	3	75	17.575	0.349
		0.0%	27.3%	25.0%	17.8%	13.0%	18.8%		
	มาก	10	23	5	101	4	143		
		66.7%	34.8%	25.0%	36.6%	17.4%	35.8%		
	ปาน กลาง	5	25	10	126	16	182		
		33.3%	37.9%	50.0%	45.7%	69.6%	45.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	15	66	20	276	23	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.349 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพธรรมชาติทั่วไป(ความอุดมสมบูรณ์)									
5.2 การตกแต่งมีความ กลมกลืนกับแหล่ง ท่องเที่ยว	มาก ที่สุด	0	20	5	42	3	70	17.274	0.368
		0.0%	30.3%	25.0%	15.2%	13.0%	17.5%		
	มาก	9	22	5	117	9	162		
		60.0%	33.3%	25.0%	42.4%	39.1%	40.5%		
	ปาน กลาง	6	23	10	116	11	166		
		40.0%	34.8%	50.0%	42.0%	47.8%	41.5%		
	น้อย	0	1	0	1	0	2		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.4%	0.0%	0.5%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	15	66	20	276	23	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.368 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.34 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
5.3 การวางผังของสิ่ง ต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	1	18	6	52	6	83	10.635	0.831
		6.7%	27.3%	30.0%	18.8%	26.1%	20.8%		
	มาก	6	24	4	125	9	168		
		40.0%	36.4%	20.0%	45.3%	39.1%	42.0%		
	ปาน	8	24	10	98	8	148		
		53.3%	36.4%	50.0%	35.5%	34.8%	37.0%		
	น้อย	0	0	0	1	0	1		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.4%	0.0%	0.3%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.831 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ เลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการวางผังของสิ่งต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว									
5.4 ความสะอาดใน ภาพรวมของพื้นที่แหล่ง ท่องเที่ยว	มากที่สุด	0	17	3	51	1	72	13.990	0.599
		0.0%	25.8%	15.0%	18.5%	4.3%	18.0%		
	มาก	9	24	5	105	13	156		
		60.0%	36.4%	25.0%	38.0%	56.5%	39.0%		
	ปาน	6	25	12	120	9	172		
		40.0%	37.9%	60.0%	43.5%	39.1%	43.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.599 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ เลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.34 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
5.5 คุณภาพของ สิ่งแวดล้อม	มาก ที่สุด	0 0.0%	17 25.8%	3 15.0%	54 19.6%	1 4.3%	75 18.8%	16.603	0.412
	มาก	6 40.0%	21 31.8%	4 20.0%	97 35.1%	13 56.5%	141 35.3%		
	ปาน กลาง	9 60.0%	28 42.4%	13 65.0%	121 43.8%	9 39.1%	180 45.0%		
	น้อย	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	4 1.4%	0 0.0%	4 1.0%		
	น้อย ที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%		
	รวม	15 100.0%	66 100.0%	20 100.0%	276 100.0%	23 100.0%	400 100.0%		

P-Value = 0.412 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณภาพของสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.35 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
6.1 ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม	มาก	0	22	3	83	5	113	18.655	0.287
	ที่สุด	0.0%	33.3%	15.0%	30.1%	21.7%	28.3%		
	มาก	4	16	8	87	10	125		
		26.7%	24.2%	40.0%	31.5%	43.5%	31.3%		
	ปานกลาง	9	26	9	99	7	150		
		60.0%	39.4%	45.0%	35.9%	30.4%	37.5%		
	น้อย	2	2	0	7	1	12		
		13.3%	3.0%	0.0%	2.5%	4.3%	3.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.287 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม									
6.2 ค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว (ตามลักษณะการคมนาคม และระยะทางการเข้าถึงเฉลี่ยโดยรวม)	มาก	0	13	1	39	0	53	48.199	0.000
	ที่สุด	0.0%	19.7%	5.0%	14.1%	0.0%	13.3%		
	มาก	1	22	6	121	14	164		
		6.7%	33.3%	30.0%	43.8%	60.9%	41.0%		
	ปานกลาง	12	30	13	115	9	179		
		80.0%	45.5%	65.0%	41.7%	39.1%	44.8%		
	น้อย	2	1	0	1	0	4		
		13.3%	1.5%	0.0%	0.4%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว									

ตารางที่ 4.35 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (ต่อ)

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
6.3 ค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คำนึงค่ากับราคา)	มาก	4	17	4	50	0	75	43.272	0.000
	ที่สุด	26.7%	25.8%	20.0%	18.1%	0.0%	18.8%		
	มาก	0	18	8	104	11	141		
		0.0%	27.3%	40.0%	37.7%	47.8%	35.3%		
	ปานกลาง	6	28	7	112	12	165		
		40.0%	42.4%	35.0%	40.6%	52.2%	41.3%		
	น้อย	5	3	1	10	0	19		
		33.3%	4.5%	5.0%	3.6%	0.0%	4.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านค่าที่พัก									
6.4 ราคาห้องพักที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)	มาก	3	14	3	48	1	69	28.947	0.024
	ที่สุด	20.0%	21.2%	15.0%	17.4%	4.3%	17.3%		
	มาก	2	18	4	97	15	136		
		13.3%	27.3%	20.0%	35.1%	65.2%	34.0%		
	ปานกลาง	9	34	13	130	7	193		
		60.0%	51.5%	65.0%	47.1%	30.4%	48.3%		
	น้อย	1	0	0	1	0	2		
		6.7%	0.0%	0.0%	0.4%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.024 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาห้องพักที่ระลึก									

ตารางที่ 4.36 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว

7. ด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม						Chi Square	P Value
		ระดับการศึกษา							
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		ประถมฯ	มัธยมฯ / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	รวม		
7.1 มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน	มากที่สุด	0	13	2	57	0	72	31.831	0.011
		0.0%	19.7%	10.0%	20.7%	0.0%	18.0%		
	มาก	1	17	3	92	7	120		
		6.7%	25.8%	15.0%	33.3%	30.4%	30.0%		
	ปานกลาง	14	36	15	126	15	206		
		93.3%	54.5%	75.0%	45.7%	65.2%	51.5%		
	น้อย	0	0	0	1	1	2		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.4%	4.3%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.011 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า การศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ อยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน									
7.2 มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน	มากที่สุด	0	19	2	45	2	68	28.465	0.028
		0.0%	28.8%	10.0%	16.3%	8.7%	17.0%		
	มาก	2	10	5	97	7	121		
		13.3%	15.2%	25.0%	35.1%	30.4%	30.3%		
	ปานกลาง	13	36	13	134	14	210		
		86.7%	54.5%	65.0%	48.6%	60.9%	52.5%		
	น้อย	0	1	0	0	0	1		
		0.0%	1.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	15	66	20	276	23	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.028 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน									

**คำอธิบายตารางความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย**

* หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

*1 รับราชการ	*5 รับจ้าง
*2 เอกชน/รัฐวิสาหกิจ	*6 นักเรียน/นักศึกษา
*3 ประกอบธุรกิจส่วนตัว	*7 อื่นๆ
*4 เกษตรกร	

ตารางที่ 4.37 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
1.1 ด้านประวัติศาสตร์ ความเป็นมาและ โบราณคดี	มาก	18	23	18	4	15	57	4	139	35.927	0.056
	ที่สุด	28.1%	38.3%	26.1%	20.0%	65.2%	36.5%	50.0%	34.8%		
	มาก	15	21	26	7	7	60	2	138		
		23.4%	35.0%	37.7%	35.0%	30.4%	38.5%	25.0%	34.5%		
	ปาน	31	14	24	9	1	38	2	119		
	กลาง	48.4%	23.3%	34.8%	45.0%	4.3%	24.4%	25.0%	29.8%		
	น้อย	0	2	1	0	0	1	0	4		
		0.0%	3.3%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	1.0%		
น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0			
ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม		64	60	69	20	23	156	8	400		
		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%		

P-Value = 0.056 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก
เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและ โบราณคดี

ตารางที่ 4.37 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
1.2 ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี	มาก	11	21	18	6	10	51	6	123	20.603	0.662
	ที่สุด	17.2%	35.0%	26.1%	30.0%	43.5%	32.7%	75.0%	30.8%		
	มาก	30	27	29	8	10	69	2	175		
		46.9%	45.0%	42.0%	40.0%	43.5%	44.2%	25.0%	43.8%		
	ปาน	23	12	22	6	3	36	0	102		
	กลาง	35.9%	20.0%	31.9%	30.0%	13.0%	23.1%	0.0%	25.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.662 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี											
1.3 ความสวยงามของ แหล่งท่องเที่ยว	มาก	12	9	15	4	11	44	2	97	22.065	0.575
	ที่สุด	18.8%	15.0%	21.7%	20.0%	47.8%	28.2%	25.0%	24.3%		
	มาก	26	32	29	9	9	71	4	180		
		40.6%	53.3%	42.0%	45.0%	39.1%	45.5%	50.0%	45.0%		
	ปาน	25	19	25	7	3	41	2	122		
	กลาง	39.1%	31.7%	36.2%	35.0%	13.0%	26.3%	25.0%	30.5%		
	น้อย	1	0	0	0	0	0	0	1		
		1.6%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.575 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว											

ตารางที่ 4.37 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
1.4 ลักษณะเด่นและความ มีชื่อเสียงของแหล่ง ท่องเที่ยว	มาก	7	5	16	7	6	42	2	85	21.823	0.590
	ที่สุด	10.9%	8.3%	23.2%	35.0%	26.1%	26.9%	25.0%	21.3%		
	มาก	41	45	37	9	14	81	4	231		
		64.1%	75.0%	53.6%	45.0%	60.9%	51.9%	50.0%	57.8%		
	ปาน	16	10	15	4	3	32	2	82		
	กลาง	25.0%	16.7%	21.7%	20.0%	13.0%	20.5%	25.0%	20.5%		
	น้อย	0	0	1	0	0	1	0	2		
		0.0%	0.0%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.590 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว											
1.5 คุณค่าของแหล่ง ท่องเที่ยวที่ควรแก่การ ส่งเสริมอนุรักษ์	มาก	4	8	9	2	7	30	3	63	23.282	0.503
	ที่สุด	6.3%	13.3%	13.0%	10.0%	30.4%	19.2%	37.5%	15.8%		
	มาก	24	32	24	9	11	63	2	165		
		37.5%	53.3%	34.8%	45.0%	47.8%	40.4%	25.0%	41.3%		
	ปาน	36	20	36	9	5	63	3	172		
	กลาง	56.3%	33.3%	52.2%	45.0%	21.7%	40.4%	37.5%	43.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.503 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์											

ตารางที่ 4.37 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
1.6 ความสำคัญและคุณค่า ในภาพรวม	มากที่สุด	7	4	11	1	6	31	2	62	23.855	0.470
		10.9%	6.7%	15.9%	5.0%	26.1%	19.9%	25.0%	15.5%		
	มาก	17	29	25	8	12	65	3	159		
		26.6%	48.3%	36.2%	40.0%	52.2%	41.7%	37.5%	39.8%		
	ปานกลาง	40	27	33	11	5	60	3	179		
		62.5%	45.0%	47.8%	55.0%	21.7%	38.5%	37.5%	44.8%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			

P-Value = 0.470 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
2.1 การเข้าถึงตำแหน่ง ที่ตั้งสะดวกต่อการ เดินทางไปท่องเที่ยว	มาก	6	12	8	2	10	27	1	66	42.877	0.010
	ที่สุด	9.4%	20.0%	11.6%	10.0%	43.5%	17.3%	12.5%	16.5%		
	มาก	36	21	35	4	11	69	0	176		
		56.3%	35.0%	50.7%	20.0%	47.8%	44.2%	0.0%	44.0%		
	ปาน	22	27	25	14	2	59	7	156		
	กลาง	34.4%	45.0%	36.2%	70.0%	8.7%	37.8%	87.5%	39.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย	0	0	1	0	0	1	0	2		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.5%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.010 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยว											
2.2 ความสะดวกของ สภาพพื้นผิวจราจร ในการ เดินทางเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	มาก	8	11	9	4	10	33	1	76	22.140	0.571
	ที่สุด	12.5%	18.3%	13.0%	20.0%	43.5%	21.2%	12.5%	19.0%		
	มาก	19	20	18	3	7	37	2	106		
		29.7%	33.3%	26.1%	15.0%	30.4%	23.7%	25.0%	26.5%		
	ปาน	34	28	40	13	6	84	5	210		
	กลาง	53.1%	46.7%	58.0%	65.0%	26.1%	53.8%	62.5%	52.5%		
	น้อย	3	1	2	0	0	2	0	8		
		4.7%	1.7%	2.9%	0.0%	0.0%	1.3%	0.0%	2.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.571 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของสภาพพื้นผิวจราจร ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว											

ตารางที่ 4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
2.3 ในการเดินทางเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอก ทางชัดเจน	มาก	8	13	11	0	11	32	3	78	28.848	0.226
	ที่สุด	12.5%	21.7%	15.9%	0.0%	47.8%	20.5%	37.5%	19.5%		
	มาก	18	16	24	5	6	46	1	116		
		28.1%	26.7%	34.8%	25.0%	26.1%	29.5%	12.5%	29.0%		
	ปาน	36	31	33	15	6	77	4	202		
	กลาง	56.3%	51.7%	47.8%	75.0%	26.1%	49.4%	50.0%	50.5%		
	น้อย	2	0	1	0	0	1	0	4		
		3.1%	0.0%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	1.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.226 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้าน ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางชัดเจน											
2.4 ความใกล้ชิดกับจุด ศูนย์กลางการท่องเที่ยวใน ท้องถิ่น	มาก	5	9	9	5	10	35	2	75	27.686	0.274
	ที่สุด	7.8%	15.0%	13.0%	25.0%	43.5%	22.4%	25.0%	18.8%		
	มาก	21	15	21	2	8	40	1	108		
		32.8%	25.0%	30.4%	10.0%	34.8%	25.6%	12.5%	27.0%		
	ปาน	38	36	38	13	5	80	5	215		
	กลาง	59.4%	60.0%	55.1%	65.0%	21.7%	51.3%	62.5%	53.8%		
	น้อย	0	0	1	0	0	1	0	2		
		0.0%	0.0%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.274 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความใกล้ชิดกับจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวในท้องถิ่น											

ตารางที่ 4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
2.5 มีการให้บริการรถ สาธารณะไปยังแหล่ง ท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	มาก ที่สุด	10	9	13	3	12	33	1	81	71.190	0.000
		15.6%	15.0%	18.8%	15.0%	52.2%	21.2%	12.5%	20.3%		
	มาก	28	22	21	5	4	46	2	128		
		43.8%	36.7%	30.4%	25.0%	17.4%	29.5%	25.0%	32.0%		
	ปาน กลาง	26	29	35	12	7	77	4	190		
		40.6%	48.3%	50.7%	60.0%	30.4%	49.4%	50.0%	47.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0	1	1		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	12.5%	0.3%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการให้บริการรถสาธารณะ ไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ											
2.6 ความสะดวกของ ระยะทางในการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยว	มาก ที่สุด	5	9	8	1	10	24	1	58	39.277	0.026
		7.8%	15.0%	11.6%	5.0%	43.5%	15.4%	12.5%	14.5%		
	มาก	18	19	22	5	8	47	3	122		
		28.1%	31.7%	31.9%	25.0%	34.8%	30.1%	37.5%	30.5%		
	ปาน กลาง	38	32	39	14	5	85	4	217		
		59.4%	53.3%	56.5%	70.0%	21.7%	54.5%	50.0%	54.3%		
	น้อย	3	0	0	0	0	0	0	3		
		4.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.026 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว											

ตารางที่ 4.39 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

3. ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
3.1 ความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก	มากที่สุด	8	8	10	4	10	38	2	80	31.485	0.140
		12.5%	13.3%	14.5%	20.0%	43.5%	24.4%	25.0%	20.0%		
	มาก	24	25	32	6	9	69	3	168		
		37.5%	41.7%	46.4%	30.0%	39.1%	44.2%	37.5%	42.0%		
	ปานกลาง	30	27	27	10	4	49	3	150		
		46.9%	45.0%	39.1%	50.0%	17.4%	31.4%	37.5%	37.5%		
	น้อย	1	0	0	0	0	0	0	1		
		1.6%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อยที่สุด	1	0	0	0	0	0	0	1		
		1.6%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.140 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก											
3.2 มีระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว	มากที่สุด	3	9	11	0	12	34	3	72	44.367	0.007
		4.7%	15.0%	15.9%	0.0%	52.2%	21.8%	37.5%	18.0%		
	มาก	31	22	23	8	6	59	1	150		
		48.4%	36.7%	33.3%	40.0%	26.1%	37.8%	12.5%	37.5%		
	ปานกลาง	28	28	34	12	5	62	4	173		
		43.8%	46.7%	49.3%	60.0%	21.7%	39.7%	50.0%	43.3%		
	น้อย	1	1	1	0	0	1	0	4		
		1.6%	1.7%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	1	0	0	0	0	0	0	1		
		1.6%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.007 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว											

ตารางที่ 4.39 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
3.3 ความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	มาก	7	9	9	2	8	29	3	67	22.241	0.565
	ที่สุด	10.9%	15.0%	13.0%	10.0%	34.8%	18.6%	37.5%	16.8%		
	มาก	24	22	26	8	12	71	1	164		
		37.5%	36.7%	37.7%	40.0%	52.2%	45.5%	12.5%	41.0%		
	ปานกลาง	33	29	34	10	3	56	4	169		
		51.6%	48.3%	49.3%	50.0%	13.0%	35.9%	50.0%	42.3%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.565 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว											
3.4 ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ	มาก	8	9	12	0	7	30	4	70	29.049	0.218
	ที่สุด	12.5%	15.0%	17.4%	0.0%	30.4%	19.2%	50.0%	17.5%		
	มาก	32	34	25	14	13	77	3	198		
		50.0%	56.7%	36.2%	70.0%	56.5%	49.4%	37.5%	49.5%		
	ปานกลาง	24	16	32	6	3	47	1	129		
		37.5%	26.7%	46.4%	30.0%	13.0%	30.1%	12.5%	32.3%		
	น้อย	0	1	0	0	0	2	0	3		
		0.0%	1.7%	0.0%	0.0%	0.0%	1.3%	0.0%	0.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.218 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ											

ตารางที่ 4.39 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ในด้านความปลอดภัยของ แหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value		
		อาชีพ											
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม				
3.5 ความปลอดภัยของ สภาพที่ตั้งด้าน สภาพแวดล้อมต่อ นักท่องเที่ยว	มาก ที่สุด	9 14.1%	12 20.0%	14 20.3%	3 15.0%	8 34.8%	34 21.8%	2 25.0%	82 20.5%	18.951	0.755		
	มาก	23 35.9%	25 41.7%	31 44.9%	8 40.0%	11 47.8%	77 49.4%	3 37.5%	178 44.5%				
	ปาน กลาง	32 50.0%	23 38.3%	24 34.8%	9 45.0%	4 17.4%	43 27.6%	3 37.5%	138 34.5%				
	น้อย	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	2 1.3%	0 0.0%	2 0.5%				
	น้อย ที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%				
	รวม	64 100%	60 100%	69 100%	20 100%	23 100%	156 100%	8 100%	400 100%				
	P-Value = 0.755 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว												

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
4.1 มีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ	มาก	12	17	17	3	14	47	2	112	28.364	0.245
	ที่สุด	18.8%	28.3%	24.6%	15.0%	60.9%	30.1%	25.0%	28.0%		
	มาก	30	24	31	9	5	60	2	161		
		46.9%	40.0%	44.9%	45.0%	21.7%	38.5%	25.0%	40.3%		
	ปาน	22	19	21	8	3	48	4	125		
		34.4%	31.7%	30.4%	40.0%	13.0%	30.8%	50.0%	31.3%		
	น้อย	0	0	0	0	1	1	0	2		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	4.3%	0.6%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.245 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ											
4.2 สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว	มาก	3	7	9	0	12	31	1	63	43.708	0.008
	ที่สุด	4.7%	11.7%	13.0%	0.0%	52.2%	19.9%	12.5%	15.8%		
	มาก	28	21	24	4	5	45	3	130		
		43.8%	35.0%	34.8%	20.0%	21.7%	28.8%	37.5%	32.5%		
	ปาน	33	32	35	16	6	79	4	205		
		51.6%	53.3%	50.7%	80.0%	26.1%	50.6%	50.0%	51.3%		
	น้อย	0	0	1	0	0	1	0	2		
		0.0%	0.0%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.008 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว											

ตารางที่ 4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
4.3 มีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น	มาก	8	7	6	2	13	32	2	70	42.977	0.010
	ที่สุด	12.5%	11.7%	8.7%	10.0%	56.5%	20.5%	25.0%	17.5%		
	มาก	29	24	27	5	5	48	1	139		
		45.3%	40.0%	39.1%	25.0%	21.7%	30.8%	12.5%	34.8%		
	ปาน	24	25	32	11	4	68	5	169		
	กลาง	37.5%	41.7%	46.4%	55.0%	17.4%	43.6%	62.5%	42.3%		
	น้อย	3	4	3	2	1	7	0	20		
		4.7%	6.7%	4.3%	10.0%	4.3%	4.5%	0.0%	5.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	1	0	0	1	0	2		
		0.0%	0.0%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.5%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.010 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น											
4.4 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว	มาก	7	8	10	3	9	34	1	72	24.516	0.432
	ที่สุด	10.9%	13.3%	14.5%	15.0%	39.1%	21.8%	12.5%	18.0%		
	มาก	25	24	25	4	9	50	1	138		
		39.1%	40.0%	36.2%	20.0%	39.1%	32.1%	12.5%	34.5%		
	ปาน	31	25	32	13	4	69	6	180		
	กลาง	48.4%	41.7%	46.4%	65.0%	17.4%	44.2%	75.0%	45.0%		
	น้อย	1	3	2	0	1	3	0	10		
		1.6%	5.0%	2.9%	0.0%	4.3%	1.9%	0.0%	2.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.432 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว											

ตารางที่ 4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
4.5 ร้านอาหารและ เครื่องดื่ม เพียงพอต่อ ความต้องการของ นักท่องเที่ยว	มาก	6	9	5	3	10	32	2	67	41.649	0.014
	ที่สุด	9.4%	15.0%	7.2%	15.0%	43.5%	20.5%	25.0%	16.8%		
	มาก	24	22	26	1	8	43	1	125		
		37.5%	36.7%	37.7%	5.0%	34.8%	27.6%	12.5%	31.3%		
	ปาน	30	25	29	10	5	66	4	169		
	กลาง	46.9%	41.7%	42.0%	50.0%	21.7%	42.3%	50.0%	42.3%		
	น้อย	4	4	9	6	0	15	1	39		
		6.3%	6.7%	13.0%	30.0%	0.0%	9.6%	12.5%	9.8%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.014 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว											
4.6 ร้านขายของที่ระลึกมี จำนวนเพียงพอต่อความ ต้องการของนักท่องเที่ยว	มาก	13	12	6	2	11	32	1	77	76.409	0.000
	ที่สุด	20.3%	20.0%	8.7%	10.0%	47.8%	20.5%	12.5%	19.3%		
	มาก	22	20	23	6	9	48	1	129		
		34.4%	33.3%	33.3%	30.0%	39.1%	30.8%	12.5%	32.3%		
	ปาน	28	27	40	12	3	75	5	190		
	กลาง	43.8%	45.0%	58.0%	60.0%	13.0%	48.1%	62.5%	47.5%		
	น้อย	1	1	0	0	0	1	0	3		
		1.6%	1.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.8%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	1	1		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	12.5%	0.3%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว											

ตารางที่ 4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
4.7 มีสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว	มาก	7	8	13	4	8	35	0	75	22.018	0.578
	ที่สุด	10.9%	13.3%	18.8%	20.0%	34.8%	22.4%	0.0%	18.8%		
	มาก	28	26	21	5	8	47	2	137		
		43.8%	43.3%	30.4%	25.0%	34.8%	30.1%	25.0%	34.3%		
	ปาน	28	26	33	10	7	69	5	178		
		43.8%	43.3%	47.8%	50.0%	30.4%	44.2%	62.5%	44.5%		
	น้อย	1	0	2	1	0	5	1	10		
		1.6%	0.0%	2.9%	5.0%	0.0%	3.2%	12.5%	2.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.578 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว											
4.8 มีการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวน	มาก	7	14	8	4	9	36	2	80	23.161	0.510
	ที่สุด	10.9%	23.3%	11.6%	20.0%	39.1%	23.1%	25.0%	20.0%		
	มาก	22	15	24	3	8	38	2	112		
		34.4%	25.0%	34.8%	15.0%	34.8%	24.4%	25.0%	28.0%		
	ปาน	35	31	35	13	6	80	4	204		
		54.7%	51.7%	50.7%	65.0%	26.1%	51.3%	50.0%	51.0%		
	น้อย	0	0	2	0	0	2	0	4		
		0.0%	0.0%	2.9%	0.0%	0.0%	1.3%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.510 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวน											

ตารางที่ 4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
4.9 มีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ (ผู้โทรศัพท์สาธารณะ)	มาก	3	11	10	0	8	34	3	69	31.974	0.128
	ที่สุด	4.7%	18.3%	14.5%	0.0%	34.8%	21.8%	37.5%	17.3%		
	มาก	29	29	26	9	12	64	1	170		
		45.3%	48.3%	37.7%	45.0%	52.2%	41.0%	12.5%	42.5%		
	ปาน	32	20	32	11	3	57	4	159		
		50.0%	33.3%	46.4%	55.0%	13.0%	36.5%	50.0%	39.8%		
	น้อย	0	0	1	0	0	1	0	2		
		0.0%	0.0%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.128 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ(ผู้โทรศัพท์สาธารณะ)											
4.10 มีที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	มาก	8	11	15	3	9	34	2	82	25.757	0.366
	ที่สุด	12.5%	18.3%	21.7%	15.0%	39.1%	21.8%	25.0%	20.5%		
	มาก	19	15	18	3	7	40	1	103		
		29.7%	25.0%	26.1%	15.0%	30.4%	25.6%	12.5%	25.8%		
	ปาน	32	30	29	8	7	70	3	179		
		50.0%	50.0%	42.0%	40.0%	30.4%	44.9%	37.5%	44.8%		
	น้อย	5	4	7	6	0	12	2	36		
		7.8%	6.7%	10.1%	30.0%	0.0%	7.7%	25.0%	9.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.366 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว											

ตารางที่ 4.41 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
5.1 สภาพธรรมชาติทั่วไป (ความอุดมสมบูรณ์)	มาก	5	11	14	2	9	40	2	83	18.629	0.771
	ที่สุด	7.8%	18.3%	20.3%	10.0%	39.1%	25.6%	25.0%	20.8%		
	มาก	21	20	21	9	7	54	3	135		
		32.8%	33.3%	30.4%	45.0%	30.4%	34.6%	37.5%	33.8%		
	ปาน	38	29	34	9	7	62	3	182		
	กลาง	59.4%	48.3%	49.3%	45.0%	30.4%	39.7%	37.5%	45.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.771 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพธรรมชาติทั่วไป(ความอุดมสมบูรณ์)											
5.2 การตกแต่งมีความ กลมกลืนกับแหล่ง ท่องเที่ยว	มาก	3	11	10	0	8	34	3	69	31.974	0.128
	ที่สุด	4.7%	18.3%	14.5%	0.0%	34.8%	21.8%	37.5%	17.3%		
	มาก	29	29	26	9	12	64	1	170		
		45.3%	48.3%	37.7%	45.0%	52.2%	41.0%	12.5%	42.5%		
	ปาน	32	20	32	11	3	57	4	159		
	กลาง	50.0%	33.3%	46.4%	55.0%	13.0%	36.5%	50.0%	39.8%		
	น้อย	0	0	1	0	0	1	0	2		
		0.0%	0.0%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.128 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว											

ตารางที่ 4.41 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
5.3 การวางผังของสิ่งต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว	มาก	6	11	16	1	14	48	1	97	42.582	0.011
	ที่สุด	9.4%	18.3%	23.2%	5.0%	60.9%	30.8%	12.5%	24.3%		
	มาก	33	29	28	8	5	54	4	161		
		51.6%	48.3%	40.6%	40.0%	21.7%	34.6%	50.0%	40.3%		
	ปาน	25	19	25	11	4	54	3	141		
	กลาง	39.1%	31.7%	36.2%	55.0%	17.4%	34.6%	37.5%	35.3%		
	น้อย	0	1	0	0	0	0	0	1		
		0.0%	1.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.011 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว											
5.4 ความสะอาดใน ภาพรวมของพื้นที่แหล่ง ท่องเที่ยว	มาก	12	9	9	1	7	32	2	72	13.172	0.963
	ที่สุด	18.8%	15.0%	13.0%	5.0%	30.4%	20.5%	25.0%	18.0%		
	มาก	24	20	27	9	12	58	2	152		
		37.5%	33.3%	39.1%	45.0%	52.2%	37.2%	25.0%	38.0%		
	ปาน	28	31	33	10	4	66	4	176		
	กลาง	43.8%	51.7%	47.8%	50.0%	17.4%	42.3%	50.0%	44.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.963 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว											

ตารางที่ 4.41 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value			
		อาชีพ												
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม					
5.5 คุณภาพของ สิ่งแวดล้อม	มาก ที่สุด	8 12.5%	10 16.7%	13 18.8%	0 0.0%	10 43.5%	38 24.4%	2 25.0%	81 20.3%	42.243	0.012			
	มาก	25 39.1%	23 38.3%	19 27.5%	8 40.0%	7 30.4%	44 28.2%	2 25.0%	128 32.0%					
	ปาน กลาง	27 42.2%	27 45.0%	37 53.6%	12 60.0%	6 26.1%	74 47.4%	4 50.0%	187 46.8%					
	น้อย	4 6.3%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	4 1.0%					
	น้อย ที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%					
	รวม	64 100%	60 100%	69 100%	20 100%	23 100%	156 100%	8 100%	400 100%					
	P-Value = 0.012 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณภาพของสิ่งแวดล้อม													

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.42 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
6.1 ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม	มาก	11	18	19	0	12	47	2	109	44.142	0.007
	ที่สุด	17.2%	30.0%	27.5%	0.0%	52.2%	30.1%	25.0%	27.3%		
	มาก	29	15	16	5	7	35	1	108		
		45.3%	25.0%	23.2%	25.0%	30.4%	22.4%	12.5%	27.0%		
	ปาน	22	26	32	14	4	67	3	168		
		34.4%	43.3%	46.4%	70.0%	17.4%	42.9%	37.5%	42.0%		
	น้อย	2	1	2	1	0	7	2	15		
		3.1%	1.7%	2.9%	5.0%	0.0%	4.5%	25.0%	3.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.007 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม											
6.2 ค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว (ตามลักษณะการคมนาคมและระยะเวลาการเข้าถึงเฉลี่ยโดยรวม)	มาก	4	6	10	1	6	26	2	55	36.499	0.049
	ที่สุด	6.3%	10.0%	14.5%	5.0%	26.1%	16.7%	25.0%	13.8%		
	มาก	31	29	28	4	10	51	0	153		
		48.4%	48.3%	40.6%	20.0%	43.5%	32.7%	0.0%	38.3%		
	ปาน	27	25	31	13	7	77	6	186		
		42.2%	41.7%	44.9%	65.0%	30.4%	49.4%	75.0%	46.5%		
	น้อย	2	0	0	2	0	2	0	6		
		3.1%	0.0%	0.0%	10.0%	0.0%	1.3%	0.0%	1.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.049 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว											

ตารางที่ 4.42 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (ต่อ)

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
6.3 ค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คู่มีค่ากับราคา)	มากที่สุด	8	7	11	3	13	38	2	82	49.547	0.002
		12.5%	11.7%	15.9%	15.0%	56.5%	24.4%	25.0%	20.5%		
	มาก	28	24	24	2	5	41	0	124		
		43.8%	40.0%	34.8%	10.0%	21.7%	26.3%	0.0%	31.0%		
	ปานกลาง	25	28	31	11	5	64	5	169		
		39.1%	46.7%	44.9%	55.0%	21.7%	41.0%	62.5%	42.3%		
	น้อย	3	1	3	4	0	13	1	25		
		4.7%	1.7%	4.3%	20.0%	0.0%	8.3%	12.5%	6.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.002 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คู่มีค่ากับราคา)											
6.4 ราคาค่าของที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)	มากที่สุด	5	6	15	5	10	39	1	81	34.213	0.081
		7.8%	10.0%	21.7%	25.0%	43.5%	25.0%	12.5%	20.3%		
	มาก	25	21	21	1	8	43	2	121		
		39.1%	35.0%	30.4%	5.0%	34.8%	27.6%	25.0%	30.3%		
	ปานกลาง	34	33	32	13	5	72	5	194		
		53.1%	55.0%	46.4%	65.0%	21.7%	46.2%	62.5%	48.5%		
	น้อย	0	0	1	1	0	2	0	4		
		0.0%	0.0%	1.4%	5.0%	0.0%	1.3%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.081 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาค่าของที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)											

ตารางที่ 4.43 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว

7. ด้านการรวมกลุ่มของแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม								Chi Square	P Value
		อาชีพ									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	*7	รวม		
7.1 มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ อยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือ ติดกัน	มาก	7	9	13	0	12	37	1	79	48.591	0.002
	ที่สุด	10.9%	15.0%	18.8%	0.0%	52.2%	23.7%	12.5%	19.8%		
	มาก	22	15	18	3	5	33	2	98		
		34.4%	25.0%	26.1%	15.0%	21.7%	21.2%	25.0%	24.5%		
	ปาน	35	36	37	17	6	85	4	220		
	กลาง	54.7%	60.0%	53.6%	85.0%	26.1%	54.5%	50.0%	55.0%		
	น้อย	0	0	1	0	0	1	1	3		
		0.0%	0.0%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	12.5%	0.8%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.002 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน											
7.2 มีแหล่งท่องเที่ยว ใกล้เคียงกัน	มาก	10	6	10	0	11	33	0	70	47.745	0.003
	ที่สุด	15.6%	10.0%	14.5%	0.0%	47.8%	21.2%	0.0%	17.5%		
	มาก	20	19	21	0	5	36	4	105		
		31.3%	31.7%	30.4%	0.0%	21.7%	23.1%	50.0%	26.3%		
	ปาน	34	35	38	19	7	86	4	223		
	กลาง	53.1%	58.3%	55.1%	95.0%	30.4%	55.1%	50.0%	55.8%		
	น้อย	0	0	0	1	0	1	0	2		
		0.0%	0.0%	0.0%	5.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	64	60	69	20	23	156	8	400			
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%			
P-Value = 0.003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน											

คำอธิบายตารางความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

* หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

- *1 = ต่ำกว่า 3,000 บาท *5 = 10,001 – 30,000 บาท
*2 = 3,001 – 5,000 บาท *6 = มากกว่า 30,001 บาท
*3 = 5,001 – 7,000 บาท
*4 = 7,001 – 10,000 บาท

ตารางที่ 4.44 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

1. ปัจจัยด้านความสำคัญ และคุณค่าของแหล่ง ท่องเที่ยว	คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value	
	รายได้									
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ	*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม			
1.1 ด้านประวัติศาสตร์ ความเป็นมาและ โบราณคดี	มาก	23	39	19	48	7	15	151	45.347	0.001
	ที่สุด	59.0%	44.8%	40.4%	32.7%	20.0%	33.3%	37.8%		
	มาก	13	28	12	52	20	8	133		
		33.3%	32.2%	25.5%	35.4%	57.1%	17.8%	33.3%		
	ปาน	2	20	16	47	7	20	112		
	กลาง	5.1%	23.0%	34.0%	32.0%	20.0%	44.4%	28.0%		
	น้อย	1	0	0	0	1	2	4		
		2.6%	0.0%	0.0%	0.0%	2.9%	4.4%	1.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	รวม	39	87	47	147	35	45	400		
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและโบราณคดี										

ตารางที่ 4.44 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value			
		รายได้											
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม	24.563	0.219			
1.2 ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี	มากที่สุด	19	37	20	37	6	14	133			24.563	0.219	
		48.7%	42.5%	42.6%	25.2%	17.1%	31.1%	33.3%					
	มาก	16	32	18	66	18	19	169					
		41.0%	36.8%	38.3%	44.9%	51.4%	42.2%	42.3%					
	ปานกลาง	4	17	9	44	11	12	97					
		10.3%	19.5%	19.1%	29.9%	31.4%	26.7%	24.3%					
	น้อย	0	1	0	0	0	0	1					
		0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%					
น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0						
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%						
รวม	39	87	47	147	35	45	400	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
P-Value = 0.219 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว													
1.3 ความสวยงามของ แหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	13	19	23	27	4	2	88	57.722	0.000			
		33.3%	21.8%	48.9%	18.4%	11.4%	4.4%	22.0%					
	มาก	21	47	11	58	23	27	187					
		53.8%	54.0%	23.4%	39.5%	65.7%	60.0%	46.8%					
	ปานกลาง	5	20	12	62	8	16	123					
		12.8%	23.0%	25.5%	42.2%	22.9%	35.6%	30.8%					
	น้อย	0	1	1	0	0	0	2					
		0.0%	1.1%	2.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%					
น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0						
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%						
รวม	39	87	47	147	35	45	400	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.000 ซึ่งมีความมากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์													

ตารางที่ 4.44 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม	60.164	0.000
1.4 ลักษณะเด่นและความมี ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	มาก	13	27	20	15	3	3	81		
	ที่สุด	33.3%	31.0%	42.6%	10.2%	8.6%	6.7%	20.3%		
	มาก	22	37	23	102	25	27	236		
		56.4%	42.5%	48.9%	69.4%	71.4%	60.0%	59.0%		
	ปาน	3	23	4	30	7	14	81		
	กลาง	7.7%	26.4%	8.5%	20.4%	20.0%	31.1%	20.3%		
	น้อย	1	0	0	0	0	1	2		
		2.6%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	2.2%	0.5%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว										
1.5 คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์	มาก	10	17	10	13	2	4	56	20.801	0.409
	ที่สุด	25.6%	19.5%	21.3%	8.8%	5.7%	8.9%	14.0%		
	มาก	18	41	20	62	18	17	176		
		46.2%	47.1%	42.6%	42.2%	51.4%	37.8%	44.0%		
	ปาน	11	29	17	72	15	24	168		
	กลาง	28.2%	33.3%	36.2%	49.0%	42.9%	53.3%	42.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.409 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ เลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์										

ตารางที่ 4.44 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

1. ปัจจัยด้านความสำคัญและ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม	39.880	0.005
1.6 ความสำคัญและ คุณค่าในภาพรวม	มาก	12	17	15	10	1	5	60		
	ที่สุด	30.8%	19.5%	31.9%	6.8%	2.9%	11.1%	15.0%		
	มาก	18	37	17	58	13	16	159		
		46.2%	42.5%	36.2%	39.5%	37.1%	35.6%	39.8%		
	ปาน	9	33	15	79	21	24	181		
	กลาง	23.1%	37.9%	31.9%	53.7%	60.0%	53.3%	45.3%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			

P-Value = 0.005 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.45 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value			
		รายได้											
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม	35.557	0.017			
2.1 การเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยว	มากที่สุด	8 20.5%	14 16.1%	11 23.4%	26 17.7%	4 11.4%	0 0.0%	63 15.8%			35.557	0.017	
	มาก	14 35.9%	40 46.0%	24 51.1%	76 51.7%	11 31.4%	25 55.6%	190 47.5%					
	ปานกลาง	16 41.0%	32 36.8%	12 25.5%	45 30.6%	20 57.1%	19 42.2%	144 36.0%					
	น้อย	1 2.6%	1 1.1%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	2 0.5%					
	น้อยที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	1 2.2%	1 0.3%					
	รวม	39 100.0%	87 100.0%	47 100.0%	147 100.0%	35 100.0%	45 100.0%	400 100.0%					
	P-Value = 0.017 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยว												
	2.2 ความสะดวกของสภาพพื้นผิวจราจร ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	8 20.5%	18 20.7%	12 25.5%	23 15.6%	3 8.6%	3 6.7%	67 16.8%	18.381			0.562
มาก		12 30.8%	24 27.6%	14 29.8%	43 29.3%	8 22.9%	19 42.2%	120 30.0%					
ปานกลาง		19 48.7%	44 50.6%	21 44.7%	77 52.4%	22 62.9%	23 51.1%	206 51.5%					
น้อย		0 0.0%	1 1.1%	0 0.0%	4 2.7%	2 5.7%	0 0.0%	7 1.8%					
น้อยที่สุด		0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%					
รวม		39 100.0%	87 100.0%	47 100.0%	147 100.0%	35 100.0%	45 100.0%	400 100.0%					
P-Value = 0.562 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของสภาพพื้นผิวจราจร ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว													

ตารางที่ 4.45 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม		
2.3 ในการเดินทางเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีป้ายบอก ทางชัดเจน	มาก	8	15	16	23	4	7	73	28.372	0.101
	ที่สุด	20.5%	17.2%	34.0%	15.6%	11.4%	15.6%	18.3%		
	มาก	13	26	12	53	8	12	124		
		33.3%	29.9%	25.5%	36.1%	22.9%	26.7%	31.0%		
	ปาน	18	46	19	71	21	25	200		
	กลาง	46.2%	52.9%	40.4%	48.3%	60.0%	55.6%	50.0%		
	น้อย	0	0	0	0	2	1	3		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	5.7%	2.2%	0.8%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.101 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีป้ายบอกทางชัดเจน										
2.4 ความใกล้กับจุดศูนย์กลาง การท่องเที่ยวในท้องถิ่น	มาก	12	18	14	20	2	4	70	22.513	0.313
	ที่สุด	30.8%	20.7%	29.8%	13.6%	5.7%	8.9%	17.5%		
	มาก	6	27	14	45	10	14	116		
		15.4%	31.0%	29.8%	30.6%	28.6%	31.1%	29.0%		
	ปาน	21	41	19	81	23	27	212		
	กลาง	53.8%	47.1%	40.4%	55.1%	65.7%	60.0%	53.0%		
	น้อย	0	1	0	1	0	0	2		
		0.0%	1.1%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.313 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี										

ตารางที่ 4.45 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม	34.874	0.021
2.5 มีการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	มาก	9	13	19	23	3	6	73		
	ที่สุด	23.1%	14.9%	40.4%	15.6%	8.6%	13.3%	18.3%		
	มาก	12	34	15	55	11	22	149		
		30.8%	39.1%	31.9%	37.4%	31.4%	48.9%	37.3%		
	ปานกลาง	18	39	13	68	21	16	175		
		46.2%	44.8%	27.7%	46.3%	60.0%	35.6%	43.8%		
	น้อย	0	1	0	1	0	0	2		
		0.0%	1.1%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	1	1		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	2.2%	0.3%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.021 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ										
2.6 ความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มาก	11	18	5	19	3	5	61	30.900	0.057
	ที่สุด	28.2%	20.7%	10.6%	12.9%	8.6%	11.1%	15.3%		
	มาก	8	19	23	44	8	17	119		
		20.5%	21.8%	48.9%	29.9%	22.9%	37.8%	29.8%		
	ปานกลาง	20	50	19	79	24	23	215		
		51.3%	57.5%	40.4%	53.7%	68.6%	51.1%	53.8%		
	น้อย	0	0	0	5	0	0	5		
		0.0%	0.0%	0.0%	3.4%	0.0%	0.0%	1.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.057 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว										

ตารางที่ 4.46 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

3. ในด้านความปลอดภัย ของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value			
		รายได้											
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม	30.568	0.061			
3.1 ความปลอดภัยของ สภาพแวดล้อมของ เส้นทางเข้า-ออก	มากที่สุด	10	22	12	18	1	7	70			30.568	0.061	
		25.6%	25.3%	25.5%	12.2%	2.9%	15.6%	17.5%					
	มาก	18	34	20	64	23	13	172					
		46.2%	39.1%	42.6%	43.5%	65.7%	28.9%	43.0%					
	ปานกลาง	11	30	14	63	11	25	154					
		28.2%	34.5%	29.8%	42.9%	31.4%	55.6%	38.5%					
	น้อย	0	1	1	1	0	0	3					
		0.0%	1.1%	2.1%	0.7%	0.0%	0.0%	0.8%					
น้อยที่สุด	0	0	0	1	0	0	1						
	0.0%	0.0%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.3%						
รวม	39	87	47	147	35	45	400	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
P-Value = 0.061 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก													
3.2 มีระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ ท่องเที่ยว	มากที่สุด	9	19	11	18	5	5	67	21.775	0.353			
		23.1%	21.8%	23.4%	12.2%	14.3%	11.1%	16.8%					
	มาก	18	24	23	56	17	19	157					
		46.2%	27.6%	48.9%	38.1%	48.6%	42.2%	39.3%					
	ปานกลาง	12	43	13	69	13	20	170					
		30.8%	49.4%	27.7%	46.9%	37.1%	44.4%	42.5%					
	น้อย	0	1	0	3	0	1	5					
		0.0%	1.1%	0.0%	2.0%	0.0%	2.2%	1.3%					
น้อยที่สุด	0	0	0	1	0	0	1						
	0.0%	0.0%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.3%						
รวม	39	87	47	147	35	45	400	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
P-Value = 0.353 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว													

ตารางที่ 4.46 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ในด้านความปลอดภัย ของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม		
3.3 ความปลอดภัยในการ เดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	มากที่สุด	9	18	9	11	5	6	58	22.327	0.323
		23.1%	20.7%	19.1%	7.5%	14.3%	13.3%	14.5%		
	มาก	18	31	21	67	15	16	168		
		46.2%	35.6%	44.7%	45.6%	42.9%	35.6%	42.0%		
	ปาน	12	36	17	69	15	23	172		
		30.8%	41.4%	36.2%	46.9%	42.9%	51.1%	43.0%		
	น้อย	0	1	0	0	0	0	1		
		0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อย ที่สุด	0	1	0	0	0	0	1		
0.0%		1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.323 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว										
3.4 ความปลอดภัยจากภัย ธรรมชาติ	มากที่สุด	11	17	7	24	4	7	70	27.487	0.122
		28.2%	19.5%	14.9%	16.3%	11.4%	15.6%	17.5%		
	มาก	24	48	21	69	21	21	204		
		61.5%	55.2%	44.7%	46.9%	60.0%	46.7%	51.0%		
	ปาน	4	19	19	54	10	16	122		
		10.3%	21.8%	40.4%	36.7%	28.6%	35.6%	30.5%		
	น้อย	0	2	0	0	0	1	3		
		0.0%	2.3%	0.0%	0.0%	0.0%	2.2%	0.8%		
	น้อย ที่สุด	0	1	0	0	0	0	1		
0.0%		1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.122 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ										

ตารางที่ 4.46 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

3. ในด้านความปลอดภัย ของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม	28.001	0.109
3.5 ความปลอดภัยของ สภาพที่ตั้งด้าน สภาพแวดล้อมต่อ นักท่องเที่ยว	มาก	12	18	15	23	5	6	79		
	ที่สุด	30.8%	20.7%	31.9%	15.6%	14.3%	13.3%	19.8%		
มาก	19	34	19	58	17	23	170			
	48.7%	39.1%	40.4%	39.5%	48.6%	51.1%	42.5%			
ปาน	8	32	13	66	13	16	148			
	20.5%	36.8%	27.7%	44.9%	37.1%	35.6%	37.0%			
น้อย	0	2	0	0	0	0	2			
	0.0%	2.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%			
น้อย ที่สุด	0	1	0	0	0	0	1			
	0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			

P-Value = 0.109 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.47 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม		
4.1 มีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ	มาก	15	30	15	37	6	13	116	17.757	0.603
	ที่สุด	38.5%	34.5%	31.9%	25.2%	17.1%	28.9%	29.0%		
	มาก	10	33	16	67	15	19	160		
		25.6%	37.9%	34.0%	45.6%	42.9%	42.2%	40.0%		
	ปานกลาง	14	24	15	43	14	13	123		
		35.9%	27.6%	31.9%	29.3%	40.0%	28.9%	30.8%		
	น้อย	0	0	1	0	0	0	1		
		0.0%	0.0%	2.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.603 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว										
4.2 สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว	มาก	8	16	9	15	3	3	54	21.955	0.343
	ที่สุด	20.5%	18.4%	19.1%	10.2%	8.6%	6.7%	13.5%		
	มาก	12	31	21	59	10	21	154		
		30.8%	35.6%	44.7%	40.1%	28.6%	46.7%	38.5%		
	ปานกลาง	19	40	15	71	22	21	188		
		48.7%	46.0%	31.9%	48.3%	62.9%	46.7%	47.0%		
	น้อย	0	0	2	2	0	0	4		
		0.0%	0.0%	4.3%	1.4%	0.0%	0.0%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.343 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว										

ตารางที่ 4.47 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม		
4.3 มีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น	มาก	7	17	11	19	3	5	62	20.090	0.452
	ที่สุด	17.9%	19.5%	23.4%	12.9%	8.6%	11.1%	15.5%		
	มาก	10	33	21	57	14	19	154		
		25.6%	37.9%	44.7%	38.8%	40.0%	42.2%	38.5%		
	ปานกลาง	21	33	14	65	16	18	167		
		53.8%	37.9%	29.8%	44.2%	45.7%	40.0%	41.8%		
	น้อย	1	4	1	6	2	2	16		
		2.6%	4.6%	2.1%	4.1%	5.7%	4.4%	4.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	1	1		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	2.2%	0.3%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.452 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านพื้นที่จอดรถที่เพียงพอ										
4.4 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว	มาก	7	16	16	13	5	2	59	30.024	0.069
	ที่สุด	17.9%	18.4%	34.0%	8.8%	14.3%	4.4%	14.8%		
	มาก	13	33	13	66	12	19	156		
		33.3%	37.9%	27.7%	44.9%	34.3%	42.2%	39.0%		
	ปานกลาง	19	38	18	64	17	22	178		
		48.7%	43.7%	38.3%	43.5%	48.6%	48.9%	44.5%		
	น้อย	0	0	0	4	1	2	7		
		0.0%	0.0%	0.0%	2.7%	2.9%	4.4%	1.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.069 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว										

ตารางที่ 4.47 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม		
4.5 ร้านอาหารและ เครื่องดื่ม เพียงพอต่อ ความต้องการของ นักท่องเที่ยว	มาก	8	16	16	13	4	4	61	25.856	0.171
	ที่สุด	20.5%	18.4%	34.0%	8.8%	11.4%	8.9%	15.3%		
	มาก	10	29	11	53	13	22	138		
		25.6%	33.3%	23.4%	36.1%	37.1%	48.9%	34.5%		
	ปาน	17	35	17	70	16	16	171		
	กลาง	43.6%	40.2%	36.2%	47.6%	45.7%	35.6%	42.8%		
	น้อย	4	7	3	11	2	3	30		
		10.3%	8.0%	6.4%	7.5%	5.7%	6.7%	7.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.171 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว										
4.6 ร้านขายของที่ระลึกมี จำนวนเพียงพอต่อความ ต้องการของนักท่องเที่ยว	มาก	9	20	13	23	3	5	73	23.954	0.244
	ที่สุด	23.1%	23.0%	27.7%	15.6%	8.6%	11.1%	18.3%		
	มาก	10	23	18	56	12	17	136		
		25.6%	26.4%	38.3%	38.1%	34.3%	37.8%	34.0%		
	ปาน	20	43	16	67	20	21	187		
	กลาง	51.3%	49.4%	34.0%	45.6%	57.1%	46.7%	46.8%		
	น้อย	0	1	0	1	0	1	3		
		0.0%	1.1%	0.0%	0.7%	0.0%	2.2%	0.8%		
	น้อย	0	0	0	0	0	1	1		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	2.2%	0.3%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.244 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการนักท่องเที่ยว										

ตารางที่ 4.47 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม		
4.7 มีสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	9	17	16	16	1	4	63	33.117	0.033
		23.1%	19.5%	34.0%	10.9%	2.9%	8.9%	15.8%		
	มาก	15	25	13	66	17	16	152		
		38.5%	28.7%	27.7%	44.9%	48.6%	35.6%	38.0%		
	ปานกลาง	15	42	17	64	17	23	178		
		38.5%	48.3%	36.2%	43.5%	48.6%	51.1%	44.5%		
	น้อย	0	3	1	1	0	2	7		
		0.0%	3.4%	2.1%	0.7%	0.0%	4.4%	1.8%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.033 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว										
4.8 มีการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	มากที่สุด	9	22	16	20	5	5	77	30.439	0.063
		23.1%	25.3%	34.0%	13.6%	14.3%	11.1%	19.3%		
	มาก	11	26	14	49	3	18	121		
		28.2%	29.9%	29.8%	33.3%	8.6%	40.0%	30.3%		
	ปานกลาง	19	39	16	76	27	21	198		
		48.7%	44.8%	34.0%	51.7%	77.1%	46.7%	49.5%		
	น้อย	0	0	1	2	0	1	4		
		0.0%	0.0%	2.1%	1.4%	0.0%	2.2%	1.0%		
	น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.063 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว										

ตารางที่ 4.47 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม		
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ										
4.9 มีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ (ผู้โทรศัพท์สาธารณะ)	มาก	10	21	11	20	2	6	70	33.871	0.027
	ที่สุด	25.6%	24.1%	23.4%	13.6%	5.7%	13.3%	17.5%		
	มาก	20	24	19	54	18	27	162		
		51.3%	27.6%	40.4%	36.7%	51.4%	60.0%	40.5%		
	ปาน	8	42	17	72	15	12	166		
	กลาง	20.5%	48.3%	36.2%	49.0%	42.9%	26.7%	41.5%		
	น้อย	1	0	0	1	0	0	2		
		2.6%	0.0%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.027 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านมีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ (ผู้โทรศัพท์สาธารณะ)										
4.10 มีที่พักเพียงพอความต้องการของนักท่องเที่ยว	มาก	10	15	17	17	7	8	74	27.230	0.129
	ที่สุด	25.6%	17.2%	36.2%	11.6%	20.0%	17.8%	18.5%		
	มาก	8	25	15	52	4	12	116		
		20.5%	28.7%	31.9%	35.4%	11.4%	26.7%	29.0%		
	ปาน	17	41	12	67	21	23	181		
	กลาง	43.6%	47.1%	25.5%	45.6%	60.0%	51.1%	45.3%		
	น้อย	4	6	3	11	3	2	29		
		10.3%	6.9%	6.4%	7.5%	8.6%	4.4%	7.3%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.129 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านที่พักเพียงพอความต้องการของนักท่องเที่ยว										

ตารางที่ 4.48 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

5. ด้านสภาพแวดล้อม ของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม		
5.1 สภาพธรรมชาติ ทั่วไป(ความอุดม สมบูรณ์)	มาก ที่สุด	10	23	10	21	3	8	75	16.358	0.694
		25.6%	26.4%	21.3%	14.3%	8.6%	17.8%	18.8%		
	มาก	18	26	20	51	15	13	143		
		46.2%	29.9%	42.6%	34.7%	42.9%	28.9%	35.8%		
	ปาน กลาง	11	38	17	75	17	24	182		
		28.2%	43.7%	36.2%	51.0%	48.6%	53.3%	45.5%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.694 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านสภาพธรรมชาติทั่วไป(ความอุดมสมบูรณ์)										
5.2 การตกแต่งมีความ กลมกลืนกับแหล่ง ท่องเที่ยว	มาก ที่สุด	10	21	11	20	2	6	70	33.871	0.027
		25.6%	24.1%	23.4%	13.6%	5.7%	13.3%	17.5%		
	มาก	20	24	19	54	18	27	162		
		51.3%	27.6%	40.4%	36.7%	51.4%	60.0%	40.5%		
	ปาน กลาง	8	42	17	72	15	12	166		
		20.5%	48.3%	36.2%	49.0%	42.9%	26.7%	41.5%		
	น้อย	1	0	0	1	0	0	2		
		2.6%	0.0%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.5%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
0.0%		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.027 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว										

ตารางที่ 4.48 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อม ของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value			
		รายได้											
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม	20.383	0.434			
5.3 การวางผังของสิ่ง ต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว	มาก ที่สุด	13 33.3%	20 23.0%	14 29.8%	24 16.3%	4 11.4%	8 17.8%	83 20.8%			20.383	0.434	
	มาก	18 46.2%	28 32.2%	16 34.0%	70 47.6%	19 54.3%	17 37.8%	168 42.0%					
	ปาน กลาง	8 20.5%	39 44.8%	17 36.2%	52 35.4%	12 34.3%	20 44.4%	148 37.0%					
	น้อย	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	1 0.7%	0 0.0%	0 0.0%	1 0.3%					
	น้อย ที่สุด	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%					
	รวม	39 100.0%	87 100.0%	47 100.0%	147 100.0%	35 100.0%	45 100.0%	400 100.0%					
	P-Value = 0.315 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านการวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว												
	5.4 ความสะอาดใน ภาพรวมของพื้นที่แหล่ง ท่องเที่ยว	มาก ที่สุด	12 30.8%	18 20.7%	12 25.5%	22 15.0%	4 11.4%	4 8.9%	72 18.0%	22.837			0.297
		มาก	13 33.3%	37 42.5%	25 53.2%	52 35.4%	12 34.3%	17 37.8%	156 39.0%				
ปาน กลาง		14 35.9%	32 36.8%	10 21.3%	73 49.7%	19 54.3%	24 53.3%	172 43.0%					
น้อย		0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%					
น้อย ที่สุด		0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%					
รวม		39 100.0%	87 100.0%	47 100.0%	147 100.0%	35 100.0%	45 100.0%	400 100.0%					
P-Value = 0.297 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว													

ตารางที่ 4.48 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ด้านสภาพแวดล้อม ของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม	20.886	0.404
5.5 คุณภาพของ สิ่งแวดล้อม	มาก	11	18	12	22	3	9	75		
	ที่สุด	28.2%	20.7%	25.5%	15.0%	8.6%	20.0%	18.8%		
	มาก	13	36	14	53	12	13	141		
		33.3%	41.4%	29.8%	36.1%	34.3%	28.9%	35.3%		
	ปาน	15	33	20	71	18	23	180		
	กลาง	38.5%	37.9%	42.6%	48.3%	51.4%	51.1%	45.0%		
	น้อย	0	0	1	1	2	0	4		
		0.0%	0.0%	2.1%	0.7%	5.7%	0.0%	1.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			

P-Value = 0.315 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านคุณภาพของสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.49 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม		
6.1 ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม	มาก	15	27	12	40	4	15	113	18.712	0.541
	ที่สุด	38.5%	31.0%	25.5%	27.2%	11.4%	33.3%	28.3%		
	มาก	7	23	19	45	16	15	125		
		17.9%	26.4%	40.4%	30.6%	45.7%	33.3%	31.3%		
	ปาน	14	35	16	58	13	14	150		
	กลาง	35.9%	40.2%	34.0%	39.5%	37.1%	31.1%	37.5%		
	น้อย	3	2	0	4	2	1	12		
		7.7%	2.3%	0.0%	2.7%	5.7%	2.2%	3.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.541 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม										
6.2 ค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว (ตามลักษณะการคมนาคม และระยะทางการเข้าถึงเฉลี่ยโดยรวม)	มาก	9	11	8	15	5	5	53	21.309	0.379
	ที่สุด	23.1%	12.6%	17.0%	10.2%	14.3%	11.1%	13.3%		
	มาก	11	35	17	69	7	25	164		
		28.2%	40.2%	36.2%	46.9%	20.0%	55.6%	41.0%		
	ปาน	18	40	21	62	23	15	179		
	กลาง	46.2%	46.0%	44.7%	42.2%	65.7%	33.3%	44.8%		
	น้อย	1	1	1	1	0	0	4		
		2.6%	1.1%	2.1%	0.7%	0.0%	0.0%	1.0%		
	น้อย	0	0	0	0	0	0	0		
	ที่สุด	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.315 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี										

ตารางที่ 4.49 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (ต่อ)

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม	37.429	0.010
6.3 ค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คุ่มค่ากับราคา)	มาก	10	23	15	18	4	5	75		
	ที่สุด	25.6%	26.4%	31.9%	12.2%	11.4%	11.1%	18.8%		
	มาก	11	24	21	53	14	18	141		
		28.2%	27.6%	44.7%	36.1%	40.0%	40.0%	35.3%		
	ปานกลาง	12	37	10	69	15	22	165		
		30.8%	42.5%	21.3%	46.9%	42.9%	48.9%	41.3%		
	น้อย	6	3	1	7	2	0	19		
		15.4%	3.4%	2.1%	4.8%	5.7%	0.0%	4.8%		
น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0			
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.010 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คุ่มค่ากับราคา)										
6.4 ราคาห้องพัก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)	มาก	9	17	15	20	2	6	69	37.607	0.010
	ที่สุด	23.1%	19.5%	31.9%	13.6%	5.7%	13.3%	17.3%		
	มาก	7	31	12	59	5	22	136		
		17.9%	35.6%	25.5%	40.1%	14.3%	48.9%	34.0%		
	ปานกลาง	23	39	19	67	28	17	193		
		59.0%	44.8%	40.4%	45.6%	80.0%	37.8%	48.3%		
	น้อย	0	0	1	1	0	0	2		
		0.0%	0.0%	2.1%	0.7%	0.0%	0.0%	0.5%		
น้อยที่สุด	0	0	0	0	0	0	0			
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		
P-Value = 0.010 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านราคาห้องพัก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)										

ตารางที่ 4.50 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว
อ.เชียงคาน จ.เลย ในด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว

7. ด้านการรวมกลุ่ม ของแหล่งท่องเที่ยว		คุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม							Chi Square	P Value
		รายได้								
ปัจจัย / ระดับความพึงพอใจ		*1	*2	*3	*4	*5	*6	รวม		
7.1 มีแหล่งท่องเที่ยว อื่นๆอยู่ในบริเวณ เดียวกัน หรือติดกัน	มาก	7	23	11	22	2	7	72	16.995	0.653
	ที่สุด	17.9%	26.4%	23.4%	15.0%	5.7%	15.6%	18.0%		
	มาก	9	26	15	48	9	13	120		
		23.1%	29.9%	31.9%	32.7%	25.7%	28.9%	30.0%		
	ปาน	23	38	21	76	24	24	206		
	กลาง	59.0%	43.7%	44.7%	51.7%	68.6%	53.3%	51.5%		
	น้อย	0	0	0	1	0	1	2		
		0.0%	0.0%	0.0%	0.7%	0.0%	2.2%	0.5%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.653 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน										
7.2 มีแหล่งท่องเที่ยว ใกล้เคียงกัน	มาก	11	18	11	20	1	7	68	17.637	0.611
	ที่สุด	28.2%	20.7%	23.4%	13.6%	2.9%	15.6%	17.0%		
	มาก	7	26	15	46	12	15	121		
		17.9%	29.9%	31.9%	31.3%	34.3%	33.3%	30.3%		
	ปาน	21	42	21	81	22	23	210		
	กลาง	53.8%	48.3%	44.7%	55.1%	62.9%	51.1%	52.5%		
	น้อย	0	1	0	0	0	0	1		
		0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%		
	น้อย ที่สุด	0	0	0	0	0	0	0		
	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
รวม	39	87	47	147	35	45	400			
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%			
P-Value = 0.611 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย ด้านแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน										

จากตารางที่ 4.9 ถึง 4.60 สามารถสรุปผลได้ว่า

1. เพศ ของนักท่องเที่ยวทั้ง 38 ข้อปัจจัยย่อย มีค่า P-value ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่าเพศ ของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

2. อายุ ของนักท่องเที่ยวทั้ง 38 ข้อปัจจัยย่อย ซึ่งมีค่า P-value โดยส่วนใหญ่มีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่าอายุของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย แต่มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยย่อย ในเรื่องของพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับ จำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น (P-value=0.020), ปัจจัยด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (P-value=0.000), ปัจจัยด้านที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (P-value=0.016) และปัจจัยด้านคุณภาพของสิ่งแวดล้อม (P-value=0.000) ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050

3. สถานภาพสมรสของนักท่องเที่ยวทั้ง 38 ข้อปัจจัยย่อย ซึ่งมีค่า P-value โดยส่วนใหญ่มีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่าสถานภาพของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย แต่มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยย่อย เรื่องสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว (P-value=0.021) ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050

4. อาชีพของนักท่องเที่ยวทั้ง 38 ข้อปัจจัยย่อย ซึ่งมีค่า P-value มีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่าอาชีพของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย แต่มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยย่อยในเรื่องการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (P-value=0.016), ด้านการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ (P-value=0.000), ด้านความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (P-value=0.026), ด้านระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว (P-value=0.007), ด้านสภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว (P-value=0.008), ด้านพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น (P-value=0.010), ด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (P-value=0.014), ด้านร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (P-value=0.000), ด้านการวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว (P-value=0.011), ด้านคุณภาพของสิ่งแวดล้อม (P-value=0.012), ด้านราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม (P-value=0.007), ด้านค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว (P-value=0.049), ด้านค่าที่พัก (บริการที่ได้รับมีความเหมาะสม คุ้มค่ากับราคา) (P-value=0.002), ด้านมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน (P-value=0.002) และด้านแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน (P-value=0.003) ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยวทั้ง 38 ข้อปัจจัยย่อย ซึ่งมีค่า P-value มีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย แต่มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยย่อย ในเรื่องของด้านประวัติศาสตร์ ความเป็นมาและโบราณคดี (P-value=0.001), ด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว (P-value=0.000), ด้านลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว (P-value=0.000), ด้านความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม

(P-value=0.005), ด้านการเข้าถึงสถานที่สะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยว (P-value=0.017), ด้านการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ (P-value=0.021), ด้านสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว (P-value=0.033), ด้านระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ (ตู้โทรศัพท์สาธารณะ) (P-value=0.027), ด้านการตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว (P-value=0.027), ด้านค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คຸ້ມคຳกับราคา) (P-value=0.010) และราคาค่าของที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้ และการออกแบบ) (P-value=0.010) ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050

6. ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวทั้ง 38 ข้อปัจจัยย่อย ซึ่งมีค่า P-value มีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่าระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย แต่มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยย่อย ในเรื่องของด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมา และโบราณคดี (P-value=0.013), ด้านการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ (P-value=0.022), ด้านความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ (P-value=0.003), ด้านความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว (P-value=0.000), ด้านพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามา โดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น (P-value=0.028), ด้านร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (P-value=0.031), ด้านสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว (P-value=0.016), ด้านที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (P-value=0.000), ด้านค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางไปท่องเที่ยว (P-value=0.000), ด้านค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสม คຸ້ມคຳกับราคา) (P-value=0.000), ด้านราคาค่าของที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ) (P-value=0.024), ด้านแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน (P-value=0.011) และด้านแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน (P-value=0.028) ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050

5. วิเคราะห์การพัฒนาด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ SWOT Analysis

5.1 จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

5.1.1 แหล่งท่องเที่ยวมีความอุดมสมบูรณ์

โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ อันอุดมไปด้วยทรัพยากรป่าไม้ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวประเภทสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์และโบราณสถาน เช่น วัดศรีคุณเมือง และบ้านไม้เก่า 100 ปี ค่อนข้างมีความสมบูรณ์ แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม เช่น ภาษา อาหาร ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น ประเพณีฝิ่นน้ำ พิธีผาสดลอยเคราะห์ วิถีความเป็นอยู่ของชาวบ้านหมู่บ้านวัฒนธรรมไทดำ เป็นต้น ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวดังกล่าวมาข้างต้น จัดว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

5.1.2 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่มีความหลากหลาย

ภายในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น บ้านไม้เก่า 100 ปี แม่น้ำโขง วัดเก่าแก่หมู่บ้านคูเมือง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญาและความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น

5.1.3 อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์

ซึ่งสืบทอดกันมาช้านาน ไม่ว่าจะเป็น ประเพณีฝิ่นน้ำ ประเพณีผาสดลอยเคราะห์ และ

การคัดลอกบัตรเข้าเหนียวรวมไปถึงวิถีชีวิตของคนเชียงคาน เช่น ภาษา อาหาร ภูมิปัญญา งานฝีมือ เป็นต้น

5.1.4 สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งไม่ห่างไกลกันมากนัก

นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียงกันในเวลาไม่นานนัก ได้แก่ การเดินทางท่องเที่ยวจากชุมชนบ้านไม้เก่า 100 ปี ไปยังวัด และเดินทางไปยังแก่งคุดคู้ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวล้วนแต่อยู่ในละแวกเดียวกันสามารถเดินทางด้วยรถจักรยาน ซึ่งเป็นที่นิยมแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวอย่างมาก ดังคำกล่าวที่ว่า “หากมาถึงเชียงคานต้องปั่นจักรยานเที่ยว ถึงจะเรียกได้ว่ามาเชียงคานแล้ว”

5.1.5 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่โดดเด่น

พื้นที่โดยรอบห้อมล้อมด้วยภูเขา ในฤดูหนาวจะหนาวเย็นเป็นพิเศษ ผสานกับความงามของริมฝั่งแม่น้ำโขง ทำให้ลักษณะทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวเป็นเสน่ห์สำคัญที่เป็นส่วนในการดึงดูดนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวชมยังพื้นที่

5.1.6 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปอย่างสะดวก

มีการคมนาคมค่อนข้างสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ 2 เส้นทาง คือ ทางบก และทางอากาศ

5.1.7 อำเภอเชียงคาน เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่มีชื่อเสียงในจังหวัดเลย

เนื่องจาก เป็นแหล่งที่มีทรัพยากรท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจอยู่ค่อนข้างมากและหลากหลาย มีสถานที่ที่เป็นที่รู้จักแก่บุคคลทั่วไป ได้แก่ แก่งคุดคู้ ผลิตภัณฑ์ของฝากที่ระลึก เช่น มะพร้าวแก้ว ผ้าห่มนวม จากผลิตภัณฑ์และสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวจึงส่งผลให้อำเภอเชียงคาน เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงในจังหวัดเลย

5.1.8 ชุมชนมีความเข้มแข็ง

ด้านการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของการสร้างบ้านไม้เก่าในบริเวณถนนริมโขง โดยเน้นการทำดี หรือการออกแบบบ้านด้วยสีไม้ เพื่อเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ชุมชนบ้านไม้เก่า 100 ปี อีกทั้งชุมชนยังมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และยังให้ความร่วมมือในการแสดงประวัติความเป็นมาของเมืองเชียงคานให้นักท่องเที่ยวได้รับชม

5.2 จุดอ่อนด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

5.2.1 การขาดการจัดการในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

ในการกำหนดข้อปฏิบัติ ยังไม่มียึดถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เช่น ไม่มีการกำหนดมาตรฐานการออกแบบการก่อสร้างอาคาร บ้านเรือนที่ชัดเจน อีกทั้งยังมีผู้ฝ่าฝืนข้อปฏิบัติ ทำให้ขาดการจัดการที่ดี ส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ชุมชน

5.2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานไม่เพียงพอ

ต่อจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร ห้องสุขา ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง มีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากในช่วงวันหยุดยาว และเทศกาลต่างๆ

5.2.3 ขาดป้ายบอกเส้นทาง และป้ายสื่อความหมาย

ขาดความเด่นชัด และไม่เพียงพอของป้ายบอกทางไปยังสถานที่ต่างๆ และไม่สื่อให้เห็นความหมายเท่าที่ควร ขาดความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

5.2.4 ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเฉพาะเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่
ท้องถิ่นยังขาดผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของ
ท้องถิ่นในจำนวนที่เพียงพอ อันเป็นในด้านการสร้างความเข้าใจให้แก่ชุมชนยังไม่ได้เท่าที่ควร

5.2.5 ขาดการประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ
ในด้านการจัดงานประเพณีประจำปี หรือการเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจใน
การเดินทางท่องเที่ยวยังไม่ได้เท่าที่ควร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่ทราบถึงวันเวลาในการจัดงานประเพณีดังกล่าว
จึงควรมีการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพมากกว่านี้

5.2.6 ขาดหน่วยงานในการประสานงานด้านการท่องเที่ยว
ระหว่างชุมชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจในการให้ความร่วมมือ
ของชุมชน จึงควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหา และส่งเสริมการพัฒนา
ด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

5.2.7 ประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการท่องเที่ยว
ประชาชนในท้องถิ่นบางส่วนยังไม่ทราบว่าในท้องถิ่นของตนมีแหล่งท่องเที่ยวอะไรบ้าง
มีประวัติความเป็นมาอย่างไร และยังขาดความรู้สึกรับผิดชอบในการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว และรักษา
ความเป็นระเบียบในการลคมลพิษทางสายตาในการท่องเที่ยว เป็นต้น

5.3 โอกาสในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

5.3.1 ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มให้ความสำคัญด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่
มีการกำหนดนโยบายในเรื่องของแนวทางการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวในพื้นที่
บริเวณแหล่งท่องเที่ยวในอำเภออื่นๆ ที่มีพื้นที่เชื่อมต่อกัน

5.3.2 การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในพื้นที่พรมแดนติดต่อ
เนื่องจาก อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ตั้งอยู่ระหว่างเขตพรมแดนไทยกับลาว จึงส่งผลต่อ
โอกาสในอนาคตที่จะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

5.3.3 สร้างสะพานและทำถนนเชื่อมต่อระหว่างประเทศ
เปิดโอกาสให้มีการเดินทางระหว่างประเทศ ทั้งนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านและ
ชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยว ส่งผลต่อความเจริญรุ่งด้านสภาพเศรษฐกิจของพื้นที่

5.3.4 การประสานความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน
การทำข้อตกลงร่วมกันในเรื่องของภาษีสินค้า การเข้า-ออกประเทศโดยไม่เข้มงวดมาก
จนเกินไป เพื่อเปิดโอกาสให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเติบโตได้เร็วขึ้น

5.3.5 กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวรูปแบบหลากหลายในพื้นที่
มีการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่มีอยู่เดิม เพื่อให้เป็นการสร้าง
ความน่าดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชม เช่น การท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบ (Slow Tourism) การท่องเที่ยว
เชิงเกษตร (Agro-Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) เป็นต้น

5.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด ของการส่งเสริมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของ อ.เชียงคาน จ.เลย

5.4.1 ปัญหาการผันผวนของราคาน้ำมัน

ราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง ต่ำกว่าปริมาณนักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว ส่งผลให้รายได้ของคนในชุมชนลดลง

5.4.2 สถานการณ์การเมือง

ปัญหาการเมืองความไม่สงบของการเมืองส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน เนื่องจากค่านิ่งถึงความไม่ปลอดภัย และไม่แน่นอนซึ่งอาจส่งผลในการเดินทางท่องเที่ยว

5.4.3 ฤดูกาล

สภาพฤดูกาล ส่งผลกระทบต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่ของนักท่องเที่ยว ทำให้การเดินทางค่อนข้างเป็นไปได้ลำบาก อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวได้

5.4.4 ภัยธรรมชาติ

เนื่องจากปัจจุบันสภาวะโลกร้อน ส่งผลให้แต่ละภูมิภาคทั่วโลกได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติหลายแห่ง ไม่ว่าจะเป็น พายุ น้ำท่วม และแผ่นดินไหว เป็นต้น พื้นที่อำเภอเชียงคานก็เป็นอีกแห่งหนึ่งในประเทศไทย ที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ คือ แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นในประเทศลาว ส่งผลให้พื้นที่ชายแดนติดประเทศลาวได้รับแรงสั่นสะเทือนที่ 5.4 ริกเตอร์ เป็นผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านความไม่แน่นอนของภัยธรรมชาติที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

5.4.5 มีการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในการให้บริการ

มีผู้ประกอบการบางส่วนฉวยโอกาสเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวด้วยการเพิ่มราคาสินค้าและบริการแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่

6. วิเคราะห์การประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อเป็นส่วนช่วยในการวิเคราะห์การประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเกณฑ์องค์ประกอบในการประเมิน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ศักยภาพการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว 2) ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว 3) ศักยภาพในการบริหารจัดการ และเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในการประเมินคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อ.เชียงคาน จ.เลย ผู้วิจัยจึงกำหนดให้บุคคลากรผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย คือ ว่าที่พันตรี ดร. ณัฐรุพล ตันมิ่ง ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย เป็นผู้ประเมินในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1 องค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว

มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ด้าน ได้แก่

6.1.1 คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วย 7 คັນชีวัด ได้แก่

6.1.1.1 ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้

เมื่อพิจารณาจากเอกลักษณ์เฉพาะตนทางวัฒนธรรม ความแตกต่างของวิถีชีวิต ชุมชนอื่น และคุณค่าที่ควรอนุรักษ์และสืบสานต่อไป เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ที่ประกอบด้วย ระเบียบแบบแผน ในการดำรงชีพร่วมกัน วิถีชีวิต อาหารการกิน เครื่องมือใช้สอยในชีวิตประจำวัน การแต่งกาย ที่อยู่อาศัย ลักษณะ ของกิจกรรมประเพณี ลักษณะสิ่งประดิษฐ์ ฯลฯ

ตารางที่ 4.51 ประเมินศักยภาพด้านความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้

ดัชนี	คะแนน
มีเอกลักษณ์ระดับท้องถิ่น สามารถพบเห็นได้ทั่วไป	1
มีเอกลักษณ์ระดับจังหวัด	2
มีเอกลักษณ์ระดับภาค	3
มีเอกลักษณ์ระดับชาติ	4
มีเอกลักษณ์ระดับโลก สามารถพบเห็นได้เพียงแห่งเดียว	5
คะแนนที่ได้	3

6.1.1.2 ความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี

พิจารณาจากจำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละปี ซึ่งแสดงถึงการสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีให้คงอยู่

ตารางที่ 4.52 ประเมินศักยภาพด้านความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี

ดัชนี	คะแนน
กิจกรรมที่จัดขึ้นเริ่มจัดได้เพียง 1-2 ครั้ง	1
มีการจัดกิจกรรม 2-3 ปี ต่อครั้ง และเริ่มจัดกิจกรรมมาไม่เกิน 10 ปี	2
มีการจัดกิจกรรม 1 ครั้งต่อปี แต่เริ่มจัดกิจกรรมมาไม่เกิน 10 ปี	3
มีการจัดกิจกรรม 1 ครั้งต่อปี และจัดต่อเนื่องกันทุกปี โดยจัดมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี	4
มีการจัดกิจกรรมมากกว่า 1 ครั้งต่อปี และจัดต่อเนื่องกันทุกปี โดยจัดมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี	5
คะแนนที่ได้	5

6.1.1.3 ความงดงามทางศิลปะวัฒนธรรม

พิจารณาจากความงดงามทางด้านศิลปะวัฒนธรรม หรือการสร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น พิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมนั้นๆ อาทิเช่น การแต่งกาย รูปแบบกิจกรรมศิลปกรรมของงานหัตถกรรม สถาปัตยกรรมของที่อยู่อาศัย อาหารการกิน เครื่องมือใช้สอยในชีวิตประจำวัน ฯลฯ

ตารางที่ 4.53 ประเมินศักยภาพด้านความงดงามทางศิลปะวัฒนธรรม

ดัชนี	คะแนน
มีความงดงาม ประทับใจ น้อยที่สุด	1
มีความงดงาม ประทับใจ น้อย	2
มีความงดงาม ประทับใจ ปานกลาง	3
มีความงดงาม ประทับใจ มาก	4
มีความงดงาม ประทับใจ มากที่สุด	5
คะแนนที่ได้	4

6.1.1.4 ความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

พิจารณาจากความยาวนานของการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้มาตั้งแต่อดีต และยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยจะเห็นได้จากวิถีชีวิต การแต่งกาย เครื่องมือเครื่องใช้ ซึ่งแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาไปบ้าง แต่ยังมีบางกลุ่มในชุมชนที่ยังคงสืบทอดภูมิปัญญาเหล่านั้นอยู่อย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 4.54 ประเมินศักยภาพด้านความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

ดัชนี	คะแนน
เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่	1
เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยรัตนโกสินทร์	2
เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยอยุธยา	3
ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยสุโขทัย	4
ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นก่อนสมัยประวัติศาสตร์	5
คะแนนที่ได้	4

6.1.1.5 ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบทอดได้

พิจารณาจากยุคสมัยที่ภูมิปัญญาและองค์ความรู้เกิดขึ้นและการมีประวัติศาสตร์
สืบเนื่องยาวนานมาเป็นวัฒนธรรม ประเพณีจนถึงปัจจุบัน โดยมีหลักฐานที่สามารถสืบค้นได้

ตารางที่ 4.65 ประเมินศักยภาพด้านความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบทอดได้

ดัชนี	คะแนน
เกิดขึ้นปลายสมัยรัตนโกสินทร์	1
เกิดขึ้นสมัยต้นรัตนโกสินทร์	2
เกิดขึ้นสมัยอยุธยา	3
เกิดขึ้นสมัยสุโขทัย	4
เกิดขึ้นก่อนสมัยสุโขทัย	5
คะแนนที่ได้	4

6.1.1.6 ความผูกพันต่อท้องถิ่น

พิจารณาจากความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์กับชุมชนท้องถิ่น
เช่น การมีประเพณี ความเชื่อ ตำนาน นิทานพื้นบ้าน นิทานปรัมปรา

ตารางที่ 4.56 ประเมินศักยภาพด้านความผูกพันต่อท้องถิ่น

ดัชนี	คะแนน
มีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยมาก โดยชุมชนไม่ค่อยให้ความสนใจในสิ่งดังกล่าว	1
มีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย มีเพียงบางส่วนให้ความสนใจ	2
มีความสัมพันธ์กับชุมชนปานกลาง โดยชุมชนมีการจัดงานหรือพิธีการต่างๆ เป็นประจำทุกปี	3
มีความสัมพันธ์กับชุมชนสูง โดยมีการจัดงานหรือพิธีการ เป็นประจำทุกปี และมีชุมชนใกล้เคียง เข้าร่วมงานด้วย	4
มีความสัมพันธ์กับชุมชนสูงมาก โดยชุมชนมีการจัดงานหรือพิธีการเป็นประจำทุกปี และมี ชื่อเสียงในระดับชาติ	5
คะแนนที่ได้	4

6.1.1.7 ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์

พิจารณาจากชุมชนท้องถิ่นมีความสนใจในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีของตน รวมถึงการมีหน่วยงานและองค์กรจากภายนอกให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

ตารางที่ 4.57 ประเมินศักยภาพด้านความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์

ดัชนี	คะแนน
มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมขนาดเล็ก 1 กลุ่ม โดยชุมชน แต่การดำเนินงานยังไม่ชัดเจน	1
มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 1กลุ่ม โดยชุมชน และมีการดำเนินงานที่ชัดเจน	2
มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่ม โดยชุมชน และมีการดำเนินงานที่ชัดเจน	3
มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่ม โดยชุมชน มีการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกันระหว่างกลุ่ม	4
มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่ม โดยชุมชน มีการดำเนินงานที่ชัดเจนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกันระหว่างกลุ่ม และมีหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และนโยบาย	5
คะแนนที่ได้	3

6.1.2 ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ดัชนีชี้วัด ได้แก่

6.1.2.1 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

พิจารณาจากความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความยากลำบากของเส้นทางเข้าถึง ความลาดชัน ความคดเคี้ยวของถนน และความปลอดภัย

ตารางที่ 4.58 ประเมินศักยภาพด้านศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

ดัชนี	คะแนน
มีทางเข้าถึงได้แต่ไม่สะดวก	1
มีทางเข้าถึงได้สะดวก รถเดินได้ 2 ทาง แต่สามารถใช้ความเร็วได้ต่ำกว่า 30 ก.ม./ชม.	2
มีทางเข้าถึงได้สะดวก รถเดินได้ 2 ทาง และสามารถใช้ความเร็วได้เกิน 30 ก.ม./ชม.	3
มีทางเข้าถึงได้สะดวกด้วยรถยนต์นั่ง	4
มีทางเข้าถึงได้สะดวกด้วยรถยนต์ขนาดใหญ่ ได้แก่ รถโดยสารหรือรถทัศนจาร	5
คะแนนที่ได้	5

6.1.2.2 ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว

พิจารณาจากโอกาสที่จะเกิดอันตรายจากปัจจัยในตัวพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเองหรือจากปัจจัยภายนอก โดยวัดจากสถิติการเกิดอันตราย เช่น น้ำป่า ดินถล่ม หน้าผาสูงชัน กระแสน้ำรุนแรง สัตว์ดุร้าย มาลาเรีย ภัยจากโจรสลัด โรคระบาดอื่นๆ เป็นต้น

ตารางที่ 4.59 ประเมินศักยภาพด้านความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว

ดัชนี	คะแนน
มีเหตุอันตรายบ่อยตลอดปี	0
มีเหตุอันตรายทุกปี แต่เกิดขึ้นในบางฤดูกาลหรือเพียงบางช่วงของปี	①
มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้งต่อปี	2
มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 3 ปี	3
มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 5 ปี	4
มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 10 ปี หรือนานกว่า	5
คะแนนที่ได้	1

6.1.2.3 ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

พิจารณาจากจำนวนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถจัดได้ภายในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการที่มีกิจกรรมหลากหลายจะให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมที่ตนพอใจได้มากขึ้น ทั้งนี้กิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.60 ประเมินศักยภาพด้านความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

ดัชนี	คะแนน
ไม่มีกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม	1
นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรม 1-2 ประเภท	2
นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรม 1-2 ประเภท และบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น	3
นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรมมากกว่า 2 ประเภท	4
นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรมมากกว่า 2 ประเภท และบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น	⑤
คะแนนที่ได้	5

6.2 องค์ประกอบด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว

มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ด้าน ได้แก่

6.2.1 ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน

พิจารณาจากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก ฯลฯ เพื่อการท่องเที่ยวในปัจจุบัน และข้อจำกัดในการพัฒนาต่อไปในอนาคต

ตารางที่ 4.61 ประเมินศักยภาพด้านศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน

ดัชนี	คะแนน
ยังไม่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และมีข้อจำกัดสูงในการพัฒนาต่อไปในอนาคต	1
มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้เป็นบางช่วงเวลา และมีข้อจำกัดสูงในการพัฒนาต่อไปในอนาคต	2
มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้ปานกลาง แต่มีข้อจำกัดบางประการในการพัฒนาต่อไปในอนาคต	3
แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้ดี แต่มีข้อจำกัดบางประการในการพัฒนาต่อไปในอนาคต	4
แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้อย่างสะดวกสบาย และยังสามารถพัฒนาต่อไปได้อีก	5
คะแนนที่ได้	3

6.2.2 ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก

พิจารณาจากการที่มีกลุ่มองค์กรทั้งภายในและภายนอกในระดับต่างๆ ให้การสนับสนุนนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มองค์กรท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

ตารางที่ 4.62 ประเมินศักยภาพด้านศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก

ดัชนี	คะแนน
มีการจัดตั้งกลุ่ม โดยชุมชน เพื่อกำหนดนโยบาย วางแนวทางการจัดการท่องเที่ยว แต่ยังไม่ชัดเจน	1
มีกลุ่มองค์กรท้องถิ่นให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	2
มีหน่วยงาน กลุ่มองค์กรท้องถิ่น และภาคเอกชนให้การสนับสนุนและให้คำปรึกษาด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3
มีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรด้านพัฒนา	4
มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่น ร่วมกันให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	5
คะแนนที่ได้	3

6.3 องค์ประกอบด้านศักยภาพในการบริหารจัดการ

โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

6.3.1 การจัดการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ประกอบไปด้วย การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และการจัดการด้านการท่องเที่ยว

6.3.1.1 การจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

พิจารณาจากสภาพทั่วไปจากการดูแลรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ภายในแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.63 ประเมินศักยภาพด้านการจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

ดัชนี	คะแนน
มีการดูแลรักษาดีมาก	1
มีการดูแลรักษาดี	2
มีการดูแลรักษาปานกลาง	3
มีการดูแลรักษาดี	4
มีการดูแลรักษาดีมาก	5
คะแนนที่ได้	3

6.3.1.2 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่

พิจารณาจากดัชนี 3 ด้าน ดังนี้

(1) กำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว เช่น มีการแบ่งเขตพื้นที่สงวนพื้นที่นันทนาการและพื้นที่พักอาศัย

(2) กำหนดช่วงเวลาในการเข้าพื้นที่ที่เหมาะสมตามช่วงเวลาของวัน / ฤดูกาล

(3) จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการบริการ

ตารางที่ 4.64 ประเมินศักยภาพด้านการจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่

ดัชนี	คะแนน
ไม่มีการจัดการในข้อ ก ข และ ค	0
มีการจัดการในข้อ ก ข และ ค น้อยมากและไม่เป็นระบบ	1
มีการจัดการในข้อ ก ข และ ค โดยมีระเบียบการปฏิบัติเป็นหลักฐานอยู่บ้าง แต่การปฏิบัติมีข้อบกพร่อง	2
มีการจัดการที่เป็นระบบหรือได้มาตรฐาน 1 ข้อ	3
มีการจัดการที่เป็นระบบหรือได้มาตรฐาน 2 ข้อ	4
มีการจัดการที่เป็นระบบหรือได้มาตรฐานครบ 3 ข้อ	5
คะแนนที่ได้	2

6.3.1.3 ด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว

พิจารณาจากแผนการดำเนินงานติดตามและประเมินผลกระทบการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว มีการติดตามและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว รวมถึงการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และความต่อเนื่องของการดำเนินงาน

ตารางที่ 4.65 ประเมินศักยภาพด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว

ดัชนี	คะแนน
ไม่มีแผนการดำเนินงาน	0
มีแผนการดำเนินงาน แต่ไม่มีการติดตามวิเคราะห์ผล	1
มีแผนการดำเนินงาน และมีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงตามแผนการดำเนินงานแต่ไม่ปฏิบัติอื่นๆ	2
มีแผนการดำเนินงาน เก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของตามแผนการและมีการวิเคราะห์ประเมินผล	3
มีแผนการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของตามแผนการดำเนินงานมีการวิเคราะห์ประเมินผล และมีการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยว	4
มีแผนการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของตามแผนการดำเนินงานมีการประเมินผล มีการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องทุกปี	5
คะแนนที่ได้	3

6.3.2 การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก

การพิจารณาการจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก หากไม่มีคุณสมบัติตามที่จะได้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีประสิทธิภาพจะได้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรงจะได้ 1 คะแนน โดยมีรายละเอียดในการพิจารณาดังนี้

6.3.2.1 การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว

พิจารณาจากการดำเนินงานด้านการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่นักท่องเที่ยว โดยมีการจัดการที่เหมาะสมให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจที่ได้รับบริการที่คุ้มค่ากับการมาท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.66 ประเมินศักยภาพด้านการจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว

ดัชนี	คะแนน		
มีจำนวนบุคลากรด้านบริการเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว	0	0.5	1
มีระบบเตือนภัย และระบบรักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว	0	0.5	1
มีการจัดการด้านสิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และต้องมีความเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพพื้นที่	0	0.5	1
มีการจัดการด้านอาหารและโภชนาการที่พอเพียงและถูกสุขลักษณะ	0	0.5	1
มีการจัดการด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เช่น มีการออกแบบและใช้วัสดุก่อสร้างที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ประหยัดพลังงาน และมีระบบกำจัดของเสีย	0	0.5	1
คะแนนที่ได้	2.5		

6.3.2.2 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วย

ตารางที่ 4.67 ประเมินศักยภาพด้านการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ดัชนี	คะแนน		
กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่สงวนและพื้นที่อนุรักษ์ของแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	0	0.5	1
กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น ไม่รบกวนความสงบสุขของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ และไม่ขัดต่อกฎหมาย ศีลธรรมอันดี หรือวัฒนธรรมของชาติ	0	0.5	1
มีการศึกษา วิจัยสภาพแวดล้อมของพื้นที่ และนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนทางที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งวัฒนธรรม	0	0.5	1
มีการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น และนำข้อมูลมาวางแผนทางการดำเนินการท่องเที่ยวที่ไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ประเพณีของคนในท้องถิ่น	0	0.5	1
กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ส่งผลให้แหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เกิดความเสื่อมโทรม เช่น ไม่ทำให้เกิดปริมาณขยะและของเสียที่ขัดต่อทัศนียภาพ	0	0.5	1
คะแนนที่ได้	2		

6.3.2.3 การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก

พิจารณาจากกิจกรรมและการดำเนินงานต่างๆ ที่ให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว พนักงานนำเที่ยว ผู้ประกอบการ และชุมชนที่อยู่โดยรอบ

ตารางที่ 4.68 ประเมินศักยภาพด้านการจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก

ดัชนี	คะแนน		
มีศูนย์บริการหรือมีการกำหนดพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์บริการอย่างชัดเจนและมีเจ้าหน้าที่ประจำ	0	0.5	1
มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว และชุมชนโดยรอบ	0	0.5	1
มีการจัดเส้นทางศึกษาแหล่งวัฒนธรรมและป้ายสื่อความหมายบนเส้นทาง	0	0.5	1
มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์เป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม	0	0.5	1
มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ นิทรรศการ และภาษาที่ใช้ในสื่อมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	0	0.5	1
คะแนนที่ได้	3		

6.3.2.4 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบต่างๆ

ตารางที่ 4.69 ประเมินศักยภาพด้านชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ดัชนี	คะแนน		
	0	0.5	1
ชุมชนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การนำเที่ยว การให้บริการต่างๆ	0	0.5	1
ชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน	0	0.5	1
ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0	0.5	1
ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0	0.5	1
มีการก่อตั้งองค์กรหรือโครงการอนุรักษ์ต่างๆ ที่เกิดจากท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทหลักต่อการจัดการการท่องเที่ยว	0	0.5	1
คะแนนที่ได้	3.5		

6.3.2.5 ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว

พิจารณาจากการที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์ และรายได้จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมหากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ

ตารางที่ 4.70 ประเมินศักยภาพด้านชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว

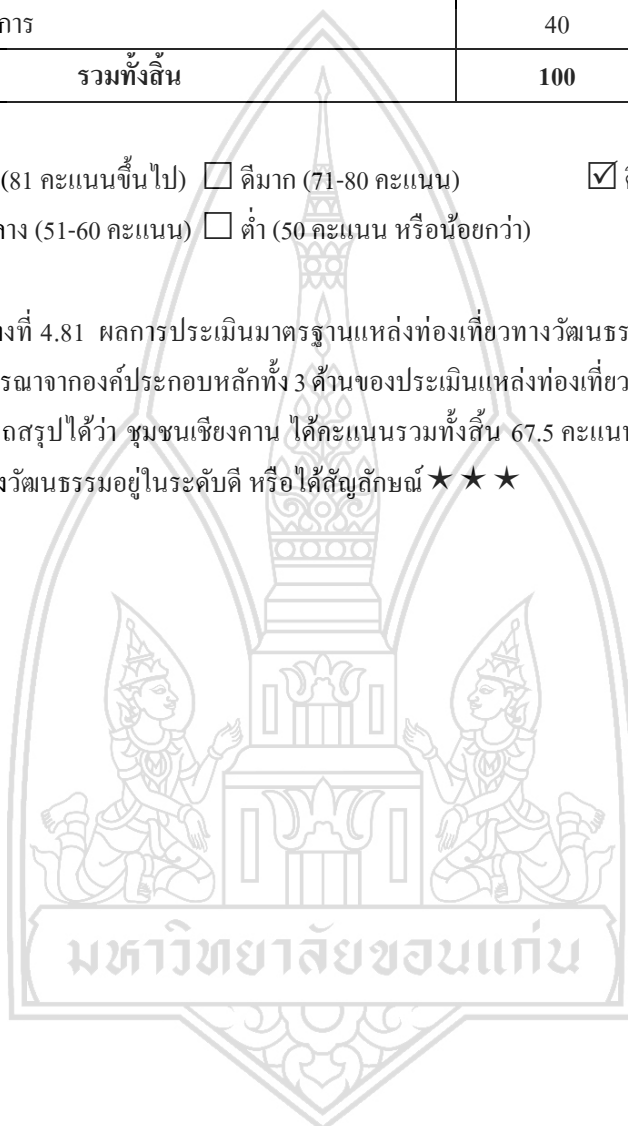
ดัชนี	คะแนน		
	0	0.5	1
ชุมชนมีรายได้หรือเงินเดือนจากการถูกจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	0	0.5	1
ชุมชนมีรายได้จากการนำเที่ยวและให้บริการในกิจกรรมการท่องเที่ยว	0	0.5	1
ชุมชนมีรายได้จากการขายอาหารและสินค้าพื้นเมือง	0	0.5	1
ชุมชนมีรายได้จากการให้บริการด้านที่พัก เช่น การจัดโฮมสเตย์	0	0.5	1
ชุมชนมีรายได้จากการแสดงศิลปะพื้นเมือง	0	0.5	1
คะแนนที่ได้	4.5		

ตารางที่ 4.71 สรุปผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	ผลการให้คะแนน
6.1 สักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	50	38
6.2 สักยภาพในการรองรับด้านท่องเที่ยว	10	6
6.3 การบริหารจัดการ	40	23.5
รวมทั้งสิ้น	100	67.5

- ดีเยี่ยม (81 คะแนนขึ้นไป) ดีมาก (71-80 คะแนน) ดี (61-70 คะแนน)
 ปานกลาง (51-60 คะแนน) ต่ำ (50 คะแนน หรือน้อยกว่า)

จากตารางที่ 4.81 ผลการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยเมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบหลักทั้ง 3 ด้านของประเมินแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในทุกดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า ชุมชนเชียงคาน ได้คะแนนรวมทั้งสิ้น 67.5 คะแนน ซึ่งจัดว่ามีมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับดี หรือได้สัญลักษณ์ ★★★

บทที่ 5

การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลสภาพแวดล้อมของพื้นที่ สภาพแวดล้อม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งได้วิเคราะห์สภาพสถานการณ์ด้านการพัฒนาท่องเที่ยวในปัจจุบันของอำเภอเชียงคาน ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัญหาด้านการท่องเที่ยว และได้กำหนดแนวทางการการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ว่าด้วยเรื่องของยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อ 1) การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง ด้วยการส่งเสริมการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชน 2) การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพ และความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการ 3) การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล ด้วยการส่งเสริมสิทธิชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสงวนอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาใช้ประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ รวมทั้งการสร้างกลไกในการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในการนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

จากการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในหลายลักษณะ และใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลที่หลากหลายตามลักษณะของแหล่งข้อมูล โดยวิธีหลักที่ได้นำมาประยุกต์ใช้คือ การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง การอภิปรายกลุ่ม การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และการใช้แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สำรวจและสังเกตสภาพแหล่งท่องเที่ยวโดยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคต่างๆของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งผู้วิจัยได้ทำการประเมินมาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่แนวทางพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน โดยแบ่งแนวทางในการพัฒนาออกเป็น 5 ประเภท ตามองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

1. แนวทางการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว (Amenities)

สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งหมายถึงการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ที่ให้นักท่องเที่ยว อาทิ สาธารณูปโภคน้ำ ไฟโทรศัพท์ ห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่นักท่องเที่ยว มีความจำเป็นต้องใช้ เช่น ร้านอาหาร โรงพยาบาล ธนาคาร สำนักงานไปรษณีย์ การบริการในกรณีฉุกเฉิน ความสำคัญเช่นกัน (พรพิชญ พรหมศิระพัลลภ และคณะ, 2548)

ในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ จาก การลงพื้นที่ เพื่อทำการศึกษาวิจัยทำให้ผู้วิจัยพบปัญหาเรื่องการจัดการขยะในชุมชน ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวก ขั้นพื้นฐานทางการท่องเที่ยว เช่น ป้ายจราจร ร้านอาหาร ห้องน้ำ ที่จอดรถ จากการศึกษาวิจัยพบว่าสิ่งเหล่านี้ยังมี ปัญหาในเรื่องของความไม่พร้อมทั้งในด้านของคุณภาพและปริมาณ ทั้งนี้เกิดจากการขาดความร่วมมือกับชุมชน และรวมถึงขาดความดูแลเอาใจใส่ในการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ขาดทิศทางในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ ของที่พัก ร้านอาหาร มีการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในเรื่องอัตรา ค่าบริการที่มีแพงเกินคุณภาพที่ได้รับ หากมีการจัดการด้านคุณภาพมาตรฐานในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ย่อมส่งผลต่อความประทับใจ ของผู้ที่มาเยี่ยมชมเยือน สิ่งเหล่านี้สามารถก่อให้เกิดการสร้างรายได้ และอาชีพที่หลากหลายให้เกิดได้ในท้องถิ่น

จากการศึกษาสภาพปัญหาในพื้นที่ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้เสนอ โครงการเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

- 1.1 โครงการพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน (ห้องสุขา)
- 1.2 โครงการออกแบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ถังขยะ) เพื่อให้กลมกลืนกับเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ตารางที่ 5.1 โครงการพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน (ห้องสุขา)

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>1.1 โครงการพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน (ห้องสุขา)</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อสำรวจความเพียงพอและความเหมาะสมของห้องสุขาในแหล่งท่องเที่ยว 2) เพื่อสำรวจความเสื่อมโทรมของห้องสุขาในแหล่งท่องเที่ยว 3) เพื่อปรับปรุงห้องสุขาให้อยู่ในสภาพที่สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่น ได้อย่างดี <p>เป้าหมาย :</p> <p>แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีบริการสุขาที่เพียงพอและเหมาะสม มีคุณภาพดีในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรสำรวจความต้องการด้านการท่องเที่ยวแต่ละแห่ง 2) วิเคราะห์ความเพียงพอ และความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน กับความต้องการของนักท่องเที่ยว 3) จัดทำรายงานสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดหาเพิ่มเติม หรือทำการปรับปรุงซ่อมแซมในแต่ละแห่ง 4) จัดซื้อ / จัดจ้าง และสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็น 5) ติดตามตรวจสอบ และบำรุงรักษา อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1.2 องค์การบริหารส่วนตำบล 1.3 กระทรวงการท่องเที่ยว <p>2. หน่วยงานรอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ชุมชนท้องถิ่น

ตารางที่ 5.2 โครงการออกแบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ถึงขยะ) เพื่อให้กลมกลืนกับสภาพเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>1.2 โครงการออกแบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ถึงขยะ) เพื่อให้กลมกลืนกับสภาพเอกลักษณ์ของท้องถิ่น</p> <p>วัตถุประสงค์:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อทำการสำรวจ ออกแบบจัดทำ และกำหนดจุดที่ตั้งถังขยะ ในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเวียงเชียงคาน จ.เลย 2) เพื่อจัดทำ และติดตั้งถังขยะในตำแหน่งที่เหมาะสม และสะดวกต่อการใช้งาน <p>เป้าหมาย:</p> <p>แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคานมีความสะอาด เรียบร้อยปราศจากขยะ ที่เป็นมลพิษทางสายตาในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรสำรวจ และจัดทำแผนที่ กำหนดที่ตั้งของถังขยะแหล่งท่องเที่ยว 2) กำหนดที่ตั้งถังขยะ ไปยังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 3) ออกแบบ และจัดทำถังขยะให้กลมกลืนกับเอกลักษณ์ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 4) ติดตั้งถังขยะตามจุดที่กำหนด 5) ติดตามตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมของถังขยะ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยว 1.2 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเลย <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย 2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงคาน จังหวัดเลย

ภาพที่ 5 รูปแบบถังขยะก่อนการออกแบบ (ปัจจุบัน) เพื่อให้กลมกลืนกับสภาพเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
(ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 6 รูปแบบถังขยะหลังทำการออกแบบเพื่อให้กลมกลืนกับสภาพเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
(ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 7 รูปแบบถังขยะหลังทำการออกแบบเพื่อรักษาสภาพเอกลักษณ์และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น
(ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

2. แนวทางการพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

สิ่งที่ดึงดูดใจ จัดเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่จูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น ซึ่งสามารถแบ่งแยกเป็น สถานที่สำคัญทางศาสนา หาดทราย ชายหาด ภูเขา อุทยานแห่งชาติ เทศกาลต่างๆหรือสถานที่ที่มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์และเป็นที่ยอดนิยม และโดยทั่วไป สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมักจะมีสิ่งดึงดูดใจมากกว่าในแต่ละแหล่งมักพบทรัพยากรท่องเที่ยวที่เป็นสิ่งดึงดูดใจทั้งที่เป็นสถานที่และเป็นที่ยอดนิยม และโดยทั่วไปสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมักจะมีสิ่งดึงดูดใจมากกว่าหนึ่ง รวมทั้งสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ (พรพิชญ์ พรหมศิระพัลลภ และคณะ, 2548)

สิ่งดึงดูดใจเป็นกิจกรรมในวิถีชีวิตของผู้นักในชุมชนเชียงคาน ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคม อาหาร และวิถีชีวิตประจำวันของคนท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น วัฒนธรรมการตักบาตรข้าวเหนียวที่เชียงคาน ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากประเทศลาว ทั้งนี้ก็สืบเนื่องมาจากในสมัยก่อนมีชาวลาวได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สาเหตุเกิดจากปัญหาภัยพิบัติสงคราม ส่งผลให้การดำรงวิถีชีวิตในปัจจุบัน มีลักษณะคล้ายคลึงกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมการตักบาตรที่ประเทศลาว จากวิถีชีวิตดังกล่าว ได้นำประโยชน์ทางการท่องเที่ยวมาสู่คนในท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้มีส่วนร่วมสัมผัสในกิจกรรมวิถีชีวิตท้องถิ่น ทำให้ชุมชนเกิดความน่าสนใจในการเดินทางมาเยี่ยมชม จากการศึกษารายงานว่านักท่องเที่ยวที่มีส่วนร่วมในการสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น ไม่ได้สัมผัสถึงความหมาย หรือคุณค่าที่แท้จริงของวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้งเรื่องการแต่งกายในลักษณะที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมในการตักบาตร ทั้งนี้เกิดจากการตักบาตรในปัจจุบันมาในรูปแบบเชิงพาณิชย์ ไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องรายละเอียดด้านคุณค่าวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน เช่น ในกรณีที่ไฮมสแต่ย์จัดชุดตักบาตรพร้อมอัตราค่าบริการเข้าพัก และเจ้าบ้าน ไม่ได้ให้ความรู้ และข้อปฏิบัติอย่างถูกวิธีในการร่วมตักบาตร ทำให้ผู้มาเยือนไม่ได้รับความประทับใจเท่าที่ควร เนื่องจากไม่ได้รับรู้ด้านคุณค่าหรือมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมกับเจ้าบ้าน

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ และทำการประชุมกลุ่มย่อยทั้งในกลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้ผู้วิจัยได้พบแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

- 2.1 โครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของอำเภอเชียงคาน เช่น การตักบาตรข้าวเหนียว
- 2.2 โครงการอนุรักษ์วิถีชีวิตความเป็นอยู่ชุมชนไทดำ บ้านนาป่าหนาด
- 2.3 โครงการจัดสร้างศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
- 2.4 โครงการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมนวมฝ้าย
- 2.5 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสื่อความหมาย เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น
- 2.6 โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชน บริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง ระหว่างซอยที่

1 ถึงซอยที่ 21 ระยะทาง 1 กิโลเมตร

- 2.7 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสัญลักษณ์จราจร เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น

ตารางที่ 5.3 โครงการอนุรักษ์การตัดบาตรข้าวเหนียววิถีชีวิตวัฒนธรรมดั้งเดิมท้องถิ่นเมืองเชียงคาน

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.1 โครงการอนุรักษ์การตัดบาตรข้าวเหนียววิถีชีวิตวัฒนธรรมดั้งเดิมท้องถิ่นเมืองเชียงคาน</p> <p>วัตถุประสงค์:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิตการตัดบาตรแบบดั้งเดิม 2) เพื่อให้ผู้ที่ร่วมกิจกรรมซาบซึ้งคุณค่าวิถีชีวิตดั้งเดิมของท้องถิ่น <p>เป้าหมาย:</p> <p>การตัดบาตรข้าวเหนียวเมืองเชียงคาน เป็นวิถีชีวิตที่คงความเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมอย่างมีคุณค่า</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรทำการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าบ้าน หรือคนท้องถิ่นอำเภอเชียงคานในเรื่องการให้ข้อมูล ความรู้ รายละเอียด การตัดบาตรข้าวเหนียวที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว 2) ประสานความร่วมมือ ทำความเข้าใจระหว่างชุมชน ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น 3) ปลูกฝังจิตสำนึกให้คนในชุมชนรู้สึกรัก และหวงแหนวิถีชีวิต วัฒนธรรมดั้งเดิมของถิ่นของตน 4) ณรงค์อนุรักษ์การตัดบาตรในรูปแบบดั้งเดิม โดยใช้วัสดุธรรมชาติในการบรรจุน้ำ เช่น ใบตอง เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติก 4) จัดทำรูปแบบการตัดบาตรแบบดั้งเดิมให้เป็นรูปธรรม และเป็นระบบ เพื่อส่งผลให้เกิดความซาบซึ้งถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมแก่ผู้มาเยือน
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ชุมชนท้องถิ่น 1.2 เทศบาลตำบลเชียงคาน <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 กรรมการวัดในท้องถิ่น

ตารางที่ 5.4 โครงการอนุรักษ์วิถีชีวิตความเป็นอยู่ชุมชนไทดำ บ้านนาป่าหนาด

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.2 โครงการอนุรักษ์วิถีชีวิตความเป็นอยู่ชุมชนไทดำ บ้านนาป่าหนาด</p> <p>วัตถุประสงค์:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อพัฒนาด้านกายภาพ และการใช้ที่ดินของหมู่บ้านอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมชาวไทดำ 2) เพื่อส่งรายได้ และการท่องเที่ยวให้แก่ชุมชน <p>เป้าหมาย :</p> <p>ชุมชนวัฒนธรรมไทดำได้รับการอนุรักษ์ ส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรทำการออกแบบผังแม่บทการพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาทางกายภาพการใช้ที่ดิน รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ 2) ขอสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการจาก อบต./ททท./กรมศิลปากร/จังหวัด/และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป 3) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประชาสงเคราะห์ ด้านการพัฒนารายได้จากอาชีพ เสริมด้านหัตถกรรมครัวเรือน 4) ประสานงานกับศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม เพื่ออบรมเพิ่มขีดความสามารถด้านหัตถกรรม และการยกระดับคุณภาพสินค้า
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กรมศิลปากร 1.2 ททท. 1.3 กรมประชาสงเคราะห์ <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 กระทรวงการท่องเที่ยว

ตารางที่ 5.5 โครงการจัดสร้างศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.3 โครงการจัดสร้างศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อให้มีศูนย์รวมหัตถกรรมของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อการแสดงและจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก 2) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร และความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 3) เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการให้บริการซื้อสินค้าที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว <p>เป้าหมาย:</p> <p>อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยมีศูนย์ศิลปหัตถกรรมเพื่อจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพรวมตลอดจนเป็นสถานที่ที่สามารถอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวไปอย่างดี และมีประสิทธิภาพ</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรจัดการประชุมหารือผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดหาสถานที่จัดตั้งศูนย์ฯ และออกแบบอาคารศูนย์ฯ 2) ประกวดราคา และดำเนินการก่อสร้างอาคารศูนย์ฯ 3) จัดหาและจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ห้องสุขา ที่จอดรถ และร้านอาหาร ตามความเหมาะสม 4) จัดหา และรวบรวมงานศิลปหัตถกรรม เพื่อจัดแสดง และจัดจำหน่าย 5) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และบริหารจัดการศูนย์ฯ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม 6) ประเมินผลการดำเนินการของศูนย์ฯ อย่างต่อเนื่อง
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยวฯ 1.2 หอการค้าจังหวัดเลย <p style="text-align: center;">มหาวิทยาลัยขอนแก่น</p> <p>2. หน่วยงานรอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อ.เชียงคาน จ.เลย 2.2 พาณิชย์จังหวัดเลย 2.3 อุตสาหกรรมจังหวัดเลย

ภาพที่ 8 ภายนอกศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
(นัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 9 ภายในศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
(นัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ตารางที่ 5.6 โครงการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าห่มนวมฝ้าย

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย	
<p>2.4 โครงการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าห่มนวมฝ้าย</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สร้างดึงดูดความสนใจลูกค้าที่มีต่อสินค้าที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าท้องถิ่น อ.เชียงคาน จ.เลย 2) เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ในการบรรจุผลิตภัณฑ์ที่ระลึก (ผ้าห่มนวมฝ้าย) ให้สวยงามกลมกลืนกับเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว <p>เป้าหมาย:</p> <p>อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยมีบรรจุภัณฑ์สินค้าที่ระลึกที่มีเอกลักษณ์สวยงามกลมกลืนกับเอกลักษณ์เดิมของแหล่งท่องเที่ยว</p>	
แนวทางในการดำเนินการ	
<ol style="list-style-type: none"> 1) การวางแผนรายละเอียดของตราสินค้า กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละ ขั้นตอน 2) การรวบรวมข้อมูลการตลาดสถานการณ์การแข่งขัน ศึกษาข้อมูลจากจุดขายและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในด้านวัสดุบรรจุภัณฑ์ ระบบบรรจุภัณฑ์และเครื่องจักร 3) การออกแบบร่าง พัฒนาความคิดริเริ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 4) การประชุมวิเคราะห์ปรับต้นแบบ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเทคนิค และเลือกต้นแบบที่ยอมรับได้ 5) การบริหารการออกแบบติดต่อโรงงานผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์จนถึงการควบคุมงานผลิตให้ได้ถูกต้องตามแบบที่ต้องการ พร้อมทั้งจัดเตรียมรายละเอียดการสั่งซื้อเพื่อให้บรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบสามารถผลิตได้ตามต้องการ 6) ติดตามผลของบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบไปแล้วว่าสามารถสนองตามจุดมุ่งหมายของการออกแบบและบรรลุตามวัตถุประสงค์ 	
หน่วยงานรับผิดชอบ	
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 หอการค้าจังหวัดเลย <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อ.เชียงคาน จ.เลย 2.2 พาณิชย์จังหวัดเลย 2.3 อุตสาหกรรมจังหวัด 	

ภาพที่ 10 ด้านหน้าบรรจุภัณฑ์ผ้าห่มนวมฝ้าย (ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 11 ด้านข้างบรรจุภัณฑ์ผ้าห่มนวมฝ้าย (ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ตารางที่ 5.7 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสื่อความหมาย เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.5 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสื่อความหมาย เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น</p> <p>วัตถุประสงค์:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อออกแบบจัดทำ และกำหนดจุดที่ตั้งป้ายสื่อความหมาย ในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย 2) เพื่อจัดทำ และติดตั้งป้ายสื่อความหมาย ให้ถูกต้อง เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น <p>เป้าหมาย:</p> <p>อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีป้ายสื่อความหมายเพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น ทำให้นักท่องเที่ยว เข้าใจง่าย และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรทำการสำรวจ และจัดทำแผนที่ กำหนดที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว 2) กำหนดที่ตั้ง ป้ายสื่อความหมาย ยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 3) ออกแบบ และจัดทำป้ายสื่อความหมาย ให้กลมกลืนกับเอกลักษณ์อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 4) ติดตั้งป้ายตามจุดที่กำหนด 5) ติดตามตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมของป้าย
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยว 1.2 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเลย <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล

ภาพที่ 12 ป้ายเตือนห้ามทิ้งขยะ (ฉัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 13 ป้ายเตือนระวังรายดูด (ฉัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ตารางที่ 5.8 โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชน บริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง ระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 ระยะทาง 1 กิโลเมตร

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.6 โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชน บริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง ระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 ระยะทาง 1 กิโลเมตร</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อออกแบบภูมิทัศน์ชุมชนบ้านไม้เก่าเมืองเชียงคานบริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง และปรับปรุงให้เป็นระเบียบ สวยงามมากยิ่งขึ้น 2) เพื่อจัดระเบียบร้านค้า และดูแลสภาพแวดล้อมให้มีคุณภาพ <p>เป้าหมาย:</p> <p>เพื่อให้ ชุมชนบ้านไม้เก่าบริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง เมืองเชียงคานมีสิ่งแวดลอมที่สะอาด มีร้านค้าที่มีความเป็นระเบียบ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรทำการสำรวจออกแบบผังบริเวณโดยรอบ 2) ประกวดราคาเพื่อจัดซื้อ จัดจ้าง 3) ดำเนินการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และภูมิทัศน์บริเวณ โดยรอบชุมชนบ้านไม้เก่าเมืองเชียงคานระหว่าง ซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 4) ตรวจสอบงานก่อสร้าง 5) จัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน เพื่อบริหารจัดการ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 องค์กรบริหารส่วนตำบล 1.2 ผู้ประกอบการ 1.3 ชุมชนท้องถิ่น <p>2. หน่วยงานรอง:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์กรบริหารส่วนจังหวัด 2.2 กระทรวงการท่องเที่ยว

ภาพที่ 14 สภาพถนนริมแม่น้ำโขงก่อนทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชุมชนระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 (Pol, 2008)

ภาพที่ 15 สิ่งของที่ขวางทัศนียภาพ บริเวณริมแม่น้ำโขงก่อนทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชุมชนระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 (Pol, 2008)

ภาพที่ 16 ถนนหลังการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชน บริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง ระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 (ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 17 ทัศนียภาพหลังการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชน บริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง ระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 (ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ตารางที่ 5.9 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสัญลักษณ์จราจร เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.7 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสัญลักษณ์จราจร เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อสำรวจ ออกแบบ จัดทำ และกำหนดจุดที่ตั้งป้ายสัญลักษณ์จราจร ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย 2) เพื่อจัดทำ และติดตั้งป้ายสัญลักษณ์จราจรให้ถูกต้อง เพียงพอ และเหมาะสมกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น <p>เป้าหมาย:</p> <p>อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีป้ายสัญลักษณ์จราจร เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวอย่างสะดวก</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรทำการสำรวจ และจัดทำแผนที่ กำหนดที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว 2) กำหนดที่ตั้งป้ายยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 3) ออกแบบ และจัดทำป้ายสัญลักษณ์จราจร ให้กลมกลืนกับเอกลักษณ์อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 4) ติดตั้งป้ายตามจุดที่กำหนด 5) ติดตามตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมของป้าย
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยว 1.2 กรมทางหลวง <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล

ภาพที่ 18 ป้ายสัญลักษณ์จราจรเลี้ยวซ้ายเดี่ยวทางเดียว และห้ามเลี้ยวขวาเดี่ยวทางเดียว ก่อนการพัฒนา (ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 19 ป้ายสัญลักษณ์จราจรตรงไปเดี่ยวทางเดียว ก่อนการพัฒนา (ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 20 ป้ายสัญลักษณ์จราจรเลี้ยวซ้ายเดินรถทางเดียว
(ฉรฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 21 ป้ายสัญลักษณ์จราจรตรงไปเดินรถทางเดียว
(ฉรฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 22 ป้ายสัญลักษณ์จราจรห้ามเลี้ยวขวา
(ฉรฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

3. แนวทางการพัฒนาความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)

การคมนาคมขนส่งและความสะดวกในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว ถึงแม้ว่า สถานที่ท่องเที่ยวอาจมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ แต่สิ่งเหล่านั้นอาจไร้ประโยชน์ หากนักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางไปยังสถานที่นั้นได้ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ความสะดวกในการเดินทางเข้า-ออกแหล่งท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

จากการศึกษาวิจัย พบว่าสภาพที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ภายในหมู่บ้าน ที่เป็นพื้นที่ชนบท โดยต้องอาศัยการเดินทางโดยถนนที่มีการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมจากตัวอำเภอ ส่งผลให้การเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลมีความสะดวกในการเข้าถึง ในบางพื้นที่สภาพพื้นผิวการจราจรอยู่ในสภาพที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข เช่น เส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนมัสการพระพุทธรูปนวมินทรมงคลลีลาทวินคราภิรักษ์ หรือพระใหญ่ภูคกงิ้ว

ในการศึกษาสภาพแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ และทำการประชุมกลุ่มย่อยทั้งในกลุ่มชุมชน และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้ผู้วิจัยได้พบแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

- 3.1 โครงการปรับปรุงจัดการระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่เพื่อความสะดวกในการท่องเที่ยว
- 3.2 โครงการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่

ตารางที่ 5.10 โครงการปรับปรุงจัดการระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่เพื่อความสะดวกในการท่องเที่ยว

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>3.1 โครงการปรับปรุงจัดการระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่เพื่อความสะดวกในการท่องเที่ยว</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <p>เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในระบบการคมนาคมหลายลักษณะทั้งทางบก และทางน้ำ</p> <p>เป้าหมาย :</p> <p>แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีการพัฒนาระบบคมนาคมให้ครอบคลุมและสะดวกแก่การเข้าถึงยังอำเภอเชียงคาน</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรดำเนินการสำรวจพื้นที่ในการพัฒนาระบบคมนาคมให้ครอบคลุมและสะดวกแก่การเข้าถึงยัง อ.เชียงคาน 2) จัดลำดับความสำคัญของงบประมาณเพื่อปรับปรุงเส้นทาง 3) เสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงกับจุดเปลี่ยนถ่ายระบบขนส่งมวลชนที่สำคัญ เช่น สถานีขนส่ง เป็นต้น 4) กำหนดงบประมาณเพื่อดำเนินการต่อไป
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กรมทางหลวง 1.2 กระทรวงการคมนาคม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 5.11 โครงการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>3.2 โครงการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <p>เพื่อเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ และเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลากหลายช่องทาง</p> <p>เป้าหมาย :</p> <p>แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรดำเนินการสำรวจความพร้อมของพื้นที่ในด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน 2) กำหนดแนวทางในการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ อาทิเช่น นิตยสาร วารสาร อินเทอร์เน็ต เป็นต้น 3) เสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ 4) กำหนดงบประมาณเพื่อดำเนินการต่อไป 5) ติดตามประเมินผล รวบรวมข้อมูลเพื่อหาข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ททท. จังหวัดเลย 1.2 อำเภอเชียงคาน 1.3 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว

4. แนวทางการพัฒนาด้านที่พักโฮมสเตย์ (Accommodation)

ที่พัก สถานที่ท่องเที่ยวควรมีจำนวนที่พักที่เพียงพอ พร้อมทั้งมีความหลากหลายด้านราคาและบริการ และมีความเหมาะสมต่อสถานที่ และที่พักควรอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวมากนัก จากการศึกษาวิจัยพบว่า รูปแบบที่พักในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยส่วนใหญ่เป็นที่พักแบบโฮมสเตย์ แต่เนื่องจากขาดการอบรม และให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ จึงส่งผลให้ที่พักโฮมสเตย์ที่มีในปัจจุบัน ไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย เช่น ในเรื่องของการปฏิบัติตัวของเจ้าบ้านต่อนักท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นเชิงพาณิชย์ อีกทั้งเจ้าบ้าน ไม่ได้ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่เพียงพอ และขาดการบริการที่ดี ดังนั้นจึงควรให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการใน หัวข้อพื้นฐาน ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นในการทำโฮมสเตย์, มาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย, การบริหารจัดการโฮมสเตย์, พฤติกรรมนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์, การให้บริการที่สร้างความประทับใจ เป็นต้น

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ และทำการประชุมกลุ่มย่อยทั้งในกลุ่มชุมชน และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้ผู้วิจัยได้พบแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

- 4.1 จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนเกี่ยวกับการจัดการด้านโฮมสเตย์
- 4.2 โครงการจัดการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชนบ้านไม้เก่าร้อยปี อ.เชียงคาน จ.เลย
- 4.3 โครงการควบคุมมาตรฐานราคา และคุณภาพของที่พัก

ตารางที่ 5.12 จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนเกี่ยวกับการจัดการด้านโฮมสเตย์

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>4.1 จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนเกี่ยวกับการจัดการด้านโฮมสเตย์</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจในการจัดการที่พักโฮมสเตย์อย่างถูกต้อง และได้มาตรฐาน</p> <p>เป้าหมาย</p> <p>ที่พักโฮมสเตย์ที่อำเภอเชียงคาน ได้มาตรฐานมีคุณภาพในด้านการบริการเป็นอย่างดี</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<p>1) ศึกษาข้อมูลในการฝึกอบรมให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวด้านการจัดการที่พักโฮมสเตย์</p> <p>2) จัดฝึกอบรมชาวบ้านด้านบริหารจัดการที่พักโฮมสเตย์เกี่ยวกับเรื่อง ความรู้เบื้องต้นในการทำโฮมสเตย์, มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย, การบริหารจัดการโฮมสเตย์, พฤติกรรมนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์, การให้บริการที่สร้างความประทับใจ เป็นต้น</p> <p>3) ลงมือปฏิบัติจัดทำที่พักโฮมสเตย์ต้นแบบ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชน อันเป็นผลให้ที่พักมีมาตรฐานในด้านการบริการแก่นักท่องเที่ยว</p>
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <p>1.1 ชุมชนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการจัดทำโฮมสเตย์</p> <p>1.2 เทศบาลตำบลเชียงคาน</p> <p>1.3 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเลย</p>

ตารางที่ 5.13 โครงการจัดการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชนบ้านไม้เก่าร้อยปี
เมืองเชียงคาน จังหวัดเลย

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>4.2 โครงการจัดการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชนบ้านไม้เก่าร้อยปีเมืองเชียงคานจังหวัดเลย วัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนาารูปแบบการจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับคุณภาพมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทยของกรมการท่องเที่ยว</p> <p>เป้าหมาย: อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีที่พักโฮมสเตย์ที่ได้มาตรฐาน ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<p>1) ควรให้ความรู้ในการจัดทำโฮมสเตย์ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นในการทำโฮมสเตย์, มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย, การบริหารจัดการโฮมสเตย์, พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์, การให้บริการที่ก่อให้เกิดความประทับใจ เป็นต้น</p> <p>2) ควรมีการพัฒนาห้องน้ำและห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะ</p> <p>3) ควรมีการดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณรอบๆบ้าน โดยดูแลเอาใจใส่รายละเอียดบริเวณบ้าน เช่น สวนหย่อม ต้นไม้ ร่องน้ำ และทำความสะอาดสิ่งที่อยู่รอบบริเวณบ้านอยู่เสมอ</p>
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <p>1.1 ชุมชนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการจัดทำโฮมสเตย์</p> <p>1.2 เทศบาลตำบลเชียงคาน</p> <p>1.3 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเลย</p>

ตารางที่ 5.14 โครงการควบคุมมาตรฐานราคา และคุณภาพของที่พัก

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>4.3 โครงการควบคุมมาตรฐานราคา และคุณภาพของที่พัก</p> <p>วัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดราคาสินค้าและคุณภาพด้านการบริการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน</p> <p>เป้าหมาย สินค้า และคุณภาพของที่พักโฮมสเตย์มีคุณภาพได้มาตรฐานตามมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<p>1) กำหนดคุณสมบัติของที่พักโฮมสเตย์ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการ ได้ยึดถือเพื่อปฏิบัติเป็นต้นแบบ</p> <p>2) ตรวจสอบราคาที่พักโฮมสเตย์ ให้มีอัตราราคาเท่ากันเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อลดการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว</p>
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <p>1.1 ชุมชนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการจัดทำโฮมสเตย์</p> <p>1.2 เทศบาลตำบลเชียงคาน</p> <p>1.3 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเลย</p>

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

5. แนวทางการพัฒนาด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)

กิจกรรมต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถทำในช่วงเวลาที่พำนักและท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น เพื่อที่จะเพิ่มความน่าสนใจของการท่องเที่ยวและช่วงเวลาพักผ่อนของนักท่องเที่ยว กิจกรรมต่างๆ ควรมีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย อาทิ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจับจ่ายใช้สอย กิจกรรมทางทะเล เช่น ดำน้ำ ว่ายน้ำ เป็นต้น (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

ในการศึกษาวิจัย ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่มีในปัจจุบัน และได้กำหนดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากอาชีพโดยส่วนใหญ่ของประชากรท้องถิ่น คือ การประกอบอาชีพเกษตรกรรม การจัดการด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตรจึงเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะเป็นทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่ท้องถิ่นมีความพร้อมในการจัดการเป็นการท่องเที่ยวได้ในอนาคต นอกจากนี้ในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ยังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงศาสนา เนื่องจากในพื้นที่มีวัดที่มีความเก่าแก่เป็นจำนวนมาก โดยแต่ละแห่งมีความเป็นเอกลักษณ์ และมีคุณค่าที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้เสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาทางด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติม เพื่อเป็นกิจกรรมทางท่องเที่ยวของท้องถิ่น

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ และทำการประชุมกลุ่มย่อยทั้งในกลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้ผู้วิจัยได้พบแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางด้านการพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

- 5.1 โครงการอบรมเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 5.2 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว
- 5.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 5.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนา
- 5.5 โครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่น อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ตารางที่ 5.15 โครงการอบรมเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>5.1 โครงการอบรมเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในความสำคัญในด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการท่องเที่ยวให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) เพื่อให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมและเพียงพอในแหล่งท่องเที่ยว 3) เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น <p>เป้าหมาย</p> <p>แหล่งท่องเที่ยวใน อ.เชียงคาน จ.เลย มีสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพ เนื่องจากมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่คอยควบคุมดูแลอย่างเพียงพอ และสร้างบรรยากาศท่องเที่ยวให้กับพื้นที่มากขึ้น</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรทำการรณรงค์เชิญชวนให้บุคลากรทุกฝ่าย ทั้งราชการ ภาครัฐ ผู้ประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น เข้ารับการฝึกอบรมด้านการดูแล/รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2) ปลุกจิตสำนึกให้บุคลากรทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการท่องเที่ยว และช่วยกันดูแลรักษา 3) จัดให้บุคลากรได้มีโอกาสเพิ่มพูนศักยภาพอย่างต่อเนื่อง 4) สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรผู้ที่มีส่วนในการดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผู้รับผิดชอบโครงการ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยว 1.2 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเลย <p>2. หน่วยงานรอง:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดเลย 2.2 หอการค้าจังหวัดเลย 2.3 องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 2.4 ผู้ประกอบการ 2.5 ชุมชนท้องถิ่น

ตารางที่ 5.16 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>5.2 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว</p> <p>วัตถุประสงค์:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นได้เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวมากขึ้น 2) เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความตระหนัก และจิตสำนึกในการดูแลรักษาแหล่งและทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น <p>เป้าหมาย:</p> <p>การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมีชุมชนในพื้นที่เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการบริหารจัดการมากขึ้น เป็นไปตามหลักการทางวิชาการและการปฏิบัติที่ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างยั่งยืน</p>
<p>แนวทางในการดำเนินการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชุมประชาคม เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ 2) จัดทำเอกสารเพื่อแจ้งโอกาสการบริหารจัดการ บทบาทหน้าที่ของแต่ละคน แต่ละฝ่ายพึงมี 3) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวตั้งแต่เริ่มต้น คือ การวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล 4) เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับโอกาสทางเศรษฐกิจ และผลประโยชน์ที่พึงเกิดจากการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นกลุ่มแรก
<p>หน่วยงานรับผิดชอบ</p>
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยว 1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ประชาชนในท้องถิ่น 2.2 สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่

ตารางที่ 5.17 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>5.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อเพิ่มศักยภาพเชิงการท่องเที่ยวของ อ.เชียงคาน จ.เลย 2) เพื่อเชื่อมโยงโครงการท่องเที่ยว ซึ่งกรมวิชาการเกษตรร่วมกับ ททท. ได้จัดทำ 3) เพื่อเผยแพร่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอเชียงคาน ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง <p>เป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นการนำร่อง สำหรับการขยายบริการต่อไป 2) อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีมาตรฐานสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยสูง
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรจัดให้ ททท. ประสานงานกับอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) กำหนดหมู่บ้านนำร่อง พร้อมจำนวนหลังคาเรือนที่ประสงค์จะเข้าร่วมในโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำความเข้าใจกับผู้เข้าร่วมโครงการฯ เรื่องการบริหารจัดการ 4) ประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวให้ไปใช้บริการ ผ่านสื่อลักษณะต่างๆ รวมทั้งการกำหนดรูปแบบปฏิทินการท่องเที่ยวของ ททท. 5) เสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการเปิดโอกาสให้แก่ท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมมากที่สุด เช่น จัดกรยานชมสวน ร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ลักษณะต่างๆ เป็นต้น
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กรมวิชาการเกษตร 1.2 ศูนย์วิจัยพืชสวนจังหวัดเลย 1.3 ททท. 1.4 อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2.2 ชุมชนท้องถิ่น

ตารางที่ 5.18 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>5.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนา</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อเพิ่มทางเลือกด้านการท่องเที่ยวให้มากขึ้น 2) เพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรที่มีให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะ 3) เพื่อเพิ่มโอกาสด้านการท่องเที่ยวให้ อ.เชียงคาน จ.เลย <p>เป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) วัดศรีคุณเมืองและวัดท่ากรกได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่มีคุณภาพ 2) มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเดินทางไปที่อ.เชียงคาน จังหวัดเลย เพิ่มมากขึ้น
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ประสานงานกับวัดศรีคุณเมืองและวัดท่ากรก รวมตลอดจนกรมการศาสนา เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา 2) จัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การชมศาสนสถาน การฟังเทศน์ การวิปัสสนา การฟังเทศน์ และการฝึกสมาธิ โดยการจัดกิจกรรมดังกล่าว ให้เป็นส่วนหนึ่งในการท่องเที่ยว 3) จัดทำป้ายสื่อความหมาย หรือเอกสารเผยแพร่ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา และสิ่งก่อสร้างต่างๆภายในวัด
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 1.2 กระทรวงการท่องเที่ยวฯ 1.3 องค์การบริหารส่วนตำบล <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 เทศบาลเมืองเชียงคาน 2.2 ชุมชนท้องถิ่น 2.3 กรรมการวัด

ตารางที่ 5.19 โครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่น อ.เขียงคาน จ.เลย

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>5.5 โครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่น อำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวมากขึ้น 2) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้ 3) เพื่อเป็นการสร้างความตระหนัก และจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวให้กับประชาชน <p>เป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แต่ละท้องถิ่นที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวมีผู้นำเที่ยวท้องถิ่นที่สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพ 2) นักท่องเที่ยวได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่า
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำหลักสูตรการอบรมเพื่อเป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่นเป็น 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรประเภทและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น และหลักสูตรการเป็นผู้นำเที่ยวที่ดี 2) รับสมัครผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรละ 1 ครั้งต่อ 1 ปี 3) ฝึกอบรมตามหลักสูตรและมอบวุฒิบัตร 4) บริหารจัดการให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมได้เป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่น 5) ติดตาม และฝึกอบรมเพิ่มเติมเป็นระยะ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยวฯ 1.2 สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ 1.3 ชมรม หรือ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด 1.4 กรมศิลป์ฯ หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์การบริหารส่วนตำบล 2.2 ชุมชนท้องถิ่น 2.3 จังหวัด

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วิเคราะห์กลุ่มผู้นำชุมชน ด้านข้อมูลพื้นฐาน การจัดการ สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

การนำเสนอในผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 50 คน โดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อ.เชียงคาน จ.เลย สามารถสรุปได้ ดังนี้

1.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คนในชุมชนโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และค้าขาย มีการดำรงชีวิตเกี่ยวกับวัฒนธรรมตามประเพณีฮีตสิบสองคองสิบสี่อยู่เสมอ สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวจากอดีตรุ่งเรืองมาก ก่อนที่ประเทศเพื่อนบ้านจะปิดชายแดน ส่วนสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน ได้กลับมารุ่งเรืองอีกครั้ง เพราะอำเภอเชียงคาน ได้กลายมาเป็นที่นิยมของการท่องเที่ยวสมัยนี้

1.1.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

- (1) ทิศเหนือติดต่อกับแขวงไชยบุรี (ประเทศลาว) และอำเภอปากชม
- (2) ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอปากชม
- (3) ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอเมืองเลย
- (4) ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอท่าลี่และแขวงไชยบุรี (ประเทศลาว)

1.1.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ของอำเภอเชียงคาน มี 2 ลักษณะคือ มีที่ราบลุ่มที่ราบเชิงเขาและที่ภูเขา มีที่ราบร้อยละ 60 ของพื้นที่ทั้งหมด ที่ภูเขาร้อยละ 40 ของพื้นที่ทั้งหมด มีแม่น้ำที่สำคัญ 6 สาย

1.1.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น 3 ฤดู

- (1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม
- (2) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน
- (3) ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคม

1.1.1.4 ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่คนในพื้นที่ประกอบอาชีพ ดังนี้

- (1) การเกษตรกรรม
- (2) การปศุสัตว์ เกษตรกร
- (3) การประมง
- (4) เหมืองแร่
- (5) การอุตสาหกรรม
- (6) การพาณิชย์กรรม/การบริการ

1.1.1.5 ด้านการคมนาคม

มีเส้นทางติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัด ประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- (1) ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 201 อำเภอเมืองเลย - อำเภอเชียงคาน
- (2) ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 211 อำเภอเชียงคาน - อำเภอปากชม
- (3) ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2108 บ้านธาตุ อำเภอเชียงคาน-อำเภอปากชม
- (4) ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2249 บ้านสงเปือย อ.เชียงคาน-บ้านไร่ทาม
- (5) ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2154 บ้านนาบอน - บ้านกลาง อำเภอเชียงคาน
- (6) ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2195 อำเภอเชียงคาน - อำเภอท่าลี่

1.1.1.6 ด้านการโทรคมนาคม และการติดต่อสื่อสาร อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

มีหน่วยงานที่คอยให้บริการประชาชนด้านโทรคมนาคม ดังนี้

- (1) มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง
- (2) บริษัท ทีโอที 1 แห่ง

1.1.1.7 ด้านการสาธารณสุขโลก

มีการบริการน้ำประปาระดับอำเภอและตำบล หมู่บ้าน ดังนี้

- (1) การประปาส่วนภูมิภาคอำเภอ 1 แห่ง
- (2) การประปาส่วนภูมิภาคตำบลธาตุ 1 แห่ง
- (3) การประปาหมู่บ้าน 61 แห่ง

1.1.1.8 ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

(1) ทรัพยากรดิน ทรัพยากรดินในพื้นที่อำเภอเชียงคาน ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นดินร่วนปนทรายไม่สามารถจะดูดซับน้ำไว้ได้นาน

(2) ทรัพยากรน้ำ มีแหล่งน้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขง แม่น้ำเหือง แม่น้ำเลย จะมีน้ำไหลตลอดทั้งปี ลำน้ำสวย ลำน้ำสวย ลำน้ำมี ในฤดูแล้งน้ำจะแห้ง

(3) ทรัพยากรป่าไม้ มีพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ป่าภูหงษ์ เนื้อที่ ประมาณ 21,725 ไร่ ป่าภูซำและป่าภูนกกก เนื้อที่ 50,812 ไร่ ป่าภูเขากว้างปากชม มีเนื้อที่ 162,821 และป่าภูเหล็ก เนื้อที่ 707 ไร่

(4) ทรัพยากรแร่ธาตุ มีแร่ธาตุที่สำคัญได้แก่ หินแกรนิต แร่เหล็ก แร่แมงกานีส แร่แบไรต์ และทรายน้ำโจง

1.1.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการด้านการท่องเที่ยวของ อ.เชียงคาน จ.เลย

โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็วมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทำให้ส่งผลต่อความสามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งจากการสัมภาษณ์แล้วโดยส่วนใหญ่ผู้ที่ให้สัมภาษณ์มีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว คือ เข้าร่วมประชุมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จากการให้ความร่วมมือทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินการเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจระหว่างคนในท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยว และส่วนใหญ่เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดทำเอกสารชี้แจง หรือฝึกอบรมให้ความรู้

แก่ชาวบ้านในเรื่องของการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่

1.1.3 ทักษะของคนในชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่คิดว่าทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ วัด บ้านไม้เก่า และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น โดยได้เสนอแนวทางในการอนุรักษ์ คือ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่คนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในคุณค่าของทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว และต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการอนุรักษ์พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และในปัจจุบันชุมชนมีปราชญ์ชาวบ้านอยู่จำนวนไม่มากนัก ชุมชนมีนโยบายในการจัดการท่องเที่ยวในเรื่องการสร้างบ้านไม้กำหนด วัสดุที่ใช้ คือ ไม้ และไม่ให้ทาสีที่ฉูดฉาด แต่ควรทาสีไม้ในการตกแต่งบ้าน ในชุมชนมีกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับด้านการจัดการท่องเที่ยว แต่ยังไม่มีความชัดเจนอย่างเป็นระบบ และโดยส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบให้ความสำคัญต่อการดูแลป้องกันแหล่งท่องเที่ยวจากความเสื่อมโทรมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และจัดหน่วยงานที่มาดูแลอย่างเต็มรูปแบบ ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว คือ ปัญหาขยะและปัญหาสภาพการจราจรติดขัด จึงควรมีการจัดหน่วยงานไว้คอยรับผิดชอบปัญหา ดังกล่าวให้เพียงพอเพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของเมืองท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1.1.4 วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานการณ์ปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1.1.4.1 จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวในสถานการณ์ปัจจุบัน

ความเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมของแหล่งท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะที่หลากหลายมีการใช้วิถีชีวิตที่เรียบง่าย การเดินทางมาท่องเที่ยวค่อนข้างสะดวก

1.1.4.2 จุดอ่อนด้านการท่องเที่ยวในสถานการณ์ปัจจุบัน

ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร มีอัตราค่าบริการที่ไม่เป็นมาตรฐาน ปริมาณขยะค่อนข้างเยอะ ส่งผลเสียต่อภูมิทัศน์ด้านการท่องเที่ยว

1.1.4.3 โอกาสในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

ภาครัฐให้ความสนใจในการพัฒนาอนุรักษ์ชุมชนบ้านไม้เก่าเมืองโบราณส่งผลต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งสื่อต่างๆ ให้ความสนใจในการเผยแพร่ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวซึ่งถือได้ว่าเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ดี

1.1.4.4 อุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

ปัญหาเรื่องราคาค่าน้ำมันแพง เศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาทางด้านความขัดแย้งทางการเมือง และภัยธรรมชาติ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวที่ลดลง

1.1.5 วิเคราะห์แนวทางเพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่

อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

จัดทำประเมินผลในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จัดตั้งหน่วยงานด้านการอนุรักษ์ โบราณสถานและ โบราณวัตถุในการดูแลรับผิดชอบ มีการกำหนดระบบการจัดการที่ดีในด้านสาธารณูปโภค เพื่อให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

1.2 สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย

จากการอภิปรายประชุมกลุ่มย่อยโดยได้ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและนำเสนอปัญหา สามารถวิเคราะห์สรุปปัญหาได้ดังนี้

- 1.2.1 แนวทางการอนุรักษ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
- 1.2.2 ด้านศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยว ด้านที่พัก ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก
- 1.2.3 ปัญหาด้านการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ
- 1.2.4 วิธีการสนับสนุนนักท่องเที่ยวให้ได้รับความรู้ และความเข้าใจจากการท่องเที่ยวในพื้นที่
- 1.2.5 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ในการมาท่องเที่ยวที่มีอำเภอเชียงคาน
- 1.2.6 การจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวที่เชียงคานได้นานขึ้น

และสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

1.2.7 แนวทางการอนุรักษ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติมในพื้นที่ เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว

- 1.2.8 ด้านการรักษาความปลอดภัย และสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว
- 1.2.9 แนวทางแก้ไขปัญหา และผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่

และสามารถสรุปแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกันระหว่างผู้อภิปรายและตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1.3 สรุป วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย

จากการศึกษาด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถอธิบายรายด้านได้ดังนี้ ด้านเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 50.75 ด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ ระหว่าง 15-22 ปี มากที่สุด จำนวน 141 คนคิดเป็นร้อยละ 35.25 ด้านสถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพโสดเป็นส่วนใหญ่จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 61.25 ส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 7,001 – 10,000 บาทพบมากที่สุดจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 ด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 276 คนคิดเป็นร้อยละ 69

ในด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในปัจจัยด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย จะพบว่า ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.08$) รองลงมาคือ ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและโบราณคดี ($\bar{x} = 4.07$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม ($\bar{x} = 3.69$)

ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในขณะที่ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า การเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยวมีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.78$) รองลงมาคือ มีการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่าง

สม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.72$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.59$)

ในด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในปีนี้ปัจจัยด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติมีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.84$) รองลงมาคือ ด้านความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมที่มีต่อนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.81$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความปลอดภัยในการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.70$)

ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในปีนี้ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า การที่มีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.97$) รองลงมาคือ มีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.77$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.575$)

ในด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในปีนี้ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า การวางผังของสิ่งต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวมีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.83$) รองลงมา คือ การตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว และด้านความสะอาด ซึ่งในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.75$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คุณภาพของสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.71$)

ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในปีนี้ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.84$) รองลงมาคือ ด้านค่าที่พัก และด้านราคาค่าของที่ระลึก ($\bar{x} = 3.75$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว (ตามลักษณะการคมนาคม และระยะทางการเข้าถึงเฉลี่ยโดยรวม) ($\bar{x} = 3.66$)

ในด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในปีนี้ปัจจัยด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.65$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน ($\bar{x} = 3.640$)

1.4 สรุปผลการวิเคราะห์ผลสมมติฐาน โดยการทดสอบด้วยวิธี Chi-Square

สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ผลสมมติฐาน โดยการทดสอบด้วยวิธี Chi-Square ได้ว่า

1.4.1 เพศของนักท่องเที่ยว

มีค่า P-value ในภาพรวมเท่ากับ 0.996 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่าเพศ ของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย

1.4.2 อายุของนักท่องเที่ยว

มีค่า P-value ในภาพรวมเท่ากับ 0.660 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่าอายุของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สามารถดูได้จาก

1.4.3 สถานภาพของนักท่องเที่ยว

มีค่า P-value ในภาพรวมเท่ากับ 0.591 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่าสถานภาพของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จังหวัดเลย

1.4.4 อาชีพของนักท่องเที่ยว

มีค่า P-value ในภาพรวมเท่ากับ 0.116 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่าอาชีพของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย แต่มีความสัมพันธ์ต่อบริจายย่อย ในเรื่องของการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (P-value = 0.016) และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (P-value = 0.010) ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050

1.4.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยว

มีค่า P-value ในภาพรวมเท่ากับ 0.079 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย แต่มีความสัมพันธ์ต่อบริจายย่อย ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (P-value = 0.007) ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050

1.4.6 ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

มีค่า P-value ในภาพรวมเท่ากับ 0.461 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.050 แสดงว่าระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จังหวัดเลย

1.5 วิเคราะห์การพัฒนาด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ SWOT Analysis

1.5.1 จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1.5.1.1 แหล่งท่องเที่ยวมีความอุดมสมบูรณ์

โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ อันอุดมไปด้วยทรัพยากรป่าไม้ แหล่งท่องเที่ยวประเภทสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์และ โบราณสถาน เช่น วัดศรีคุณเมือง และบ้านไม้เก่า 100 ปี ก่อนข้างมีความสมบูรณ์ แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม เช่น ภาษา อาหาร ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น ประเพณีฝิ่นน้ำ พิธีสาสดลอยเคราะห์ วิถีความเป็นอยู่ของชาวบ้านหมู่บ้านวัฒนธรรมไทดำ เป็นต้น ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวดังที่กล่าวมาข้างต้น จัดว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1.5.1.2 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่มีความหลากหลาย

ภายในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น บ้านไม้เก่า 100 ปี แม่น้ำโขง วัดเก่าแก่คู่บ้านคูเมือง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญาและความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น

1.5.1.3 อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์

ซึ่งสืบทอดกันมาช้านาน ไม่ว่าจะเป็น ประเพณีฝั้นน้ำ ประเพณีเผาสาธิตลอยเคราะห์ และการตัดบาตรข้าวเหนียว รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนเชียงคาน เช่น ภาษา อาหาร ภูมิปัญญา งานฝีมือ เป็นต้น

1.5.1.4 สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งไม่ห่างไกลกันมากนัก

นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียงกันในเวลาไม่นานนัก ได้แก่ การเดินทางท่องเที่ยวจากชุมชนบ้านไม้เก่า 100 ปี ไปยังวัดเก่าแก่ และเดินทางไปยังแก่งคุดคู้ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวล้วนแต่อยู่ในละแวกเดียวกันสามารถเดินทางด้วยรถจักรยาน ซึ่งเป็นที่นิยมแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ดังคำกล่าวที่ว่า “หากมาถึงเชียงคานต้องปั่นจักรยานเที่ยว ถึงจะเรียกได้ว่ามาเชียงคาน”

1.5.1.5 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่โดดเด่น

พื้นที่โดยรอบห้อมล้อมด้วยภูเขา ในฤดูหนาวจะหนาวเย็นเป็นพิเศษ ผสานกับความงามของริมฝั่งแม่น้ำโขง ทำให้ลักษณะทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวเป็นเสน่ห์สำคัญที่เป็นส่วนในการดึงดูดนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวชมยังพื้นที่

1.5.1.6 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปอย่างสะดวก

มีระบบการคมนาคมค่อนข้างสะดวก ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ 2 เส้นทาง คือ ทางบก และทางอากาศ

1.5.1.7 อำเภอเชียงคาน เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่มีชื่อเสียงในจังหวัดเลย

เนื่องจากเป็นแหล่งที่มีทรัพยากรท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจผู้ก่อนข้างมากและหลากหลาย มีสถานที่ที่เป็นที่รู้จักแก่บุคคลทั่วไป ได้แก่ แก่งคุดคู้ ผลิตภัณฑ์ของฝากที่ระลึก เช่น มะพร้าวแก้ว ผ้าห่มนวม จากผลิตภัณฑ์และสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวจึงส่งผลให้อำเภอเชียงคาน เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงในจังหวัดเลย

1.5.1.8 ชุมชนมีความเข้มแข็ง

ด้านการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของการสร้างบ้านไม้เก่าในบริเวณถนนริมโขง โดยเน้นการทำสี หรือการออกแบบบ้านด้วยสีไม้ เพื่อเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ชุมชนบ้านไม้เก่า 100 ปี อีกทั้งชุมชนยังมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และยังให้ความร่วมมือในการแสดงประวัติความเป็นมาของเมืองเชียงคานให้นักท่องเที่ยวได้รับชม

1.5.2 จุดอ่อนด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1.5.2.1 การขาดการจัดการในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

ในการกำหนดข้อปฏิบัติ ยังไม่มียึดถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เช่น ไม่มีการกำหนดมาตรฐานการออกแบบการก่อสร้างอาคาร บ้านเรือนที่ชัดเจน อีกทั้งยังมีผู้ฝ่าฝืนข้อปฏิบัติ ทำให้ขาดการจัดการที่ดี ส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ชุมชน

1.5.2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานไม่เพียงพอ

ต่อจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร ห้องสุขา ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง มีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากในช่วงวันหยุดยาว และเทศกาลต่างๆ

1.5.2.3 ขาดป้ายบอกเส้นทาง และป้ายสื่อความหมาย

ขาดความเด่นชัด และไม่เพียงพอของป้ายบอกทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว และไม่มีสื่อความหมายเท่าที่ควร ขาดความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

1.5.2.4 ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเฉพาะเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่

ท้องถิ่นยังขาดผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของท้องถิ่นในจำนวนที่เพียงพอ อันเป็นในด้านการสร้างความเข้าใจให้แก่ชุมชนยังไม่มีเท่าที่ควร

1.5.2.5 ขาดการประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ

ในด้านการจัดงานประเพณีประจำปี หรือการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจในการเดินทางท่องเที่ยวยังไม่ดีเท่าที่ควร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่ทราบถึงวันเวลาในการจัดงานประเพณีดังกล่าว จึงควรมีการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพมากกว่านี้

1.5.2.6 ขาดหน่วยงานในการประสานงานด้านการท่องเที่ยว

ระหว่างชุมชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้ขาดความเข้าใจในการให้ความร่วมมือของชุมชน จึงควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหา และส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

1.5.2.7 ประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการท่องเที่ยว

ประชาชนในท้องถิ่นบางส่วนยังไม่ทราบว่าในท้องถิ่นของตนมีแหล่งท่องเที่ยวอะไรบ้าง มีประวัติความเป็นมาอย่างไร และยังขาดความรู้สึกรับผิดชอบในการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว และรักษาความเป็นระเบียบในการลคมลพิษทางสายตาในการท่องเที่ยว เป็นต้น

1.5.3 โอกาสในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1.5.3.1 ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เริ่มให้ความสำคัญด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ มีการกำหนดนโยบายแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวในอำเภออื่นๆ ที่มีพื้นที่เชื่อมต่อกัน

1.5.3.2 การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในพื้นที่พรมแดนติดต่อ

เนื่องจากอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ตั้งอยู่ระหว่างเขตพรมแดนระหว่างไทยกับลาว จึงส่งผลต่อโอกาสในอนาคตที่จะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

1.5.3.3 สร้างสะพานและท่าถนนเชื่อมต่อระหว่างประเทศ

เปิดโอกาสให้มีการเดินทางระหว่างประเทศ ทั้งนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านและชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยว ส่งผลต่อความเจริญรุ่งด้านสภาพเศรษฐกิจของพื้นที่

1.5.3.4 การประสานความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน

การทำข้อตกลงร่วมกันในเรื่องของภาษีสินค้า การเข้า-ออกประเทศโดยไม่เข้มงวดมากจนเกินไป เพื่อเปิดโอกาสให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเติบโตได้เร็วขึ้น

1.5.3.5 กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวรูปแบบหลากหลายในพื้นที่

มีการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่มีอยู่เดิม เพื่อเป็นการสร้างความน่าดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชม เช่น การท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบ (Slow Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) เป็นต้น

1.5.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด ของการส่งเสริมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1.5.4.1 ปัญหาการผันผวนของราคาน้ำมัน

ราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง ต่ำกว่าปริมาณนักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว ส่งผลให้รายได้ของคนในชุมชนลดลง

1.5.4.2 สถานการณ์การเมือง

ปัญหาการเมืองความไม่สงบของการเมืองส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน เนื่องจากคำนึงถึงความปลอดภัย และไม่แน่นอนซึ่งอาจส่งผลในการเดินทางท่องเที่ยว

1.5.4.3 ฤดูกาล

สภาพฤดูกาล ส่งผลกระทบต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่ของนักท่องเที่ยว ทำให้การเดินทางค่อนข้างเป็นไปได้ลำบาก อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวได้

1.5.4.4 ภัยธรรมชาติ

เนื่องจากปัจจุบันสภาวะโลกร้อน ส่งผลให้แต่ละภูมิภาคทั่วโลกได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติหลายแห่ง ไม่ว่าจะเป็น พายุ น้ำท่วม และแผ่นดินไหว เป็นต้น พื้นที่อำเภอเชียงคานก็เป็นอีกแห่งหนึ่งในประเทศไทย ที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ คือ แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นในประเทศลาว ส่งผลให้พื้นที่ชายแดนติดประเทศลาวได้รับแรงสั่นสะเทือนที่ 5.4 ริคเตอร์ เป็นผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านความไม่แน่นอนของภัยธรรมชาติที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

1.5.4.5 มีการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในการให้บริการ

มีผู้ประกอบการบางส่วนยังฉวยโอกาสเอาเปรียบนักท่องเที่ยวด้วยการขึ้นราคาสินค้าและบริการแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1.6 สรุปการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ผลการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนเชียงคาน จังหวัดเลย เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบหลักทั้ง 3 ด้านของประเมินแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในทุกดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า ชุมชนเชียงคาน ได้คะแนนรวมทั้งสิ้น 67.5 คะแนน ซึ่งจัดว่ามีมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับดี หรือได้สัญลักษณ์ ★ ★ ★

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สามารถอภิปรายผลการศึกษาวิจัย ได้ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ ด้านข้อมูลพื้นฐาน การจัดการ สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

คนในชุมชน โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และค้าขาย มีการดำรงชีวิตเกี่ยวกับวัฒนธรรมตามประเพณีฮีตสิบสองคองสิบสี่อยู่เสมอ สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวจากอดีตเคยรุ่งเรืองมากในสมัยก่อนที่ประเทศเพื่อนบ้านจะปิดชายแดน ส่วนสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน ได้กลับมารุ่งเรืองอีกครั้ง เพราะอำเภอเชียงคานได้กลายมาเป็นที่นิยมของการท่องเที่ยวสมัยนี้ โดยสอดคล้องกับแนวคิดกฎบัตรระหว่างประเทศว่าด้วยการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยเสาวลักษณ์ และพงษ์ธา โปษะนันท์ (2550) ที่ได้กล่าวไว้ว่า มรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นประจักษ์พยานของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ได้มีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตร่วมสมัยที่สาธารณชนจะต้องเข้าถึง รับรู้ได้ การที่จะปกป้องคุ้มครองและอนุรักษ์หลักฐานทางกายภาพของโบราณสถานที่ยังคงอยู่ จิตวิญญาณขนบธรรมเนียมที่สืบทอด รวมทั้งบริบทที่เกี่ยวข้องในภาพรวมทั้งหมดได้ จะต้องสร้างความเข้าใจและทำให้เกิดความตระหนักในคุณค่าความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมในกลุ่มประชาชนในท้องถิ่นและผู้มาเยือน ด้วยลักษณะที่มีความสมดุลและปรับใช้ตามสถานภาพที่เป็นอยู่

2.1.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการด้านการท่องเที่ยวของ อ.เชียงคาน จ.เลย

โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทำให้ส่งผลต่อความสามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้ โดยส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนและประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาการท่องเที่ยว คือ เข้าร่วมประชุมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จากการทำความร่วมมือทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจระหว่างคนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยว และส่วนใหญ่เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดทำเอกสารชี้แจง หรือฝึกอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในเรื่องของการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยจะสอดคล้องตามแนวคิดด้านหลักการและวัตถุประสงค์ของกฎบัตรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์เมืองและชุมชนเมืองประวัติศาสตร์โดย เสาวลักษณ์ พงษ์ธา โปษะนันท์ (2550) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเข้ามามีมีส่วนร่วมของผู้อาศัยในพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญต่อความสำเร็จของแผนงานด้านการอนุรักษ์ และควรได้รับการสนับสนุนการอนุรักษ์เมืองและชุมชนเมืองประวัติศาสตร์จะเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เป็นอันดับแรก

2.1.3 วิเคราะห์ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

โดยส่วนใหญ่คิดว่าทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ แม่น้ำโขง วัด บ้านไม้เก่า และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น โดยได้เสนอแนวทางในการอนุรักษ์ คือ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่คนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดจิตสำนึกที่ดีในคุณค่าของทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว และต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการอนุรักษ์พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และในปัจจุบันชุมชนมีประชาชนชาวบ้านอยู่จำนวนไม่มากนัก ชุมชนมีนโยบายในการจัดการท่องเที่ยวในเรื่องการสร้าง

บ้านได้กำหนด วัสดุที่ใช้ คือ ไม้ และ ไม้ให้ทาสีที่ดูฉลาด แต่ควรทาสีไม้ในการตกแต่งบ้าน ในชุมชนมีกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับด้านการจัดการท่องเที่ยว แต่ยังไม่มีความชัดเจนอย่างเป็นระบบ และโดยส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบให้ความสำคัญต่อการดูแลป้องกันแหล่งท่องเที่ยวจากความเสื่อมโทรมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และจัดหน่วยงานที่มาดูแลอย่างเต็มรูปแบบ ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว คือ ปัญหาขยะ, ปัญหาสภาพการจราจรติดขัด ควรมีจัดหน่วยงานไว้คอยรับผิดชอบปัญหาดังกล่าวให้เพียงพอ เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของเมืองท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยที่สอดคล้องกับแนวคิดของคุณภักดิ์นิยา อภิสุภกรกุล และคณะ (2550) ที่กล่าวว่า สิ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว คือ การให้ความร่วมมือของคนในชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว ซึ่งแต่ละฝ่ายควรเห็นคุณค่าของทรัพยากรท่องเที่ยว และมีจิตสำนึก รักและหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยว และมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งๆ ที่แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี วิถีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่างๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย นักท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมองความคิด ความศรัทธา ความนิยมของบุคคลในอดีตที่ถ่ายทอดมาถึงคนรุ่นปัจจุบันผ่านสิ่งเหล่านี้ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและนำมาศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ นอกเหนือจากการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว

2.1.4 วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

2.1.4.1 จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวในสถานการณ์ปัจจุบัน ความเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมของแหล่งท่องเที่ยว มีการใช้วิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะที่หลากหลาย การเดินทางมาท่องเที่ยวค่อนข้างสะดวก

2.1.4.2 จุดอ่อนด้านการท่องเที่ยวในสถานการณ์ปัจจุบัน ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ร้านขายสินค้า ร้านอาหาร มีอัตราค่าบริการที่ไม่เป็นมาตรฐาน ปริมาณขยะค่อนข้างมาก ส่งผลเสียต่อภูมิทัศน์ด้านการท่องเที่ยว

2.1.4.3 โอกาสในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ซึ่งภาครัฐต้องให้ความสนใจในการพัฒนาอนุรักษ์ชุมชนบ้านไม้เก่าเมืองโบราณส่งผลต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งสื่อต่างๆ ให้ความสนใจในการเผยแพร่ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ซึ่งถือได้ว่าเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ดี

2.1.4.4 อุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ปัญหาเรื่องราคาค่าน้ำมันแพง เศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาทางด้านความขัดแย้งทางการเมือง และภัยธรรมชาติ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเดินทางท่องเที่ยวที่ลดลง

2.1.5 วิเคราะห์แนวทางเพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ อ.เชียงคาน จังหวัดเลย

โดยส่วนใหญ่มีการเสนอให้จัดทำการประเมินผลในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จัดตั้งหน่วยงานด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุในการดูแลรับผิดชอบ มีการกำหนดระบบการจัดการที่ดี

ในด้านสาธารณสุขโลก เพื่อให้ความสะอาดแก่นักท่องเที่ยว โดยสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด และศึกษาภาพการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (โฮมสเตย์) บ้านชะชอม ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี โดย กิตติชัย เจริญชัย (2548) ที่ได้กล่าวไว้ว่า จากการศึกษาระดับศึกษาภาพมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการวางแผนพัฒนาศึกษาภาพการจัดการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (โฮมสเตย์) 8 ด้าน คือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การทำวิจัยของ ประกอบศิริ ภักดีพินิจ (2545) ศึกษาเรื่อง ศึกษาภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนริมกว๊านพะเยา กรณีศึกษาชุมชนบ้านร่องไฮ ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในการศึกษาวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาศึกษาภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่องไฮ ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 2) เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนกว๊านพะเยา 3) เพื่อวิเคราะห์หาข้อเสนอแนะแนวทางจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร่องไฮ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศึกษาภาพของแหล่งท่องเที่ยว

2.2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาศึกษาภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อ.เชียงคาน จ.เลย

จากการวิเคราะห์ศึกษาภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จึงพบว่า จากข้อมูลในการวิเคราะห์ SWOT Analysis และการประเมินคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จะได้แผนในการพัฒนาศึกษาภาพด้านการท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 3 ระยะ คือ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวระยะสั้น แผนพัฒนาการท่องเที่ยวระยะกลาง และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวระยะยาว โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการ ด้านการบริหารจัดการ เป็นต้น ซึ่งหากมีการบริหารจัดการที่ดีก็จะส่งผลต่อการพัฒนาศึกษาภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพได้

2.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย

2.3.1 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อปัจจัยด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ในปัจจัยต่างๆ พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ 6 ปัจจัย มีความเห็นอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคานมีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมประเพณี ที่สืบทอดกันมาช้านานจนถึงปัจจุบันก็ได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และแสดงถึงวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของคนเชียงคาน โดยสอดคล้องแนวคิดประเภทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ที่กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวงานวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Traditional Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

2.3.2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ในลักษณะต่างๆ พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงเหตุผลต่างๆ มีความเห็นอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านการเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไปท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจาก แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน

และง่ายต่อการเดินทางเข้าถึง เช่น บริเวณชุมชนบ้านไม้เก่า แก่งกุดคู่วัดศรีคุณเมือง และวัดท่าครก ล้วนแต่อยู่ในบริเวณเดียวกัน โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักงานวิจัยของ นันทวรรณ ช่างคิด (2552) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เพื่อจัดและรวบรวมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่แสดงถึงวัฒนธรรมศรีวิชัยที่อำเภอไชยาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเส้นเดียวกันเพื่อง่ายและสะดวกต่อการเดินทางท่องเที่ยว

2.3.3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อปัจจัยด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ในปัจจัยต่างๆ พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ 5 ปัจจัย มีความเห็นอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากอำเภอเชิงฉาญ จังหวัดเลย เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติมากนัก จึงไม่ส่งผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอเชิงฉาญ จังหวัดเลย ในกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยสอดคล้องแนวคิดลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่คำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว โดยยึดหลักที่ว่าต้องป้องกันรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวดเพื่อให้นักท่องเที่ยวอบอุ่นใจ

2.3.4 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในปัจจัยต่างๆ พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ 9 ปัจจัย มีความเห็นอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านมีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชิงฉาญ จังหวัดเลย มีป้ายบอกทางที่ค่อนข้างมีความชัดเจน ถูกต้อง และครอบคลุม ทั้งนี้เกิดจากการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในบริเวณที่ใกล้เคียงกัน ทำให้ง่ายต่อการเดินทางเข้าถึง โดยสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดศักยภาพหรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวของ ฉัตรมณฑล พิชัยกมลฉัตร (2550) ที่กล่าวว่า ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งหรือส่วนประกอบของสถานที่แห่งนั้นในการต้อนรับนักท่องเที่ยว หรือเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว ที่จะเลือกเดินทางมาสู่สถานที่แห่งนั้นๆ ซึ่งแม้ว่าความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวจะไม่ใช่สิ่งดึงดูดใจหรือสิ่งตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยตรง แต่ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว มีอิทธิพลมากในการเลือกตัดสินใจเลือกเดินทางมายังสถานที่นั้น ซึ่งความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะใหญ่ๆ ทั้งหมด 5 ลักษณะ ได้แก่ สภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ความปลอดภัย และฤดูกาลในการรองรับนักท่องเที่ยว

2.3.5 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ในปัจจัยต่างๆ พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ 5 ปัจจัย มีความเห็นอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านการวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากภายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชิงฉาญ จังหวัดเลย มีการวางผัง แหล่งท่องเที่ยว บ้านไม้ พื้นที่ประโยชน์ใช้สอย ลานกิจกรรม ถนนคนเดิน เป็นต้น ได้อย่างดี โดยสอดคล้องกับแนวคิดหลักการและวัตถุประสงค์ของกฎบัตรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์เมืองและชุมชนเมืองทางประวัติศาสตร์ แปลโดย เสาวลักษณ์ พงษ์ธา โปษะนันท์ (2550) ที่กล่าวว่า การอนุรักษ์

เมืองประวัติศาสตร์ และชุมชนเมืองอื่นๆ จะต้องผสานเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของการวางผังเมือง ผังภูมิภาคในทุกระดับ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.3.6 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ในปัจจัยต่างๆ พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ 5 ปัจจัย มีความเห็นอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ส่วนใหญ่ไม่ได้เก็บอัตราค่าธรรมเนียมในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพราะได้รับทั้งความคุ้มค่าและประสบการณ์ที่ดี โดยสอดคล้องกับแนวคิด Erve (2009) ที่กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวมาพร้อมกับการใช้จ่ายเพื่อเพิ่มรายได้ต่อชุมชนและสภาพแวดล้อมโดยที่ จะเห็นค่าในเรื่องประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เท่าเทียมกันสนับสนุนหลักการของความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมการอนุรักษ์มรดกและความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมนุษย์

2.3.7 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อปัจจัยด้านการรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว ในปัจจัยต่างๆ พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ 5 ปัจจัย มีความเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด โดยสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาของ วาลิกา แสนคำ (2545) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนใกล้เคียง เพื่อเพิ่มศักยภาพดึงดูดใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การเสนอแนะวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว มีดังนี้

3.1.1 เพื่อพัฒนาระบบบริการพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการในทุกกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวในอนาคตได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

3.1.2 เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทย-ลาวในบริเวณชายแดนเพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

3.2.1 การวิจัยในครั้งนี้เป็น การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้นำชุมชน หน่วยงานของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตพื้นที่อำเภอเชียงคาน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดเลยเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรที่จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับจังหวัดและระดับประเทศด้วย เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมสามารถที่จะเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่ประสิทธิภาพสูงมากยิ่งขึ้นในการพัฒนา

3.2.2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในด้านอื่นๆ เช่น ด้านการตลาด เป็นต้น เพื่อเป็นการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชิงกลาน จังหวัดเลย ให้เป็นที่รู้จักแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น และเป็นการกระจายรายได้อย่างครอบคลุมและยั่งยืน

บรรณานุกรม

- กนกพร ศิริโรจน์. (2545). กระบวนการตัดสินใจเลือกสถานที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ: กรณีศึกษา สถานที่พักแรม ถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2552). แผนที่แสดงอาณาเขตอำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย. ค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 2553, จาก http://www.doae.go.th/prompt/2552/090305_02/Disc01/MAIN/LY/LY_03.html
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2545). ความหมายของการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://thai.tourismthailand.org/about-Thailand/about-thailand-43-1.html>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2545). โครงการศึกษาแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน. รายงานการศึกษาของโครงการศึกษาวิจัยการจัดการมูญย์กับสภาวะแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. [ม.ป.ป.]. แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดเลย. ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.ridloei.go.th/MapLoei/tabid/148/language/th-TH/Default.aspx>
- กิตติชัย เจริญชัย, นิตินพ ภูตะ โชติ. (2548). แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด และศักยภาพการท่องเที่ยว เพื่อสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (โฮมสเตย์) บ้านชะยอม ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัด อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จริน ศิริ. (2549). การพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยวโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐาน ในการพัฒนา กรณี ชุมชนเมืองกุด อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- จุฑาพรรษ์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต. (2550). วัฒนธรรม การสื่อสาร และอัตลักษณ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรมณฑล พิษย์กมลฉัตร. (2550). การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- เฉลิมเกียรติ เพ็ญแก้ว. (2539). เหตุจูงใจให้คนเดินทางท่องเที่ยวแปรเปลี่ยนไปตามจุดมุ่งหมาย. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2540). โครงการวิถีทรรศน์ วิถีไทย การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชิน ศรีสวัสดิ์ และ เกริกไกร แก้วล้วน. (2550). การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาวัฒนธรรม ของชุมชนชาว กวยในเขตอีสานใต้และลาวใต้. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี: [ม.ป.พ.].
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: เทพนิมิตการพิมพ์.

- จิรัชญา มณีเนตร. (2552). **ไทยศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว**. ขอนแก่น: คลังนาโนวิทยา.
- ณัฐพล ตันมิ่ง. (2552). **ประวัติเมืองเชียงคาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เลข: เมืองเลยการพิมพ์.
- ตุ้ม ชุมสาย. (2537). **มนุษยศาสตร์สารอ่านเพลิน**. ค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://library.bu.ac.th/>
- เทศบาลตำบลเชียงคาน. (2550). **จำนวนประชากรท้องถิ่น อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย**. ค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://chiangkhan.go.th/default.php?bmodules=html&html=contact>
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2551). **การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม จุดเปลี่ยนอันค้ำประกันความยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ธนาคารกสิกรไทย. (2552). **ท่องเที่ยวแนวใหม่สร้างโอกาสเอสเอ็มอี**. ค้นเมื่อ 12 กันยายน 2553, จาก <http://www.ksmeicare.com/DocumentUpload/KSMecarePostISSUE02.pdf>
- ธัญญา นวลละออง. (2547). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม จังหวัด ปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- นพดล ภาคพรต. (2545). **การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นิคม จารุมนิ. (2544). **การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิยพรรณ วรรณศิริ. (2540). **มานุษยวิทยา สังคม และวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- นันทวรรณ ช่างคิด. (2552). **การศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: เส้นทางวัฒนธรรมศรีวิชัยที่ไชยา**. สุราษฎร์ธานี: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **การจัดการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: เพรสแอนด์ดีไซน์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: เพรสแอนด์ดีไซน์.
- ประกอบศิริ ภัคดีพินิจ. (2545). **ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนริมกว๊านพะเยา กรณีศึกษาชุมชนบ้านร่องไฮ ตำบลแม่ไร่ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา**. การศึกษาอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แผนที่ท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย**. [ม.ป.พ.]. ค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.chiangkhan.in.th/cms/ckmap.jpg>
- พลอยศรี โปราณานนท์. (2539). **สองนครแห่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: เกียวโต – เชียงใหม่ ในเชียงใหม่และเกียวโต: ฝึกฝนใจเมือง**. ค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.human.cmu.ac.th>
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2544). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ภักดิญา อภิศุกรกุล และคณะ. (2550). **โครงการการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชื่อมโยงกับเทศกาลการท่องเที่ยวประจำปีในกลุ่มจังหวัดภาคอีสานใต้**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- มนัส สุวรรณและคณะ. (2546). เอกสารการศึกษาแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงราย พะเยา แพร่ น่าน. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]
- รัฐทิศา หิรัณยหาด. (2544). แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว
กรณีศึกษาบ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เลิศพร ภาระสกุล. (2540). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://archive.lib.cmu.ac.th>
- วรลักษณ์ จรรย์รักษ์ และคณะ. (2551). โครงการศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ: กรณีศึกษาอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน.
 ค้นเมื่อ 1 กันยายน 2553, จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=457687>
- วารัชต์ มัชฌิมบุรุษ. [ม.ป.ป]. รูปแบบการท่องเที่ยวในประเทศไทย. ค้นเมื่อ 1 กันยายน 2553. จาก
<http://www.estudytourism.com/TourismJournal/TourismModelInthailand.pdf>
- วาลิกา แสนคำ. (2545). การพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบ้านเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่.
 การศึกษาอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัฒนชัย ชูมาก. (2544). แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย: กรณีศึกษา
สมาชิกสโมสรโรตารี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2553, จาก http://library.cmu.ac.th/digital_collection/theses/detail.php?id=7470
- วัฒนาพร สุภาษา. (2545). แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ กรณีศึกษาดอยตุง จังหวัดเชียงราย.
 การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2553, จาก library.cmu.ac.th/digital_collection/theses/detail.php?id=13523
- ส่งศรี วงษ์เวช. (2545). รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำปิง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2553, จาก library.cmu.ac.th/digital_collection/theses/detail.php?id=18497
- สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม. (2549). คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม.
 ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.tourism.go.th/2010/upload/news/files>
- สมชาย หิรัญกิจ. (2524, กรกฎาคม). การท่องเที่ยวกับวัฒนธรรม. เอกสารคำบรรยายในการประชุมสัมมนา
 คณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2550). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- สุรสิทธิ์ วิทาร์ฐ. (2549). การสื่อสารเพื่อการพัฒนา: พัฒนาการแนวคิดสถานการณ์ในสังคมไทย.
 ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.tja.or.th>
- เสถียร (โกเศศ) นาคะประทีป. (2515). ความรู้เรื่องวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. (2552). การพัฒนาการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2553,
จาก <http://www.tourism.go.th/2009/th/board/view.php?id=45>
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขียงคาน. (2552). ประวัติเมืองเขียงคาน. ค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2553,
จาก <http://cddweb.cdd.go.th/chiangkhan/>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). จำนวนผู้เยี่ยมเยือน จังหวัดเลย. ค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2553,
จาก http://loei.nso.go.th/nso/project/search_option/search_result.jsp
- เสกสรรค์ ขวณิชย์. (2545). มนุษย์และสิ่งแวดล้อม = **Man and environment**. ค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2553,
จาก <http://www.vu.ac.th/>
- โศรยา หอมชื่น. (2552). แหล่งมรดกโลก: ทรัพยากรการท่องเที่ยวอันทรงคุณค่า. ค้นเมื่อ 2 กันยายน 2553,
จาก <http://www.etajournal.com/upload/258/>
- หทัยรัตน์ วัฒนพฤกษ์. (2545). ความตระหนักต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของ
นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อ. ค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://homestathai.tourism.go.th>
- องค์การค้ำของครูสภาและมูลนิธิเสถียร โกเศศ. (2531). งานนิพนธ์ชุดสมบูรณ์ ศาสตราจารย์
พระยาอนุমানราชชน รวมเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว กรมศิลปากร.
อนุสาร อสท. (2553). ๕๐ สุดยอดแหล่งท่องเที่ยวในดวงใจ. กรุงเทพฯ: ตะวันออก จำกัด (มหาชน).
อมรินทร์ ศรีณขสกุล. (2550). ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยในอำเภอกระทุ้ง จังหวัดภูเก็ต. รายงาน
การศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. [ม.ป.ป.]. กระบวนการจูงใจ (Motivation Process). ค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2553, จาก http://edt.kmutt.ac.th/Elearning/project_phycology/unit6.htm
- Auria, A.D. (2009). Urban cultural tourism: creative approaches for heritage-based sustainable development. **International Journal of Sustainable Development**, 12(2-4), Retrieved September 11, 2010, from <https://vpn.kku.ac.th/DanaInfo=proquest.umi.com+pqdweb?index=0&did=2033162821&SrchMode=1&sid=2&Fmt=2&VInst=PROD&VType=PQD&RQT=309&VName=PQD&TS=1284339147&clientId=47904>
- Coccosis, H. (2008). Cultural, heritage local resources and sustainable tourism. **International Journal of Services Technology and Management**, 10(1), Retrieved September 11, 2010, from <https://vpn.kku.ac.th/DanaInfo=proquest.umi.com+pqdweb?index=1&did=1563361091&SrchMode=1&sid=4&Fmt=2&VInst=PROD&VType=PQD&RQT=309&VName=PQD&TS=1284332039&clientId=47904>
- Constantin, D.L & M. (2008). Tourism, cultural resources and regional competitiveness: a case study in Romania. **International Journal of Services Technology and Management**, 10(1), Retrieved September 11, 2010, from http://www.inderscience.com/search/index.php?action=record&rec_id=20346

- Emilio, F., Trafford A.D. (2007). Repositioning Malta as a cultural heritage destination. **International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research**, 4(2), Retrieved September 11, 2010, From <https://vpn.kku.ac.th/DanaInfo=proquest.umi.com+pqdweb?index=0&did=2050355641&SrchMode=1&sid=4&Fmt=2&VInst=PROD&VType=PQD&RQT=309&VName=PQD&TS=1284340985&clientId=47904>
- Erve, C. (2009). From authenticity to significance: Tourism on the frontier of culture and place. **Futures**, 41(6), Retrieved September 11, 2010, from <https://vpn.kku.ac.th/DanaInfo=proquest.umi.com+pqdweb?index=0&did=1722371941&SrchMode=1&sid=3&Fmt=2&VInst=PROD&VType=PQD&RQT=309&VName=PQD&TS=1284340054&clientId=47904>
- Girard, FL. (2008). Cultural tourism: from culture fruition to culture communication and production. **International Journal of Services Technology and Management**, 10(1), Retrieved September 11, 2010, from <https://vpn.kku.ac.th/DanaInfo=proquest.umi.com+pqdweb?index=0&did=1563361101&SrchMode=1&sid=1&Fmt=2&VInst=PROD&VType=PQD&RQT=309&VName=PQD&TS=1284335378&clientId=47904>
- Washington Charter. (1987). **Charter for The Conservation of Historic Towns and Urban Areas**. Washington D.C.: ICOMOS General Assembly.
- Jones, G., Ells, K. (2009). Almost indigenous: cultural tourism in Acadia and Acadiana. **Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy**, 3(2), Retrieved September 11, 2010, from <https://vpn.kku.ac.th/DanaInfo=proquest.umi.com+pqdweb?index=0&did=1882775371&SrchMode=1&sid=1&Fmt=3&VInst=PROD&VType=PQD&RQT=309&VName=PQD&TS=1284338335&clientId=47904>
- Patrizia, R. (2008). Assessing the impacts of cultural tourism on small and medium sized European cities: a valuation framework for the city of Syracuse. **International Journal of Services Technology and Management**, 10(1), Retrieved September 11, 2010, from <https://vpn.kku.ac.th/DanaInfo=proquest.umi.com+pqdweb?index=0&did=1563361131&SrchMode=1&sid=2&Fmt=2&VInst=PROD&VType=PQD&RQT=309&VName=PQD&TS=1284336171&clientId=47904>
- Pol. (2008). ถนนคนเดิน ชมบรรยากาศ ริมฝั่งแม่น้ำโขง. ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2553 จาก <http://www.2how.com/board/topic.php?id=32218>
- The ICOMOS Scientific Committee on Interpretation and Presentation. (2007). **The ICOMOS Charter for the Interpretation and Presentation of Cultural Heritage Site**. (เสาวลักษณ์ พงษ์ธา ไปษะนันท์, ผู้แปล). ค้นเมื่อ 5 กันยายน 2553, จาก <http://www.icomosthai.org/charter.htm>
- Yamane, T. (1970). **Statistics; An Introductory Analysis**. 2 rd ed. New York: A Harper international.

ภาคผนวก ก

กำหนดการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กำหนดการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group)

ครั้งที่ 1 อภิปรายกลุ่มชาวบ้าน (Focus Group) ณ ห้องประชุม โรงเรียนเชียงคาน จังหวัดเลย
วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2553

เวลา	รายละเอียดการประชุม
08.00-08.30 น.	ลงทะเบียน
08.30-09.30 น.	รับฟังการบรรยายจากวิทยากร เรื่อง “สำนึกรักเชียงคาน”
09.30-10.30 น.	พูดคุย ซักถามเกี่ยวกับปัญหา แนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ระดมความคิดเห็น กับการเจริญเติบโตในด้านการท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
10.30-10.45 น.	พัก รับประทานอาหารว่าง
10.45-12.00 น.	พูดคุย ซักถามเกี่ยวกับปัญหา แนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ระดมความคิดเห็น กับการเจริญเติบโตในด้านการท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารเที่ยง
13.00-13.30 น.	มอบของที่ระลึก พร้อมกับปิดการประชุมกลุ่มย่อย

ครั้งที่ 2 อภิปรายกลุ่มผู้นำชุมชน ข้าราชการ หน่วยงานของรัฐ (Focus Group)
ณ ห้ององค์การบริหารส่วนตำบลปากคม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย วันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2554

เวลา	รายละเอียดการประชุม
08.00-08.30 น.	ลงทะเบียน
08.30-09.00 น.	อธิบายความสำคัญและรายละเอียดของการอภิปรายกลุ่ม
09.00-10.30 น.	พูดคุย ซักถามเกี่ยวกับปัญหา แนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ระดมความคิดเห็น กับการเจริญเติบโตในด้านการท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
10.30-10.45 น.	พัก รับประทานอาหารว่าง
10.45-12.00 น.	พูดคุย ซักถามเกี่ยวกับปัญหา แนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ระดมความคิดเห็น กับการเจริญเติบโตในด้านการท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารเที่ยง พร้อมกับปิดการอภิปรายกลุ่ม

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย”
The Potential Development of Cultural Tourism in Chiang Khan District, Loei Province.

แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งในการวิจัยเพื่อการศึกษาการพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ข้อมูลที่ได้รับจากการแจกแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ในการศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยต่อไป
2. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นและลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านกา
 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคานจังหวัดเลย

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณัฐกานต์ เพ็งหาพันธ์

ผู้วิจัย

นักศึกษาระดับปริญญาโท

สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ส่วนที่ 1: ข้อมูลเบื้องต้น และลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพ

ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านหรือเติมข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () 15 – 22 ปี () 23 – 30 ปี
() 31- 40 ปี () 41 – 50 ปี
() มากกว่า 50 ปี

3. สถานภาพสมรส

- () โสด () สมรส
() หย่าร้าง () หม้าย
() อื่นๆ ระบุ.....

4. ภูมิลำเนา จังหวัด.....

5. อาชีพ

- () รับราชการ () เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
() ประกอบธุรกิจส่วนตัว () เกษตรกร
() รับจ้าง () นักเรียน/นักศึกษา
() อื่นๆ ระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- () ต่ำกว่า 3,000 บาท () 3,001 – 5,000 บาท
() 5,001 – 7000 บาท () 7,001 – 10,000 บาท
() 10,001 – 30000 บาท () มากกว่า 30,001 บาท

7. ระดับการศึกษา

- () ระดับประถมศึกษา () ระดับมัธยมศึกษา/ ปวช.
() ระดับอนุปริญญา/ปวส. () ระดับปริญญาตรี
() สูงกว่าระดับปริญญาตรี () อื่นๆ (โปรดระบุ)

ส่วนที่ 2: ข้อมูลด้านทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<ul style="list-style-type: none"> ● ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและโบราณคดี 2. ด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี 3. ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว 4. ลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว (คนทั่วไปรู้จักแหล่งท่องเที่ยว) 5. คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรแก่การส่งเสริม อนุรักษ์ 6. ความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม 					
<ul style="list-style-type: none"> ● การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว <ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าถึงตำแหน่งที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทางไป ท่องเที่ยว 2. ความสะดวกของสภาพพื้นผิวการจราจร ในการ เดินทาง เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 3. ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีป้ายบอกทาง ชัดเจน 4. ความใกล้กับจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวในท้องถิ่น 5. มีการให้บริการรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยว อย่างสม่ำเสมอ 6. ความสะดวกของระยะทางในการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว 					

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว					
1. ความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก					
2. ความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก					
3. มีระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว					
4. ความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว					
5. ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ					
6. ความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว					
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● สิ่งอำนวยความสะดวก					
1. มีป้ายบอกทิศทางที่ชัดเจนจากที่จอดรถไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงป้ายที่แสดงถึงสถานที่จอดรถประเภทต่างๆ เช่น รถจักรยานยนต์ รถยนต์ รถทัวร์ และจุดสำหรับรับ-ส่งผู้โดยสาร เป็นต้น					
2. สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว					
3. มีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับรองรับจำนวนรถที่เข้ามาโดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น					
4. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไว้คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว					
5. ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว					
6. ร้านขายของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว					
7. มีสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว					

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● สิ่งอำนวยความสะดวก					
8. มีการให้บริการห้องสุขาที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว มีสภาพดี ไม่ชำรุดและถูกหลักสุขาภิบาล					
9. มีระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ (ตู้โทรศัพท์สาธารณะ)					
10. มีที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว					
● สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว					
1. สภาพธรรมชาติทั่วไป(ความอุดมสมบูรณ์)					
2. การตกแต่งมีความกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว					
3. การวางผังของสิ่งต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว					
4. ความสะอาดในภาพรวมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว					
5. คุณภาพของสิ่งแวดล้อม					
● ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว					
1. ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม					
2. ค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว (ตามลักษณะการคมนาคม และระยะทางการเข้าถึงเฉลี่ยโดยรวม)					
3. ค่าที่พัก (บริการที่ได้รับ มีความเหมาะสมกับราคา)					
4. ราคาของที่ระลึก (ราคาเหมาะสม กับวัสดุที่ใช้และการออกแบบ)					
● การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว					
1. มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือติดกัน					
2. มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน					

ส่วนที่ 3: ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือ และให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลครั้งนี้”

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย”

The Potential Development of Cultural Tourism in Chiang Khan District, Loei Province.

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้นำชุมชน

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้นำชุมชนอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้ ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ส่วนที่ 3 ทักษะคติของคนในชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านสถานการณ์ปัจจุบัน SWOT Analysis คือ ถามเกี่ยวกับ

ข้อดีหรือจุดแข็ง, ข้อด้อยหรือจุดอ่อน, โอกาส, และอุปสรรค

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

ณัฐกานต์ เพ็งหาพันธ์

ผู้วิจัย

นักศึกษาระดับปริญญาโท

สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ส่วนที่ 1: ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ.....สกุล.....อายุ.....ปี

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....เบอร์โทรศัพท์.....

อาชีพหลัก.....อาชีพเสริม.....

ตำแหน่ง/หน้าที่รับผิดชอบ

.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....เดือน.....พ.ศ.

**ส่วนที่ 2: ข้อมูลสภาพบริบทชุมชน ทรัพยากรการท่องเที่ยว และสถานการณ์การท่องเที่ยวของ
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย**

1. คนในชุมชนของท่านมีการประกอบอาชีพหลัก และอาชีพเสริม อะไรบ้าง

.....
.....
.....

2. คนในชุมชนของท่านมีการดำรงวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

3. ในชุมชนของท่านมีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอะไรบ้าง

.....
.....
.....4. สถานการณ์การท่องเที่ยวในชุมชนอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีความ
เป็นมาอย่างไร.....
.....
.....

5. ท่านคิดว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยในปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

6. ท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

7. การให้ความร่วมมือในการจัดการ และพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยในปัจจุบันเป็นอย่างไร (มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้น หรือไม่ อย่างไรบ้าง)

.....
.....
.....

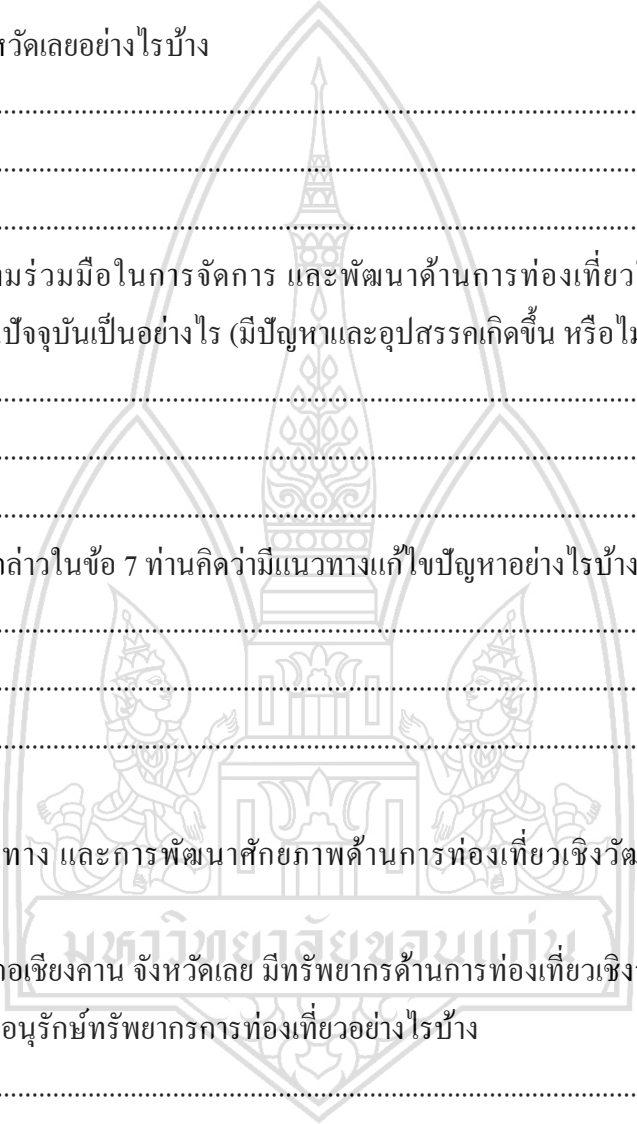
8. จากปัญหาดังกล่าวในข้อ 7 ท่านคิดว่ามีแนวทางแก้ไขปัญหามาอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

ส่วนที่ 3: แนวทาง และการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1. ท่านคิดว่าอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอะไรบ้าง และปัจจุบัน มีวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

2. ท่านต้องการเห็นสิ่งใดบ้างที่เกิดขึ้น และมีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยว
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

2.1 แหล่งท่องเที่ยว

.....
.....

2.2 กิจกรรมท่องเที่ยว

.....
.....

2.3 เทศกาล และงานประเพณีวัฒนธรรม

.....
.....

2.4 การจัดการด้านสาธารณูปโภค

.....
.....

2.5 อื่นๆ

.....
.....

3. ชุมชนของท่านมีปราชญ์ หรือผู้มีความรู้ และทักษะเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือไม่ อย่างไร

.....
.....

4. ชุมชนของท่านมีการมีส่วนร่วมจากคนในชุมชนด้านกระบวนการพัฒนาชุมชนด้านการท่องเที่ยว
หรือไม่ อย่างไร

.....
.....

5. ชุมชนของท่านมีนโยบายในการจัดการด้านการท่องเที่ยวหรือไม่ หากมี มีการจัดการอย่างไร

.....
.....

.....
.....

6. ชุมชนของท่านมีหน่วยงานหรือกลุ่มบุคคลที่ทำงานเพื่อจัดการการท่องเที่ยวหรือไม่ หากมี มีการจัดการอย่างไร

.....
.....
.....

7. ท่านต้องการให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ดำเนินการอะไรบ้าง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน

.....
.....
.....

8. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย คืออะไร และจะมีแนวทางการพัฒนาอย่างไร

.....
.....
.....

ส่วนที่ 4: ข้อมูลด้านสถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวโดยภาพรวมของ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีความโดดเด่น มีข้อดี/จุดแข็ง และมีข้อด้อย/จุดอ่อน ในเรื่องใดบ้าง

.....
.....
.....

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เป็น โอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย คือปัจจัยด้านใดบ้าง

.....
.....
.....

ส่วนที่ 5: ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของแหล่ง
ท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

.....

.....

.....

“ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือ และให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลครั้งนี้”

ที่ ศธ 0514.22.1/ว. 4613

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น 40002

5 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย

ด้วยนางสาวณัฐกานต์ เพ็งทาพันธ์ รหัสประจำตัว 525210007-8 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว แผน ก คณะวิทยาการจัดการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย" เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ คณะวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอให้นักศึกษาขอข้อมูลเกี่ยวกับบริบทพื้นที่, แผนพัฒนา อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย รวมถึงสภาพปัญหาจากผลกระทบการท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยให้นักศึกษาใช้แบบ สัมภาษณ์ และการอภิปรายกลุ่ม เพื่อประกอบการศึกษาในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์ดังย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นันทนา ฮานาวง)
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
ปฎิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

งานบริหารการศึกษ

โทรศัพท์.0-4320-2401 ต่อ 285 โทรสาร.0-4320-2402

ผู้ประสานงาน นางสาวณัฐกานต์ เพ็งทาพันธ์ โทร 08-4204-2979

ภรณ์ทิพย์ / เจ้าของเรื่อง

ที่ ศธ 0514.22.1/ว. 4612

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น 40002

5 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขออนุญาตระงับขอข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายอำเภอ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ด้วยนางสาวณัฐกานต์ เพ็งหาพันธ์ รหัสประจำตัว 525210007-8 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว แผน ก คณะวิทยาการจัดการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย" เพื่อให้การศึกษาค้นคว้านี้ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ คณะวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอให้นักศึกษาขอข้อมูลเกี่ยวกับบริบทพื้นที่, แผนพัฒนา อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย รวมถึงสภาพปัญหาจากผลกระทบการท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยให้นักศึกษาใช้แบบ สัมภาษณ์ และการอภิปรายกลุ่ม เพื่อประกอบการศึกษาในครั้งนี้อย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มนัสนา สามารต์)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

งานบริการการศึกษา

โทรศัพท์.0-4320-2401 ต่อ 285 โทรสาร.0-4320-2402

ผู้ประสานงาน นางสาวณัฐกานต์ เพ็งหาพันธ์ โทร 08-4204-2979

ภรณ์ทิพย์ / เจ้าของเรื่อง

ที่ ศธ 0514.22.1/ว. 4612

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น 40002

5 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ด้วยนางสาวณัฐกานต์ เพ็งหาพันธ์ รหัสประจำตัว 525210007-8 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว แผน ก คณะวิทยาการจัดการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย" เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ คณะวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอให้นักศึกษาขอข้อมูลเกี่ยวกับบริบทพื้นที่, แผนที่อาณา อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย รวมถึงสภาพปัญหาจากผลกระทบการท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยให้นักศึกษาใช้แบบ สัมภาษณ์ และการอภิปรายกลุ่ม เพื่อประกอบการศึกษาในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นันทน์ สารณ)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

งานบริการการศึกษา

โทรศัพท์.0-4320-2401 ต่อ 285 โทรสาร.0-4320-2402

ผู้ประสานงาน นางสาวณัฐกานต์ เพ็งหาพันธ์ โทร 08-4204-2979

กรณีพิพาท / เจ้าของเรื่อง

ภาคผนวก จ

รูปภาพการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาพที่ ฉ-1 บรรยายภาศในการอภิปรายกลุ่มชาวบ้าน วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2553
(ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2553)

ภาพที่ ฉ-2 บรรยากาศในการอภิปรายกลุ่มผู้นำชุมชน ข้าราชการ หน่วยงานของรัฐ วันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2554
(ณัฐกานต์ เพ็งหาพันธ์, 2554)

ภาคผนวก จ
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์		
	ชื่อ – นามสกุล	รายละเอียด
1	นายพิสุทธิ บุญยพรรณหงส์	นายอำเภอเชียงคาน
2	ว่าที่พันตรี ดร.ณัฐพล ตันมิ่ง	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาอำเภอเชียงคาน
3	นางอัจฉพรรณ บุญเจริญ	ผู้อำนวยการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเลย
4	นายอร่ามศักดิ์ วิริยะศรีสุวัฒนา	พัฒนาการอำเภอเชียงคาน
5	นางสาวเรือนแก้ว มานาม	เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเลย
6	นายกมล คงปิ่น	นายกเทศมนตรีตำบลเชียงคาน
7	นางจิรวดี ศิลธรรม	นายกเทศมนตรีตำบลเขาแก้ว
8	นายขุนเทือง ชนะสูตร	นายกเทศมนตรีตำบลธาตุ
9	นายผดุง น้อยจันทร์	นายกองค์การบริหารตำบลเชียงคาน
10	นายทอมสันต์ อินทรปวงค์	นายกองค์การบริหารตำบลบุสม
11	นายวิสิทธิ์ จันทะสี	นายกองค์การบริหารตำบลปากตม
12	นางณัฐชуда มีแพง	นายกองค์การบริหารตำบลนาข้าว
13	นายฉลาม หงส์ทอง	นายกองค์การบริหารตำบลจอมศรี
14	นายบุญลือธิ์ บัวระเพชร	นายกองค์การบริหารตำบลหาดทรายขาว
15	นายบุญมี จันทสาน	กำนันตำบลปากตม
16	นายสุภาพ แสงขาว	กำนันตำบลนาข้าว
17	นายเฉลิมชัย ทุมสงคราม	กำนันตำบลธาตุ
18	นายแพง แสงขาว	กำนันตำบลหาดทรายขาว
19	นายสุวันชัย เสนาพรหม	กำนันตำบลเชียงคาน
20	นางสุมาลี ลิ้มมี	กำนันตำบลบุสม
21	นายคำสอน รัชเมธี	กำนันตำบลจอมศรี
22	นายอนนท์ ศรีหาภุชร	กำนันตำบลเขาแก้ว
23	ผศ.ดร. อร่ามศรี ชูศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
24	ผศ.ดร. นิมิตร ตาน้อย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
25	นายทรงชัย กันระเรด	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 4 ตำบลหาดทรายขาว
26	นายสมาน แก้วพิลา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 ตำบลหาดทรายขาว
27	นายรัก สอนพรม	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5 ตำบลหาดทรายขาว

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์		
	ชื่อ – นามสกุล	รายละเอียด
28	นางรำไพ แก้วสา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 3 ตำบลปากตม
29	นายอัครพล สุพรรณอิน	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6 ตำบลปากตม
30	นางนัด แก้วคำ	ผู้ใหญ่บ้านนาจานหมู่ 7
31	นายแสนพร คำปัญญา	ผู้ใหญ่บ้านน้ำพร หมู่ 2
32	นายพนม แสนแก้ว	ผู้ใหญ่บ้านคกจิว หมู่ 5
33	นางเสาวภา วงศ์ลา	ตัวแทนประชากรตำบลเชียงคาน
34	ส.อ.สุรชัย พิมพ์หล่อน	ตัวแทนประชากรตำบลเชียงคาน
35	นายสมพร ภูระสิม	ตัวแทนประชากรตำบลเชียงคาน
36	นายนิคม พรหมจักร	ตัวแทนประชากรตำบลเชียงคาน
37	นายบัณฑิต น้อยบุงคำ	ตัวแทนประชากรตำบลเชียงคาน
38	นายชวลิต จบดี	ตัวแทนประชากรตำบลเขาแก้ว
39	นายบรรจง ผิวสวัสดิ์	ตัวแทนประชากรตำบลเขาแก้ว
40	ว่าที่ ร.ต.ดุสิต แสนใจวุฒิ	ตัวแทนประชากรตำบลเขาแก้ว
41	นายศุภศักดิ์ สมทอง	ตัวแทนประชากรตำบลเขาแก้ว
42	นายธนาวุฒิ ทำมาใหม่	ตัวแทนประชากรตำบลเขาแก้ว
43	นายสมเมท ทุมสงคราม	ตัวแทนประชากรตำบลธาตุ
44	นายสมเกียรติ วงษ์ลา	ตัวแทนประชากรตำบลธาตุ
45	นายเดชา กัตติยะ	ตัวแทนประชากรตำบลธาตุ
46	นายเสน สดถาษา	ตัวแทนประชากรตำบลธาตุ
47	นายสวาท วงษ์ลา	ตัวแทนประชากรตำบลธาตุ
48	นายสุวัฒน์ อินบน	ตัวแทนประชากรตำบลบุสม
49	นายเริ่ม จันคามณี	ตัวแทนประชากรตำบลบุสม
50	นางระยอง ไชยสี	ตัวแทนประชากรตำบลบุสม
51	นายยู คำนึ่ง	ตัวแทนประชากรตำบลบุสม
52	นายสุทธิ จันพิพิศ	ตัวแทนประชากรตำบลบุสม
53	นายคล่อง บุญเทียม	ตัวแทนประชากรตำบลปากตม
54	นายไค อองภา	ตัวแทนประชากรตำบลปากตม

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์		
	ชื่อ - นามสกุล	รายละเอียด
55	นายศักดิ์ชัย ปัทมาพงษ์	ตัวแทนประชากรตำบลปากตม
56	นายเหลี่ยม จำปาคำ	ตัวแทนประชากรตำบลปากตม
57	นายสุรศักดิ์ ปำคำ	ตัวแทนประชากรตำบลปากตม
58	นายเสมียน พันสีดา	ตัวแทนประชากรตำบลนาซ่าว
59	นายเด่น อันทะลี	ตัวแทนประชากรตำบลนาซ่าว
60	นายสุภาภรณ์ อารยะศิลปธร	ตัวแทนประชากรตำบลนาซ่าว
61	นายเดือน ทาสีคำ	ตัวแทนประชากรตำบลนาซ่าว
62	นายบัวไสย สืบสาย	ตัวแทนประชากรตำบลนาซ่าว
63	นายบุญทัน ชัชวาลย์	ตัวแทนประชากรตำบลจอมศรี
64	นางไพรอน ชีพอุดม	ตัวแทนประชากรตำบลจอมศรี
65	นางวลัยพร เครื่องทอง	ตัวแทนประชากรตำบลจอมศรี
66	นายบรรจบ บุคดา	ตัวแทนประชากรตำบลจอมศรี
67	นางสกาวัฒน์ เสวตะพุกกะ	ตัวแทนประชากรตำบลจอมศรี
68	นายพะเนียง ไชยคินี	ตัวแทนประชากรตำบลหาดทรายขาว
69	นายดาวรุ่ง เชิญรัมย์	ตัวแทนประชากรตำบลหาดทรายขาว
70	นายบรรจง ผิวสวัสดิ์	ตัวแทนประชากรตำบลหาดทรายขาว
71	นายสน ทองมา	ตัวแทนประชากรตำบลหาดทรายขาว
72	นายถาวร แสงขาว	ตัวแทนประชากรตำบลหาดทรายขาว

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประวัติผู้เขียน

นางสาวณัฐกานต์ เท็งหาพันธ์ เกิดวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2530 จังหวัดเลย จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา ณ โรงเรียนชุมแพศึกษา จังหวัดขอนแก่น และเข้าศึกษาคณะระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา พ.ศ. 2548 หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และศึกษาระดับปริญญาโท ในปีการศึกษา 2552 หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

